

Vmesno nacionalno poročila o implementaciji in učinkih programa Erasmus+

KAZALO

POVZETEK	6
1 UVOD	10
1.1 Izhodiščni teoretični model	13
2 NAMEN IN CILJI ŠTUDIJE.....	16
2.1 Izhodišča – kazalniki s spremenljivkami	16
3 METODOLOGIJA.....	20
3.1 Vzorec.....	20
3.2 Opis instrumentov	21
3.2.1 Kvantitativni del raziskave	21
3.2.2 Kvalitativni del raziskave	22
3.2.3 Drugi viri	24
3.3 Izvedba empiričnega dela raziskave	24
3.4 Metode statistične obdelave podatkov.....	25
4 GLAVNE UGOTOVITVE RAZISKAVE	26
4.1 Poznavanje programov VŽU/Erasmus+	26
4.2 Ocena vpliva Erasmus+ (in VŽU) na institucijo	30
Spremenljivke in kazalnik poučevanja (oziroma profesionalnega razvoja).....	30
Spremenljivke in kazalnik organizacijske klime	35
Spremenljivke mednarodne mobilnosti	38
Spremenljivke prepoznavnosti v okolju	38
Spremenljivke sodelovanja z drugimi.....	39
Spremenljivka kakovosti na ravni institucij (merjenje učinkov projektov)	40
Spremenljivke in kazalnik povezan z nacionalnimi projekti	40
Spremenljivke internacionalizacije – aktivnosti zavoda, ki pripomorejo k internacionalizaciji	41
Spremenljivke in kazalnik evropske dodane vrednosti	42
4.2.1 Dejavniki, ki pozitivno učinkujejo na intenziteto in trajnost vpliva Erasmus+ (institucionalna raven).....	43
4.3 Ocene vpliva Erasmus+ (in/ali VŽU) na VIZ sistem	48
Spremenljivke ocenjevanja vpliva Erasmus+ na različna področja šolskega sistema	48

Spremenljivke skladnosti Erasmus+ (in/ali VŽU) z nacionalnimi cilji, usmeritvami.....	48
Spremenljivke in kazalnik internacionalizacije – v povezavi s kakovostjo.....	50
Spremenljivke inovacij.....	51
Spremenljivke kakovosti.....	52
Spremenljivka profesionalnega razvoja strokovnih delavcev – na ravni VIZ sistema	52
Spremenljivke nacionalnih politik na področju VIZ sistema.....	53
Spremenljivke spodbujanja nastanka evropskega prostora vseživljenjskega učenja	54
Spremenljivke dobrih praks.....	55
Spremenljivke evropske dodane vrednosti	55
4.3.1 Dejavniki, ki pozitivno učinkujejo na intenziteto in trajnost vplivov Erasmus+ (raven sistema) 56	
4.3 Spremenljivke drugih karakteristik programa Erasmus+ V Sloveniji.....	59
5 ZAKLJUČKI	63
6 PRILOGE (VPRAŠALNIKI in IZRAČUNI)	78
A. VPRAŠALNIKI	78
6.1 Vprašalnik za vrtce.....	78
6.2 Vprašalnik za osnovne in srednje šole.....	87
6.3 Vprašalnik za visokošolske zavode	96
6.4 Vprašalnik za zavode s področja izobraževanja odraslih.....	109
7. 5 Vprašalnik za zunanje eksperte – nacionalne ocenjevalce decentraliziranih akcij	121
6.6 Vprašalnik za strokovne delavce (svetovalce) CMEPIUS	127
B. IZRAČUNI	129
Priloga: Primerjave kazalnikov med nivoji VIZ.....	129
Priloga: Primerjave razlik med skupinami s Hi kvadrat in Kruskal-Wallisovim testom	134
Priloga: Primerjave razlik med ravnmi VIZ (VŽU in Erasmus+)	142
Priloga: Odstotki odgovorov na postavke, povezane z vplivom Erasmus+ (VŽU) na individualno raven	144
Priloga: Merjenje učinkov projekta na organizacijo po zaključku trajanja projekta	154
Priloga: Primerjava statistično značilnih razlik med VIZ ravnmi glede kazalnikov (raven institucij)	155
Priloga: Aktivnosti, ki prispevajo k internacionalizaciji vašega zavoda	158
Priloga: Skladnost ciljev Erasmus+ (VŽU) z nacionalnimi cilji	161
Priloga: Analize statistično (ne)značilnih razlik v odgovorih zunanjih ekspertov po področjih (splošno, poklicno, visokošolsko izobraževanje, izobraževanje odraslih)	164

Priloga: Vpliv Erasmus+ na različna področja VIZ sistema	180
Priloga: Ocena upravičencev in potencialnih upravičencev glede vpliva internacionalizacije na kakovost	182
Priloga: Primerjava statistično značilnih razlik med VIZ ravnmi glede kazalnika vpliva internacionalizacije na kakovost (raven sistema).....	183
Priloga: Ocene zunanjih ekspertov glede vpliva Erasmus+ (VŽU)	184
7 SEZNAM LITERATURE IN VIROV	189

SEZNAM SLIK IN TABEL V TEKSTU

Slika 1: Izhodiščni teoretični model implementacije in učinkov programa Erasmus+ v Sloveniji.....	14
Slika 2: Poznavanje VŽU, Erasmus+ in eTwinning (raven predšolske vzgoje)	26
Slika 3: Poznavanje eTwinninga, VŽU in Erasmus+ (osnovnošolska raven).....	26
Slika 4: Poznavanje eTwinninga, VŽU in Erasmus+ (srednješolska raven).....	27
Slika 5: Poznavanje VŽU in Erasmus+ (visokošolska raven).....	27
Slika 6: Poznavanje VŽU, Erasmus+ in EPAL (izobraževanje odraslih).....	28
Tabela 1: Kazalniki s spremenljivkami.....	17

SEZNAM KRATIC

- CMEPIUS: Center Republike Slovenije za mobilnost in evropske programe izobraževanja in usposabljanja
- EACEA: Izvajalska agencija za izobraževanje, avdiovizualno področje in kulturo
- EPAL: Elektronska platforma za izobraževanje odraslih v Evropi
- ERASMUS+: Program EU na področju izobraževanja, usposabljanja, mladine in športa za obdobje 2014–2020
- KA1: Ključni ukrep 1 – mobilnost posameznikov
- KA2: Ključni ukrep 2 – sodelovanje za inovacije in izmenjavo dobrih praks
- KA3: Ključni ukrep 3 – podpora za reformo politik
- MIZŠ: Ministrstvo za izobraževanje, znanost in šport
- NA: nacionalna agencija (CMEPIUS)
- VIZ: vzgoja in izobraževanje
- VŽU: Program EU na področju izobraževanja in usposabljanja v obdobju 2017–2013

POVZETEK

Namen evalvacijske študije je bil pripraviti »Vmesno nacionalno poročilo o implementaciji in učinkih programa Erasmus+«, in sicer na ravni institucij ter na ravni sistema vzgoje in izobraževanja v Sloveniji. Da pri tem preučimo implementacijo in učinek na obeh ravneh, smo se odločili za to, ker obstaja med tema dvema ravnema možnost velikega pretakanja učinkov. Seveda se zavedamo, da obstaja tudi možnost pretakanja med individualno ravno in ostalima dvema, zato smo do določene mere preiskovali tudi učinke na individualni ravni, a le skozi pogled vodstev zavoda različnih ravni sistema vzgoje in izobraževanja.

Zraven strokovnih prispevkov smo pri strateških izhodiščih raziskave uporabili tudi nacionalne in evropske dokumente oziroma smernice. V izhodiščnem teoretičnem modelu, ki je bil kasneje podlaga za identifikacijo spremenljivk in kazalnikov empiričnega dela (predvsem kvantitativnega dela študije), smo najprej mapirali različne evropske in nacionalne smernice ter prioritete:

- a) splošne cilje programa Erasmus+,
- b) specifične cilje na področju izobraževanja in usposabljanja,
- c) nacionalne smernice/cilje/prioritete.

V kvalitativnem in kvantitativnem delu študije smo se osredotočili na splošne elemente in koncepte intervencijske logike, in sicer na: uspešnost, učinkovitost, relevantnost, koherentnost, komplementarnost, evropsko dodano vrednost in trajnost.

V kvantitativnem delu študije smo zraven analiz nacionalnih in evropskih dokumentov uporabili tudi druge sekundarne vire (dokumente nacionalne agencije CMEPIUS (v nadaljevanju NA) ter dostopne nacionalne razpise za projekte Evropskih strukturnih in investicijskih skladov v potekajoči finančni perspektivi), izvajali individualne ter skupinske intervjuje, uporabili pa smo tudi tehniko konsenzualne skupine.

V kvantitativnem delu študije smo uporabili različne vprašalnike: za vrtce, osnovne in srednje šole, visokošolske zavode, zavode s področja izobraževanja odraslih, strokovne delavce NA ter vprašalnik za zunanje eksperte – ocenjevalce prijav decentraliziranih akcij Erasmus+.

Glavni poudarki ugotovitev

Glavne poudarke ugotovitev smo, po uvodni oceni poznavanja Erasmus+ v Sloveniji, opisali na dveh ravneh (institucionalni ter sistemski).

Ugotovitve kažejo, da je **program Erasmus+ v Sloveniji** na različnih ravneh sistema vzgoje in izobraževanja (v nadaljevanju VIZ sistema) **dobro poznan** ter **uspešen v privabljanju in doseganju ciljnih občinstev in skupin**. Med skupinami **obstajajo določene statistično**

značilne razlike pri poznavanju programa. So pa različne skupine deležnikov izpostavile, da je **izziv za prihodnje pri identifikaciji dobrih praks ter pri razširjanju kakovostnih rezultatov.** Študija je pokazala, da ima **Erasmus+ na institucionalno raven velik učinek.** Ta učinek je v glavnem prepoznan kot dolgotrajen in je pozitiven. Kar še posebej velja za področja **profesionalnega razvoja strokovnih delavcev in drugih udeležencev aktivnosti, organizacijsko klimo, kakovost in internacionalizacijo zavodov.** Dolgotrajno pozitivno vpliva na sodelovalno učenje, pri individualizaciji dela so določene razlike pri oceni, ali je ta vpliv dolgoročno ali kratkoročno pozitiven, vendar nihče ni mnenja, da je negativen. Pozitiven vpliv je zaznati tudi pri medpredmetnem (medvsebinskem) povezovanju. Še posebej so pa respondenti prepričani, da je velik vpliv na specialne didaktike in metodike, pri čemer respondenti, ki so odgovarjali za raven izobraževanja odraslih menijo, da gre bolj za kratkoročno pozitiven vpliv, respondenti ostalih ravni pa, da je ta vpliv dolgoročno pozitiven. Vpliv na motivacijo za uvajanje sprememb je zelo visoko ocenjen, podobno kot vpliv na znanje tujih jezikov. Respondenti različnih ravni menijo, da ima Erasmus+ vpliv tudi na izvajanje obveznega programa (ne le dodatnih aktivnosti), o čemer pa niso prepričani respondenti, ki so odgovarjali za raven izobraževanja odraslih (le-ti menijo, da tega vpliva ni). Izpostavljene so bile tudi socialne kompetence ter vpliv na organizacijske ter vodstvene veščine pedagoških delavcev. Ko smo trditve, ki so kazale na različne dimenzije poučevanja ter profesionalnega razvoja pedagoških delavcev, združili v t. i. kazalnik poučevanja in učenja, so se pokazale določene razlike v oceni vpliva Erasmus+ na to področje. Statistično značilna razlika se je pokazala predvsem pri primerjavi skupine respondentov, ki so odgovarjali za raven srednje šole. Ti so se v mnenju, kako Erasmus+ vpliva na profesionalni razvoj in poučevanje, razlikovali od drugih skupin respondentov, in sicer ta vpliv zaznavajo kot bolj pozitiven (in sicer kratkoročno in dolgoročno) kot ostale ravni VIZ sistema. Tudi med respondenti predšolske ravni ter osnovnošolske ravni so bile določene razlike, slednji, v primerjavi z respondenti vrtčevske ravni prav tako zaznavajo ta vpliv kot bolj pozitiven. Kar se tiče kazalnika organizacijske klime (občutek pripadnosti zaposlenih skupnim ciljem, kolegialnost in dialog med zaposlenimi, medsebojno sodelovanje in sodelovanje z vodstvom, podpora vodstva), je bil pri večini omenjenih trditev vpliv ocenjen kot dolgoročno pozitiven, v nekaj primerih (predvsem na posameznih ravneh VIZ sistema kot kratkoročno pozitiven), še manjkrat pa kot da tega vpliva ni (v najmanjši meri pa, da je ta vpliv pri določenih trditvah ocenjen kot negativen, a nikoli znotraj skupine respondentov kot prevladujoče negativen). Čeprav so posamezne spremenljivke ter kazalnik organizacijske klime pokazali, da večina respondentov meni, da gre za pozitiven vpliv, nas je zanimalo, če so med skupinami respondentov kakšne statistično značilne razlike. Le-te so se pokazale pri respondentih srednješolske ravni v primerjavi z vsemi ostalimi ravnmi ter pri primerjavi med respondenti predšolske vzgoje ter osnovnošolskega izobraževanja. Najbolj so o pozitivnem (kratkoročnem ter dolgoročnem) prepričani respondenti, ki so odgovarjali za srednješolsko raven, v parnih primerjavah vrtcev ter osnovnih šol pa slednji zaznavajo ta vpliv kot bolj pozitiven (dolgoročno in kratkoročno). Respondenti vseh ravni so mnenja, da Erasmus+ dolgoročno pozitivno vpliva na

izmenjavo učencev/dijakov/šudentov/udeležencev izobraževanja odraslih. Skratka, mobilnost je zelo visoko cenjena. Podobno se je pokazalo pri intervjujih, kjer so respondenti prav tako izpostavili mobilnost kot tisto, ki ima še posebej velik učinek na različne deležnike – posameznike (kljub zavedanju, da so cilji in nameni akcij različni). Kot kažejo rezultati, ima Erasmus+ tudi vpliv na prepoznavnost zavodov v lokalnem okolju. Opaziti je, da po koncu trajanja projektov Erasmus+ (in/ali VŽU) učinkov projekta več zavodov ne meri, kakor meri. Da imajo akcije Erasmus+ tudi vpliv na lažjo identifikacijo tem za nacionalne projekte, je prevladujoč odgovor dolgoročno pozitiven pri vrtcih, srednjih šolah ter na ravni izobraževanja odraslih, pri osnovnih šolah je mnenje deljeno (med kratkoročnim in dolgoročnim vplivom), respondenti visokošolske ravni pa so največkrat izbrali, da tega vpliva ni. Respondenti od vrtca do srednješolske ravni so največkrat izbrali, da je vpliv na sodelovanje v nacionalnih projektih dolgoročno pozitiven, medtem ko je najpogostejše mnenje respondentov visokošolske ravni ter izobraževanja odraslih, da tega vpliva ni. Vrtčevska in osnovnošolska raven sta tudi najpogostejše prepričani, da ima Erasmus+ dolgoročno pozitiven vpliv pri izboru njihovih zavodov v nacionalnih projektih. Med skupinami respondentov se pri kazalniku, ki se ukvarja s povezavo Erasmus+ in nacionalnimi projekti, pojavljajo tudi določene statistično značilne razlike med skupinami respondentov, tako npr. med srednjo šolo in vsemi ostalimi ravnmi – srednješolska raven zaznava ta vpliv (dolgoročni in kratkoročni) kot bolj pozitiven ter med vrtcem in osnovno šolo – slednji so, v primerjavi z respondenti predšolske ravni, prepričani, da je ta vpliv bolj pozitiven (dolgoročni in kratkoročni). Pri aktivnosti zavodov, ki najbolj pripomorejo k internacionalizaciji le-teh, ni bilo mogoče najti prevladujočega vzorca (so pa številne aktivnosti zelo visoko ocenjene – kot dolgoročno pozitiven vpliv na internacionalizacijo zavoda). Npr. na visokošolski ravni je bila soglasno izbrana mobilnost študentov v tujino kot tista, ki (največ) pripomore k internacionalizaciji zavoda. Večina respondentov meni, da je vpliv Erasmus+ na evropsko dodano vrednost pozitiven, v največji meri tudi, da je dolgoročno pozitiven. A so bile tudi tukaj podobne statistično značilne razlike med posameznimi skupinami VIZ sistema. Nenazadnje, **pozabiti ne smemo niti na učinek na osebni razvoj**, tudi to je bilo izpostavljeno.

Študija je pokazala, da ima Erasmus+ na VIZ sistem velik učinek. Prav tako je razvidna skladnost evropskih ter nacionalnih ciljev, podpora nacionalnim politikam, vplivi na internacionalizacijo sistema, vpliv Erasmus+ na spodbujanje evropskega prostora vseživljenjskega učenja (predvsem z razširjanjem dobrih praks in osveščanjem o tem v evropskem prostoru), na kakovost sistema, spodbujanje široke jezikovne raznolikosti ter medkulturne zavesti EU. Respondenti različnih ravni so se najpogostejše strinjali, da so cilji Erasmus+ skladni z nacionalnimi cilji VIZ, da so učinki nadgradnja tistim, ki bi nastali le v okviru nacionalnih projektov, v glavnem so se strinjali tudi s skladnostjo potreb in nacionalnih usmeritev (raven izobraževanja odraslih – tukaj je bila večina neodločenih). Se je pa v intervjujih večkrat izpostavilo, da respondenti niso vedeli (ali pa bili manj prepričani), kaj so nacionalni cilji na njihovem področju, slednje še posebej velja za vrtčevsko, osnovnošolsko, nekoliko tudi za

srednješolsko raven. Ko so jim pokazali cilje Erasmus+, so v glavnem ocenili, da le-ti še vedno dovolj dobro pokrivajo potrebe in težave, ki bi jih naj reševali, pa tudi ciljne skupine, ki so jim namenjeni. Predlogi po dopolnjevanju ciljev so bili v manjšini (šlo je bolj za to, da bi se kakšen fokus posebej izpostavil). EPALÉ in eTwinning sta bila prav tako prepoznana kot orodja, ki pomagata pri realizaciji ciljev programa Erasmus+ (čeprav ju vsi niso poznali). Nekoliko manj so respondenti intervjujev poznali druga orodja. Npr. School Education Gateway je nepoznan, v enem od intervjujev je bil ocenjen kot pomanjkljiv, in sicer, da ne omogoča identificiranja kakovostnih rezultatov. Projekti Erasmus+ so bili prepoznani kot tisti, ki vplivajo tudi na raven internacionalizacije VIZ sistema, in sicer je bil vpliv ocenjen kot dolgoročno pozitiven. Enako je bilo pri oceni vpliva internacionalizacije na kakovost (na kakovost poučevanja, zavodov, učenja ter sistema kot takega), respondenti so večinskega mnenja, da gre za dolgoročno pozitiven vpliv. Srednješolska raven se je pri kazalniku vpliva internacionalizacije na kakovost statistično značilno razlikovala od ravni predšolske vzgoje ter izobraževanja odraslih, na srednješolski ravni so bolj prepričani, da ima Erasmus+ pozitiven (kratkoročni in dolgoročni) vpliv na omenjene dimenzije kakovosti. Vpliv na inovacije je prav tako zaznan kot dolgoročno pozitiven. Druge spremenljivke kakovosti prav tako potrjujejo dolgoročno pozitiven učinek programa Erasmus+. Pri profesionalnem razvoju (na ravni sistema) je bilo vprašanje o poučevanju in učenju tujih jezikov, ta vpliv je bil ocenjen kot dolgoročno pozitiven, razlik med splošnim, poklicnim, visokošolskim izobraževanjem ter izobraževanjem odraslih ni bilo. Respondenti – ocenjevalci prijav decentraliziranih akcij v večini menijo, da Erasmus+ zelo vpliva k spodbujanju široke jezikovne raznolikosti ter medkulturne zavesti EU. To je bilo tudi prevladujoče mnenje intervjuvancev.

Integracija v enoten program Erasmus+ se v večini kaže kot uspešna in koherentna (še posebej na nivoju upravičencev ter potencialnih upravičencev), je pa **predlaganih nekaj dopolnil glede šolskih partnerstev** (na mednarodnem nivoju), **na nacionalnem nivoju pa predvsem spodbude, ki so povezane z identifikacijo in diseminacijo kakovostnih projektov in njihovih rezultatov** ter razmislek o tesnejšem sodelovanju pristojnega ministrstva predvsem pri akciji KA3 (vodenju teh projektov).

1 UVOD

V letu 2011 je Evropska komisija pripravila poročilo (COM (2011) 787), s katerim je predlagala enoten program za izobraževanje, usposabljanje, mladino in šport za obdobje 2014–2020. Na začetku se je program imenoval »Erasmus za vse«, nato pa so ga preimenovali v »Erasmus+« (Klemenčič in Flander, 2013). Erasmus+ je nastal z združitvijo naslednjih evropskih programov, ki jih je izvajala Evropska komisija v obdobju 2007–2013: Program vseživljenjsko učenje, Program Mladi v akciji, Program Erasmus Mundus, Tempus, Alfa, Edulink, Programi sodelovanja z industrializiranimi državami na področju visokošolskega izobraževanja. Erasmus+ želi preseči te programe s spodbujanjem sinergij in medsebojnega bogatenja na različnih področjih izobraževanja, usposabljanja in mladine, z brisanjem umetnih meja med različnimi ukrepi in oblikami projektov, s podpiranjem novih idej, privabljanjem novih akterjev iz sveta dela in civilne družbe ter s pospeševanjem novih oblik sodelovanja (Vodnik za prijavitelje, 2016: 8). Program odraža prednostne naloge strategije Evropa 2020 in njene vodilne pobude (Strateški okvir za evropsko sodelovanje v izobraževanju in usposabljanju (»ET 2020«), Strategija EU za mladinsko politiko in zunanje politične prednostne naloge Evropske unije (Klemenčič in Flander, 2013: 18). Program tako pokriva področje vzgoje in izobraževanja (oziroma izobraževanja in usposabljanja), mladine in športa.

Program Erasmus+ za izvajanje svojih ciljev podpira naslednje vrste ključnih ukrepov:¹ a) učno mobilnost posameznikov (KA1), b) sodelovanje pri inovacijah in dobrih praksah (KA2), c) podporo za reforme politik (KA3), d) aktivnosti programa Jean Monnet, e) šport.

Aktivnosti programa Erasmus+ se izvajajo tako na evropskem nivoju (centralizirane akcije) kakor na nacionalnem nivoju (decentralizirane akcije) – za slednje sta v Sloveniji odgovorni dve Nacionalni agenciji, in sicer Center Republike Slovenije za mobilnost in evropske programe izobraževanja in usposabljanja (CMEPIUS; v nadaljevanju NA) za področja izobraževanja, usposabljanja in športa ter Zavod za področje mobilnosti mladih (MOVIT), ki skrbi za področje mladine.

Namen študije »Vmesno nacionalno poročilo o implementaciji in učinkih programa Erasmus+« je raziskati implementacijo in učinke programa Erasmus+, in sicer na ravni sistema izobraževanja in usposabljanja v Republiki Sloveniji (v nadaljevanju Vmesno poročilo), natančneje na ravni splošnega, poklicnega, visokošolskega izobraževanja in usposabljanja ter izobraževanja in

¹ V vprašalnik za vrtce, osnovne šole, srednje šole ter izobraževanje odraslih smo vključili KA1, KA2 ter KA3, vprašalniku za visokošolske institucije pa zraven tega dodali tudi aktivnosti programa Jean Monnet. V intervjujih so nas zanimalo predvsem decentralizirane akcije, če so imeli zavodi izkušnje tudi s centraliziranimi, smo jih povprašali še o teh.

usposabljanja odraslih.² Pri tem smo izhajali iz navodil Evropske komisije »National Reports on the Implementation and Impact of Erasmus+ Guidance Note« in »Evaluation Roadmap«, pri čemer smo upoštevali tudi ugotovitve iz predhodnega programa Vseživljenjsko učenje. Cilji študije, katere rezultat je priprava Vmesnega poročila, se osredotočajo na podporo programa Erasmus+ za razvoj izobraževanja in usposabljanja kot učinek na institucije oziroma na sistemsko raven,³ predvsem pa kot učinek internacionalizacije oziroma mednarodnega sodelovanja kot orodja za krepitev na treh področjih: 1. Kakovost – dvig ter krepitev kakovosti izobraževanja, 2. profesionalni/strokovni razvoj – mednarodno sodelovanje kot priložnost profesionalnega razvoja strokovnih delavcev na področju izobraževanja in usposabljanja, 3. socialne in državljanske kompetence – mednarodno sodelovanje kot orodje za opolnomočenje učiteljev⁴ o medkulturnih kompetencah ter spodbujanje evropskega državljanstva. Tudi specifične cilje programa Erasmus+ lahko razvrstimo v tri večje kategorije glede na raven, na kateri se bodo rezultati najverjetneje pojavili: individualna, institucionalna ter sistemska raven. Razlikovanje teh treh ravni oziroma intervencij olajša identifikacijo različnih tipov učinka, za katerega pričakujemo, da ga bo vsak specifični cilj proizvedel (Evaluation roadmap, 2015: 3):

- na individualni ravni namreč želi intervencija zvišati kompetence pa tudi odnos in percepcije udeležencev,
- na institucionalni ravni intervencija cilja na izboljšanje sistema storitev, pedagogik, metodologij, vsebin in praks,
- na sistemski ravni pa je cilj intervencije izboljšanje sistema na nacionalni ravni in razvoj evropske dimenzije.⁵

Med temi tremi ravni obstaja možnost prelivanja učinkov, npr. mobilnost posameznikov lahko zraven rezultatov na individualni ravni vodi v izboljšanje uspešnosti posameznih institucij in učinkuje na nacionalni sistem, še posebej v smislu priznavanja izidov itd. Prav tako lahko iniciative evropskega sodelovanja na področjih izobraževalnih politik, preko njihovega učinka na nacionalni izobraževalni sistem in preko reform, ki jih iniciira odprta metoda koordinacije na evropski ravni, vplivajo na uspešnost posameznih institucij (Evaluation roadmap, 2015: 3).

² V evalvacijski študiji smo vprašalnike za VIZ zavode oblikovali glede na posamezne ravni sistema (predšolska vzgoja, osnovnošolsko in srednješolsko izobraževanje, visokošolsko izobraževanje in izobraževanje odraslih. V delih, kjer je to smiselno, tako tudi poročamo.

³ Pri čemer institucionalno oziroma mezo raven analiziramo v povezavi s sistemsko ravno. Institucionalno raven pri tem imenujemo mezo raven, v smislu vmesnega člena (posrednika) med posamezniki (kot udeleženci programa in potencialnimi udeleženci) in šolskim sistemom (se pravi nacionalnim sistemom). Odločitev za vključitev te ravni v evalvacijsko študijo temelji, zraven opredeljene ravni glede na to, kje se bodo rezultati projektov Erasmus+ najverjetneje pojavili, na predpostavki, da od posameznih udeležencev (npr. vsakega posameznega učitelja) težko pričakujemo relevantne odgovore, ki bi se nanašali na raven sistema (npr. na šolske politike). Prav tako smo slednje upoštevali pri prošnji za izpolnjevanje vprašalnika. Potencialne respondente smo namreč prosili, če lahko vprašalnik izpolni vodstvo organizacije, v kolikor pa nima pregleda nad Erasmus+ aktivnostmi znotraj zavoda, pa oseba, ki ta pregled ima (predvsem je slednje veljalo za vrtčevsko, osnovnošolsko, srednješolsko raven ter za raven izobraževanja odraslih), za institucije visokošolske ravni pa smo potencialne respondente prosili, če lahko vprašalnik izpolni skupaj z osebo, ki ima izkušnje z Erasmus+ oziroma z mednarodnim sodelovanjem.

⁴ Izhajamo iz pomembne predpostavke, da ima slednje za posledico krepitev teh kompetenc pri učečih se.

⁵ Seveda imajo te mednarodne akcije za cilj sistemske spremembe v partnerskih državah.

Zraven strokovnih prispevkov smo pri strateških izhodiščih raziskave uporabili tudi nacionalne in evropske usmeritve oziroma smernice, strateške cilje, kjer je bilo mogoče, tudi prioritete.

a) Nacionalne smernice/prioritete/cilji

Nacionalne strateške cilje smo izluščili iz zakonodaje (ZOFVI, Uradni list RS št. 16/2007); nacionalnih strateških dokumentov (Bela knjiga o vzgoji in izobraževanju v RS, 2011 (delno iz leta 1995); delno tudi iz Izhodišč kurikularne prenove, 1996), različnih nacionalnih evalvacijskih študij in poročil Sveta za kakovost in evalvacije, iz katerih je mogoče identificirati različne nacionalne strateške prioritete na področju systemskega vidika izobraževanja in usposabljanja; iz resolucij in drugih dokumentov (Strategija vseživljenjskosti učenja v Sloveniji, 2007; Nacionalni program visokega šolstva RS (NPVS), 2002; Resolucija o Nacionalnem programu visokega šolstva 2011–2020 (ReNPVŠ11–20), 2011; Resolucija o raziskovalni in inovacijski strategiji Slovenije 2011–2020 (ReRIS11–20), 2011; Resolucija o Nacionalnem programu za jezikovno politiko 2014–2018 (ReNPJP14–18), 2013; Resolucija o Nacionalnem programu izobraževanja odraslih v Republiki Sloveniji za obdobje 2013–2020 (ReNPIO13–20), 2013; Operativnega programa za izvajanje Evropske kohezijske politike v obdobju 2014–2020, 2014; Digitalna Slovenija 2020 – Strategija razvoja na področju informacijske družbe do leta 2020, 2016); neposrednih potrditev operacij oziroma javnih razpisov (NPO/JR) predvsem Evropskega strukturnega sklada v finančni perspektivi 2014–2020; Nacionalnih reformnih programov od 2013–2014 do 2016–2017. V pomoč so nam bili tudi že zbrani statistični podatki in poročila NA, in sicer: zbrani statistični podatki, predhodni poročili evalvacije učinkov – programa Erasmus+ na visoko šolstvo v Sloveniji ter programa Vseživljenjsko učenje na osnovnošolsko in srednješolsko izobraževanje z vidika nacionalnih prioritet; Študija učinkov programa eTwinning na šolsko izobraževanje v Sloveniji in drugih poročil, ki jih je pripravila NA; zaključna poročila uspešno izvedenih projektov iz predhodnega programa, na podlagi katerih smo identificirali tudi mogoče učinke Erasmus+ itd. Nacionalne strateške cilje smo soočili s ključnimi cilji in prioritetami programa Erasmus+ (in programa Vseživljenjsko učenje). Pri tem so nam pomagali tudi naslednji evropski dokumenti (poglavje b).

b) EU smernice/prioritete/cilji

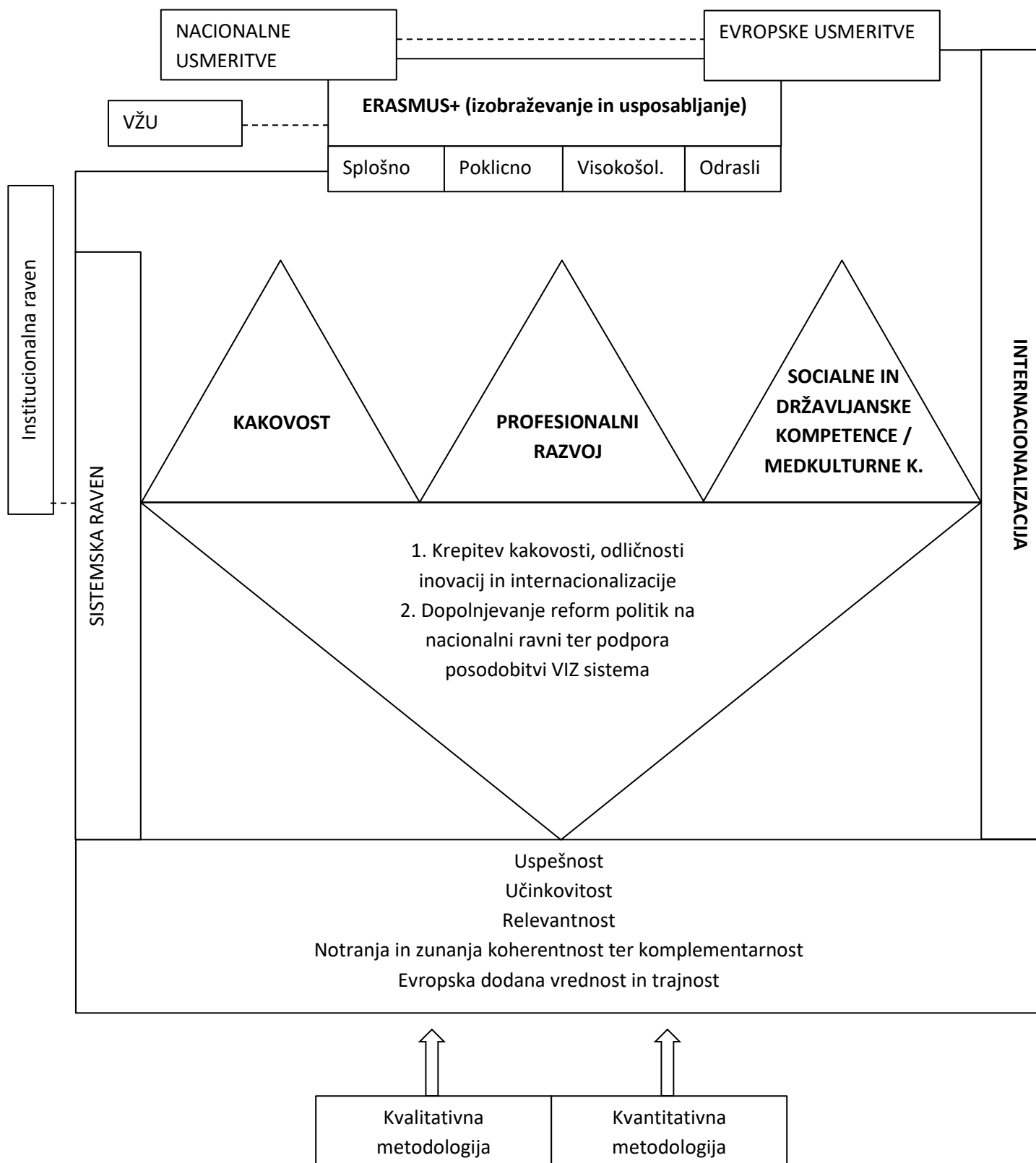
Pri identifikaciji EU smernic smo si pomagali predvsem z dokumenti programa Erasmus+ in predhodnega programa Vseživljenjsko učenje (Uvedba akcijskega programa na področju vseživljenjskega učenja, sklep št. 1720/2006; Interim Evaluation of the Lifelong Learning programme 2007–2013: Final Report, 2011; Erasmus+: the Union programme for education, training, youth and sport (1288/2013), 2013; Erasmus+ Vodnik za prijavitelje, 2016; The Erasmus+ Programme (Regulation EU št. 1288/2013): European Implementation Assessment,

2016) ter z različnimi drugimi dokumenti oziroma s smernicami na evropski ravni (Pogodba o Evropski uniji in Pogodba o delovanju Evropske unije (prečiščeni različici), 2012; Strategija EU 2020, 2010; Delovni program Izobraževanje in usposabljanje 2020 (ET 2020), 2010; ET 2020 National Report_Slovenija, 2014; Skupno poročilo Sveta in Komisije za leto 2015 o izvajanju strateškega okvira za evropsko sodelovanje v izobraževanju in usposabljanju (ET 2020): Nove prednostne naloge za evropsko sodelovanje v izobraževanju in usposabljanju, 2015); Education and Training Monitor 2016 – Slovenia (Monitor, 2016).

1.1 Izhodiščni teoretični model

Ob upoštevanju vsega zgoraj navedenega v evalvacijski študiji sledimo izhodiščnemu teoretičnemu modelu, ki smo ga oblikovali posebej za to študijo. Pri tem je potrebno opozoriti na različne dimenzije razumevanja pojmov, s katerimi ugotavljamo in analiziramo implementacijo in učinke programa Erasmus+, prav tako pa tudi ravni različnih učinkov programa Erasmus+ oziroma t. i. intervencije. Te ugotovitve smo upoštevali tudi pri razvoju instrumentarijev študije.

V zasnovi izhodiščnega teoretičnega modela študije smo mapirali različne evropske in nacionalne smernice/cilje/prioritete: a) splošne cilje programa Erasmus+, b) specifične cilje na področju izobraževanja, pri čemer smo se posebej osredotočili na dva cilja: 1. spodbujati krepitev kakovosti, odličnost inovacij in internacionalizacijo na ravni izobraževalnih institucij in institucij za usposabljanje, zlasti z boljšim mednarodnim sodelovanjem med ponudniki izobraževanja in usposabljanja ter drugimi deležniki, 2. spodbujati nastanek evropskega prostora vseživljenjskega učenja, katerega namen je dopolnjevati reforme politik na nacionalni ravni ter podpirati posodobitev sistemov izobraževanja in usposabljanja, zlasti z okrepljenim sodelovanjem glede politik, boljšo uporabo orodij EU za preglednost in priznavanje ter z razširjanjem dobrih praks in osveščati o tem v evropskem prostoru, c) nacionalne smernice/cilje/prioritete.

Slika 1: Izhodiščni teoretični model implementacije in učinkov programa Erasmus+ v Sloveniji

V kvalitativnem in kvantitativnem delu študije smo se osredotočili na splošne elemente in koncepte intervencijske logike, in sicer: uspešnost, učinkovitost, relevantnost, notranjo in zunanjo koherentnost ter komplementarnost, evropsko dodano vrednost in trajnost.⁶ Za (dolgoročnejšo) oceno učinkovitosti intervencije pri zasnovi študije smo upoštevali tudi ugotovitve predhodnega programa Vseživljenjsko učenje (v nadaljevanju VŽU) (predvsem institucionalne ravni merjenja učinkov) ter anketnim vprašalnikom dodali posamezne trditve, ki so se nanašale na program VŽU. V tej študiji zato sledimo povezavi institucionalne in systemske ravni, v primerih, kjer je to smiselno in mogoče. V zgornji shemi prikazujemo izhodiščni teoretični model študije, pri čemer je potrebno opozoriti, da so fokusi posameznih tematskih sklopov prilagojeni glede na raven izobraževanja in usposabljanja ter glede na različne deležnike tega področja (npr. internacionalizacija na področju visokega šolstva obsega več dimenzij, tudi praviloma večjo intenzivnost, kot je to značilno za raven splošnega izobraževanja) ter prav tako različno fokusirana področja v kvalitativnem in kvantitativnem delu študije. Študija v pretežnem delu temelji na samoocenah implementacije in učinkih programa Erasmus+ v Sloveniji.

V študiji se sicer osredotočamo na decentralizirane akcije Erasmus+, a je za celovitejšo oceno intervencije potrebno proučiti tudi komponento koherence – v smislu ocene učinka programa Erasmus+ na oblikovanje nacionalnih politik in podpore nacionalnim programom, ki so skladni s cilji in prioritetami programa Erasmus+. V ta namen smo skušali raziskati povezavo decentraliziranih in centraliziranih akcij⁷ ter narediti analizo skladnosti rezultatov študije s (predvidenim) financiranjem nacionalnih programov/projektov – predvsem projektov Evropskega socialnega sklada 2014–2020).⁸

⁶ Specifična vprašanja za vsako od navedenih področij so navedena v dokumentu “National Reports on the Implementation and Impact of Erasmus+ Guidance Note”, zato jih tukaj posebej ne navajamo.

⁷ Predvsem akcije KA3

⁸ Namerna financiranje omenjenih projektov nam je služila tudi kot ena od identifikacij nacionalnih strateških izhodišč in priorit.

I. EMPIRIČNI DEL

2 NAMEN IN CILJI ŠTUDIJE

Namen študije je bil raziskati implementacijo in učinke programa Erasmus+, in sicer na ravni sistema izobraževanja in usposabljanja v Republiki Sloveniji, natančneje na ravni splošnega, poklicnega, visokošolskega izobraževanja in usposabljanja ter izobraževanja in usposabljanja odraslih.

Cilji študije in priprave Vmesnega poročila so usklajeni z njenim namenom:

- oceniti implementacijo programa Erasmus+ (tudi v povezavi s predhodnim programom VŽU);
- oceniti intenziteto in trajnost ugotovljenih učinkov;
- spoznati dejavnike, ki pozitivno učinkujejo na implementacijo intervencij, na intenziteto in trajnost učinkov sodelovanja v aktivnostih Erasmus+ (na institucionalni, predvsem pa na sistemski ravni);
- oceniti učinke sodelovanja v aktivnostih programa Erasmus+ (predvsem decentraliziranih akcij ter povezave centraliziranih in decentraliziranih akcij) s sistemskega vidika (enosmernost, dvosmernost na institucionalni in sistemski ravni);
- oceniti različna razumevanja ključnih konceptov (npr. internacionalizacije), oceniti realnost in realizacijo učinkov programa Erasmus+ glede na različne ravni izobraževanja in usposabljanje ter glede na različne deležnike.

2.1 Izhodišča – kazalniki s spremenljivkami

Na podlagi teoretičnih izhodišč (opisanih zgoraj) smo nato opredelili spremenljivke in kazalnike, in sicer na osnovi presoje kompatibilnosti ciljev programa Erasmus+, posebnosti akcij ter nacionalnih ciljev pa tudi fokusa študije, za katerega smo se predhodno dogovorili. Za vsako raven VIZ sistema smo slednje prilagajali (glede na pogosto uporabljeno terminologijo ter glede na smiselno uporabo – npr. Elektronsko platformo za izobraževanje odraslih v Evropi (EPALE) uporabljajo na ravni izobraževanja odraslih, zato deležnikov drugih ravni o tem nismo spraševali). Za določitev spremenljivk, predvsem pa indikatorjev, smo si pomagali tudi z

zaključnimi poročili iz programa VŽU (vpliv na institucijo, lokalno okolje, evropska dodana vrednost). Ker je raziskovanje konkretnih vplivov VŽU in/ali Erasmus+ na razvoj šolskega sistema pogosto nemogoče izolirati od drugih vplivov, ki so prav tako doprinesli k razvoju sistema, smo se pri ugotavljanju slednjega oprli na (prevladujoča) mnenja respondentov (anketirancev ter intervjuvancev).

V evalvacijski študiji smo se omejili na dve ravni, na institucionalno⁹ in sistemsko raven.

Tabela 1: Kazalniki s spremenljivkami

RAVEN	Kazalnik	Spremenljivke (enostavne in kompozitne)
INSTITUCIJE	Poučevanje (profesionalni razvoj)	Sodelovalno učenje Spodbujanje individualizacije Medpredmetno povezovanje Nove oblike in metode poučevanja, uporaba novih študijskih pripomočkov in gradiv Izvajanje obveznega programa Izvajanje dodatnih dejavnosti Uporaba IKT v zavodu Sporazumevalna zmožnost zaposlenih v tujem jeziku
	Klima	Občutek pripadnosti zaposlenih skupnim ciljem Kolegialnost med zaposlenimi Sodelovanje med strokovnimi delavci ter vodstvom Podpora strokovnim delavcem s strani vodstva Seznanjenost vodstva z delom strokovnih delavcev Dialog med zaposlenimi Sodelovanje in usklajevanje med strokovnimi delavci (projektno delo, mednarodno sodelovanje)
	Mednarodna mobilnost	Izmenjave strokovnih delavcev Izmenjave učencev/dijakov/šolencev Mobilnost različnih deležnikov v tujino (vodstva organizacije, strokovni delavci, učenci, dijaki, študenti)
	Prepoznavnost v okolju	Prepoznavnost zavoda v okolju Odprtost zavoda do lokalnega okolja in širše
	Sodelovanje z drugimi	Sodelovanje z drugimi zavodi v Sloveniji Pripravljenost kolektiva na sodelovanje v novih projektih Sodelovanje s starši otrok/učencev/dijakov Stiki študentov/učečih s tujimi študenti/učečimi se Stiki učiteljev/pedagoških delavcev/izobraževalcev

⁹ Do neke mere je bila mediator te ravni tudi raven učiteljev/strokovnih delavcev. A te skupine nismo posebej vzorčili, temveč so za učinek na to raven praviloma odgovarjala vodstva institucij – kako oni vidijo ta učinek na učitelje/strokovne delavce.

		odraslih s tujimi učitelji/pedagoškimi delavci/izobraževalci odraslih Sodelovanje z drugimi raziskovalci iz tujine (splošno, skupna priprava publikacij, oblikovanje skupnih in dvojnih študijskih programov)
	Kakovost	Merjenje učinkov na ravni institucij
	Nacionalni projekti	Identifikacija tem za sodelovanje v nacionalnih projektih Delovanje v nacionalnih projektih Uspešnost pri izboru v nacionalnih projektih
	Internacionalizacija	Aktivnosti v organizaciji, ki prispevajo k internacionalizaciji Internacionalizacija na ravni institucij
	Evropska dodana vrednost	Ozaveščenost učiteljev o skupni evropski dediščini, evropskih kulturnih in moralnih vrednotah, njihovem spoštovanju različnih kultur ter poznavanje in razumevanje VIZ sistemov v državah partnericah
SISTEM	Nacionalne prioritete/usmeritve/cilji	Skladnost potreb zavodov z nacionalnimi usmeritvami Skladnost ciljev VŽU/Erasmus+ z nacionalnimi cilji Dopolnjevanje/nadgrajevanje/tenzije ciljev VŽU/Erasmus+ z nacionalnimi cilji Nadgradnja VŽU/Erasmus+ učinkov z učinkom akcij na nacionalni ravni Povezanost splošnih in specifičnih ciljev Erasmus+
	Internacionalizacija – vpliv internacionalizacije na kakovost	Vpliv internacionalizacije na nacionalni VIZ sistem (kakovost VIZ organizacij, učenje, poučevanje, sistem)
	Inovacije	Vpliv VŽU/Erasmus+ na inovacije Vpliv na odličnost inovacij (kakovostnih inovacij)
	Kakovost	Vpliv na pospeševanje kakovostnih izboljšav, krepitev kakovosti Vpliv na splošen dvig kakovosti učenja, poučevanja Kakovost prijav in projektnih rezultatov VŽU/Erasmus+ Mednarodno sodelovanje med ponudniki izobraževanja in usposabljanja ter drugimi deležniki
	Profesionalni razvoj strokovnih delavcev	Vpliv na profesionalni razvoj strokovnih delavcev Izboljšanje poučevanja in učenja tujih jezikov
	Nacionalne politike in spodbujanje nastanka evropskega prostora	Podpora nacionalnim politikam Vpliv na razvoj nacionalnih politik Nadgradnja nacionalnim politikam

	vseživljenjskega učenja	Dopolnjevanje reform politik na nacionalni ravni Podpiranje posodobitev VIZ sistemov Okrepljeno sodelovanje glede politik
	Dobre prakse	Razširjanje dobrih praks znotraj Slovenije Razširjanje dobrih praks v Evropi
	Evropska dodana vrednost	Spodbujanje široke jezikovne raznolikosti in medkulturne zavesti EU (Izboljšanje poučevanja in učenja tujih jezikov)
	Spremenljivke drugih karakteristik	Sodelovanje različnih deležnikov (izobraževalci, odločevalci, lokalna skupnost ...) Zavedanje o pomenu vseživljenjskega učenja Boljša uporaba orodij za preglednost in priznavanje Izboljšanje ravni ključnih kompetenc

3 METODOLOGIJA

V evalvacijski študiji smo uporabili kombinirani kvantitativni in kvalitativni raziskovalni pristop. Na podlagi teoretičnih izhodišč in začetne kvalitativne analize smo najprej opredelili izhodiščni teoretični model, nato kazalnike in spremenljivke, ki smo jih preverjali v empiričnem delu raziskave. V ta namen smo oblikovali številne instrumente, s katerimi smo raziskovali vplive Erasmus+ (in VŽU) na institucionalni ter sistemski ravni. Pri čemer smo se osredotočili na priporočena vprašanja dokumenta »National Reports on the Implementation and Impact of Erasmus+ Guidance Note« in »Evaluation Roadmap«.

Uporabljeni instrumenti so bili naslednji:

- a) Kvantitativni del raziskave: vprašalniki za vrtce, osnovne ter srednje šole, visokošolske zavode, zavode s področja izobraževanja odraslih, strokovne delavce NA ter vprašalnik za zunanje eksperte oziroma nacionalne ocenjevalce prijav Erasmus+ (in VŽU). V vse vprašalnike smo vključili kondicionalne stavke – v kolikor so respondenti ocenili, da nečesa ne poznajo ali ne poznajo dovolj dobro, jih v nadaljevanju nismo spraševali o teh konstruktih (trditvah).
- b) Kvalitativni del raziskave: analiza nacionalnih in evropskih dokumentov, polstrukturirani intervjuji, konsenzualna skupina, drugi viri (analiza finančnih izdatkov – poročil NA, analiza končnih poročil projektov (iz programa VŽU), analiza dostopnih nacionalnih razpisov za projekte Evropskih strukturnih in investicijskih skladov v finančni perspektivi 2014–2020).

Cilj kvantitativnega dela raziskave je bil pridobiti objektivne in zanesljive rezultate o implementaciji in učinkih programa Erasmus+¹⁰ na vnaprej določene spremenljivke (glede na izhodiščni teoretični model), kvalitativni del raziskave¹¹ pa poglobljanju nekaterih ugotovitev, ki smo jih predhodno pridobili z analizo podatkov kvantitativnega dela raziskave in pridobivanju dodatnih stališč o implementaciji in učinkih programa Erasmus+ v Sloveniji.

Kombinirani pristop smo upoštevali tudi pri analizi podatkov.

3.1 Vzorec

V javnih bazah podatkov Ministrstva za izobraževanje, znanost in šport (v nadaljevanju MIZŠ) smo identificirali enote za naš vzorec. Za področje izobraževanja odraslih smo za podatke zaprosili Andragoški center Slovenije (v nadaljevanju ACS), za seznam zunanjih ocenjevalcev ter strokovnih delavcev na Erasmus+ pa NA.

¹⁰ V določena vprašanja smo vključevali tudi postavke VŽU.

¹¹ Katerega del smo opravili že za namen vzpostavitve izhodiščnega teoretičnega modela in oblikovanje instrumentarijev.

a) *Uporabniki in potencialni uporabniki:*

- vrtci (javni in zasebni vrtci, tudi vrtci pri šolah): 396 enot,¹² odgovarjalo 212 respondentov, za analizo uporabnih 129 (nekaj respondentov je vprašalnik zaključilo pred koncem oziroma na začetku, zato teh podatkov ne vključujemo v statistične analize) (396/212/129);
- osnovne šole in srednje šole (vse OŠ in SŠ (452 OŠ, 28 OŠ s PP, 157 SŠ): 637 enot, realizacija 365 respondentov odgovarjalo, za analizo primernih 242 enot (od tega identificiranih 169 OŠ in 68 SŠ) (637/365/242);¹³
- visokošolski zavodi (fakultete, univerze, visokošolski zavodi): 117 enot, odgovarjalo 80 respondentov, 47 enot primernih za analizo (117/80/47);
- izobraževanje odraslih (LU, odrasli pri SŠ, drugi zavodi in zasebne ustanove):¹⁴ 301 enota, 152 respondentov odgovarjalo, za analizo primernih 89 enot (301/152/89).

b) *Eksperti in svetovalci:*

- zunanji eksperti – ocenjevalci projektnih prijav: 55 enot, 49 respondentov odgovarjalo, za analizo primernih 39 (55/49/39);
- strokovni delavci NA: 10 enot, odgovarjalo 10, za analizo primernih 10 (10/10/10).

3.2 Opis instrumentov

3.2.1 Kvantitativni del raziskave

V tem delu raziskave smo uporabili različne vprašalnike. Le-ti so bili delno prilagojeni glede na nivo VIZ sistema, in sicer s terminologijo pa tudi s posameznimi trditvami.

a) *Vprašalnik za vrtce, šole, visokošolske zavode in zavode s področja izobraževanja odraslih¹⁵*

Vprašalnik je imel naslednje sklope:

- splošne informacije: demografski podatki, sodelovanje v programih/akcijah, dosedanje izkušnje s prijavami projektov – razlogi za neprijavljanje;
- ocena poznavanja Erasmus+ (in VŽU) in različnih IT orodij;
- ocena vpliva projektov na zavod: področja dela v zavodu (sodelovanje med različnimi deležniki v zavodu, izmenjave, vpliv na delo pedagoških delavcev, merjenje učinkov

¹² Od 411 enot. Nekateri vrtci so namreč v stečaju oziroma ni bilo mogoče pridobiti elektronskega naslova.

¹³ V analizi podatkov smo to podatkovno bazo tudi razdelili, in sicer posebej na raven osnovne ter srednje šole in podatke, kjer je bilo to smiselno in mogoče, primerjali tudi med tema ravnema.

¹⁴ Zasebnih zavodov je bilo 99.

¹⁵ Priloge 6.1 do 6.4.

projektov), sodelovanje z drugimi zavodi, odprtost do lokalnega okolja, nacionalni projekti;

- ocena skladnosti Erasmus+ (in VŽU) z nacionalnimi usmeritvami;
- ocena vpliva na šolski sistem: kakovost, inovacije, internacionalizacija sistema, nacionalne politike, profesionalni razvoj strokovnih delavcev, medsebojno sodelovanje različnih deležnikov, vseživljenjsko učenje;
- internacionalizacija: aktivnosti, ki prispevajo k internacionalizaciji zavoda, vpliv internacionalizacije na sistem izobraževanja.

b) Vprašalnik za zunanje eksperte – nacionalne ocenjevalce prijav decentraliziranih akcij Erasmus+¹⁶

Sklopi vprašanj:

- kakovost projektnih prijav (nova vprašanja, nove metode itd.);
- ocenjevalni kriteriji;
- ocena uspešnosti, učinkovitosti, relevantnosti, zunanje/notranje kohezivnosti in evropske dodane vrednosti Erasmus+ (in VŽU).

c) Vprašalnik za strokovne delavce NA¹⁷

Sklopi vprašanj:

- splošne informacije (specifična leta ocenjevanja (VŽU in Erasmus+), akcije, ekspertno področje);
- kakovost odobrenih projektov (poročil);
- ocenjevalni kriteriji;
- skladnost projektov in projektnih rezultatov z nacionalnimi in evropskimi prioritetami;
- doseganje rezultatov in projektnih učinkov.

V vprašalnike smo vključili kondicionalne stavke. V kolikor so respondenti ocenili, da nečesa ne poznajo, nimajo izkušenj, jih v nadaljevanju nismo spraševali o posameznih trditvah, ki so tvorila konstrukt višjega reda (sklopi, področja). Izvedbeno je to pomenilo, da se jim določena vprašanja (sklopi) ali določene trditve v vprašalniku niso pojavile, temveč jih je sistem samodejno preusmeril na naslednje, zanje relevantno vprašanje. Prav tako so določena vprašanja vključevala odprto postavko, kamor so respondenti imeli možnost pisati dodatne odgovore oziroma pojasnila.

3.2.2 Kvalitativni del raziskave

V kvalitativnem delu raziskave smo se osredotočili na polstrukturirane intervjuje, ki smo jih v večjem delu oblikovali na podlagi priporočenih vprašanj Evropske komisije, ki morajo biti

¹⁶ Priloga 6.5

¹⁷ Priloga 6.6

naslovljena v nacionalnih Vmesnih evalvacijah Erasmus+ ter ostalih analiz (kvalitativni ter kvantitativni del raziskave). Ta del raziskave je bil delno prilagojen glede na različne deležnike.

a) Analiza dokumentov

Analizirali smo različne dokumente na področju VIZ sistema v Sloveniji ter evropske dokumente (izpostavljeno v uvodnem delu poročila).

b) Polstrukturirani intervjuji

Izvajali smo intervjuje z različnimi deležniki:

- zavodi – končni upravičenci (posamezni zavodi vseh ravni VIZ sistema);¹⁸
- strokovni zavodi s področja VIZ (Andragoški center Slovenije – ACS, Center za poklicno izobraževanje – CPI, Zavod Republike Slovenije za šolstvo – ZRSS, Pedagoški inštitut – PI, Šola za ravnatelje – ŠR, Nacionalna agencija RS za kakovost v visokem šolstvu – NAKVIS);
- NA (opravljenih več intervjujev z različnimi posamezniki);¹⁹
- nacionalni neodvisni revizor programa Erasmus+;²⁰
- strokovni delavci MIZŠ, ki pokrivajo posamezna področja: informacijsko-komunikacijska tehnologija v VIZ (IKT) oz. KA3, kakovost, nadaljnje izobraževanje in usposabljanje strokovnih delavcev v VIZ;²¹ za vprašanje glede sodelovanja različnih institucij v Erasmus+ pa smo se obrnili tudi na članico Odbora Erasmus+.

c) Konsenzualna skupina

Namen konsenzualne skupine je bil, da povabljeni strokovnjaki razpravljajo o temi implementacije in učinkov programa Erasmus+ v Sloveniji. Povabljeni strokovnjaki so bili predstavniki strokovnih zavodov VIZ in strokovni sodelavci MIZŠ. Sestanka so se udeležili predstavniki naslednjih strokovnih zavodov: ZRSS, ŠR, NAKVIS. S strani MIZŠ so se sestanka udeležili vodilni delavci oz. strokovnjaki, ki pokrivajo naslednja področja: vodstvo Direktorata za predšolsko vzgojo in osnovno šolo, vodja Sektorja za visoko šolstvo, vodja Službe za razvoj kadrov v šolstvu, vodja Erasmus+ programa na MIZŠ, ekspertka za poklicno in strokovno izobraževanje ter izobraževanje odraslih ter strokovni delavki MIZŠ, ki pokrivata področji internacionalizacije ter priprave, nadzora in izvajanja projektov vezanih na Operativni program za izvajanje evropske kohezijske politike v obdobju 2014–2020.

¹⁸ Opravili smo 22 (skupinskih ali individualnih) intervjujev (s končnimi uporabniki, nekateri so bili hkrati tudi strokovni zavodi s področja VIZ). Večina intervjujev, razen štirih, je potekala v živo.

¹⁹ Teh intervjujev ne prištevamo h končni številki intervjujev.

²⁰ Telefonski in pisni intervju.

²¹ Opravili smo 3 intervjuje, od katerih je eden od respondentov hkrati tudi končni uporabnik (akcija KA3).

3.2.3 Drugi viri

V analizi smo uporabili tudi druge (sekundarne vire), ki so nam pomagali pri dognanjih za vsebino Vmesnega poročila.

a) Analiza finančnih izdatkov

Analizirali smo finančna poročila NA, pregledali sklepe o izboru za posamezne akcije.

b) Analiza končnih poročil

Analiza poročil programa VŽU nam je pomagala identificirati posamezne kazalnike za kvantitativni del raziskave.

3.3 Izvedba empiričnega dela raziskave

Po pregledu in analizi predhodno zbranih podatkov ter opredelitvi strateških izhodišč, smo se lotili metodoloških opredelitev ter priprave instrumentarijev, t. j. vprašalnikov ter kasneje priprave protokolov za polstrukturirane intervjuje. Ko smo določili postavke za vprašalnike (za uporabnike ter potencialne uporabnike), smo le-te najprej dali v potrjevanje koordinatrici Erasmus+ na MIZŠ (sicer tudi članici Odbora Erasmus+) in vodstvu NA, nato manjši skupini ekspertov za vsako posamezno raven VIZ sistema ter strokovnim delavcem NA, ki pokrivajo posamezna področja. V naslednjem koraku smo vprašalnike postavili v spletno orodje 1ka in jih preizkusili na manjšem vzorcu. Sledila je manjša modifikacija vprašalnikov, nato so bili pripravljeni za glavni zajem podatkov. Po zaključku zbiranja podatkov smo datoteke iz spletnega orodja 1ka izvozili v Excel in nato uvozili v SPSS. V naslednjem koraku smo preuredili baze podatkov ter rekodirali posamezne postavke, ki smo jih nato statistično obdelali.

Po osnovni analizi zbranih podatkov smo pripravili protokole za del kvalitativne analize, in sicer za polstrukturirane intervjuje (upoštevajoč rezultate osnovne kvantitativne analize ter analize nacionalnih in evropskih strateških dokumentov/ciljev/usmeritev). Sledilo je zbiranje podatkov na terenu, kjer smo izvajali skupinske in individualne intervjuje.²² Nato je sledilo urejanje avdio posnetkov, transkripcije, kodiranje, kategoriziranje, klasifikacija ter priprava osnovnih zaključkov.

Na podlagi analize do tedaj zbranih podatkov smo se odločili za pripravo dveh novih vprašalnikov. Vprašalnik za zunanje eksperte – ocenjevalce prijav projektov decentraliziranih akcij ter strokovne delavce NA smo dogovorili z vodstvom NA. Pri identifikaciji področij smo si delno pomagali tudi z vprašalnikom Evropske komisije za ocenjevanje učinkov programa Erasmus+ (*ICF E&A Assessor Survey*) ter z naborom vprašanj, na katera je potrebno odgovoriti s

²² V povprečju so intervjuji pri končnih upravičencih ter strokovnih institucijah VIZ trajali nekaj več kot eno uro.

strani nacionalnih držav, ki sodelujejo v Erasmus+ (vprašanja so dostopna v dopisu *National Reports on the Impelmentation and Impact of Erasmus+: Guidance Note*).

Sledil je validacijski dogodek, ki smo ga pripravili kot konsenzualno skupino.

Kvantitativni del raziskave (zbiranje podatkov z vprašalniki za končne uporabnike) smo realizirali v mesecu decembru 2016 in januarju 2017, kvalitativni del pa od januarja do marca 2017, pri čemer smo polstrukturirane intervjuje realizirali v mesecu januarju in februarju, konsenzualno skupino pa 21. marca 2017.

3.4 Metode statistične obdelave podatkov

Podatke, pridobljene z anketiranjem, smo obdelali v aplikaciji za spletno anketiranje 1ka in s programskim paketom SPSS. Izračunali smo osnovne deskriptivne statistike, statistične značilnosti razlik med posameznimi skupinami pa preverili z ustreznimi testi – v večini primerov smo zaradi specifik realizacije vzorca in porazdelitve odgovorov med posameznimi kategorijami uporabili neparametrične teste. Uporabili smo Kruskal-Wallis, Dunn post-hoc test (z Bonferronijevo prilagojeno signifikantnostjo) ter Hi-kvadrat test, da smo preverili, ali so razlike med različnimi skupinami statistično značilne. V primerih, kjer je bilo mogoče,²³ smo tudi pri statistični obdelavi podatkov posamezne spremenljivke združili v kazalnike, zanesljivost le-teh pa preverili s koeficientom zanesljivosti »Cronbach alfa«.²⁴ V ostalih primerih rezultate statističnih analiz prikazujemo kot povprečne vrednosti.

Analiza je razdeljena na raven institucij (oz. institucionalno raven), pri čemer se del analize nanaša tudi na raven učiteljev/strokovnih delavcev v VIZ (v smislu mediatorja za institucionalno raven), ter na raven sistema (oz. sistemsko raven). Prav tako smo srednješolsko raven v določenih analizah razdelili na splošno ter poklicno izobraževanje in usposabljanje.

²³ Kar je odvisno od števila trditev vključenih v posamezni kazalnik.

²⁴ V Prilogi: Primerjave kazalnikov med nivoji VIZ prikazujemo kazalnike, katere je bilo v nadaljnji analizi mogoče primerjati med ravnmi VIZ.

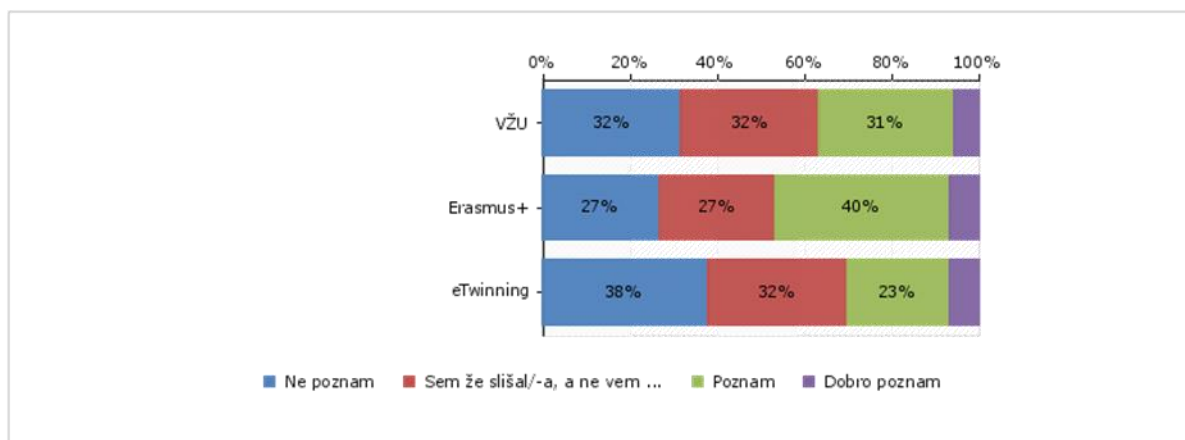
4 GLAVNE UGOTOVITVE RAZISKAVE

V nadaljevanju predstavljamo glavne ugotovitve raziskave.

4.1 Poznavanje programov VŽU/Erasmus+

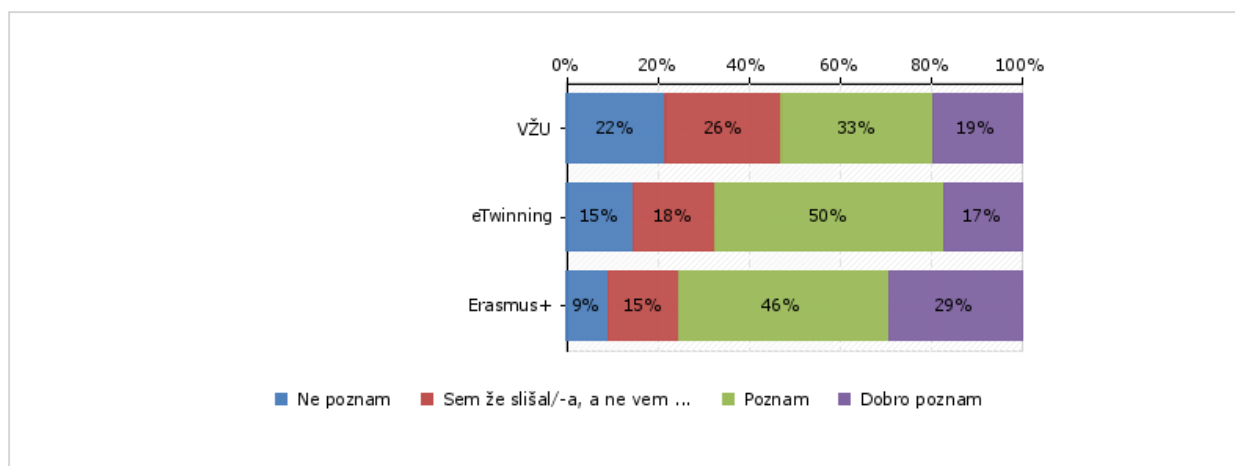
Iz spodnjih slik so razvidni deleži respondentov glede poznavanja VŽU, Erasmus+ ter eTwinning, za vsako raven VIZ sistema posebej.

Na ravni predšolske vzgoje je delež tistih, ki poznajo Erasmus+, 40 % in tistih, ki so ocenili, da ta program poznajo dobro, 6 %.

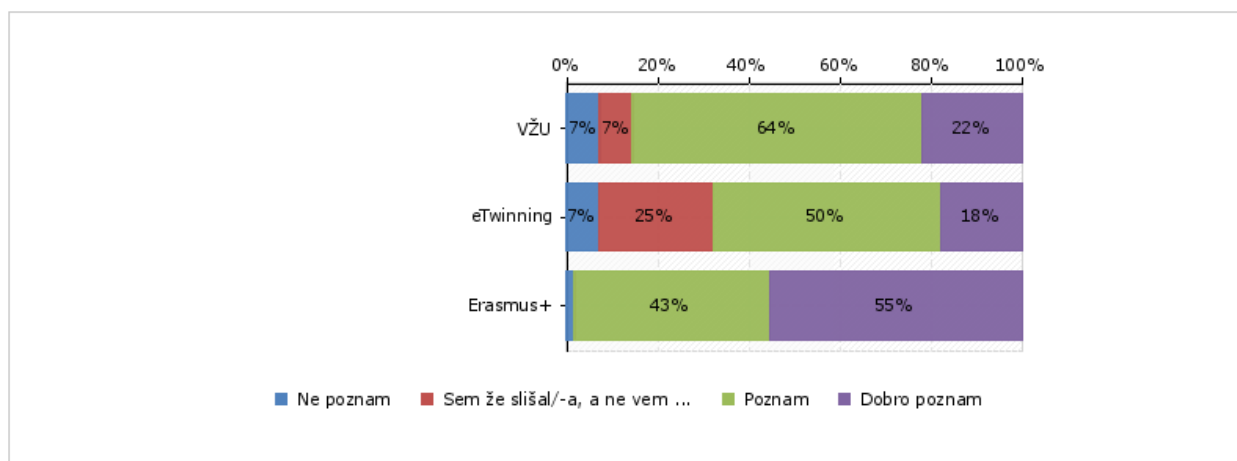
Slika 2: Poznavanje VŽU, Erasmus+ in eTwinning (raven predšolske vzgoje)

Na ravni osnovnošolskega izobraževanja je delež tistih, ki poznajo Erasmus+, 46 %, 29 % jih program pozna zelo dobro.

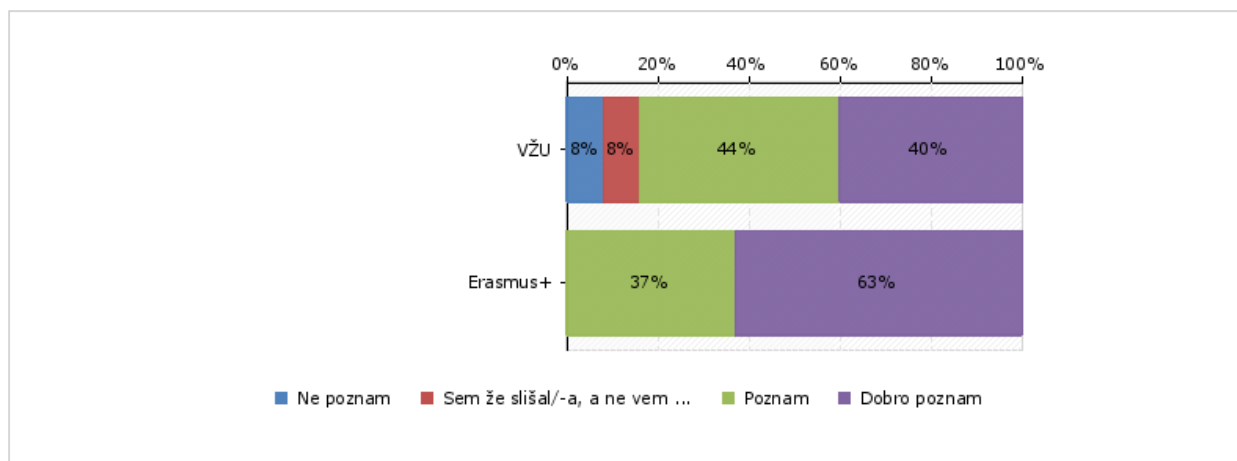
Slika 3: Poznavanje eTwinninga, VŽU in Erasmus+ (osnovnošolska raven)

Na ravni srednješolskega izobraževanja je delež tistih, ki poznajo program Erasmus+, 43 %, še večji delež pa je tistih respondentov, ki so ocenili, da poznajo Erasmus+ zelo dobro (55 %).

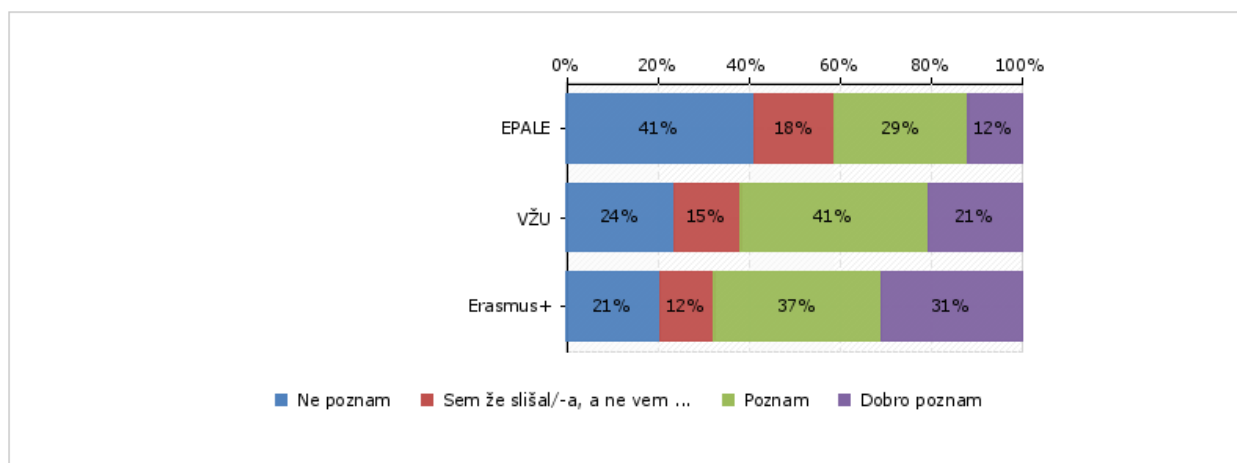
Slika 4: Poznavanje eTwinninga, VŽU in Erasmus+ (srednješolska raven)

Delež tistih, ki dobro poznajo Erasmus+ na ravni visokošolskega izobraževanja, je 37 %, 63 % respondentov pa je ocenilo, da program poznajo zelo dobro.

Slika 5: Poznavanje VŽU in Erasmus+ (visokošolska raven)

Na ravni izobraževanja odraslih je 37 % respondentov odgovorilo, da dobro poznajo Erasmus+, 31 % pa, da program poznajo zelo dobro. Medtem ko je poznavanje EPAL kot dobro ocenilo 31 % respondentov, to orodje pa pozna 37 %.

Slika 6: Poznavanje VŽU, Erasmus+ in EPALE (izobraževanje odraslih)

Kljub temu da so **rezultati pokazali na dobro poznavanje programa Erasmus+**, smo želeli preveriti, če vendarle obstajajo kakšne statistično značilne razlike med posameznimi skupinami respondentov.

Zato smo z dvema različnima testoma²⁵ za ugotavljanje statističnih razlik med skupinami preverjali, če se rezultati med skupinami tudi statistično razlikujejo. Oba testa in analize na teh dveh testih so pokazale, da **med skupinami respondentov različnih ravni** (predšolska vzgoja, osnovnošolska, srednješolska, visokošolska raven ter raven izobraževanja odraslih) sicer **obstajajo statistično značilne razlike med ravnmi VIZ**²⁶ – **najmanj dobro poznajo ali poznajo VŽU na vrtčevski ter osnovnošolski ravni, najbolj pa na srednješolski ter visokošolski ravni, Erasmus+ pa najmanj dobro poznajo ali poznajo na vrtčevski ravni in ravni izobraževanja odraslih, najbolj pa na visokošolski in srednješolski ravni, vendar je pri interpretaciji teh rezultatov potrebna določena mera pazljivosti**, ker smo to vprašanje postavili v tistem delu vprašalnika, ki mu je sledila ocena vpliva na šolski sistem in smo prejeli manj odgovorov respondentov, prav tako pa tudi zaradi različnega združevanja kategorij odgovorov.

Z naslednjo analizo smo preverjali, ali obstajajo statistično značilne razlike pri poznavanju VŽU/Erasmus+ znotraj posamezne ravni VIZ sistema. Rezultati so pokazali, da obstajajo statistično značilne razlike tega poznavanja pri respondentih **osnovnošolske ter srednješolske ravni – oboji bolje poznajo Erasmus+ kakor VŽU**.

²⁵ Hi kvadrat ter Kruskal-Wallis test; Priloga: Primerjave razlik med skupinami s Hi kvadrat testom in Kruskal-Wallisovim testom

²⁶ Priloga: Primerjava razlik med ravnmi VIZ (VŽU in Erasmus+)

Analize v nadaljevanju uporabljajo primerjalno tabelo in neparametrični Kruskal-Wallis test za ugotavljanje statistične značilnosti razlik. Iz odgovorov za šolski vprašalnik smo identificirali dve skupini, osnovnošolsko ter srednješolsko raven, ker nas je zanimala primerjava med tema dvema skupinama pri poznavanju VŽU, Erasmus+ in eTwinninga. Respondenti srednješolske ravni statistično značilno bolje poznajo ali zelo dobro poznajo VŽU kakor respondenti osnovnošolske ravni, prav tako statistično značilno bolje poznajo Erasmus+ (pri kategoriji »zelo dobro poznam«), medtem pri kategoriji »dobro poznam« respondenti osnovnošolske ravni Erasmus+ statistično značilno bolje poznajo kakor respondenti srednješolske ravni. Pri poznavanju eTwinninga ni statistično značilnih razlik med posameznimi kategorijami poznavanja le-tega. Zaradi lažje predstavljenosti, kaj ti podatki pomenijo, smo združili štiri kategorije v dve. Rezultati so naslednji: **pri poznavanju eTwinninga ni statistično značilnih razlik med poznavanjem pri respondentih osnovnošolske ter srednješolske ravni; VŽU statistično značilno nekoliko bolj pozna in dobro pozna skupina srednješolskih respondentov, podobno kakor Erasmus+.**

Iz odgovorov za šolski vprašalnik smo v nadaljevanju identificirali odgovore tistih, ki so sodelovali v Comeniusu (predpostavka, da gre za splošno izobraževanje) in Leonardo da Vinci (predpostavka, da gre za institucije poklicnega izobraževanja) – oboje je bilo del programa VŽU. Rezultati so pokazali, da so se **tisti, ki so imeli projekte Comenius, statistično značilno bolje ocenili pri poznavanju VŽU, Erasmus+ ter eTwinninga**, kakor tisti, ki projektov Comenius niso imeli. **Tiste šole, ki so sodelovale v Leonardo da Vinci, tudi bolje poznajo VŽU ter Erasmus+, pri eTwinningu pa razlike niso statistično značilne** – ni mogoče reči, da šole, ki so sodelovale v Leonardo da Vinci, bolje poznajo eTwinning kot šole, ki v Leonardo da Vinci niso sodelovale.

Oceno poznavanja programa Erasmus+ smo preverili tudi pri **zunanjih ekspertih – ocenjevalcih prijav decentraliziranih akcij**, ki so sicer odgovarjali za raven sistema.²⁷ Rezultati so pokazali, da je mnenje te skupine respondentov, da je **Erasmus+ na področju vzgoje in izobraževanja dobro poznan**. S to trditvijo se je zelo strinjalo 81 % respondentov, nekoliko strinjalo pa 19 % (nihče od zunanjih ekspertov ni odgovoril, da se s trditvijo sploh ne strinja ali malo strinja).

Z naslednjo analizo smo preverjali, ali obstajajo statistično značilne razlike pri poznavanju VŽU/Erasmus+ med posameznimi področji, ki jih pokrivajo zunanji eksperti (splošno, poklicno, visokošolsko izobraževanje ter izobraževanje odraslih). Rezultati so pokazali, da obstajajo statistično značilne razlike pri tej oceni poznavanja. Slednje smo preverili s primerjalno tabelo in neparametričnim Kruskal-Wallisovim testom za ugotavljanje statistične značilnosti razlik.²⁸ Eksperti, ki delujejo na ravni poklicnega ter izobraževanja odraslih, so se zelo strinjali, da je

²⁷ Priloga: Ocena zunanjih ekspertov glede različnih področij Erasmus+

²⁸ Priloga: Analize statistično (ne)značilnih razlik v odgovorih zunanjih ekspertov po področjih (splošno, poklicno, visokošolsko izobraževanje, izobraževanje odraslih).

Erasmus+ na področju vzgoje in izobraževanja v Sloveniji dobro poznan. Statistično značilno šibkejši oceni strinjanja sta bili pri ekspertih področja splošnega izobraževanja (88 % se jih je s trditvijo zelo strinjalo) ter visokošolskega izobraževanja (55 % se jih je s trditvijo zelo strinjalo), preostali pa so menili, da je Erasmus+ na področju VIZ nekoliko poznan.

4.2 Ocena vpliva Erasmus+ (in VŽU) na institucijo

V nadaljevanju predstavljamo rezultate ocene vpliva Erasmus+ (in VŽU) glede na različne trditve oziroma spremenljivke in (kjer je mogoče) kazalnike, ki opredeljujejo različna področja vpliva na delo v institucijah VIZ,²⁹ in sicer vpliv na: poučevanje (oziroma profesionalni razvoj), institucionalno klimo, mednarodno mobilnost, prepoznavnost v okolju, sodelovanje z drugimi, kakovost, povezavo z nacionalnimi projekti, internacionalizacijo ter evropsko dodano vrednost.

Spremenljivke in kazalnik poučevanja (oziroma profesionalnega razvoja)

Respondenti vseh nivojev VIZ sistema so mnenja, da imata VŽU in/ali Erasmus+ dolgoročno pozitiven vpliv na uporabo sodelovalnega učenja v skupini otrok/pri pouku/predavanjih/študijskih krožkih (57 % respondentov na ravni organizirane predšolske vzgoje oziroma vrtcev, 47 % na ravni osnovnošolskega izobraževanja, 49 % na ravni srednješolskega izobraževanja, 45 % na ravni visokošolskega izobraževanja in 41 % na ravni izobraževanja odraslih). Deleži odgovorov, da imata VŽU in/ali Erasmus+ kratkoročno pozitiven vpliv, so bili prav tako visoki (tako meni 29 % respondentov na ravni vrtcev, 38 % na ravni osnovnih šol, 36 % na ravni srednjih šol, 18 % na ravni visokošolskega izobraževanja ter 28 % na ravni izobraževanja odraslih). Da tovrstni projekti nimajo vpliva na uporabo sodelovalnega učenja, meni 14 oz. 15 % respondentov na ravni vrtcev, osnovne ter srednje šole, nekoliko več pa na ravni visokošolskega izobraževanja (36 %) in izobraževanja odraslih (31 %). Iz česar sledi, da je **mnenje respondentov o pozitivnem vplivu projektov VŽU/Erasmus+ (kratkoročnih ter dolgoročnih) na sodelovalno učenje prevladujoče. Nihče od respondentov ni mnenja, da bi imeli ti projekti negativen vpliv na sodelovalno učenje (niti kratkoročno niti dolgoročno).**

Večina udeležencev kvantitativnega dela raziskave tudi meni, da imajo projekti VŽU in/ali Erasmus+ bodisi kratkoročni bodisi dolgoročni pozitiven vpliv na spodbujanje individualnega dela v skupini otrok/pri pouku/predavanjih/študijskih krožkih. **Večina respondentov na ravni vrtcev, osnovnih šol in visokošolskega izobraževanja meni, da je vpliv projektov VŽU/Erasmus+ na spodbujanje individualnega dela v skupini otrok/pri pouku/predavanjih**

²⁹ Rezultati odstotkovnih vrednosti so prikazani v Prilogi: Odstotki odgovorov na postavke, povezane z vplivom Erasmus+ (VŽU) na individualno raven.

dolgoročno pozitiven (57 %, 41 % in 45 %), večina respondentov srednješolske ravni ter izobraževanja odraslih pa, da je ta vpliv kratkoročno pozitiven (40 % in 35 %). Nihče od respondentov ni mnenja, da je ta vpliv negativen (niti kratkoročno niti dolgoročno). Nekaj respondentov je bilo mnenja, da ti projekti nimajo vpliva na individualizacijo dela. Najmanj na ravni vrtcev (14 %), na ostalih ravneh nekoliko več, 25 % na ravni osnovne šole, 29 % na ravni srednje šole, 27 % na visokošolski ravni ter 32 % na ravni izobraževanja odraslih.

Nihče od respondentov ni mnenja, da imajo projekti VŽU/Erasmus+ dolgoročno negativen vpliv na izvajanje medpredmetnega povezovanja/medvsebinskega povezovanja kurikula/študijskih krožkov. Manjši delež respondentov visokošolske ravni sicer meni, da imajo omenjeni projekti kratkoročno negativen vpliv na izvajanje medpredmetnega povezovanja (4 % respondentov te ravni). Večina respondentov pa meni, da imajo ti projekti dolgoročno pozitiven vpliv, z izjemo respondentov izobraževanja odraslih, ki menijo, da ti projekti nimajo vpliva na povezovanje (vsebin) študijskih krožkov (44 %). **Najbolj so o dolgoročnem vplivu projektov na medvsebinsko povezovanje kurikula prepričani respondenti na ravni vrtcev (72 %).** **Visok delež mnenj o medpredmetnem povezovanju izkazujejo tudi respondenti osnovnošolske in srednješolske ravni (89 % na ravni osnovne šole jih meni, da imajo omenjeni projekti kratkoročno in dolgoročno pozitiven vpliv, na ravni srednje šole je pa teh respondentov 95 %).**

V področje poučevanja (oziroma profesionalnega razvoja) smo vključili več spremenljivk metodike in specialnih didaktik. Gre za trditve o vplivu projektov VŽU in/ali Erasmus+ na nove oblike in metode poučevanja, uporabo novih študijskih pripomočkov in gradiv, uvajanje sprememb in novosti v poučevanje, poznavanje tujih didaktičnih okolij (natančneje 6 posameznih trditev in 2 trditvi, ki sta se osredotočili posebej na razvoj IKT veščin pedagoških delavcev in usposabljanje za uporabo IKT ter 6 trditev, ki se nanašajo na uporabo, usposabljanje, povezano s tujim jezikom). **Splošna trditev o vplivu VŽU/Erasmus+ na poznavanje tujih didaktičnih okolij je bila s strani respondentov prevladujoče izbrana kot dolgoročno pozitiven vpliv, ki jo imajo nanjo projekti VŽU /Erasmus+ (slednje velja za ravni od vrtca do visokošolske ravni), razen za raven izobraževanja odraslih, kjer je prevladujoče mnenje, da imajo omenjeni projekti na poznavanje tujih didaktičnih okolij kratkoročno pozitiven vpliv (47 % respondentov te ravni meni tako).** **Najbolj so o dolgoročnem vplivu omenjenih projektov na poznavanje tujih didaktičnih okolij prepričani respondenti vrtčevske ter osnovnošolske ravni (62 % in 60 %), nato sledijo respondenti visokošolske ter srednješolske ravni (55 % in 47 %).** Da imajo omenjeni projekti kakršenkoli negativen vpliv (bodisi kratkoročni bodisi dolgoročni) na poznavanje tujih didaktičnih okolij, meni le 2 % respondentov srednješolske ravni. Da projekti nimajo nikakršnega vpliva na poznavanje tujih didaktičnih okolij, meni manjše število respondentov – na vseh ravneh VIZ (najmanj na osnovnošolski ravni, in sicer 3 % respondentov, največ na srednješolski ravni, 13 %). Iz podatkov je mogoče razbrati, da **projekti**

VŽU/Erasmus+ vplivajo na motiviranost pedagoških delavcev na uvajanje sprememb in novosti v poučevanje, in sicer na vseh ravneh VIZ. Prevladujoče mnenje je tudi, da je ta vpliv dolgoročno pozitiven (48 % respondentov vrtčevske ravni, 58 % osnovnošolske, 49 % srednješolske in 50 % respondentov visokošolske ravni), razen na ravni izobraževanja odraslih, kjer je večina respondentov mnenja, da gre za kratkoročno pozitiven vpliv (tako meni 50 % respondentov). Razen 2 % respondentov srednješolske ravni, ki meni, da je ta vpliv dolgoročno negativen, nihče od preostalih respondentov ne meni, da je ta vpliv kakorkoli negativen (niti dolgoročno niti kratkoročno). Če govorimo o vplivu na motivacijo za uvajanje sprememb in novosti kot pozitivnem (kratkoročnem in dolgoročnem) vplivu projektov VŽU/ Erasmus+, je ta zelo visok, saj je o slednjem prepričana velika večina respondentov (86 % respondentov na ravni vrtcev, 94 % na ravni osnovnih šol, 87 % na ravni srednjih šol, 86 % na ravni visokošolskega izobraževanja ter 91 % na ravni izobraževanja odraslih). Tudi pri ostalih posameznih trditvah, ki se nanašajo na seznanjenost, usposabljanje in uporabo novih učnih pripomočkov, gradiv, metod in oblik poučevanja, podatki kažejo, da se večina respondentov strinja, da imajo projekti VŽU/Erasmus+ na slednje dolgoročno pozitiven vpliv. Mnenja respondentov različnih ravni se najbolj razlikujejo pri vplivu VŽU/Erasmus+ na usposabljanje pedagoških delavcev v uporabi IKT ter pri razvoju tovrstnih veščin, kar je lahko tudi posledica tega, da vsi nimajo izkušenj s projekti, ki bi to spodbujali. Medtem ko so o dolgoročno pozitivnem vplivu omenjenih projektov na usposabljanje pedagoških delavcev v uporabi IKT najbolj množično prepričani respondenti osnovnošolske in srednješolske ravni (57 % in 51 %), je mnenje respondentov srednješolske ravni deljeno (40 % jih je mnenja, da ti projekti niso imeli vpliva na usposabljanje v uporabi IKT, enak delež, t. j. 40 %, jih meni, da je ta vpliv dolgoročno pozitiven), medtem ko 68 % respondentov visokošolske ravni ter 44 % respondentov ravni izobraževanja odraslih meni, da VŽU/Erasmus+ projekti nimajo tega vpliva. Nihče od respondentov pa ni mnenja, da bi imeli omenjeni projekti kakršenkoli negativen vpliv (t. j. niti kratkoročni niti dolgoročni) na uposabljanje v uporabi IKT. To področje smo preverjali še z eno trditvijo, ki se je nanašala na razvoj IKT veščin. Nihče od respondentov ni mnenja, da projekti VŽU/Erasmus+ kakorkoli negativno vplivajo na razvoj IKT veščin pri pedagoških delavcih (niti dolgoročno niti kratkoročno), kar je enako kot pri stališčih o vplivu omenjenih projektov na usposobljenost za uporabo IKT (tudi pri tej trditvi ni bilo mnenja, da gre za kakorkoli negativen vpliv). So pa prevladujoča mnenja deljena med dvema kategorijama, in sicer prevladujoče mnenje respondentov vrtčevske in osnovnošolske ravni je, da imajo omenjeni projekti na razvoj IKT veščin pri pedagoških delavcih dolgoročno pozitiven vpliv (pri obeh skupinah respondentov je tovrstno strinjanje enako izraženo, t. j. z 62 %), respondenti srednješolske, visokošolske ravni ter ravni izobraževanja odraslih pa v največji meri izražajo mnenje, da teh vplivov ni (največ, t. j. 64 % vseh respondentov visokošolske ravni, je o tem prepričanih, na srednješolski ravni in ravni izobraževanja odraslih pa je o tem prepričanih 40 % in 41 % respondentov).

Anketni vprašalniki so preverjali tudi postavke, ki se nanašajo na profesionalni razvoj (poučevanje) v povezavi s tujim jezikom. **Nihče od respondentov ni mnenja, da imajo projekti VŽU/Erasmus+ kakršenkoli negativen vpliv** (niti kratkoročni niti dolgoročni) **na usposabljanje učiteljev/pedagoških delavcev/izobraževalcev odraslih v znanju tujih jezikov.** Nasprotno, vse skupine respondentov so **prevladujočega mnenja, da je ta vpliv dolgoročno pozitiven** (tako meni 43 % respondentov vrtčevske ravni, po 58 % respondentov osnovnošolske in srednješolske ravni, 45 % respondentov visokošolske ravni in 56 % respondentov ravni izobraževanja odraslih). Podobno je z oceno vpliva omenjenih projektov na sporazumevalno zmožnost zaposlenih v tujem jeziku. Tudi pri tej trditvi so prevladujoča mnenja, da imajo omenjeni projekti dolgoročno pozitiven vpliv na sporazumevalno zmožnost zaposlenih v tujem jeziku (najbolj so o slednjem prepričani respondenti vrtčevske ravni, in sicer 70 % jih meni, da je ta vpliv dolgoročno pozitiven, tako meni tudi 68 % respondentov srednješolske in 56 % visokošolske ravni, 54 % respondentov ravni izobraževanja odraslih ter 52 % respondentov ravni osnovnošolskega izobraževanja). Prevladujoče strinjanje o dolgoročno pozitivnih učinkih na tuj jezik ni presenetljivo, ker gre za aktivnosti mednarodnega sodelovanja, pri katerih se uporablja tuj jezik. V vprašalnik za respondente visokošolske ravni smo dodali še dodatne trditve, ki so povezane s tujim jezikom. Nihče izmed te skupine respondentov ni mnenja, da bi imeli projekti VŽU/Erasmus+ kakršenkoli negativen vpliv (niti dolgoročen niti kratkoročen) na objavljane v mednarodnih revijah ali spremljanje tuje literature za poznavanje aktualnega dogajanja znotraj stroke. V enakem deležu (t. j. 50 %) pa so bili mnenja, da imajo omenjeni projekti dolgoročno pozitiven vpliv na omenjeni trditvi. Prav tako polovica (50 %) respondentov visokošolske ravni meni, da imajo omenjeni projekti dolgoročno pozitiven vpliv na predavanja tujih predavateljev na domači zavod, na predavanja v tujem jeziku v domačem zavodu ter na uporabo mednarodne literature in tematik v pedagoškem delu.³⁰ Tudi pri teh treh trditvah ni bilo nobenega respondenta, ki bi odgovoril, da so pri tem imeli projekti VŽU/Erasmus+ kakršenkoli negativen vpliv (niti dolgoročno niti kratkoročno). Nekaj respondentov je sicer menilo, da omenjeni projekti na teh pet trditev nimajo nobenega vpliva, in sicer 23 %, da nimajo vpliva na objavljane v mednarodnih revijah in založbah, 27 %, da nimajo vpliva na spremljanje tuje literature za poznavanje aktualnega dogajanja znotraj stroke, 18 %, da nimajo vpliva na predavanja tujih predavateljev na domači zavod, 32 %, da nimajo vpliva na predavanja v tujem jeziku v domačem zavodu ter 23 %, da nimajo vpliva na uporabo mednarodne literature in tematik v pedagoškem delu. Tudi ti dogovori niso presenetljivi, predvsem če upoštevamo habilitacijske pogoje na tej stopnji ter predpise o uporabi tujega jezika v našem visokošolskem prostoru.

Področje poučevanja oziroma profesionalnega razvoja je vključevalo tudi spremenljivki o izvajanju obveznega programa vrtca/šole/zavoda ter dodatnih aktivnosti za otroke/učence/dijake/študente/učeče se. **Prevladujoče mnenje respondentov je, da imajo projekti VŽU/Erasmus+**

³⁰ Pri čemer je potrebno opozoriti, da je ta skupina respondentov odgovarjala za centralizirane in decentralizirane akcije.

dolgoročno pozitiven vpliv na izvajanje obveznega programa vrtcev (57 %), osnovnih šol (51 %), srednjih šol (43 %) ter visokošolskih zavodov (44 %), tega mnenja pa niso respondenti ravni izobraževanja odraslih, ki v večini menijo, da omenjeni projekti nimajo nobenega vpliva na izvajanje obveznega programa zavoda za izobraževanje odraslih (44 %). Respondenti iz vrtcev, osnovnih ter srednjih šol so v večini mnenja, da imajo omenjeni projekti **dolgoročno pozitiven vpliv na izvajanje dodatnih dejavnosti za otroke, učence in dijake** (pri čemer je o slednjem prepričanih največ respondentov ravni vrtcev, med osnovnošolskimi in srednješolskimi respondenti pa je razlika med mnenjem o dolgoročnem ter kratkoročnem pozitivnem vplivu v obeh primerih le 3 %, sicer še vedno v prid dolgoročnemu pozitivnemu vplivu). **Respondenti visokošolske ravni ter ravni izobraževanja odraslih so v večini mnenja, da je ta vpliv kratkoročno pozitiven** (59 % respondentov visokošolske ravni in 50 % respondentov ravni izobraževanja odraslih).

Večina respondentov meni, da projekti VŽU/Erasmus+ nimajo vpliva na zmožnost učiteljev/pedagoških delavcev/izobraževalcev odraslih za poučevanje učencev/dijakov/študentov/učečih se s posebnimi potrebami, ranljivih skupin (IO). Tako meni 48 % respondentov vrtčevske ravni, 47 % respondentov osnovnošolske, 67 % respondentov srednješolske, 77 % respondentov visokošolske ravni ter 50 % respondentov ravni izobraževanja odraslih. Podobno kot pri interpretaciji rezultatov, ki so povezani z usposabljanjem pedagoških delavcev z IKT, je tudi tukaj mogoče iskati vzroke v temah projektov, ki so se jih udeleženci teh ravni VIZ sistema udeleževali.

Nihče od respondentov ni mnenja, da imajo projekti VŽU/Erasmus+ kakršenkoli negativen vpliv (niti dolgoročno niti kratkoročno) na socialne kompetence pedagoških delavcev in izobraževalcev odraslih. Nasprotno, **večina respondentov (na vseh ravneh VIZ) meni, da imajo projekti VŽU/Erasmus+ dolgoročno pozitiven vpliv na socialne kompetence pedagoških delavcev.** Takega mnenja je največ respondentov vrtčevske ravni (71 %), sledita skupini respondentov osnovnošolske in srednješolske ravni (s po 62 %), tako meni tudi 59 % respondentov visokošolske ravni ter 56 % respondentov ravni izobraževanja odraslih. **Prav tako nihče od respondentov ne meni, da imajo omenjeni projekti kakršenkoli negativen vpliv (niti dolgoročno niti kratkoročno) na socialne kompetence pedagoških delavcev.** Deleži tistih, ki menijo, da tega vpliva ni, so relativno majhni (gibljejo se od 10 % pri respondenth vrtčevske ravni do 27 % pri respondenth visokošolske ravni).

V področje profesionalnega razvoja smo vključili tudi vpliv projektov VŽU/Erasmus+ na organizacijske in vodstvene veščine (zmožnost in pripravljenost organiziranja in vodenja projektov ter timov). Deleži tistih, ki menijo, da projekti VŽU/Erasmus+ nimajo vpliva na organizacijske in vodstvene veščine pedagoških delavcev so majhni, od 7 % za respondente srednješolske ravni, do 23 % za respondente ravni izobraževanja odraslih. **Večina respondentov**

(na vseh ravneh VIZ) meni, da imajo projekti VŽU/Erasmus+ dolgoročno pozitiven vpliv na organizacijske in vodstvene veščine pedagoških delavcev. Tako meni 67 % respondentov vrtčevske ravni, 71 % respondentov osnovnošolske ravni, 60 % respondentov srednješolske ravni, 59 % respondentov visokošolske ravni ter 63 % respondentov ravni izobraževanja odraslih. Deleži tistih, ki menijo da imajo omenjeni projekti kratkoročno pozitiven vpliv, se gibljejo med 18 % (respondenti visokošolske ravni) in 33 % (respondenti srednješolske ravni).

Zanimalo nas je tudi mnenje respondentov o tem, ali imajo projekti VŽU/Erasmus+ vpliv na vključevanje lastne kulture in dediščine v poučevanje. Pri tem so se večinska mnenja respondentov posameznih ravni razlikovala. **Da imajo projekti VŽU/Erasmus+ dolgoročno pozitiven vpliv tudi na vključevanje lastne kulture in dediščine v poučevanje, je bilo večinsko mnenje respondentov vrtčevske, osnovnošolske in srednješolske ravni (62 %, 56 % in 40 %), da omenjeni projekti nimajo vpliva na vključevanje lastne kulture in dediščine v poučevanje, se je strinjala večina respondentov visokošolske ravni (45 %), večinska deleža respondentov ravni izobraževanja odraslih pa sta bila enakomerno porazdeljena, 34 % jih je bilo mnenja, da tega vpliva ni, prav tako 34 % pa, da je ta vpliv kratkoročno pozitiven.**

Zaradi primerjave celotnega konstrukta poučevanja in profesionalnega razvoja glede na različne ravni VIZ sistema, smo iz zgoraj naštetih trditev oblikovali t. i. **kazalnik poučevanja in profesionalnega razvoja**. Zanimalo nas je, ali se stališča glede tega, kakšen vpliv imata Erasmus+ (in/ali VŽU) na poučevanje in profesionalni razvoj pedagoških delavcev, med skupinami respondentov razlikujejo. V analizah smo uporabili Dunnov post-hoc test.³¹

Rezultati so pokazali, da so si **mnenja vseh skupin respondentov dokaj podobna, povprečno stališče je namreč, da imata Erasmus+ (in/ali VŽU) pozitiven vpliv na poučevanje in profesionalni razvoj.** So pa rezultati tudi pokazali, da je **statistično značilna razlika med naslednjimi skupinami respondentov:**

- a) vrtec in osnovna šola: respondenti osnovnošolske ravni zaznavajo ta vpliv kot bolj pozitiven (in sicer kratkoročni ali dolgoročni vpliv) kakor respondenti vrtčevske ravni;
- b) srednja šola z vsemi ostalimi ravnmi VIZ: respondenti srednješolske ravni zaznavajo ta vpliv kot bolj pozitiven (in sicer kratkoročni ali dolgoročni vpliv) kot ostale ravni VIZ.

Spremenljivke in kazalnik organizacijske klime

Večina skupin respondentov je mnenja, da imajo projekti VŽU/Erasmus+ dolgoročno pozitiven vpliv na občutek pripadnosti zaposlenih skupnim ciljem (tako meni 52 % respondentov iz skupine vrtčevske ravni, 55 % respondentov osnovnošolske in 49 %

³¹ Priloga: Primerjava statistično značilnih razlik med VIZ ravnmi glede kazalnikov

srednješolske ravni ter 41 % vseh respondentov visokošolske ravni izobraževanja), **razen ravni izobraževanja odraslih, kjer jih 60 % meni, da so ti vplivi kratkoročno pozitivni.** Podobno kažejo podatki, ki se nanašajo na kolegialnost in dialog med zaposlenimi. **Večinsko mnenje respondentov o dolgoročno pozitivnem vplivu projektov VŽU/Erasmus+ na kolegialnost ter dialog med zaposlenimi so izrazili respondenti skupine vrtčevske (48 % in 57 %), osnovnošolske (54 % in 55 %) in srednješolske ravni (62 % in 43 %), respondenti visokošolske ravni ter ravni izobraževanja odraslih so pretežno mnenja, da so ti vplivi na dialog med zaposlenimi pozitivni, da pa so kratkoročni (41 % in 43 %), pri vplivu na kolegialnost med zaposlenimi pa sta tudi ti dve skupini respondentov prepričani, da so vplivi dolgoročno pozitivni (41 % in 40 %).** Vendarle je prepričanje o pozitivnih vplivih (kratkoročnih in dolgoročnih) na kolegialnost in dialog med zaposlenimi prevladujoč pri vseh skupinah.

Pri spremenljivkah organizacijske klime smo preverjali trditve o odnosu med različnimi deležniki, in sicer: pedagoški delavci – učeči se, pedagoški delavci medsebojno ter pedagoški delavci – vodstvo. Respondente smo spraševali o **sodelovanju in usklajevanju med pedagoškimi delavci (projektno delo, medpredmetno sodelovanje)** pri dveh trditvah. Čeprav rezultati niso bili identični, so združeni rezultati pokazali, da **v vseh skupinah respondentov največ le-teh meni, da so ti vplivi dolgoročno pozitivni.** Tako meni več kot polovica respondentov vrtčevske, osnovnošolske, srednješolske in visokošolske ravni, nekoliko manj kot polovica pa respondentov ravni izobraževanja odraslih, a je v združeni kategoriji tudi pri tej skupini to prevladujoč odgovor. Na relaciji pedagoški delavci – vodstvo smo sodelovanje merili s tremi trditvami ter dodatno trditvijo pri vseh skupinah respondentov, razen pri vrtčevski ravni. **Respondenti vrtčevske, osnovnošolske, srednješolske ter visokošolske ravni so mnenja, da imajo projekti VŽU/Erasmus+ dolgoročno pozitiven vpliv na sodelovanje pedagoških delavcev z vodstvom institucije, mnenje respondentov izobraževanja odraslih pa je deljeno, 41 % jih meni, da so ti vplivi dolgoročni, prav tak delež jih meni, da so ti vplivi kratkoročni, a vendarle pozitivni. Vse skupine respondentov so mnenja, da imajo omenjeni projekti dolgoročno pozitiven vpliv na podporo pedagoškim delavcem s strani vodstva (70 % za vrtčevsko raven, 73 % za osnovnošolsko, 74 % za srednješolsko, 56 % za visokošolsko raven ter 45 % respondentov ravni izobraževanja odraslih).** **Razen pri skupini respondentov visokošolske ravni** (kjer je delež enakomerno porazdeljen med tem, da tega vpliva ni, da je kratkoročno pozitiven in da je dolgoročno pozitiven) je **prevladujoče mnenje, da imajo omenjeni projekti dolgoročno pozitiven vpliv tudi pri seznanjenosti vodstva z delom pedagoških delavcev.** Zaradi predpostavke, da na vprašalnik visokošolske ravni in ravni izobraževanja odraslih odgovarjajo respondenti, ki niso nujno vključeni v projekte VŽU/Erasmus+, smo tema dvema skupinama postavili še dodatno vprašanje o vplivu omenjenih projektov na vpliv na odnos pedagoških delavcev z vodstvom institucij. **Respondenti visokošolske ravni so večinskega mnenja, da imajo omenjeni projekti dolgoročno pozitiven**

vpliv na odnose z vodstvom (59 % jih meni tako), **prevladujoč odgovor respondentov ravni izobraževanja odraslih pa je bil, da gre za kratkoročno pozitiven vpliv.** Merili smo tudi mnenja o vplivu na odnos pedagoških delavcev na učeče se (tako otroke, učence, dijake, študente in udeležence izobraževanja odraslih). **V vseh skupinah respondentov prevladuje mnenje, da je vpliv projektov VŽU/Erasmus+ na odnos med pedagoškimi delavci in učečimi se pozitiven.** Vse skupine respondentov so tudi prevladujočega mnenja, da je ta vpliv **dolgoročen** (o slednjem so najbolj prepričani respondenti vrtčevske in srednješolske ravni, s po 67 % in 64 %, sledijo respondenti osnovnošolske ravni, teh je 53 %, nato visokošolske ravni, 50 %, 42 % respondentov ravni izobraževanja odraslih prav tako meni, da je ta vpliv dolgoročno pozitiven. **Nihče od respondentov ni bil mnenja, da je vpliv omenjenih projektov na odnos med pedagoškimi delavci in učečimi se negativen (niti dolgoročno niti kratkoročno).** Pri omenjenem odnosu smo v nadaljevanju preverili tudi stališči o prizadevanjih po demokratičnem dialogu z učečimi se ter njihovem vključevanju v odločitve o poteku učenja. **Respondenti vrtčevske, osnovnošolske ter srednješolske ravni so večinskega mnenja, da imajo projekti VŽU/Erasmus+ dolgoročno pozitiven vpliv na prizadevanje pedagoških delavcev za demokratični dialog z učečimi se** (57 %, 49 % in 55 %), **respondenti visokošolske ravni ter izobraževanja odraslih imajo pri tem stališču deljena mnenja.** Večina respondentov visokošolske ravni je mnenja, da tega vpliva ni (41 %), visok je tudi delež tistih, ki menijo, da je ta vpliv dolgoročno pozitiven, in sicer 36 %. Mnenja respondentov ravni izobraževanja odraslih pa so enakomerno razporejena med kategoriji, da tega vpliva ni in da je ta vpliv dolgoročno pozitiven (vsako po 34 %). **Da Erasmus+ (in VŽU) nimata vpliva na vključevanje učencev/učečih se v odločitve o poteku učenja, meni večina respondentov vrtčevske ravni in izobraževanja odraslih** (največ, 55 %, ravno respondenti izobraževanja odraslih), **mnenja respondentov osnovnošolske ravni so deljena** (36 % jih meni, da ni vpliva, enak odstotek, da je ta vpliv dolgoročno pozitiven), **50 % ravni izobraževanja odraslih, da je kratkoročno pozitiven** ter 38 % respondentov srednješolske ravni, da je dolgoročno pozitiven.

Zaradi primerjave celotnega konstrukta organizacijske klime glede na različne ravni VIZ sistema smo iz zgoraj naštetih trditev oblikovali t. i. **kazalnik organizacijske klime.** Zanimalo nas je, ali se stališča glede tega, kakšen vpliv imata Erasmus+ (in/ali VŽU) na klimo v organizaciji, med skupinami respondentov razlikujejo. V analizah smo uporabili Dunnov post-hoc test.³²

Rezultati so pokazali, da so mnenja vseh skupin respondentov dokaj podobna, **povprečno stališče je namreč, da imata Erasmus+ (in/ali VŽU) pozitiven vpliv na organizacijsko klimo.** So pa rezultati tudi pokazali, da je **statistično značilna razlika** med naslednjimi skupinami respondentov:

³² Priloga: Primerjava statistično značilnih razlik med VIZ ravnmi glede kazalnikov

- vrtec in osnovna šola: respondenti osnovnošolske ravni zaznavajo ta vpliv kot bolj pozitiven (in sicer kratkoročni ali dolgoročni vpliv) kakor respondenti vrtčevske ravni;
- srednja šola z vsemi ostalimi ravnmi VIZ: respondenti srednješolske ravni zaznavajo ta vpliv kot bolj pozitiven (in sicer kratkoročni in dolgoročni vpliv) kakor respondenti ostalih ravni VIZ.

Spremenljivke mednarodne mobilnosti

Respondente visokošolske ravni smo vprašali za njihovo **oceno vpliva Erasmus+ (in/ali VŽU) projektov na mobilnost študentov v tujino**, pri čemer se jih je 92 % strinjalo, da je tukaj vpliv Erasmus+ (in/ali VŽU) **dolgoročno pozitiven**, pri **mobilnosti študentov iz tujine na domači zavod** se jih je strinjalo 59 %, da je ta vpliv dolgoročno pozitiven. Prav tako so bila prevladujoča mnenja, da ima Erasmus+ dolgoročno pozitiven vpliv na **mobilnost domačih učiteljev in raziskovalcev v tujino** ter **mobilnost učiteljev in raziskovalcev iz tujine na domači zavod** (68 % in 64 %).

Prav tako je prevladujoče mnenje respondentov vseh ravni (razen vrtčevske, saj respondentov o tem nismo spraševali), da **Erasmus+ (in/ali VŽU) dolgoročno pozitivno vplivata na izmenjavo** učencev/dijakov/študentov/udeležencev izobraževanja odraslih s partnerskimi šolami/zavodi.

Zanimalo nas je mnenje respondentov, če mednarodne mobilnosti vplivajo na internacionalizacijo zavodov. Mnenje vseh skupin respondentov (osnovnošolske, srednješolske, visokošolske ravni ter ravni izobraževanja odraslih) je bilo prevladujoče v odgovorih, da na internacionalizacijo njihovega zavoda vplivajo gostovanja tujih učencev/dijakov/študentov/učech se pa tudi mobilnost vodstva ter pedagoških delavcev. Prav vsi respondenti visokošolske ravni so mnenja, da k internacionalizaciji njihovega zavoda prispeva mobilnost študentov v tujino, prav tako je bil visok delež tistih, ki so se strinjali, da na internacionalizacijo njihovega zavoda vpliva mobilnost tujih visokošolskih učiteljev (oziroma učiteljev višjega strokovnega izobraževanja) v organizacijo doma. **Prevladujoče mnenje je torej, da mobilnosti doma in mobilnosti v tujino vplivajo na internacionalizacijo zavoda.**

Spremenljivke prepoznavnosti v okolju

Nihče od respondentov ni odgovoril, da bi imela Erasmus+ (in/ali VŽU) kakorkoli negativen (niti dolgoročni niti kratkoročni) vpliv na prepoznavnost vrtca/šole/zavoda v okolju. Večina respondentov vrtčevske, osnovnošolske, srednješolske in visokošolske ravni je mnenja, da je ta

vpliv dolgoročno pozitiven. Večina respondentov ravni izobraževanja odraslih pa, da je vpliv kratkoročno pozitiven (53 % respondentov te ravni meni tako).

Respondenti **različnih ravni VIZ** se v povprečju najbolj strinjajo s trditvijo, **da Erasmus+ (in/ali VŽU) dolgoročno pozitivno vplivata na odprtost njihovega zavoda do lokalnega okolja in širše**. Najvišji odstotkovni delež mnenj o dolgoročno pozitivnih vplivih beležimo pri respondentih vrtčevske ter srednješolske ravni. Mnenj, da so ti vplivi negativni, skorajda ni bilo, razen v primeru respondentov visokošolske ravni, kjer so 4 % respondentov mnenja, da so ti vplivi kratkoročno negativni.

Spremenljivke sodelovanja z drugimi

V nadaljevanju nas je zanimalo, kakšna je ocena vpliva Erasmus+ (in/ali VŽU) na sodelovanje z drugimi (z drugimi zavodi v Sloveniji, pripravljenost na sodelovanje v novih projektih, stiki med različnimi deležniki, sodelovanje s starši).

Da ima Erasmus+ **dolgoročno pozitiven vpliv na sodelovanje z drugimi raziskovalci iz tujine**, meni 73 % respondentov **visokošolske ravni**, da je ta vpliv kratkoročno pozitiven 18 %, da pa Erasmus+ ne vpliva na to sodelovanje pa meni 9 % respondentov. **Polovica respondentov** te ravni meni, **da Erasmus+ nima vpliva na oblikovanje skupnih in dvojnih študijskih programov**, druga polovica pa, da je ta vpliv bodisi kratkoročno bodisi dolgoročno pozitiven, v nasprotju s tem jih **večina (59 %) meni**, da je **vpliv pri sodelovanju pri pripravi skupnih publikacij dolgoročno pozitiven**.

Respondenti, ki so odgovarjali na **vpisni vprašalnik za vrtce**, so v **največjem deležu mnenja**, da imata Erasmus+ (in/ali VŽU) **dolgoročno pozitiven vpliv na sodelovanje s starši otrok**. Respondenti **srednješolske ravni** so v večji meri ocenili, da so ti vplivi **kratkoročno pozitivni**, respondenti **osnovnošolske ravni pa deljeno**, 40 % jih je mnenja, da so **kratkoročno pozitivni** in 40 %, da so ti vplivi **dolgoročno pozitivni** (20 % pa, da teh vplivov ni).

Mnenja respondentov glede vpliva Erasmus+ (in/ali VŽU) na sodelovanje z drugimi vrtci/šolami/zavodi v Sloveniji so razdeljena po različnih kategorijah ocen tega vpliva. Respondenti vrtčevske ravni so pretežno večinsko ocenili, da imata programa Erasmus+ (in/ali VŽU) dolgoročno ter kratkoročno pozitiven vpliv (vsakih je bilo po 35 %), respondenti osnovnošolske ravni se v povprečju najbolj strinjajo, da tega vpliva ni (v 41 %), največ respondentov srednješolske ravni je ocenilo, da je ta vpliv kratkoročno pozitiven (vendar je skoraj enak delež le-teh tudi ocenil, bodisi da vpliva ni bodisi da je dolgoročno pozitiven).

Respondenti visokošolske ravni ter izobraževanja odraslih pa so pretežno ocenili, da je vpliv dolgoročno pozitiven (44 % in 41 %).

Pri vseh skupinah respondentov je **prevladujoče stališče, da imata Erasmus+ (in/ali VŽU) dolgoročno pozitiven vpliv na stike pedagoških delavcev/izobraževalcev odraslih s tujimi pedagoškimi delavci/izobraževalci odraslih.** Enako prevladujoče stališče je pri vseh skupinah respondentov (razen vrtčevske ravni, teh respondentov tega nismo spraševali), da ima Erasmus+ **dolgoročno pozitiven vpliv na stike učencev/dijakov/študentov/udeležencev izobraževanja odraslih s tujimi učenci/dijaki/študenti/udeleženci izobraževanja odraslih.**

Spremenljivka kakovosti na ravni institucij (merjenje učinkov projektov)

V tem delu se osredotočamo le na trditev, ki se nanaša na merjenje učinkov projektnih rezultatov tudi po zaključku projektov.

Iz rezultatov³³ je razvidno, da so **prevladujoči odgovori po vseh ravneh VIZ, da po koncu projekta projektnih učinkov več ne merijo.**³⁴

Spremenljivke in kazalnik povezan z nacionalnimi projekti

V nadaljevanju nas je zanimalo, če imata Erasmus+ (in/ali VŽU) kakršenkoli vpliv na identifikacijo tem za sodelovanje v nacionalnih projektih, delovanje v nacionalnih projektih ter uspešnost izbora v nacionalnih projektih.

Respondenti **vrtčevske in srednješolske ravni ter ravni izobraževanja odraslih so najpogosteje mnenja, da imata Erasmus+ (in/ali VŽU) dolgoročno pozitiven vpliv, ki za njih kot zavod pomeni lažjo identifikacijo tem za sodelovanje v nacionalnih projektih (43 %, 41 % in 44 %), mnenja osnovnošolske ravni so deljena, enak delež jih meni, da so ti vplivi kratkoročno in dolgoročno pozitivni (po 36 %).** Respondenti **visokošolske ravni pa so najpogosteje prepričani, da tega vpliva ni (44 % jih meni tako).**

Da imata Erasmus+ (in/ali VŽU) dolgoročno pozitiven vpliv na delovanje njihovega zavoda v nacionalnih projektih, najpogosteje menijo respondenti vrtčevske, osnovnošolske ter

³³ Priloga: Merjenje učinkov projekta na organizacijo po zaključku trajanja projekta

³⁴ Vendar testa statičnih razlik med skupinami nismo naredili, ker je iz prostih odgovorov razvidno, da zelo različno razumejo merjenje učinkov po koncu trajanja projekta.

srednješolske ravni (52 %, 41 % in 38 %). Respondenti **visokošolske ravni in izobraževanja odraslih** pa so **najpogosteje mnenja, da Erasmus+ (in/ali VŽU) nimata vpliva na delovanje njihovega zavoda v nacionalnih projektih.**

Respondente smo tudi vprašali za mnenje glede vpliva Erasmus+ (in/ali VŽU) projektov na uspešnost pri izboru njihovega zavoda v nacionalnih projektih. **Vrtčevska in osnovnošolska raven respondentov je najpogosteje mnenja, da ja, in da je ta vpliv dolgoročno pozitiven (39 % in 38 %).** Respondenti **visokošolske ravni in ravni izobraževanja odraslih pa, da program (projekti programa) nima vpliva na njihovo uspešnost pri izboru v nacionalnih projektih (56 % in 53 %).** Odgovori respondentov srednješolske ravni so približno enako razporejeni med odgovoroma, da tega vpliva ni in da je vpliv dolgoročno pozitiven.

Zaradi primerjave celotnega konstrukta kazalnika, ki povezuje Erasmus+ z nacionalnimi projekti glede na različne ravni VIZ sistema, smo iz zgoraj naštetih trditev oblikovali t. i. **kazalnik nacionalnih projektov.** Zanimalo nas je, ali se stališča glede tega, kakšen vpliv imata Erasmus+ (in/ali VŽU) na povezavo z nacionalnimi projekti, med skupinami respondentov razlikujejo. V analizah smo uporabili Dunnov post-hoc test.³⁵

Rezultati so pokazali, da so **mnenja vseh skupin respondentov dokaj podobna, povprečno stališče je namreč, da imata Erasmus+ (in/ali VŽU) pozitiven vpliv na njihov zavod glede nacionalnih projektov** (sodelovanje v teh projektih, uspešno identifikacijo tem za nacionalne projekte ter uspešnost zavoda pri izboru v nacionalnih projektih). So pa rezultati tudi pokazali, da **je statistično značilna razlika med naslednjimi skupinami respondentov:**

- vrtec in osnovna šola: respondenti osnovnošolske ravni zaznavajo ta vpliv kot bolj pozitiven (in sicer kratkoročni ali dolgoročni vpliv) kakor respondenti vrtčevske ravni;
- srednja šola z vsemi ostalimi ravnmi VIZ: respondenti srednješolske ravni zaznavajo ta vpliv kot bolj pozitiven (in sicer kratkoročni in dolgoročni vpliv) kakor respondenti ostalih ravni VIZ.

Spremenljivke internacionalizacije – aktivnosti zavoda, ki pripomorejo k internacionalizaciji

Zanimalo nas je, katere aktivnosti v zavodu (vrtcu, šoli, visokošolskem zavodu in zavodu za izobraževanje odraslih) prispevajo k internacionalizaciji njihovega zavoda.³⁶ Respondenti različnih **ravni VIZ sistema** so sicer izbirali različne – **prevladujočega vzorca ni mogoče najti,** razen morebiti izpostavljenosti tistih **aktivnosti, ki se nanašajo na tujino (predvsem mobilnosti), pri šolah tudi eTwinning.** Pri čemer so respondenti **vrtčevske ravni** pogosto

³⁵ Priloga: Primerjava statistično značilnih razlik med VIZ ravnmi glede kazalnikov

³⁶ Priloga: Aktivnosti, ki prispevajo k internacionalizaciji vašega zavoda.

izbirali tudi aktivnosti, ki se dogajajo nacionalno – lokalno (celo na ravni samega zavoda), kot tiste, ki pripomorejo k internacionalizaciji zavoda. Na visokošolski ravni je bila mobilnost študentov v tujino soglasno izbrana (100 % respondentov je tega mnenja).

Respondentom smo postavili tudi vprašanje, ali menijo, da **partnerstva v programih VŽU/Erasmus+ vplivajo na internacionalizacijo njihovega zavoda**. V najvišjih odstotkih so se s tem strinjali respondenti visokošolske in srednješolske ravni (96 % in 94 %), strinjanje respondentov osnovnošolske ravni je bilo 80 %, vrtčevske 73 % in izobraževanja odraslih 67 %.

Spremenljivke in kazalnik evropske dodane vrednosti

V vprašalnik za respondente različnih ravni VIZ sistema smo vključili trditve, ki se nanašajo na evropsko dodano vrednost.³⁷ In sicer nas je zanimala njihova ocena **vpliva Erasmus+ (VŽU) na delo pedagoških delavcev zavoda na področjih:** ozaveščenost učiteljev o skupni evropski dediščini, evropskih kulturnih in moralnih vrednotah, njihovem spoštovanju različnih kultur ter poznavanje in razumevanje VIZ sistemov v državah partnericah. Nihče od respondentov ni bil mnenja, da ima Erasmus+ dolgoročno negativen vpliv na evropsko dodano vrednost njihovega zavoda. Nasprotno, **večina respondentov meni, da je ta vpliv pozitiven, v največji meri tudi, da je dolgoročno pozitiven**, le pri eni trditvi je bilo mnenje respondentov, da je ta vpliv kratkoročno pozitiven (respondenti srednješolske ravni pri oceni ozaveščenosti pedagoških delavcev o skupni evropski dediščini, 46 % jih meni, da je vpliv kratkoročno pozitiven, 39 % pa, da je dolgoročno pozitiven).

Zaradi primerjave celotnega konstrukta evropske dodane vrednosti glede na različne ravni VIZ sistema smo iz zgoraj naštetih trditev oblikovali t. i. **kazalnik evropske dodane vrednosti**, natančneje, kako Erasmus+ vpliva na evropsko dodano vrednost zavodov. Zanimalo nas je, ali se glede tega stališča respondentov med skupinami razlikujejo. V analizah smo uporabili Dunnov post-hoc test.³⁸

Rezultati so pokazali, da so mnenja vseh skupin respondentov dokaj podobna, **povprečno stališče je namreč, da imata Erasmus+ (in/ali VŽU) pozitiven vpliv na evropsko dodano vrednost zavoda**. So pa rezultati hkrati pokazali, da obstaja določena **statistično značilna razlika** med naslednjimi **skupinami respondentov**:

- vrtec in osnovna šola: respondenti vrtčevske ravni VIZ sistema se v povprečju bolj približujejo mnenju, da ima Erasmus+ na evropsko dodano vrednost zavodov kratkoročno

³⁷ Priloga: Ocena upravičencev in potencialnih upravičencev projektov o vplivu Erasmus+ (VŽU) na delo strokovnih delavcev njihovega zavoda (učiteljev, izobraževalcev)

³⁸ Priloga: Primerjava statistično značilnih razlik med VIZ ravnmi glede kazalnikov

- pozitiven vpliv, statistično značilno različno pa respondenti srednješolske ravni menijo, da je ta vpliv dolgoročno pozitiven;
- srednja šola z vsemi ostalimi ravni VIZ: respondenti srednješolske ravni zaznavajo ta vpliv kot bolj pozitiven (in sicer kratkoročni ali dolgoročni vpliv) kot ostale ravni VIZ.

4.2.1 Dejavniki, ki pozitivno učinkujejo na intenziteto in trajnost vpliva Erasmus+ (institucionalna raven)

Študija je pokazala, da ima **Erasmus+ na institucionalno raven velik učinek**. Ta učinek je v glavnem prepoznan kot dolgotrajen in je pozitiven. Kar še posebej velja za področja **profesionalnega razvoja strokovnih delavcev in drugih udeležencev aktivnosti, organizacijsko klimo, kakovost in internacionalizacijo zavodov**. Nenazadnje, **pozabiti ne smemo niti na učinek na osebni razvoj**, tudi to je bilo izpostavljeno.

Intervjuji so nam pomagali razumeti morebitne razlike v mnenjih ter prepoznati tiste dejavnike, ki lahko pozitivno učinkujejo na učinke sodelovanja v Erasmus+. Prav tako smo iz intervjujev ugotovili, da so **respondenti pretežno uporabljali poimenovanje Erasmus (pozabili na plus)**, kar velja za odgovore na ravni institucij kot sistema.

1) Evropska dodana vrednost

Ravnateljica srednje poklicne šole:

»Evropska dodana vrednost je odprtost Evrope za vse in vsakega med nami, to mi je zelo pomembno ... vsi smo državljani Evrope, ne samo Slovenije ... to je treba počasi vcepiti ljudem.«

Strokovnjakinja (strokovni zavod):

»Mislim, da v bistvu največjo dodano vrednost ima ... na jezikovnem področju ... zelo velika dodana vrednost. Druga dodana vrednost so ozaveščanja medkulturnih razlik, spoznavanje drugih kultur ... evropskega državljanstva ... tudi pri zaposljivosti ..., ker je pač na voljo več možnosti. ... treba razmišljati ... tu vendarle ne gre za evropski prostor, ampak gre za svetovni prostor. Da pravzaprav Evropa, s tem svojim znanjem, potencialom, ustvarjalnostjo, konkurenčnostjo, ki jo ima, lahko enako močno nastopa tudi v svetu. S tem se mi zdi, da bi Evropa v svetovnem merilu dobila večjo moč in večjo prepoznavnost, kot jo ima sedaj v svetu.«

Prodekanja za raziskovalno dejavnost:

»... gredo kot Slovenci, vrnejo se Evropejci.«

Ravnateljica šole z vrtcem:

»... pomembno je, da sodelujejo tudi ostali zaposleni ... predvsem na malih šolah delujemo kot celota. In evropska dodana vrednost se vidi predvsem v ponosu vseh zaposlenih, da smo sposobni delati tudi z drugimi državami.«

Strokovnjak (strokovni zavod):

2) Diseminacija

Ravnateljica srednje poklicne šole:

»Mi kot Slovenci moramo peljati lastne pozitivne zgodbe, tudi v obliki projektov Erasmus+ bi se lahko morda malo več promovirali, pa se ne znamo ali ne zmoremo. Kar hočem povedati je, da čim večkrat in čim bolj oglašati pozitivne stvari, da se primejo, ker drugače enkrat, dvakrat človek sliši ter pozabi ... Treba je nenehno.«

Strokovnjakinja (strokovni zavod):

Pri strateških partnerstvih bi rada izpostavila to, da marsikatero šole, javni zavodi ali vrtci vstopajo v strateška partnerstva, pridejo do izjemno dobrih učinkov oziroma rezultatov, ki pa potem ostanejo zgolj na ravni te posamezne institucije.«

Ravnateljica srednješolskega centra:

»Absolutno bi morala biti vsaj promocija dobrih praks, ampak kaj, ko je potem naš pogled »A spet ta?«, »Kaj me pa briga!« ... Mi bi morali v bistvu izničiti deležnike in govoriti o vsebini, tega pa ne znamo. Zato ker tudi, če bo ministrstvo ali pa katerakoli institucija želela dobro prakso, bo poklicala nosilca, da pripravi, namesto da bi izluščila in pojasnila, to in to in to se da, če pa želite kaj več, imate pa tam institucijo, ki v tej državi skrbi za to ... Pa mogoče, da bi šole, ki dobimo ta denar in ki to izvajamo ... na nek portal ali pa karkoli iz svoje dobre prakse ... ne to samo, da smo se imeli fino ... ampak, da bi res tiste dobre učinke ...«

Ravnateljica osnovne šole z vrtcem:

»Mogoče je predvsem jezik vzrok, da se ene poslužujemo tudi drugih orodij za diseminacijo in razširjanje rezultatov.«

Vodja službe za mednarodno sodelovanje:

»... ker ta obsedenost s to diseminacijo, to je meni nekaj neverjetnega.«

3) Izboljšanje prepoznavnosti programa

Ravnateljica srednje poklicne šole:

»... Morda včasih na kakšnem posvetu dati možnost ljudem, ki peljejo pozitivne zgodbe, povedati, kako se te zgodbe peljejo.«

4) Motivacija za posameznike

Ravnateljica srednje poklicne šole:

»Treba je na šoli morda tudi spodbuditi mlade, da začnejo voditi te zadeve (op. p. projekte Erasmus+) ... Na naši šoli so učitelji in dijaki zelo zainteresirani ... gredo z veseljem ... pojdite na našo spletno stran ... v blogih vsaka skupina opisuje to, kar se jim dogaja, in so fenomenalni.«

Ravnateljica srednješolskega centra:

»Jaz bi najprej okrepila zavest pri ravnateljih. Potem bi dala pa možnost tudi nestrokovnim delavcem, ker se mi zdi, da je to profesionalni razvoj za vse in če bi mi na četrti in peti stopnji začeli s tem, bi prišli skupaj ...«

5) Organizacijska klima

Ravnateljica srednješolskega centra:

»Delovna uspešnost je, da jaz njemu omogočim, da gre v tujino, da gre na sejem, da se izobražuje ... Ne vidim pozitivnega učinka, dokler vsi tega ne poskusijo. Ko gredo pa vsi skozi to pa vidijo, da je težko in ni enostavno in da je navsezadnje lepo. Potem je klima druga. Zato je velik problem, če to dela peščica ljudi, to je treba razširiti po celi zbornici. Tudi tistega ... ga vidiš ... nikoli ne bi šel ... mu dati ponudbo in bo šel, če se bo počutil varnega, varnega se bo pa počutil v primeru, da imamo enega anglista zraven, če ne zna angleško.«

Ravnateljica osnovne šole z vrtcem:

»Lahko navedem predvsem to, da so se učitelji in pa vzgojitelji med sabo dosti bolj povezali, da se bolj poslušajo, da spoštujejo drug drugega, da si prizadevajo, da bi bili vsi odlični v projektu. Predvsem ti pozitivni učinki so zelo vidni.«

6) Jezik (za učeče se)

Ravnateljica srednje poklicne šole:

»... zdaj pišejo bloge, to je nadgradnja lanskega (op. p. projekta) ... Ena skupina piše tudi v angleškem jeziku in ko sem jaz to pogledala, sem rekla: »Vau!«. Ne samo v slovenščini. ... krepijo uporabnost angleškega jezika.«

7) Jezik (za pedagoške delavce)

Ravnateljica srednje poklicne šole:

»Bistvo je v tem, da vidijo, da se znajo pogovarjati v angleščini in da se potem prijavijo na kakšno mednarodno konferenco in je tukaj širitev njihove poti, predvsem karierne poti, razvidna.«

Ravnateljica srednješolskega centra:

»... naša generacija, ki ni imela na fakultetah tujega jezika, je v bistvu hendikepirana. Po drugi strani pa potem ... zmeraj so eni in isti učitelji nosilci Erasmus+ projektov (op. p.) in vedno eni in isti potujejo. In tukaj bi morali narediti ta presek z eno pametno odločitvijo, da tudi če ne znajo, jim damo možnosti. Mogoče premalo računamo na dijake, ker naši dijaki izredno dobro govorijo angleško.

Predvsem se mi pa zdi, da moji kolegi ne vidijo, kako je potrebno krepiti tuj jezik.«

8) Vpliv na strokovni in osebni razvoj

Prodekanja za raziskovalno dejavnost (fakulteta):

»... s strani študentov ... ta izkušnja nekaterim res ogromno pomeni ... osebnostno zrastejo.«

Ravnateljica srednješolskega centra:

»Mislim, da na samo institucijo nima nobenega vpliva, da je največji vpliv na individualni ravni ... mislim, da je zlata vredno, da gredo dijaki (op. p.) v tujino ... najprej, da se sploh pripravijo na pot, da so v neki kulturi. To je meni bistveno.

Imamo predavateljico na višji šoli ... sem ji rekla, da bo sedaj šla ... gospa je stara 45 let ... v življenju še ni bila v tujini.

Mi smo se že sredi noči vozili v en hotel, ker smo izbrali družino, ki je imela težke težave ... so se prepirali ... je ob desetih zvečer klicala, da tam ne bo spala. ... Mi do vrat pridemo, naprej pa

ne. Ampak OK, tudi tam je bil učinek na tisto družino navsezadnje mogoče sporočilo ... nekaj res ni v redu, če človek noče pri nas spati.«

Ravnateljica osnovne šole z vrtcem:

»V bistvu gre za kakovost uporabe naučenega znanja iz pouka in pa kakovost medosebnih in medsebojnih odnosov.«

Ravnateljica srednješolskega centra:

»Da vidijo, da je še kaj okoli njih, da spoznajo ljudi, da imajo kontakte. Dijak pridobi na samozavesti, da ga tam pustim, pa rečem poišči »gate«, poišči številko, to so življenjske kompetence. Zato. Vse bi ven poslala.«

Vodja službe za mednarodno in meduniverzitetno sodelovanje:

Ravno če govorimo o mobilnosti študentov, mi jih tja pošljemo zato, da oni del svojega študijskega programa usvojijo, hkrati pridejo pa vse te ... zavest o Evropi, večja samostojnost ...«

Raziskovalec:

»... za dvig kakovosti ... predvsem to, da se v tujini lahko naučimo, da se da včasih nekatere stvari izpeljati bolje in enostavneje. Ob vseh teh izmenjavah in projektih se seveda kakovost projektnih partnerjev izboljšuje.«

9) Učinki po posameznih akcijah

Ravnateljica srednješolskega centra:

»Jaz vidim največji vpliv na kakovost in učinek preko mobilnosti.«

Ravnateljica osnovne šole z vrtcem:

»Najbolj so na kakovost vplivali ravno projekti mobilnosti.«

Ravnateljica osnovne šole z vrtcem:

»Mobilnost je največji faktor, kajti v živo spoznavamo kulturne razlike, izobraževalne razlike, tudi podobnosti. In ko obiskujemo pouk v drugih državah, vidimo načine in metode, ki jih potem primerjamo. Največ nam prinesejo ti medsebojni razgovori in obiski.«

Ravnateljica osnovne šole:

»Če lahko povem po pravici, zagotovo je največji učinek za učence na mobilnosti ... a »KA« so dobri zaradi tega, ker prinesejo več financ. Zato ... oboje ima učinek.«

Ravnateljica osnovne šole z vrtcem:

»Vsekakor bi bilo zelo dobrodošlo, da bi se mobilnost še bolj spodbujala, ker se mi zdi, da je implementirana v premajhni meri.«

Policy uradnik:

»Medtem ko ta strateška partnerstva pa toliko odlične prakse, ki potem ne doživijo neke nadgradnje in nekih priporočil, ampak zato so strateška partnerstva ... sedaj končujemo KA3, ampak šole bi potem morale prijavljati KA2 in KA1 s tega.«

Raziskovalec, univerzitetni profesor:

»No, imel sem še eno izkušnjo, namreč akreditirali smo študijski program, ki je bil osnovan na Erasmus+ izmenjavi.«

10) Ovire

Ravnateljica osnovne šole z vrtcem:

»Eden izmed vzrokov je, da nimamo ustreznega kadra z znanjem tujih jezikov in tudi učitelji se bojijo vključevati ravno zaradi jezika. Šole pa ... razumem, da je razlog povezovanje, ampak pri tem bi verjetno potrebovali kakšno večjo pomoč.«

Ravnateljica osnovne šole z vrtcem:

»Na področju sodelovanja z več šolami, ker ko jih iščemo, imamo sami težave ... da bi recimo nekdo na višjem nivoju že pridobil določeno kvoto partnerskih šol in to potem skoordiniral ... potrebovali bi regijske koordinatorje ... o vsebinskem koordinatorju in pa koordinatorju, ki bi zaradi tujega jezika povezoval tudi partnerske šole.«

Vodja mednarodne pisarne in meduniverzitetnega sodelovanja:

»KA2 ima osnovni problem s shemo financiranja, ta projekt se ti ne splača. Kot prijavitelj se nismo nikoli prijavljali, ker nastane preveč dela za tisti finančni vložek, ki ga na koncu dobiš, v primerjavi z nekimi raziskovalnimi projekti.«

Več intervjuvancev visokošolske ravni:

»Problem je jezik, ki je predpisan za pedagoški proces.«

11) Sprememba pravil (KA2 šolska partnerstva)

Ravnateljica srednje poklicne šole:

»Ko so bila partnerstva šol, smo še lahko prišli zraven, sodelovali, prijavljali projekte, tudi mi smo bili nosilci teh projektov. Sedaj pa, ker to ni na nacionalni ravni, veliko težje pridemo notri in lahko prijavimo, za nas še kako super projekt, ki ga mi vidimo, da bi doprinesel veliko pozitivnega, ne samo za šolo, ampak tudi morda za Slovenijo kot tako.«

4.3 Ocene vpliva Erasmus+ (in/ali VŽU) na VIZ sistem

Spremenljivke ocenjevanja vpliva Erasmus+ na različna področja šolskega sistema

Pri **končnih uporabnikih** (vrtcih, šolah, visokošolskih zavodih in zavodih s področja izobraževanja odraslih) smo preverjali njihovo mnenje o različnih področjih vpliva Erasmus+ (in/ali VŽU) na razna področja šolskega sistema, in sicer: vpliv na kakovost, inovacije, internacionalizacijo, sodelovanje različnih deležnikov (izobraževalcev, odločevalcev, lokalne skupnosti ...), stališče o promociji pomena vseživljenjskega učenja v Evropi, vpliv na podporo nacionalnim politikam, nadgradnjo nacionalnim politikam (na posameznih ravneh VIZ), razširjanje dobrih praks znotraj Slovenije in v Evropi, vpliv na splošen dvig kakovosti učenja/poučevanja, profesionalni razvoj pedagoških delavcev/izobraževalcev odraslih, boljšo uporabo orodij EU za preglednost in priznavanje (slednje smo preverjali le pri respondentih visokošolskega izobraževanja in izobraževanja odraslih). Rezultati so pokazali, da končni uporabniki ali potencialni uporabniki **v povprečju ocenjujejo vpliv Erasmus+ (in/ali VŽU) na zgoraj naštetih področjih kot dolgoročno pozitiven**, pri čemer je **profesionalni razvoj posameznikov eno izmed tistih področij, kjer se največ respondentov strinja, da gre za dolgoročno pozitiven vpliv (razen v dveh primerih – večji delež respondentov visokošolske ravni se o takem vplivu strinja v večji meri le pri internacionalizaciji**, respondenti ravni izobraževanja odraslih pa se o tem strinjajo v enakem deležu kot pri vplivu na internacionalizacijo).³⁹ Pri strinjanju na posamezne postavke sicer obstajajo tudi določene razlike, ki jih bomo podrobneje predstavili v nadaljevanju.

Spremenljivke skladnosti Erasmus+ (in/ali VŽU) z nacionalnimi cilji, usmeritvami

Respondenti različnih ravni VIZ sistema so se najpogosteje strinjali, da so cilji VŽU/Erasmus+ skladni z nacionalnimi cilji izobraževanja po posameznih ravneh (sektorjih), da cilji programa dopolnjujejo/nadgrajujejo nacionalne cilje/usmeritve izobraževanja (v povprečju se je na ravni skupin vrtcev, osnovnih in srednjih šol, visokošolskega izobraževanja večji delež respondentov s tem popolnoma strinjal, kot pa bil neodločen ali se ne strinjal). S trditvijo, da VŽU/Erasmus+ **proizvajata učinke, ki so nadgradnja tistim, ki bi nastali le v okviru akcij na nacionalni ravni**, se je strinjalo več respondentov po posameznih ravneh VIZ, kakor pa bilo neodločenih ali se ni strinjalo. Respondenti iz vrtcev, osnovnih in srednjih šol so se tudi najpogosteje strinjali, da so potrebe zavodov skladne z nacionalnimi usmeritvami na področju teh ravni VIZ sistema. Delež teh, ki

³⁹ Priloga: Vpliv Erasmus+ na različna področja VIZ sistema

so se s skladnostjo popolnoma strinjali, je bil manjši od teh, ki so bili pri skladnosti potreb zavodov in nacionalnih usmeritev neodločeni. Na ravni **izobraževanja odraslih je bila večina neodločenih glede skladnosti potreb zavodov na tej ravni z nacionalnimi usmeritvami izobraževanja odraslih (49 %), a je bil prav tako velik delež tistih, ki so se glede omenjene skladnosti strinjali (35 %).**⁴⁰

Največ respondentov vrtčevske, osnovnošolske ter srednješolske ravni se je tudi strinjalo, da **eTwinning pomaga pri realizaciji ciljev VŽU/Erasmus+, na področju izobraževanja odraslih se je prav tako največ respondentov strinjalo, da EPALE⁴¹ pomaga pri realizaciji ciljev programa.**⁴²

Ocenjevanje vpliva Erasmus+ na razvoj nacionalnih politik ter ocenjevanje skladnosti nacionalnih potreb s cilji Erasmus+ smo vključili tudi v vprašalnik za zunanje eksperte – ocenjevalce decentraliziranih akcij Erasmus+, katerih rezultate predstavljamo v nadaljevanju. Odgovarjali so za nacionalni nivo.⁴³

Zunanji eksperti so se pretežno strinjali, da Erasmus+ na razvoj nacionalnih politik zelo malo vpliva (41 %) ali nekoliko (38 %). Da ima program velik vpliv na razvoj nacionalnih politik je menilo 6 % respondentov. **Zunanji eksperti se pretežno zelo strinjajo, da cilji Erasmus+ še vedno naslavlja potrebe ali težave, ki bi jih naj reševali (55 % jih meni tako, nikogar od respondentov ni, ki se s to trditvijo ne bi strinjal), podoben delež je tistih ekspertov, ki se strinjajo, da so v Sloveniji identificirane potrebe/težave, ki bi jih naj reševal Erasmus+ še vedno aktualne (59 %).** Pri trditvi, da so se potrebe/problemi razvili na način, da morajo biti cilji Erasmus+ prilagojeni, se **31 % respondentov te skupine s trditvijo nekoliko strinja. 47 % se jih zelo strinja, da so potrebe različnih deležnikov naslovljene z Erasmus+ cilji.** Eksperti se zelo strinjajo (41 %) in nekoliko strinjajo (56 %), da **program proizvaja učinke, ki so dodatni/nadgradnja tistim, ki bi nastali pri podobnih akcijah na regionalni ali nacionalni ravni.**⁴⁴

Če se mnenja ekspertov glede na **ekspertno področje, ki ga pokrivajo (splošno, poklicno, visokošolsko izobraževanje ter izobraževanje odraslih),** statistično značilno razlikujejo, smo preverili s primerjalnimi tabelami in neparametričnim Kruskal-Wallis testom in ugotovili, da **ni**

⁴⁰ Priloga: Skladnost ciljev Erasmus+ (VŽU) z nacionalnimi cilji

⁴¹ EPALE spletno orodje ima sicer tudi velik vpliv na sistem izobraževanja odraslih (npr. spremljanje trendov, iskanje partnerjev itd.). Podatki so dostopni v Prilogi: Skladnosti ciljev Erasmus+ (VŽU z nacionalnimi cilji (Tabela: Vpliv EPALE spletnega orodja na sistem izobraževanja odraslih).

⁴² Priloga: Skladnost ciljev Erasmus+ (VŽU) z nacionalnimi cilji

⁴³ Priloga: Analize statistično (ne)značilnih razlik v odgovorih zunanjih ekspertov po področjih (splošno, poklicno, visokošolsko izobraževanje, izobraževanje odraslih)

⁴⁴ Priloga: Ocena zunanjih ekspertov glede skladnosti nacionalnih in evropskih usmeritev, učinkov Erasmus+ (in/ali VŽU) v Sloveniji

statistično značilnih razlik pri odgovorih glede na ekspertna področja, ki jih le-ti pokrivajo, glede ocene, kako Erasmus+ vpliva na razvoj nacionalnih politik pa tudi glede strinjanja skladnosti Erasmus+ z nacionalnimi cilji in usmeritvami.⁴⁵ Kar pomeni, da se eksperti področij splošnega, poklicnega, visokošolskega ter izobraževanja odraslih približno enako strinjajo glede ocene vpliva Erasmus+ na razvoj nacionalnih politik in glede skladnosti Erasmus+ z nacionalnimi cilji in usmeritvami, ki so, po njihovem mnenju, medsebojno skladni, a jih 31 % meni, da bi morebiti morali biti cilji Erasmus+ zaradi razvoja potreb prilagojeni. Ostali so mnenja, da te prilagoditve bodisi sploh niso potrebne ali zelo malo, 16 % respondentov pa je prilagoditvam zelo naklonjenih.

Glede **skladnosti projektov in projektnih rezultatov z nacionalnimi ter evropskimi prioritetami** (v primerjavi z VŽU) menijo **strokovni delavci NA**, da se je ta **izboljšala** (tako menijo strokovni delavci, odgovorni za področje splošnega, za poklicno izobraževanje so mnenja zelo deljena, za visokošolsko področje, da se je izboljšala skladnost z evropskimi prioritetami).

Spremenljivke in kazalnik internacionalizacije – v povezavi s kakovostjo

Zunanji eksperti – ocenjevalci prijav decentraliziranih akcij so v večinskem deležu (80 %) mnenja, da **Erasmus+ (in/ali VŽU) veliko prispevata k internacionalizaciji na ravni izobraževalnih institucij** ter na ravni institucij za usposabljanje (60 % jih meni tako). Če se mnenja ekspertov glede na **ekspertno področje, ki ga pokrivajo (splošno, poklicno, visokošolsko izobraževanje ter izobraževanje odraslih)**, statistično značilno razlikujejo, smo preverili s primerjalnimi tabelami in neparametričnim Kruskal-Wallis testom⁴⁶ in ugotovili, da **ni statistično značilnih razlik pri kategorijah odgovorov glede na ekspertna področja, ki jih le-ti pokrivajo.** Kar pomeni, da se eksperti področij splošnega, poklicnega, visokošolskega ter izobraževanja odraslih podobno strinjajo s trditvijo, da Erasmus+ (in/ali VŽU) prispevata veliko k internacionalizaciji na ravni izobraževalnih institucij.

Respondente različnih ravni VIZ sistema smo vprašali, kako ocenjujejo **vpliv projektov iz programa Erasmus+ (in/ali VŽU) na internacionalizacijo šolskega sistema** (ne več zgolj o vplivu na njihov zavod). Respondenti različnih ravni so bili **enotni**, saj je bil odgovor, da je ta vpliv **dolgoročno pozitiven**, prevladujoč v ocenah za vsako posamezno raven.⁴⁷ V nadaljevanju smo jih spraševali o internacionalizaciji v povezavi s kakovostjo.

⁴⁵ Priloga: Analize statistično (ne)značilnih razlik v odgovorih zunanjih ekspertov po področjih (splošno, poklicno, visokošolsko izobraževanje, izobraževanje odraslih)

⁴⁶ Priloga: Analize statistično (ne)značilnih razlik v odgovorih zunanjih ekspertov po področjih (splošno, poklicno, visokošolsko izobraževanje, izobraževanje odraslih)

⁴⁷ Priloga: Erasmus+ (in/ali VŽU) vplivata na naslednja področja nacionalnega šolskega sistema.

Zanimala nas je ocena respondentov različnih ravni VIZ sistema, če po njihovem mnenju internacionalizacija vpliva na sistem izobraževanja in usposabljanja, kakšen je ta vpliv (pozitiven ali negativen) ter ali je kratkoročen ali dolgoročen. Pri tem nas je posebej zanimal vpliv na kakovost zavodov, učenje, poučevanje ter ocena tega vpliva na kakovost šolskega sistema na splošno. Na vse štiri trditve o **vplivu internacionalizacije na kakovost (zavodov, učenja, poučevanja, sistema kot takega)** je bilo **prevladujoče mnenje, da gre za dolgoročno pozitiven vpliv** (pri vseh skupinah respondentov).⁴⁸

Zaradi primerjave celotnega konstrukta internacionalizacije v povezavi s kakovostjo (vpliva na kakovost zavodov, učenja, poučevanja in sistema kot takega) glede na različne ravni VIZ sistema, smo iz zgoraj naštetih trditev oblikovali t. i. **kazalnik vpliva internacionalizacije na kakovost**. Zanimalo nas je, ali se stališča glede tega, kakšen vpliv ima internacionalizacija na kakovost, med skupinami respondentov statistično značilno razlikujejo. V analizah smo uporabili Dunnov post-hoc test.⁴⁹ Rezultati so pokazali, da so **mnenja vseh skupin respondentov dokaj podobna, povprečno stališče je namreč, da internacionalizacija vpliva na kakovost**. So pa rezultati tudi pokazali, da je **statistično značilna razlika med naslednjima skupinama respondentov**:

- srednja šola in vrtec: respondenti srednješolske ravni zaznavajo ta vpliv kot bolj pozitiven (in sicer kratkoročni ali dolgoročni vpliv) kakor respondenti vrtčevske ravni;
- srednja šola in odrasli: respondenti srednješolske ravni zaznavajo ta vpliv kot bolj pozitiven (in sicer kratkoročni ali dolgoročni vpliv) kakor respondenti ravni izobraževanja odraslih.

Spremenljivke inovacij

Odgovori **respondentov različnih ravni VIZ sistema**, da Erasmus+ (in/ali VŽU) vplivata na **inovacije na področju VIZ sistema** so bili podobni. V okviru vsake ravni sistema so največji delež predstavljali odgovori, da je ta **vpliv dolgoročno pozitiven**.⁵⁰ Največji delež odgovorov, da Erasmus+ (in/ali VŽU) vplivata na inovacije na področju VIZ sistema, je na ravni vrtcev (73 % respondentov te ravni je izbralo odgovor dolgoročno pozitiven vpliv), sledita srednja (68 %) in osnovna šola (61 %), nato izobraževanje odraslih (56 %) ter visokošolska raven (48 % respondentov te ravni je izbralo odgovor, da je vpliv dolgoročno pozitiven). Naslednji najpogostejše izbran odgovor je bil, da je vpliv kratkoročno pozitiven (na vseh ravneh, razen na ravni izobraževanja odraslih, kjer je bil delež respondentov z mnenjem, da vpliva kratkoročno

⁴⁸ Priloga: Ocena upravičencev ter potencialnih upravičencev glede ocene vpliva internacionalizacije na kakovost

⁴⁹ Priloga: Primerjava statistično značilnih razlik med VIZ ravnmi glede kazalnika vpliva internacionalizacije na kakovost (raven sistema)

⁵⁰ Priloga: Erasmus+ (in/ali VŽU) vplivata na naslednja področja nacionalnega šolskega sistema.

pozitivno ali da sploh ne vpliva, enak). Respondenti različnih ravni praviloma niso mnenja, da bi bil ta vpliv negativen (razen 2 % srednješolske ravni, ki meni, da je vpliv kratkoročno negativen).

Da **Erasmus+ (in/ali VŽU)** v Sloveniji prispevata k odličnosti inovacij (se pravi h kakovostnim inovacijam), je **prevladujoče mnenje zunanjih ekspertov** – ocenjevalcev prijav decentraliziranih akcij, da program k temu **prispeva**. Da k temu veliko prispeva je mnenje 37 % respondentov, da program k odličnosti inovacij nekoliko prispeva pa meni 46 % respondentov.

Če se mnenja ekspertov glede na **ekspertno področje, ki ga pokrivajo (splošno, poklicno, visokošolsko izobraževanje ter izobraževanje odraslih)**, statistično značilno razlikuje, smo preverili s primerjalnimi tabelami in neparametričnim Kruskal-Wallis testom⁵¹ in ugotovili, da teh **razlik ni**, kar pomeni, da je njihovo strinjanje podobno.

Spremenljivke kakovosti

Respondenti različnih ravni **VIZ sistema** so mnenja, da **Erasmus+ (in/ali VŽU)** vplivata na **krepitev kakovosti šolskega sistema**⁵² oziroma **pospešujeta kakovostne izboljšave na ravni sistema**.⁵³ Prevladujoče mnenje respondentov vseh ravni **VIZ sistema** je, da je ta **vpliv dolgoročno pozitiven**. Tako meni med 61 in 73 % respondentov vrtčevske, osnovnošolske ter srednješolske ravni, 48 % respondentov visokošolske ravni (40 % jih meni, da je vpliv kratkoročno pozitiven) ter 56 % respondentov ravni izobraževanja odraslih. Nihče od respondentov ni mnenja, da bi bil ta vpliv kakorkoli negativen (niti kratkoročno niti dolgoročno). Respondenti različnih ravni **VIZ sistema** so tudi mnenja, da **Erasmus+ (in/ali VŽU)** vplivata na **splošen dvig kakovosti VIZ sistema**. Prevladujoče mnenje respondentov vseh ravni **VIZ sistema** je, da je ta **vpliv dolgoročno pozitiven**. Tako meni med 60 in 69 % respondentov posamezne ravni.⁵⁴

Spremenljivka profesionalnega razvoja strokovnih delavcev – na ravni VIZ sistema

Respondente različnih ravni **VIZ sistema** smo spraševali o mnenju glede vpliva **Erasmus+ (in/ali VŽU)** na profesionalni razvoj strokovnih delavcev – na ravni **VIZ sistema**. Prevladujoče mnenje respondentov različnih ravni je, da imata **Erasmus+ (in/ali VŽU)** **dolgoročno pozitiven vpliv na profesionalni razvoj strokovnih delavcev na vseh ravneh VIZ sistema**. Tega mnenja je

⁵¹ Priloga: Analize statistično (ne)značilnih razlik v odgovorih zunanjih ekspertov po področjih (splošno, poklicno, visokošolsko izobraževanje, izobraževanje odraslih)

⁵² To smo spraševali respondente vrtčevske, osnovnošolske ter srednješolske ravni.

⁵³ To smo spraševali respondente visokošolske ravni in ravni izobraževanja odraslih.

⁵⁴ Priloga: Priloga: Vpliv Erasmus+ na različna področja VIZ sistema

89 % respondentov vrtčevske ravni, 80 % osnovnošolske, 74 % srednješolske, 72 % visokošolske ravni ter 64 % ravni izobraževanja odraslih. Druga najpogostejše izbrana kategorija na vseh ravneh VIZ je, da je ta vpliv kratkoročno pozitiven. Nihče od respondentov ni mnenja, da je vpliv Erasmus+ (in/ali VŽU) kakorkoli negativen (niti kratkoročno niti dolgoročno).⁵⁵

Da Erasmus+ (in/ali VŽU) v Sloveniji veliko prispevata k izboljšanju poučevanja in učenja tujih jezikov, meni 69 % zunanjih ekspertov – ocenjevalcev prijav Erasmus+. Da prispevata nekoliko, jih meni 20 %, 6 %, da zelo malo in 3 %, da sploh ne.⁵⁶

Če se mnenja ekspertov o prispevku Erasmus+ k izboljšanju poučevanja in učenja tujih jezikov **glede na ekspertno področje (splošno, poklicno, visokošolsko izobraževanje ter izobraževanje odraslih)** statistično značilno razlikujejo, smo preverili s primerjalno tabelo in neparametričnim Kruskal-Wallis testom in ugotovili, da statistično značilnih **razlik ni**.⁵⁷

Kot smo zapisali v uvodnem delu Vmesnega poročila, med individualno, institucionalno, sistemsko ravno obstajajo tudi določena prekrivanja učinkov. Zato veljajo ugotovitve zapisane pod vplivi Erasmus+ (in/ali VŽU) na profesionalni razvoj – na ravni institucij, v veliki meri tudi za raven sistema in jih ne navajamo še enkrat.

Spremenljivke nacionalnih politik na področju VIZ sistema

Respondenti različnih ravni VIZ sistema so mnenja, da **Erasmus+ (in/ali VŽU) vplivata na podporo nacionalnim politikam oziroma pri nadgradnji le-teh**. Deleži teh mnenj so razdeljeni med kategoriji kratkoročni in dolgoročni vpliv (čeprav je večina sicer mnenja, da gre za dolgoročni vpliv). Pri oceni **vpliva Erasmus+ (in/ali VŽU) na podporo nacionalnim politikam je delež tistih, ki menijo, da je ta vpliv dolgoročno pozitiven, prevladujoč na vseh ravneh VIZ sistema**, pri mnenju o vplivu kot **nadgradnji nacionalnim politikam pa sta deleža respondentov osnovnošolske ravni enaka pri dolgoročnem in kratkoročnem vplivu, pri vseh ostalih ravneh VIZ pa prevladuje dolgoročno pozitiven vpliv**. Deležev tistih, ki menijo, da gre za negativen vpliv, skorajda ni. Če združimo kategoriji kratkoročno pozitivnih in dolgoročno pozitivnih vplivov v novo kategorijo, in sicer pozitivni vplivi, so deleži naslednji: 81 % respondentov vrtčevske ravni meni, da je vpliv Erasmus+ (in/ali VŽU) na podporo nacionalnim politikam na področju predšolske vzgoje pozitiven, na področju osnovnošolskega izobraževanja tako meni 72 % respondentov, 79 % respondentov srednješolske ravni meni, da je vpliv na

⁵⁵ Priloga: Vpliv Erasmus+ na različna področja VIZ sistema

⁵⁶ Priloga: Ocene zunanjih ekspertov glede vpliva Erasmus+ (in/ali VŽU)

⁵⁷ Analize statistično (ne)značilnih razlik v odgovorih zunanjih ekspertov po področjih (splošno, poklicno, visokošolsko izobraževanje, izobraževanje odraslih)

podporo nacionalnim politikam na srednješolsko izobraževanje pozitiven, 80 % poroča o pozitivnem vplivu na nacionalne politike visokošolske ravni, na področju izobraževanja odraslih jih pa 83 % meni, da gre za pozitiven vpliv Erasmus+ (in/ali VŽU) na podporo nacionalnim politikam izobraževanja odraslih.⁵⁸ Spremenljivke nacionalnih politik smo preverjali tudi v povezavi s spodbujanjem nastanka evropskega prostora vseživljenjskega učenja.

Spremenljivke spodbujanja nastanka evropskega prostora vseživljenjskega učenja

O povezavi Erasmus+ (in/ali VŽU) z nacionalnimi politikami smo vprašali tudi eksperte – zunanje ocenjevalce prijav Erasmus+. Zanimalo nas je, kako Erasmus+ (in/ali VŽU) prispevata k spodbujanju nastanka evropskega prostora vseživljenjskega učenja, in sicer z: dopolnjevanjem reform politik na nacionalni ravni, s podpiranjem posodobitev sistemov izobraževanja in usposabljanja, z okrepljenim sodelovanjem glede politik, boljšo uporabo orodij EU za preglednost in priznavanje ter z razširjanjem dobrih praks in osveščanjem o tem v evropskem prostoru. Respondenti so mnenja, da **Erasmus+ (in/ali VŽU) z razširjanjem dobrih praks in osveščanjem o tem v evropskem prostoru prispevata veliko k nastanku evropskega prostora vseživljenjskega učenja** (71 % respondentov meni tako). **Prevladujoče mnenje pri ostalih trditvah** pa je, **da prispeva nekoliko**. Skratka, ocena zunanjih ekspertov je, da Erasmus+ (in/ali VŽU) v Sloveniji prispevata k spodbujanju nastanka evropskega prostora vseživljenjskega učenja z dopolnjevanjem reform politik na nacionalni ravni nekoliko (tako meni 43 % respondentov), nekoliko tudi s podpiranjem posodobitev sistemov izobraževanja in usposabljanja (51 %), prav tako nekoliko z okrepljenim sodelovanjem glede politik (43 %) ter nekoliko z boljšo uporabo EU orodij za preglednost in priznavanje (54 %).⁵⁹

Če se mnenja ekspertov **glede** na ekspertno področje, ki ga pokrivajo (**splošno, poklicno, visokošolsko izobraževanje ter izobraževanje odraslih**), statistično značilno razlikujejo, smo preverili s primerjalnimi tabelami in neparametričnim Kruskal-Wallis testom in ugotovili, da statistično značilnih **razlik pri kategorijah odgovorov glede na ekspertna področja**, ki jih le-ti pokrivajo, **ni**. Trditev o uporabi EU orodij za preglednost in priznavanje je sicer edina povezana z ekspertnim področjem, vendar razlike znotraj posameznih kategorij niso statistično značilne.⁶⁰

⁵⁸ Priloga: Vpliv Erasmus+ na različna področja VIZ sistema

⁵⁹ Priloga: Ocene zunanjih ekspertov glede vpliva Erasmus+ (in/ali VŽU)

⁶⁰ Analize statistično (ne)značilnih razlik v odgovorih zunanjih ekspertov po področjih (splošno, poklicno, visokošolsko izobraževanje, izobraževanje odraslih).

Spremenljivke dobrih praks

Respondenti različnih ravni VIZ sistema menijo, da imata Erasmus+ (in/ali VŽU) dolgoročno pozitiven vpliv na razširjanje dobrih praks znotraj Slovenije in v Evropi. Pri obeh trditvah več kot polovica respondentov meni, da je ta vpliv dolgoročno pozitiven, in sicer 58 % respondentov vrtčevske ravni za razširjanje dobrih praks v Sloveniji ter 64 % za razširjanje dobrih praks v Evropi, pri osnovnošolski ravni sta ta deleža 60 % in 58 %, pri srednješolski 57 % in 61 %, pri visokošolski 64 % in 68 % ter na ravni izobraževanja odraslih 56 % in 53 %. **Respondentov, ki bi menili, da je ta vpliv kakorkoli negativen** (kratkoročno ali dolgoročno), **ni.** Tudi deleži tistih, ki menijo, da tega vpliva ni, in sicer, da Erasmus+ (in/ali VŽU) ne vplivata na razširjanje dobrih praks v Sloveniji ali Evropi, so majhni (delež je sicer največji pri visokošolski ravni pri vprašanju razširjanja dobrih praks v Sloveniji, pri razširjanju dobrih praks v Evropi pa pri respondentih izobraževanja odraslih).⁶¹

Zunanji eksperti – ocenjevalci prijav decentraliziranih akcij so v največjem deležu (71 %) ocenili, da Erasmus+ (in/ali VŽU) prispevata veliko k spodbujanju nastanka evropskega prostora vseživljenjskega učenja z razširjanjem dobrih praks v Evropi. Da prispevata nekoliko, je mnenja 20 % respondentov, zelo malo 9 %, nihče pa ni odgovoril, da Erasmus+ (in/ali VŽU) z razširjanjem dobrih praks v Evropi sploh ne bi prispevala k nastanku evropskega prostora vseživljenjskega učenja.⁶²

Spremenljivke evropske dodane vrednosti

Rezultate, ki so povezani z evropsko dodano vrednostjo, smo delno predstavili že v okviru drugih spremenljivk. V tem razdelku zato predstavljamo zgolj rezultate spremenljivke spodbujanje široke jezikovne raznolikosti in medkulturne zavesti EU.

Zunanji eksperti – ocenjevalci prijav Erasmus+ so pretežno mnenja, da Erasmus+ (in/ali VŽU) v Sloveniji prispevata veliko k spodbujanju široke jezikovne raznolikosti in medkulturne zavesti EU. Tako meni 77 % respondentov. Nihče od respondentov ne meni, da tega vpliva ni, 3 % menijo, da je ta vpliv zelo majhen, 20 % pa, da program v Sloveniji prispeva nekoliko k spodbujanju široke jezikovne raznolikosti in medkulturne zavesti EU.⁶³

Če se mnenja ekspertov o prispevku Erasmus+ k izboljšanju poučevanja in učenja tujih jezikov **glede na ekspertno področje (splošno, poklicno, visokošolsko izobraževanje ter izobraževanje**

⁶¹ Priloga: Vpliv Erasmus+ na različna področja VIZ sistema

⁶² Priloga: Ocene zunanjih ekspertov glede vpliva Erasmus+ (in/ali VŽU)

⁶³ Priloga: Ocene zunanjih ekspertov glede vpliva Erasmus+ (in/ali VŽU)

odraslih) statistično značilno razlikujejo, smo preverili s primerjalno tabelo in neparametričnim Kruskal-Wallis testom in ugotovili, da statistično značilnih **razlik ni**.⁶⁴

4.3.1 Dejavniki, ki pozitivno učinkujejo na intenziteto in trajnost vplivov Erasmus+ (raven sistema)

Ugotovitve kažejo, da je **program Erasmus+ v Sloveniji** na različnih ravneh VIZ sistema **dobro poznan** ter **uspešen v privabljanju in doseganju ciljnih občinstev in skupin**. Med skupinami **obstajajo določene statistično značilne razlike pri poznavanju programa**. So pa različne skupine deležnikov izpostavile, da je **izziv za prihodnje pri identifikaciji dobrih praks ter pri razširjanju kakovostnih rezultatov**.

Študija je pokazala, da ima Erasmus+ na VIZ sistem velik učinek. Prav tako je razvidna skladnost evropskih ter nacionalnih ciljev, podpora nacionalnim politikam, vplivi na internacionalizacijo sistema, vpliv Erasmus+ na spodbujanje evropskega prostora vseživljenjskega učenja (predvsem z razširjanjem dobrih praks in osveščanjem o tem v evropskem prostoru), na kakovost sistema, spodbujanje široke jezikovne raznolikosti ter medkulturne zavesti EU.

Integracija v enoten program Erasmus+ se v večini kaže kot uspešna in koherentna (še posebej na nivoju upravičencev ter potencialnih upravičencev), je pa **predlaganih nekaj dopolnil glede šolskih partnerstev** (na mednarodnem nivoju), **na nacionalnem nivoju pa predvsem spodbude, ki so povezane z identifikacijo in diseminacijo kakovostnih projektov in njihovih rezultatov** ter razmislek o tesnejšem sodelovanju pristojnega ministrstva predvsem pri akciji KA3 (vodenju teh projektov).

1) Konkretni učinki

Ravnateljica osnovne šole z vrtcem:

»Mislim, da z udeleževanjem v teh projektih pridobivamo tudi na ravni izobraževalnega sistema kot takšnega, kot celote. Predvsem v smislu dviga strpnosti, sprejemanja drugačnosti ... da so začeli razmišljati tudi na spremembe, predvsem z uporabo IKT-ja v pouku, da smo naredili napredek na tem področju ravno zaradi udeleževanja v teh projektih.«

Ravnateljica osnovne šole z vrtcem:

»Tako na ravni institucije kot sistema smo za socialne in državljanske kompetence močno pridobili ravno zaradi osveščanja udeležencev o evropski dimenziji, o evropskem državljanstvu in s tem povečali tudi krepitev domovinske vzgoje.«

Ravnateljica osnovne šole z vrtcem:

⁶⁴ Analize statistično (ne)značilnih razlik v odgovorih zunanjih ekspertov po področjih (splošno, poklicno, visokošolsko izobraževanje, izobraževanje odraslih)

»Mislim, da ima tudi dolgoročno pozitiven vpliv, kajti šolski sistem se bo na tej podlagi, predvsem z vidika jezikov, upajmo, izboljšal v tej smeri, da bodo končno uvideli, da je nujnost uvedbe dveh tujih jezikov.«

2) Cilji Erasmus+ in potrebe različnih deležnikov

Ravnateljica srednje poklicne šole:

»... ja, tukaj se lahko najdejo vsi notri.«

Ravnateljica srednješolskega centra:

»Najprej dajmo cilje razmnožiti, jih promovirati, spravimo jih v zbornice, spravimo jih med ravnatelje, spravimo jih v združenje ravnateljev.«

Ravnateljica osnovne šole z vrtcem:

»Mislim, da gre pri teh ciljih bolj za dolgoročne cilje in pa na sistemski ravni. Medtem ko na šolski ravni znamo te cilje bolj konkretizirati in prilagoditi našim potrebam.«

Strokovnjak:

»Prva prioriteta se mi zdi, da je, kako pritegniti pripadnike najbolj ranljivih skupin, da se vključijo v izobraževanje odraslih.«

3) Potrebe, cilji in korekcije le-teh

Strokovni delavec (strokovni zavod)

»... izobraževanje odraslih ... ne odstopamo niti pri ciljnih skupinah niti pri ciljnih samih, da bi morali imeti kakšne specifike.«

Prodekanja za raziskovalno dejavnost (fakulteta):

»Jaz mislim, da cilji (op. p.) še vedno sledijo tem potrebam, ker vseeno še nismo tako daleč, da bi imeli tako stopnjo internacionalizacije, da bi bilo potrebno kaj drugače.«

Strokovnjakinja (strokovni zavod):

»Ne najdem ... nekega področja, ki bi bilo v Sloveniji izpostavljeno kot nek izziv, pa ga programi Erasmus+ ne bi na nek način naslavljali.«

Ravnateljica srednješolskega centra:

»Pogrešam pa sploh eno povezovalno telo v tej državi, ki bi spodbujalo te cilje in jih krepilo ... promocijo teh ciljev.«

Ravnateljica srednješolskega centra:

»... ker ne poznamo osnovnih ciljev (za nacionalne prioritete – op. p.) ... začeti je potrebno v bistvu pri prioriteti EU ... ampak zakaj ne povemo, to delajte, tu ste šibki. Tega pri nas ni. Dajmo cilje napisati na kratko, jih poslati z okrožnico ali pa predlog, to so letošnji cilji, predlagam, da jih upoštevate pri pisanju. Zelo enostavno, pol ure nimamo kaj delati.«

4) Nacionalne prioritete

Ravnateljica srednješolskega centra:

»... nikjer jih ne dobimo.«

Več ravnateljev vrtčevske ter osnovnošolske ravni:

»Prioritete? Jaz jih ne poznam.«

»... mogoče zakonodaja, Bela knjiga, različni dokumenti?«

5) Vpliv na razvoj politik

Raziskovalka:

»Na razvoj nacionalnih politik ... to bi mogoče malo težko ocenila. Če bi pa šla na nivo konkretnih uporabnikov, bi pa mogoče rekla to, da je znotraj trajanja projekta ali programa, so neke dejavnosti lahko zelo intenzivne. Ampak potem, če pa ni nekega sledenja oziroma spremljanja, se pa te stvari lahko hitro pozabijo oz. gredo spet nazaj na stare tirnice. Tako da so te stvari in dejavnosti dobrodošle, ampak mislim, da ja, na nivoju politik bi pa bilo potem treba nameniti več pozornosti zagotavljanju prenosa ... na širše kolektive, na celoten sistem, v tem kontekstu vidim, da bi lahko ti programi vplivali na razvoj politik.«

Raziskovalka:

»Mi v okviru KA3 nimamo ministrstva kot nekega uradnega partnerja, ampak je ta projekt, v katerem smo mi ... se v bistvu vpliv na politike tudi predvideva. Tako da je naša naloga, da v dejavnosti, ki jih izvajamo na terenu, vključujemo pač te različne ravni odločanja. V našem primeru so to občine ... seveda si tudi prizadevamo za vključevanje predstavnikov ministrstev v te dejavnosti.«

Raziskovalka:

»Pri KA1 in KA2 recimo, se mi zdi, da bi morali biti že prej neki sistemski pogoji vzpostavljeni in zagotovljeni, da bi potem res lahko to spravili na policy raven.«

Strokovnjak:

»Morali bi ... država bi morala stimulirati to ... upoštevati pri financiranju ... tisti pridni, ki sodelujejo z Evropo, ki se udeležujejo in pošiljajo dijake ... so tretirani isto kot neka šola, ki ždi tam v eni dolini.

Mislim, da bi država morala to še bolj spodbujati.«

Strokovnjak:

»... kako pa se naše dobre prakse peljejo, tega pa ne vem.«

Ravnateljica osnovne šole:

»... imamo različne politike. Za tiste, ki so intenzivno vpeti, zagotovo daje nek splošen pogled na različne izobraževalne sisteme, politike. V bistvu na koncu vsi ugotavljajo, da smo vsi nekje tu.«

6) Prepoznavnost programa

Raziskovalka:

»Mislim, da je dobro poznan. ... zelo različno od držav, Da, mogoče je tukaj pri nas še kar dobro poznan, ker smo tako zelo odvisni od njegovega financiranja ...«

Strokovnjakinja (strokovni zavod):

»Jaz mislim, da ja. Ne vem, kaj je vsemu temu tudi pripomoglo, verjetno vse, od večje promocije ali pa aktivne vključenosti. Ampak se mi zdi, da v zadnjih letih, strokovni delavci kažejo vse večje zanimanje za to.«

Vodja mednarodne projektne pisarne, prodekanja za raziskovalno dejavnost (fakulteta):

»Jaz imam občutek, da je to ime vseeno nekako bolj prepoznavno, no, med študenti ... že v vrtcih, osnovnih šolah izvajajo različne aktivnosti in potem je to lažje zapomnljivo ... tudi za naprej se lažje identificirajo s tem, jim to ostane.«

Vodja službe za mednarodno in meduniverzitetno sodelovanje:

»... sploh ni razlik, razen to, da je skupno ime in da se mogoče program navzven malo lažje predstavlja. Relativno podobne stvari so tekle prej in zdaj.«

Policy uradnik:

»Ja, seveda. Eni za Gruntvig sploh niso vedeli.«

Strokovnjak (strokovni zavod):

»Mogoče malo ponesrečeno ime Erasmus+ ... moja generacija poznamo ... prejšnje LLP, dobra propaganda ... bilo je bolj pregledno ... z imenom Erasmus+ nimam problema. Kar jaz vidim tukaj je, recimo pri razpisih, ... ko se začnejo ljudje odločat, da bi prijavi projekt, naletijo na precej velike ovire, v smislu ... na katero akcijo prijaviti, po to zdaj tam sprejeto«?

7) Višji proračun Erasmus+

Strokovnjakinja (strokovni zavod):

»Mislim, da če pride do večjega financiranja, da je potem to potrebno sorazmerno uravnotežiti ali s preverjanjem ali pa z evalviranjem kakovosti ali dejanskih učinkov. Ne bi želela, da dejansko pridejo noter projekti, ker je pač več denarja, ampak da v resnici pridejo noter projekti, ki so kakovostni.«

4.3 Spremenljivke drugih karakteristik programa Erasmus+ V Sloveniji

Respondenti različnih ravni VIZ sistema so se strinjali, da **Erasmus+ (in/ali VŽU) vplivata na sodelovanje različnih deležnikov** (izobraževalcev, odločevalcev, lokalne skupnosti) in da je ta **vpliv dolgoročno pozitiven**. Tako meni 67 % respondentov vrtčevske ravni, 61 % ravni osnovnošolskega ter 66 % respondentov ravni srednješolskega izobraževanja, 56 % respondentov visokošolske ravni ter 50 % respondentov ravni izobraževanja odraslih. Ti respondenti so se v večini prav tako strinjali, da je **vpliv Erasmus+ (in/ali VŽU) dolgoročno pozitiven pri (promociji zavedanja) pomenu vseživljenjskega učenja v Evropi**. Da je ta vpliv dolgoročno pozitiven, se je strinjalo 73 % respondentov ravni vrtčevskega izobraževanja, 66 % osnovnošolske, 72 % srednješolske ter 68 % respondentov ravni izobraževanja odraslih. Nihče od respondentov ni mnenja, da je ta vpliv dolgoročno negativen.⁶⁵ O **vplivu Erasmus+ (in/ali VŽU) na boljšo uporabo orodij EU za preglednost in priznavanje** smo spraševali le **respondente visokošolske ravni ter ravni izobraževanja odraslih**. Oboji so najpogosteje odgovorili, da je ta vpliv dolgoročno pozitiven.

⁶⁵ Priloga: Vpliv Erasmus+ na različna področja VIZ sistema

Ocena zunanjih ekspertov – ocenjevalcev prijav decentraliziranih akcij glede prispevka VŽU in/ali Erasmus+ v Sloveniji **k izboljšanju ravni ključnih kompetenc in spretnosti je, da program k temu veliko pripomore zlasti z več priložnostmi za učno mobilnost (89 %)**, z okrepljenim sodelovanjem med svetom izobraževanja in usposabljanja ter svetom dela (da zelo, meni 37 % respondentov), da **nekoliko prispeva k izboljšanju ravni ključnih kompetenc in spretnosti glede prispevka h kohezivni družbi (57 %)** ter glede ustreznosti kompetenc glede njihove ustreznosti na trgu dela (46 % jih je ocenilo, da nekoliko).⁶⁶

Zunanji eksperti so ocenili tudi druge karakteristike programa. Pri trditvi, da so **pristopi in orodja, ki se uporabljajo za diseminacijo in razširjanje rezultatov programa uspešni**, se večina, t. j. **72 % respondentov s trditvijo nekoliko strinja**. S to trditvijo se zelo strinja 16 % respondentov, 13 % se jih strinja zelo malo, nihče pa se s trditvijo sploh ne strinja.

Večina zunanjih ekspertov se tudi strinja, da **Erasmus+ (in/ali VŽU) prispevata k realizaciji specifičnih ciljev Erasmus+** (56 % se jih zelo strinja s trditvijo, 41 % se jih nekoliko strinja), 50 % jih meni, da **napredek pri realizaciji specifičnih ciljev prispeva k realizaciji splošnih ciljev Erasmus+**, s to trditvijo se jih 41 % nekoliko strinja. Respondente te skupine smo spraševali tudi o njihovem mnenju glede integracije številnih programov v enoten program Erasmus+. Pri teh trditvah so bili deleži neodločenih relativno veliki. Da je **integracija številnih programov VŽU v enoten program Erasmus+ naredila slednjega uspešnejšega, se zelo strinja 32 % respondentov, nekoliko strinja 35 % respondentov**, 6 % se jih sploh ne strinja s tem, da bi bil program zaradi tega uspešnejši (delež neodločenih je 26 %). Nekoliko bolj se strinjajo udeleženci pri trditvi, da je omenjena integracija prispevala k učinkovitosti implementacije programa na nivoju upravičencev in sodelujočih (34% se jih s trditvijo zelo strinja, po 28 % respondentov je neodločenih ali pa se nekoliko strinja), 9 % se jih s trditvijo malo strinja ali sploh ne). Tudi vprašanje, ki je bilo nasprotno temu stališču, je pokazalo podobno sliko glede učinkovitosti in implementacije novega programa na nivoju upravičencev in sodelujočih. S trditvijo, da so **številne nove akcije združene v program Erasmus+ koherentne, se zelo strinja 56 % respondentov, 31 % pa se s trditvijo nekoliko strinja**. Nihče od respondentov se s trditvijo sploh ne strinja ali malo strinja. **Prevladujoče mnenje je, da je nov program na nivoju upravičencev in sodelujočih učinkovitejši ter da je koherenten**. Zunanji eksperti se prav tako strinjajo, da **Erasmus+ dopolnjuje druge nacionalne ali internacionalne projekte in programe, ki so dostopni v Sloveniji**. Delež odgovorov pri dopolnjevanju nacionalnih programov je naslednji: s tem se zelo strinja 34 % in nekoliko strinja 44 % respondentov. Z dopolnjevanjem Erasmus+ drugim internacionalnim programom in projektom pa se zelo strinja 31 % in nekoliko strinja 50 % respondentov. Prevladujoča stopnja strinjanja pri trditvi, da je **Erasmus+ v privabljanju in doseganju ciljnih občinstev in skupin uspešen** je, da

⁶⁶ Priloga: Ocene zunanjih ekspertov glede vpliva Erasmus+ (in/ali VŽU)

se s to trditvijo zelo strinjajo (61 % respondentov), nekoliko pa se jih strinja 39 %. Nihče od respondentov ni mnenja, da Erasmus+ v doseganju ciljnih skupin in občinstev ne bi bil ali da bi bil le malo uspešen.

Če se mnenja zunanjih ekspertov o zgoraj zapisanih trditvah o Erasmus+ **glede** na ekspertno področje (**splošno, poklicno, visokošolsko izobraževanje ter izobraževanje odraslih**) statistično značilno razlikujejo, smo preverili s primerjalnimi tabelami in neparametričnim Kruskal-Wallis testom in ugotovili, da statistično značilnih **razlik** med skupinami respondentov glede na ekspertno področje, ki ga pokrivajo, **ni**.⁶⁷

Ker nas je zanimala tudi morebitna sprememba pri **kakovosti prijav** in projektnih rezultatih dveh programov, in sicer VŽU ter Erasmus+, smo zunanje eksperte – ocenjevalce prijav decentraliziranih projektov vprašali po njihovi oceni slednjega. Statistično značilnih razlik med tema dvema skupinama respondentov sicer zaradi nizkega števila tistih, ki so kot zunanji eksperti sodelovali tudi v **VŽU** (in specifične razporeditve v kategorije njihovih odgovorov), ni mogoče izračunati, zato predstavljamo le deleže v odstotkih. Kakovost projektnih prijav v VŽU je podalo 9 % respondentov, največ se jih strinja, da je bil **delež kakovostnih projektnih prijav povprečen** (tako meni 5 % respondentov). Zunanji eksperti **Erasmus+** prijav so v večinskem deležu prav tako mnenja, da je **delež kakovostnih prijav povprečen** (tako meni 45 % respondentov), da je delež kakovostnih prijav visok, meni 16 %, nihče ne meni, da je ta delež visok, 34 % jih meni, da je delež kakovostnih prijav nizek in 5 %, da je ta delež zelo nizek. Povprečno so ocenili tudi deleže projektov, ki se osredotočajo na nova vprašanja, uporabljajo nove metode, projektov, ki se osredotočajo na vprašanja, ki so visoko na politični agendi v Sloveniji in Evropi. V enakem deležu pa so se strinjali, da je tekmovanje za dotacije v njihovem ekspertnem področju bodisi povprečno bodisi visoko (da je zelo visoko, meni 18 % respondentov).

Tudi **strokovni delavci NA** menijo podobno, da je **delež kakovostnih prijav Erasmus+ povprečen** (nekaj razlik sicer obstaja med različnimi nivoji VIZ – na visokošolskem področju sta bila dva respondenta, eden je odgovoril, da je delež kakovostnih prijav nizek, drugi, da je le-ta zelo visok). Ta skupina respondentov tudi meni, da je **delež prijav, ki uporabljajo nove metode nekje okoli povprečja** (za splošno izobraževanje med nizkim in povprečnim, za poklicno povprečen, za visokošolce med povprečnim in visokim ter povprečen za odrasle). Približno **povprečno so ocenjeni tudi deleži prijav, ki se osredotočajo na nova vprašanja, ki so visoko na politični agendi v Sloveniji ter nekje med povprečnim ter visokim za delež prijav, visoko na politični agendi v Evropi.**

⁶⁷ Analize statistično (ne)značilnih razlik v odgovorih zunanjih ekspertov po področjih (splošno, poklicno, visokošolsko izobraževanje, izobraževanje odraslih)

Strokovni delavci NA so mnenja, da se je **doseganje rezultatov in projektnih učinkov, v kolikor jih primerjajo s programom VŽU, izboljšalo**. Pri tem vprašanju so bili strokovni delavci NA, ki pokrivajo različna področja VIZ (splošno, poklicno, visokošolsko – pri odraslih pa nismo prejeli odgovora za ta del vprašalnika), najbolj enotni. Podobno enotni so bili pri oceni, da je v **poročilih pogodbenikom najzahtevnejše obrazložiti učinek in diseminacijo**.

5 ZAKLJUČKI

V nadaljevanju podajamo odgovore na priporočena vprašanja s strani Evropske komisije, pri čemer smo upoštevali rezultate kvantitativnega in kvalitativnega dela raziskave.

A. **Uspešnost (Effectiveness)**

1. Do kakšne mere sta VŽU in Erasmus+ prispevala k realizaciji specifičnih ciljev Erasmus+? So razlike med področji?

Na nivoju Slovenije nekatere mejnike, ki izhajajo iz specifičnih ciljev Erasmus+ za področje vzgoje in izobraževanja, dosegamo (npr. delež osipnikov, delež učencev/dijakov z nizkimi dosežki pri naravoslovju, delež 30–34 letnikov vpisanih v terciarno izobraževanje) ali pa se jim vsaj približujemo. Ocena ekspertov (ki so hkrati tudi ocenjevalci prijav na razpise decentraliziranih akcij VŽU/Erasmus+) je naslednja: 56 % jih meni, da sta VŽU in Erasmus+ prispevala veliko k realizaciji specifičnih ciljev Erasmus+, 41 % pa, da sta prispevala nekoliko. Da sta omenjena programa prispevala zelo malo k realizaciji specifičnih ciljev Erasmus+, menijo 3 % respondentov, nihče od respondentov pa ni mnenja, da VŽU in Erasmus+ ne bi nič prispevala k realizaciji omenjenih ciljev.

2. Do kakšne mere je napredek pri realizaciji specifičnih ciljev prispeval k realizaciji splošnih ciljev?

Eksperti menijo, da je napredek pri realizaciji specifičnih ciljev prispeval k realizaciji splošnih ciljev, 50 % jih meni, da je napredek pri realizaciji specifičnih ciljev prispeval veliko k realizaciji splošnih ciljev, 41 % pa, da je prispeval nekoliko.

VŽU/Erasmus+ v Sloveniji prispevata k (odgovori veliko) ...

- a) izboljšanju ravni ključnih kompetenc: največ z več priložnostmi za učno mobilnost (89 % respondentov), k povezavi s trgom dela, najmanj s prispevkom h kohezivni družbi (23 %);
- b) spodbujanju: največ k internacionalizaciji in h kakovosti, k boljšemu mednarodnemu sodelovanju med ponudniki izobraževanja in usposabljanja, najmanj (t. j. 37 %) k odličnosti inovacij; v individualnih razgovorih so bile inovacije omenjene kot priložnost Erasmus+, prav tako veliko višje strinjanje vpliva VŽU/Erasmus+ na inovacije na posameznih ravneh VIZ (vprašalniki);
- c) nastanku evropskega prostora VŽU: največ z razširjanjem dobrih praks (71 %) ter boljšo uporabo EU orodij za preglednost in priznavanje (37 %), najmanj s postavitvami dopolnjevanje reform politik na nacionalni ravni ter z okrepljenim sodelovanjem glede politik (11 %), podpiranje posodobitev sistemov VIZ pa v 29 %;
- d) tujim jezikom: spodbujanje široke jezikovne raznolikosti in medkulturne zavesti EU (77 %), izboljšanje poučevanja in učenja tujih jezikov (69 %);

- e) mednarodni razsežnosti: a) PIU: sodelovanje med institucijami programa in partnerskimi državami na PIU (38 %); b) VIS: s spodbujanjem mobilnosti (100 %), sodelovanjem med institucijami programa in partnerskih držav (82 %), s povečanjem privlačnosti evropskih visokošolskih institucij (55 %).

Ocena ekspertov glede splošnih in specifičnih ciljev (na katerega imajo decentralizirane akcije VŽU/Erasmus+ najmanjši in največji učinek):

- a) splošni cilji:
 - najmanjši učinek decentraliziranih akcij: osipniki;
 - največji učinek: respondenti so izbirali različne splošne cilje.
- b) specifični cilji:
 - najmanjši in največji učinek: respondenti so izbirali različne specifične cilje,

iz česar sledi, da je nemogoče identificirati tisti splošni cilj, na katerega imata VŽU/Erasmus+ največji učinek, enako velja za identifikacijo specifičnega cilja, na katerega imata po mnenju respondentov VŽU/Erasmus+ najmanjši in največji učinek.

3. Do kakšne mere so Erasmus+ akcije vplivale na razvoj politik? Katere akcije so bile pri tem najbolj uspešne?

Povezavo med VŽU/Erasmus+ in nacionalnimi politikami je mogoče identificirati. Za slednje smo poiskali tudi podatke z vprašalniki. Večina upravičencev in potencialnih upravičencev projektov iz programa Erasmus+ je na 6-stopenjski lestvici strinjanja (pri čemer je 1 – se sploh ne strinjam, 6 – se popolnoma strinjam) v večini odgovorila, da se strinja, da so cilji VŽU/Erasmus+ skladni z nacionalnimi cilji izobraževanja po posameznih ravneh izobraževanja. Prav tako so se v večini strinjali, da VŽU/Erasmus+ dopolnjujeta/nadgrajujeta nacionalne cilje/usmeritve izobraževanja. V obeh primerih je bil prevladujoč odgovor tako respondentov vrtčevske, osnovnošolske, srednješolske, visokošolske ravni ter ravni izobraževanja odraslih, da se strinjajo. V vseh skupinah respondentov in pri obeh trditvah je bil delež neodločenih sorazmerno velik (od 4 % do 30 %). Slednje smo preverjali tudi s polstrukturiranimi intervjuji, kjer se je pokazalo, da intervjuvanci v večini primerov ne vedo, kaj so nacionalne prioritete.

Erasmus+ akcije so učinkovitejše na ravni posameznikov in institucij, kakor na področju razvoja politik. Nekatere akcije učinka na razvoj politik niti ne predvidevajo (KA1) oziroma je zaradi specifičnosti akcije že sam potencial tega učinka manjši, pri KA2 bi lahko bil učinek na nacionalni nivo večji (ob bolj strukturiranih diseminacijah). Akcije KA3 ta učinek na nacionalni nivo predvidevajo v največji meri, a je ocena, da je ta vpliv prav tako manjši, da ni izkoriščenega vsega potenciala, ki ga ta akcija znotraj Erasmus+ ima. Identificirana težava pri KA3 je tudi časovno trajanje projektov (predlog: povečanje trajanja izvajanja na 4 leta, če se želi okrepiti učinek na razvoj politik). Ena od pomembnih ugotovitev je, da MIZŠ ne krepi sistemskih in sistematičnih ravni pri oblikovanju in promociji prioritet (slednje ugotavljajo vse skupine deležnikov). Sicer sodeluje v nekaterih projektih KA3, vendar ne spremlja, kaj se dogaja v KA2 (čeprav ni možno pričakovati, da bi bilo mogoče spremljati vse te projekte). Na področju

poklicnega izobraževanja je NA mnenja, da se preko projektov v KA2 da določiti trende razvoja (ugotovitev temelji na njihovem dolgoletnem spremljanju prijav in realiziranih projektov). Možen predlog za rešitev obstoječega stanja na KA3 je identificirati osebo »pionirja«, ki bi bil na MIZŠ zadolžen za reševanje tovrstnih problemov. Konsenzualna skupina z različnimi eksperti (predstavniki strokovnih podpornih institucij na področju VIZ) in policy uradniki ter funkcionarji je izpostavila določeno neskladje med pričakovanji MIZŠ in Ministrstva za finance (MF) glede različnih predpisov, za katere je konsenzualna skupina ugotovila, da otežujejo učinkovitejše vključevanje in koordiniranje akcij KA3 na ravni MIZŠ. Podobne ovire so izpostavili tudi drugi prisotni neposredni proračunski uporabniki. Rešitev bi bilo smiselno uskladiti še pred oblikovanjem novega Zakona o javnih financah.

Kljub temu da ni strukturiranega prenosa na nivo razvoja politik in da je slednje izziv za prihodnost, je možno na učinek gledati na dva načina: neposredni ter posredni učinek. Pri slednjem je vsekakor mogoče identificirati potencialne učinke – že to, da različni deležniki na področju vzgoje in izobraževanja medsebojno sodelujejo, izmenjujejo izkušnje, poglede, rezultate itd., lahko ima kasneje vpliv na oblikovanje posameznih politik. Vendar je konkretni učinek tega nemogoče izmeriti.

Argument o šibkosti vpliva akcij Erasmus+ na razvoj politik podkrepijo tudi rezultati anketnega vprašalnika za eksperte – ocenjevalce (54 % respondentov meni, da tega vpliva ni ali ga je zelo malo) ter anketnih vprašalnikov za uporabnike in potencialne uporabnike.

Na vsebinskih področjih pa velja izpostaviti vpliv Erasmus+ na pomen internacionalizacije (po celotni VIZ vertikali kljub zakonsko določenem učnem jeziku, ki do neke mere predstavlja oviro večji internacionalizaciji), enako je s področjem kakovosti, profesionalnim razvojem strokovnih delavcev v VIZ ter z državljskimi in socialnimi kompetencami. Obenem gre za področja, ki so s posameznimi akcijami Erasmus+ v Sloveniji (centraliziranimi in decentraliziranimi) dobro pokrita. Na teh treh področjih je najti tudi skladje z nacionalnimi politikami (kar se tiče vsebin), kar se projektno večinoma financira s sredstvi Evropskih strukturnih in investicijskih skladov – predvsem Evropskega socialnega sklada (ob upoštevanju prepovedi dvojnega financiranja).

4. Katere posebne pristope (sofinanciranje, promocije itd.) ste uporabili, da bi skušali povečati uspeh Erasmus+? Do katere stopnje so bili ti pristopi uspešni? Lahko identificirate posebno točko za izboljšanje?

Pristopi, ki se osredotočajo na promocijo Erasmus+, so: Jabolka kakovosti⁶⁸ (NA), Program za bodoče ravnatelje in Tematsko usposabljanje za ravnatelje (Šola za ravnatelje in NA), prijave programov v KATIS (projektni menedžment, vodenje, internacionalizacija, priprava učnih izidov, medkulturne kompetence), sodelovanje na Kulturnem bazarju (NA), prisotnost NA na letnih

⁶⁸ Jabolka kakovosti so tudi eden izmed kriterijev za merjenje kvalitete projektov v Erasmus+. V okviru teh projektov se vidi učinek na posameznike in institucije (individualne izkušnje in znanja, strokovna znanja itd.), ni pa na tej podlagi mogoče identificirati nacionalnih usmeritev (prioritet).

nacionalnih strokovnih konferencah za posamezno področje izobraževanja (Šola za ravnatelje, MIZŠ, letne strokovne nacionalne konference), prisotnost na nacionalnih srečanjih za ravnatelje. Zraven navedenega je med uspešne posebne pristope, ki so sorodni ciljem Erasmus+ (predvsem pa izpostavljajo uvajanje novosti v VIZ delo do srednješolske ravni VIZ), mogoče šteti tudi priznanje Blaža Kumerdeja, ki ga podeljuje Zavod RS za šolstvo.

Iz pristopov, ki se osredotočajo na promocijo Erasmus+, je razvidno, da so pretežno namenjeni razširjanju informacij med vrtčevsko, osnovnošolsko ter srednješolsko populacijo.

Rezultati anketnih vprašalnikov ter polstrukturiranih intervjujev so pokazali, da je poznavanje programa Erasmus+ v Sloveniji dobro. Boljše, kot je (bilo) poznavanje programa VŽU (kar je razvidno iz odstotkov respondentov, ki dobro in zelo dobro poznajo Erasmus+, ki so sočasno ocenjevali tudi svoje poznavanje VŽU). Vendar obstajajo razlike med nivoji VIZ, ko testiramo statistično značilne razlike med skupinami respondentov. Glede poznavanja VŽU rezultati pokažejo, da ga najmanj poznajo v vrtcih in osnovnih šolah, najbolj pa v srednjih šolah in na visokošolski ravni. Primerjava med poznavanjem VŽU ter Erasmus+ je pokazala, da statistično značilno bolje poznajo Erasmus+ (kot VŽU) v osnovnih in srednjih šolah, pri ostalih ravneh pa ni statistično značilne razlike znotraj skupin respondentov. Rezultati zunanjih ekspertov – ocenjevalcev decentraliziranih akcij so pokazali, da obstajajo statistično značilne razlike med skupinami ekspertov (glede na področje splošnega, poklicnega, visokošolskega izobraževanja ter izobraževanja odraslih). Eksperti področja poklicnega izobraževanja ter izobraževanja odraslih so bolj prepričani, da je na njihovem področju Erasmus+ dobro poznan, kakor to menijo eksperti splošnega in visokošolskega področja. Če primerjamo vse štiri skupine respondentov, so eksperti visokošolske ravni izobraževanja najmanj prepričani, da je Erasmus+ dobro poznan v tem sektorju (čeprav so se tudi oni v veliki meri izrazili pozitivno glede poznavanja Erasmus+ na področju visokošolskega izobraževanja – 55 % se močno strinja, da je program dobro poznan v tem sektorju).

5. Menite, da je katera od posebnih akcij programa bolj uspešna kot druge? Kaj so določni faktorji, ki delajo te akcije uspešnejše od drugih?

Uspešnost akcij je mogoče proučevati le v povezavi s specifičnimi nameni, ki jih posamezne akcije imajo. Tako so akcije KA1 (in KA2) bolj namenjene posameznim zavodom, KA3 pa spodbuja sodelovanje ministrstev. Za raven posameznikov in institucije je ocena, na podlagi polstrukturiranih intervjujev, da so KA1 najuspešnejša akcija (da je učinek na učeče se največji – predvsem v primerih mobilnosti te skupine deležnikov, prav tako učinek na pedagoško osebje). Izkušnje prav tako kažejo, da rezultati KA2 ostajajo bolj na ravni posameznih vključenih institucij. Zaradi vrzeli v prenosu KA3 v nacionalno oblikovanje politik je mogoče izpostaviti, da tudi rezultati teh akcij ostajajo bolj na ravni vključenih institucij (kar je bilo tako izpostavljeno mnenje konsenzualne skupine kakor razvidno iz polstrukturiranih intervjujev pri tistih udeležencih, ki so ali so bili vključeni v projekte KA3). Tako ostaja izziv za prihodnost predvsem

pri identifikaciji in prenosu kakovostnih rezultatov med različne deležnike na področju VIZ (in uporabi le-teh) pa tudi pri prenosu v dejansko šolsko politiko na nacionalni ravni.

Pri KA3 obstaja interes za intenzivnejše sodelovanje v tej akciji s strani MIZŠ in nekaj izzivov pri neposrednih proračunskih uporabnikih: alokacija pridobljenih evropskih sredstev v integralni proračun, zmanjšanje nacionalnih sredstev pri neposrednih proračunskih uporabnikih zaradi uspešnosti na evropskih razpisih, restrikcije pri zaposlovanju novega kadra (čeprav Erasmus+ akcije to omogočajo) itd. Prenos vseh aktivnosti na javne zavode prav tako ni optimalna rešitev (kar še posebej velja pri akciji KA3). Izzive je v prihodnje mogoče rešiti le ob tvornem sodelovanju med MIZŠ in MF.

Določni faktorji, ki delajo določene akcije uspešnejše, so (največji) učinki na neposredno vključene. Pri tem velja razmisliti o spodbudah mobilnosti »tihih partnerjev« v centraliziranih akcijah (KA3), rešitvah pri odpravi ovir za intenzivnejše sodelovanje MIZŠ v KA3 ter razširitvi upravičenih institucij za KA1 (na strokovne institucije VIZ – da lahko samostojno prijavljajo projekte mobilnosti).

6. Do katere mere je integracija številnih programov naredila program bolj uspešen? Vidite obseg sprememb programa Erasmus+ ali prejšnjih programov (VŽU), ki bi lahko povečali uspešnost?

Mnenja večine respondentov polstrukturiranih intervjujev so sicer deljena, vendar je večina teh, ki je imela o tem lastno mnenje, odgovorila, da je integracija prejšnjih programov v Erasmus+ naredila slednjega preglednejšega, da je pa največji doprinos pri lažji promociji slednjega. Mnenja zunanjih ekspertov – ocenjevalcev decentraliziranih akcij so podobna, v večini so mnenja, da je integracija številnih programov v enoten program naredila Erasmus+ uspešnejši, bodisi nekoliko bodisi veliko uspešnejši, se pa v večji meri ne strinjajo s trditvijo, da je to prispevalo k učinkovitosti programa na nivoju upravičencev in sodelujočih – pri čemer je bil na področju poklicnega izobraževanja delež neodločenih najvišji (pri vseh teh trditvah tudi ni razlik med eksperti različnih področij VIZ). Respondenti polstrukturiranih intervjujev so tudi izpostavili, da se je povečala fleksibilnost pravil, kar velja za decentralizirane akcije – manj je administracije zaradi finančnih poenostavitev (kar se tiče stroškov v fazi prijave in kasneje pri dokazovanju stroškov), a je prijava zahtevnejša. Vendarle pogodbeniki opozarjajo, da prispevek na strošek na enoto pogosto ne zadošča za kritje realnih stroškov. Institucije, ki imajo centralizirane in decentralizirane akcije, opozarjajo, da finančne poenostavitve pri KA3 še ni. Le-te se soočajo z različnimi pravili pri finančnem (administrativnem) vodenju projektov – pri centraliziranih in decentraliziranih akcijah (čeprav se nekateri niso mogli odločiti, ali je to dobro ali ne).

Uspešnost programa bi povečalo bolj prečno in celovito delovanje Evropske komisije. Opazi se, da je sodelovanje pretežno še vedno sektorsko (npr. sestanki po sektorjih, ne po ključnih aktivnostih), kar je izpostavljeno mnenje NA.

Rezultati polstrukturiranih intervjujev (predvsem s predstavniki NA) so prav tako izpostavili, da bi v nacionalnih okvirih veljalo upoštevati tudi moč sodelovanja v delovnih skupinah in odborih na EU nivoju ter vzpostaviti sistematično medsebojno obveščanje, vsaj na relaciji NA – MIZŠ. Naslednja možnost je prenos informacij med Sektorsko komisijo Erasmus+ in predstavniki sektorjev, ki bi lahko bolj sistematično prenašali informacije v posamezne sektorje na MIZŠ.

7. Je obseg proračuna ustrezen in proporcionalen glede na to, kaj naj bi Erasmus+ dosegel? Je razporeditev sredstev programskih področij in akcij ustrezna glede na njihov nivo uspešnosti in uporabnosti?

Zaenkrat se zdi, da je v Sloveniji dovolj interesa, da je mogoče računati na polno absorpcijo proračuna (področje VIZ). Na slednje nakazuje analiza vsakoletnih prijav in podatki zunanjih ekspertov, ki so ocenjevali delež prijav za dotacije v njihovem ekspertnem področju. Vendar na določenih področjih sodeluje že večina upravičenih institucij (npr. VET – srednje poklicne šole, tudi na visokošolski ravni je delež upravičenih institucij visok), kar so izpostavili intervjuvanci NA. Sicer je bilo prerazporeditev med področji in med akcijami glede na odobren proračun Erasmus+ malo (kakor je razvidno iz letnih poročil).

Kot neustrezen se ocenjuje sistem za šolska partnerstva (opisano spodaj).

8. Na katere izzive in težave naletite med implementacijo številnih akcij Erasmus+? Katere spremembe bi potrebovali, da bi bile vpeljane v Erasmus+ ali prej v VŽU, da bi to odpravili?

Po mnenju NA se kot neustrezen ocenjuje sistem za šolska partnerstva (šola – šola), tako s finančnega kakor z organizacijskega vidika: ena prijava, odobri se cel konzorcij; koordinator nima prave vloge koordinatorja – tudi finančno vodi vsak svoj del projekta, o njem poroča, vsaka NA ima svoja pravila. Težave so se pokazale pri zaključevanju teh projektov – pri končnih poročilih (šole so šele na koncu izvedele, komu in kaj bodo poročale), tekom izvajanja teh težav ni bilo mogoče identificirati. Ta del programa je slabši, kot je bil v prejšnjem programu. Bolje bi bilo, da bi koordinatorstvo potekalo kot pri klasičnih projektih. Tega mnenja so tudi nekatere šole.

NAKVIS je v okviru konsenzualne skupine opozoril, da podpirajo mobilnost študentov in profesorjev, opozarjajo pa na visoko stopnjo administracije za ceno kvalitete projektov (enako opozarjajo nekateri visokošolski zavodi).

9. Do kakšne mere so uspešni pristopi in orodja, ki se uporabljajo za diseminacijo in uporabo rezultatov Erasmus+ in VŽU?

Učinkovito diseminacijo in uporabo rezultatov je po mnenju zunanjih ekspertov – ocenjevalcev projektov že v fazi prijave prijaviteljem najtežje utemeljiti. Slednji so ocenjevali tudi, kako uspešni so pristopi in orodja, ki se uporabljajo za diseminacijo in razširjanje rezultatov, pri čemer je večinsko mnenje, da so le-ti nekoliko uspešni (tako meni 72 % respondentov). Prav tako

respondenti iz intervjujev ugotavljajo pomanjkljivosti pri sistemu diseminacije in uporabe rezultatov. Kar še posebej velja za čas po zaključku konkretnega projekta. Pri čemer je opaziti prevladujoč delež uporabnikov, ki ne spremlja učinkov po koncu trajanja projektov. Prav tako so dokaj slabo poznani pristopi in orodja, ki se uporabljajo za diseminacijo in razširjanje rezultatov (npr. Platforma Erasmus+ za rezultate projektov – zahteva, a je platforma nepregledna); School Education Gateway). Preverjali smo tudi poznavanje drugih orodij, in sicer eTwinning⁶⁹ (področje šolskega izobraževanja), ki ga pozna ali dobro pozna 68 % relevantnih respondentov (20 % respondentov pa je zanj že slišalo) ter EPAL (izobraževanje odraslih), ki ga pozna ali dobro pozna 41 % relevantnih respondentov (18 % pa je zanj že slišalo).

B. Učinkovitost (Efficiency)

10. Do katere mere je sistem sodelovanja in delitve nalog med Komisijo, EACEA, NA, Evropskim investicijskim skladom, MIZŠ, neodvisnimi revizijskimi telesi in Odborom Erasmus+ učinkovit in dobro delujoč? Katera so področja možnih izboljšav oziroma poenostavitev pri implementaciji Erasmus+ in VŽU?

Evropski investicijski sklad je za Slovenijo irelevanten. Sicer je pa sistem sodelovanja in delitve nalog dobro zastavljen (po mnenju vseh vključenih deležnikov), izzivi se včasih pojavljajo ob konkretnih sodelovanjih (izzivi povratne zanke). Skratka, možne izboljšave so predvsem na operativni ravni.

Predstavnica Slovenije v Odboru Erasmus+ ocenjuje sodelovanje med različnimi institucijami kot zgledno. Upoštevajoč, da sta v Erasmus + združena dva programa (izobraževanje, mladina), dodan pa je še šport, so bile začetne težave ob uvajanju programa razumljive (npr. slabo delujoč informacijski sistem), žal pa so se malo preveč zavlekle. Na evropskem nivoju bi opozorila na določeno stopnjo nedoslednosti (npr. prekratki roki za NA, medtem ko si EK pogosto vzame veliko časa za odgovore), neodzivnosti (v mislih imam predvsem EACEA, ki po poročanju NA velikokrat »zaspi«). Prav tako ocenjujemo, da je sodelovanje med različnimi telesi (Odbor E+, EK ...) velikokrat zelo šibko, da so določene akcije in rešitve še ob predstavitvah nedorečene. Kar se posledično prenese na delo NA in njihova stopnja obremenjenosti je dvojna: zavezane so h korektnemu izvajanju nalog, k informiranju uporabnikov, same pa nimajo dovolj informacij oz. se le-te pogosto sproti spreminjajo. Priporočamo večjo komunikacijo med posameznimi institucijami na EU nivoju ter možnost, da v primeru nedorečenosti NA v skladu z nacionalno situacijo same sprejemajo odločitve. Prav tako menimo, da so informacijske rešitve »prezaprte«, ker je nemogoče zajeti vse življenjske situacije v računalniško aplikacijo. Prav tako menimo, da se Erasmus+ uporablja za preveliko število akcij, ki se postopno dodajajo, s tem pa se počasi bližamo točki, ko bo lahko ogrožen osnovni namen programa Erasmus+. Na nacionalnem nivoju

⁶⁹ Ga prepoznajo tudi kot diseminacijsko orodje.

ocenjujemo sodelovanje z NA kot zelo dobro, saj je vzpostavljen sistem medsebojnega komuniciranja na vsakodnevni ravni, kar omogoča sproten pregled nad izvajanjem programa Erasmus+. Prostor za morebitne izboljšave pa vidimo predvsem v večji uporabi predstavnikov na EU nivoju (npr. programski odbor E+) pri uvajanju morebitnih rešitev za boljšo implementacijo programa Erasmus+.

NA opozarja na sledeče:

- Odbor Erasmus+: manjše države težje dosežejo učinek;
- Evropska komisija, EACEA: sistemska raven ni najbolj učinkovita, pri čemer izstopata dva vidika, in sicer: 1. časovni – iz obeh institucij pridejo informacije glede na nacionalni koledar aktivnosti zelo pozno; 2. obseg informacij od EACEA je glede centraliziranih akcij zelo skop. Identificirana je želja po večjem sodelovanju (npr. posredovanje povzetkov posameznih projektov, ocen, povratnih informacij). Na operativni ravni pa opozarjajo, da Evropsko komisijo (predvsem DG EAC) pesti izrazita fluktuacija osebja, prav tako NA opaža, da se zaposluje novince brez znanja in izkušenj iz programa (edino »desk officer-ji« ostajajo stalnica), na sektorskih nivojih se pogosto menjajo vodje. Povratne informacije, ki jih dobi NA, so zato pogosto zgolj informacije iz Vodnika za prijavitelje.
- MIZŠ: na sistemski ravni manjka bolj strukturirano sodelovanje, na operativni ravni to pomeni, da je sodelovanje odvisno le od posameznika, zato je tudi odzivnost včasih šibka, boljše sodelovanje pričakujejo predvsem pri diskutiranju o prioritetah, vključevanju v razne dogodke (kjer bo mogoče predstaviti dobre prakse, večjo promocijo Erasmus+ s strani MIZŠ itd.), prav tako z nekaterimi sektorji bolje sodelujejo kot z drugimi (kot primer dobre prakse je posebej izpostavljen sektor visokega šolstva). Podobno velja za strokovne zavode s področja VIZ – sistemska raven tukaj ni vzpostavljena, je pa na operativni ravni dobro sodelovanje vzpostavljeno z nekaterimi izmed zavodov.

Neodvisno revizijsko telo: izpostavlja dobro sodelovanje z različnimi deležniki tako na sistemski kot operativni ravni.

MIZŠ: tekom sestanka konsenzualne skupine so deležniki identificirali ključni aktivnosti, pri kateri bi želeli v prihodnje tesneje sodelovati (MIZŠ in NA), in sicer pri identifikaciji nacionalnih prioritet, ki bi jih pokrivali razpisi Erasmus+ ter pri diseminaciji in razširjanju kakovostnih rezultatov teh projektov.

11. Do katere mere je integracija številnih programov v Erasmus+ rezultirala v doprinosu ali k zmanjšanju učinkovitosti implementacije programa, tako na nivoju NA, kakor na nivoju upravičencev in sodelujočih? Vidite obseg sprememb programa Erasmus+ ali prejšnjih programov (VŽU), ki bi lahko povečali učinkovitost?

Erasmus+ je za sodelujoče v programu in NA učinkovitejši pri implementaciji. Zaznane so razlike med tistimi upravičenci, ki imajo več izkušenj z Erasmus+ (za slednje je implementacija praviloma učinkovitejša), tisti upravičenci, ki program sicer poznajo, nimajo pa neposredne izkušnje (ali zelo malo), pa teh sprememb ne zaznavajo (kar je bilo razvidno tudi iz izvedenih intervjujev).

Za NA je implementacija programa učinkovitejša glede na pretekla leta, še posebej pa glede na pretekli program. Za KA1 in KA2 velja enaka logika – to se kaže tudi pri podpori svetovalcev pri konkretnih vprašanjih upravičencev. Še posebej to velja za države (tudi Slovenijo), kjer je NA integrirana agencija (znotraj ene agencije se pokrivajo vsa področja). EU bi lahko omejila razpršenost in povečala učinkovitost v državah na način, da bi bila ali povsod enotna (integrirana) agencija ali povsod po področjih – sedaj namreč deluje sistem v vsaki državi posebej.

Povečano učinkovitost je mogoče predvideti ob zagotovitvi večje stabilnosti programa in zmanjšanju nenehnih sprememb v njem.

12. Menite, da je implementacija določenih akcij programa bolj učinkovita od drugih? So razlike med področji? Katere dobre prakse teh učinkovitejših akcij bi lahko bile prenesene na druge?

Učinek Erasmus+ in preteklih programov je vsekakor viden, saj je zaznati zelo visok odstotek VIZ zavodov, na različnih področjih, vključenih v različne aktivnosti Erasmus+ (in predhodnih programov).

Implementacije različnih akcij so učinkovite – glede na namen in specifiko vsake izmed akcij. Od VIZ zavodov (šol) načeloma ni mogoče pričakovati systemskega razmišljanja, zraven navedenega so zavezane, da se v KA1 akcijah prijavljajo zgolj s ciljem izboljšav prakse, ki je določena z zakonodajo. Zato je smiselno povečati aktivnosti v akcijah KA3 (ko govorimo o nacionalnem nivoju), kajti s tem bi bile omogočene pilotske izvedbe novosti, ki so na ravni inovacij.

Enako velja za področja. Kot je ugotovljeno (na podlagi podatkov anketnih vprašalnikov ter iz nekaterih polstrukturiranih intervjujev), so posamezne akcije najučinkovitejše za neposredno udeležene, nato za institucionalno raven. Kot prenos učinkovitih praks bi zato veljalo razmisliti o spodbujanju mobilnosti »tihih partnerjev« v akcijah KA3 (t. j. tistih, ki nimajo svojega dela financ v projektu, so pa za uspešno izvedbo slednjega zelo pomembni), kot ugotavljajo tudi druge sodelujoče organizacije, ravno v teh akcijah. Razmisliti bi bilo treba tudi o večji vključitvi MIZŠ pri KA3 ter še okrepiti in strukturirati diseminacijo in razširjanje uporabe rezultatov (velja za vse akcije), o določitvi jasnih nacionalnih usmeritev (pristop od spodaj k reševanju težav, potrebna je sprememba kulture), kar je bilo ugotovljeno tekom konsenzualne skupine ter posameznih polstrukturiranih intervjujev.

13. V kolikšni meri je sistem poenostavljenih donacij prispeval k zmanjšanju administrativnih obremenitev NA in upravičencev programa ter sodelujočih? So razlike med akcijami in področji? Kateri elementi programa bi se lahko spremenili,

da bi še bolj zmanjšali administrativne obremenitve, ne da bi po nepotrebnem ogrozili njegove rezultate in učinek?

Za NA sistem poenostavljenih donacij ni prispeval k zmanjšanju administrativnih obremenitev, ker so se slednje povečale drugje. Zaradi IT orodij, kljub temu da so se ta orodja posodabljala in izboljševala, beleži NA večji obseg dela. K izboljšanju tega segmenta ovir bi pripomogla stabilnost IT orodij, ki naj podpirajo večjo fleksibilnost, ki je sicer značilna za Erasmus+.

Za upravičence programa in sodelujoče so zmanjšane administrativne obremenitve vidne le za decentralizirane akcije.

14. V kolikšni meri so IT orodja, ki jih zagotavlja Evropska komisija, ustrezna za učinkovit menedžment in implementacijo programa? Ali odgovarjajo na vaše potrebe? Podajte natančne primere, kjer bi lahko bili izboljšani. Je niz IT orodij primeren ali bi morali pokriti več/manj elementov implementacije programa.

Ocena naslednjih orodij:

EPL	glavni sistem vodenja in menedžmenta projektov
Mobility Tool	orodje, ki ga za vodenje projekta in poročanje uporabljajo pogodbeniki (podatki se prenašajo v EPL)
EU Survey	obrazci za končna poročila udeležencev mobilnosti (podatki se prenašajo v MT+)
OEET	orodje za ocenjevalce
BO Reports	orodje za generiranje statističnih podatkov iz EPL
E+ DASHBOARD	prikazno- analitično orodje statističnih podatkov
Erasmus+ Project Results Platform	platforma vseh odobrenih projektov in projektnih rezultatov

Po začetnih težavah, ko so vsa orodja delovala pomanjkljivo in nezanesljivo, se je stanje v letu 2016 drastično izboljšalo. Razpis Erasmus+ 2017 za KA1 je potekal v celoti brez težav, enako pričakujemo za KA2.

Kljub izboljšanju uporabnosti in zanesljivosti delovanja orodij pa izpostavljamo kar nekaj področij, kjer je mogoče situacijo še izboljšati:

- stabilnost: znotraj samih orodij so konstantne spremembe, glede nekaterih NA ni niti vnaprej obveščena oz. ni pojasnila, zakaj se je nekaj spremenilo;
- navodila za uporabo: za določene korake/postopke ni uporabniku prijaznih navodil (ali jih ni ali pa so zelo strokovna/tehnična; velik doprinos so spletni seminarji);
- orodja ne omogočajo vse fleksibilnosti, ki jo omogočajo pravila (določenih stvari NA ne more odobriti, ker jih ne more izvesti preko dostopnih orodij);

- poenotenost: preveč različnih orodij, NA se mora specializirati za uporabo vsaj petih različnih orodij (kar je pri majhnih agencijah, kjer nimajo niti enega IT eksperta zelo težko, zunanji najeti tehniki tega ne zmorejo, ker je delo preveč povezano z vsebino).

IT orodja za učinkovito implementacijo in spremljanje programa omogočajo sicer veliko dobrih in potrebnih stvari in so dobrodošla, pa vendar trenutno vzamejo zelo veliko vloženega truda in dela, včasih tudi za minimalni rezultat.

15. Do katere mere je nivo človeških in finančnih resursov, ki je dostopen za implementacijo programa, ustrezen? Katere korake ste naredili, da bi optimizirali učinkovitost uporabljenih sredstev za implementacijo Erasmus+?

Nivo človeških virov in finančnih resursov, ki je dostopen za implementacijo programa v prihodnje, je manj (oziroma premalo) ustrezen. Zaradi finančnih resursov je posledično premalo zaposlenih, da bi lahko izvedli vse, odgovornosti na NA s strani Evropske komisije pa prihajajo tudi nepredvideno, tudi za aktivnosti, kjer NA nima dovolj strokovnega kadra. Dodatni izziv je, da za nove vloge NA ni mogoče predvideti obsega zaposlenih, ker ni mogoče predvideti odziva znotraj države. Skrb za naslednja 3 leta je v glavnem naslednja: pred predvidenim povečanjem vloge/deleža na menedžmentu programa (za katerega je že predvideno povečanje proračuna), bi bilo potrebno zagotoviti primerni nivo človeških resursov, da se le-ti pravočasno usposobijo, da bodo takoj ob začetku akcije lahko učinkovito delovali. Le tako je mogoče izvesti povečan obseg aktivnosti.

Rešitev: povečanje proračuna za menedžment programa se mora zgoditi eno leto prej, kot se začne povečanje proračuna za akcije.

C. Relevantnost

16. Do katere mere cilji Erasmus+ še vedno naslavlajo potrebe ali težave, ki bi jih naj reševali? So te potrebe ali problemi (še vedno) relevantni v kontekstu Slovenije? So se potrebe ali problemi razvili na način, da morajo biti cilji Erasmus+ ali VŽU prilagojeni?

Po mnenju respondentov anketnih vprašalnikov ter polstrukturiranih intervjujev cilji Erasmus+ naslavlajo potrebe in težave, ki bi jih naj reševali, v veliki meri. Potrebe in problemi so za Slovenijo še vedno relevantni. V glavnem cilji pokrivajo vse potrebe in probleme, ki bi jih naj reševali. Tudi zato, ker so cilji zelo splošni. Za boljšo pokritost problemov in potreb bi veljalo razmisliti o nekaterih dodatnih ciljnih oziroma dopolnitvi obstoječih: tranzverzalne veščine (za katere v Evropi obstaja več modelov) ter odprta in varna učna okolja. 31 % zunanjih ekspertov – ocenjevalcev prijav decentraliziranih akcij se nekoliko strinja s trditvijo, da so se potrebe /problemi razvili na način, da morajo biti cilji Erasmus+ prilagojeni, pri čemer se s tem zelo strinja 16 % respondentov.

Podatki pri oceni skladnosti potreb institucij z nacionalnimi usmeritvami kažejo (se strinjam, se popolnoma strinjam): predšolska vzgoja (66 %; 29 % neodločenih), osnovna in srednja šola (59 %; 33 % neodločenih), visokošolci (50 %; 38 % neodločenih), odrasli (38 %; 49 % neodločenih). Pri skladnosti ciljev VŽU/Erasmus+ z nacionalnimi cilji pa so podatki sledeči: predšolska vzgoja (75 %; 24 % neodločenih), osnovna in srednja šola (67 %; 30 % neodločenih), visokošolci (77 %; 15 % neodločenih), odrasli (71 %; 22 % neodločenih).

Podobnega mnenja so tudi zunanji eksperti – ocenjevalci projektov decentraliziranih akcij. Večina le-teh se zelo strinja s trditvami, da cilji Erasmus+ še vedno naslavljajo potrebe ali težave, ki bi jih naj reševali (s tem se zelo strinja 55 % respondentov), da so v Sloveniji te potrebe in težave še vedno aktualne se zelo strinja 59 %.

Prav tako pa je mogoče to skladnost identificirati iz analize dokumentov ter iz širših vsebinskih področij, ki jih pokrivajo nacionalni (ESS) razpisi (pri čemer mislimo predvsem na naslednja področja: kakovost, profesionalni razvoj strokovnih delavcev, socialne in državljanske /medkulturne kompetence).

17. Do katere mere so potrebe različnih deležnikov naslovljene z Erasmus+ cilji? Kako uspešen je Erasmus+ v privabljanju in doseganju ciljnih občinstev in skupin? Je Erasmus+ dobro poznan v vzgoji in izobraževanju? Če nekatere ciljne skupine niso dovolj dosežene, kateri dejavniki omejujejo njihov dostop in katere dejavnosti bi lahko to popravile?

Potrebe različnih deležnikov so dobro pokrite. Erasmus+ je dobro poznan na področju vzgoje in izobraževanja ter uspešen v privabljanju in doseganju ciljnih občinstev in skupin. Primerjava med poznavanjem VŽU ter Erasmus+ je pokazala, da statistično značilno bolje poznajo Erasmus+ (kot VŽU) v osnovnih in srednjih šolah, pri ostalih ravneh pa ni statistično značilne razlike znotraj skupin respondentov. Rezultati zunanjih ekspertov – ocenjevalcev decentraliziranih akcij so pokazali, da obstajajo statistično značilne razlike med skupinami ekspertov (glede na področje splošnega, poklicnega, visokošolskega izobraževanja ter izobraževanja odraslih). Eksperti področja poklicnega izobraževanja ter izobraževanja odraslih so bolj prepričani, da je na njihovem področju Erasmus+ dobro poznan, kakor to menijo eksperti splošnega in visokošolskega področja. Če primerjamo vse štiri skupine respondentov, so eksperti visokošolske ravni izobraževanja najmanj prepričani, da je Erasmus+ dobro poznan v tem sektorju (čeprav so se tudi oni v veliki meri izrazili pozitivno glede poznavanja Erasmus+ na področju visokošolskega izobraževanja – 55 % se močno strinja, da je program dobro poznan v tem sektorju).

Ocena zunanjih ekspertov – ocenjevalcev projektov decentraliziranih akcij je naslednja: 47 % se jih zelo strinja, da so potrebe različnih deležnikov naslovljene z Erasmus+ cilji ter da je Erasmus+ v privabljanju različnih ciljnih skupin na področju VIZ zelo uspešen (s tem se zelo strinja 61 % respondentov (pri čemer med kategorijami strinjanja ni statistično značilnih razlik, če primerjamo splošno, poklicno, visokošolsko izobraževanje ter izobraževanje odraslih).

Vsekakor so na tem področju mogoče izboljšave, kar je mogoče doseči z nadaljevanjem promocijskih aktivnosti, predvsem pa z ustreznejšo diseminacijo in uporabo rezultatov, kar se tiče večje vključenosti pristojnega ministrstva ter bolj sistematičnega sodelovanja med MIZŠ in NA ter odpravo ovir pri večjem vključevanju MIZŠ v akcije KA3.

D. Notranja in zunanja koherentnost in komplementarnost

18. Do katere mere so številne akcije, ki so združene v Erasmus+ program, koherentne?

Lahko identificirate obstoječe ali potencialne sinergije med akcijami v Erasmus+?

Lahko identificirate kakšne tenzije, nekonsistentnosti ali prekrivanje med akcijami znotraj Erasmus+?

Akcije, združene v Erasmus+, so koherentne (s to trditvijo se je zelo strinjala tudi večina zunanjih ekspertov, in sicer 56 % slednjih, pri čemer ni bilo zaznati statistično značilnih razlik med splošnim, poklicnim, visokošolskim izobraževanjem ter izobraževanjem odraslih), tenzij in nekonsistentnosti med akcijami ni. Potencialne sinergije med akcijami obstajajo, a nekatere niso dovolj izkoriščene, npr. KA3 in spodbude pri mobilnosti prej omenjenih »tihih partnerjev«, pri omenjeni akciji se priporoča tudi večjo vključitev MIZŠ. Realizacija slednjega je mogoča ob odpravi prej omenjenih ovir, strukturni vzpostavitev določanja prioritet⁷⁰ ter spremljanju rezultatov (tudi za KA1 in KA2).⁷¹ Sestanek konsenzualne skupine je oblikoval konkretni predlog:

- a) Vodstvo MIZŠ naj se odloči glede vodenja KA3 projektov na MIZŠ.
- b) V kolikor pride do pozitivne odločitve, je potrebno pripraviti vse potrebno za izvedbo projekta (odprava ovir, določitev nosilcev, izvedbe, prioritete ...).
- c) V kolikor pride do negativne odločitve, se aktivnosti prenesejo na javne zavode z uradno odločitvijo vodstva MIZŠ.

Naslednji predlog konsenzualne skupine so redne (tedenske) predstavitve Erasmus+ projektov na MIZŠ.

Prav tako je opaziti velik razkorak med nacionalno politiko in politiko na EU nivoju (slednje deležniki velikokrat niti ne poznajo oziroma jo poznajo le delno) – pri obeh velja, da poznavanje narašča, ko se pomikamo po vertikali VIZ navzgor (kar je razvidno iz polstrukturiranih intervjujev).

19. Do katere mere Erasmus+ dopolnjuje druge nacionalne in internacionalne programe, ki so dostopni v Sloveniji? Lahko identificirate kakšne tenzije, nekonsistentnosti ali prekrivanje z drugimi programi?

⁷⁰ Trenutno so namreč VIZ zavodi na nivoju prioritet prepuščeni lastni iniciativi.

⁷¹ Morebiti obstajajo tudi potrebe po »peer counsellingu« na tem področju.

Podatki so pokazali, da so stališča o Erasmus+ kot dopolnjevanju/nadgrajevanju nacionalnih ciljev/usmeritev sledeči: na vseh nivojih je bila kategorija strinjanja največkrat izbrana: raven predšolske vzgoje (s trditvijo, da Erasmus+ dopolnjuje/nadgrajuje nacionalne cilje, se je strinjalo 51 % respondentov), osnovna šola (45 %), srednja šola (53 %), visokošolska raven (73 %) ter izobraževanje odraslih (61 %).

Tenzij in nekonsistentnosti (tudi v polstrukturiranih intervjujih) v glavnem ni bilo zaznati. Zaznana tenzija je poučevanje v tujem (angleškem) jeziku na visokošolski ravni (vsaj v večjem obsegu), kar omejuje nacionalna zakonodaja.

Erasmus+ dopolnjuje druge nacionalne in internacionalne programe, ki so dostopni v Sloveniji. Tako meni tudi večina zunanjih ekspertov (prav tako ni statistično značilnih razlik med temi skupinami respondentov). Predvsem pa to velja za tri področja, ki smo jim posvetili posebno pozornost: kakovost, profesionalni razvoj strokovnih delavcev v VIZ ter socialne in državljanske/medkulturne kompetence. Dopolnjevanje je najti predvsem s projekti, ki se financirajo iz Evropskega strukturnega sklada. Pri čemer ne gre za podvajanje (striktno se upošteva prepoved dvojnega financiranja), temveč dopolnjevanje, kar izhaja tudi iz analiziranih razpisov, ki se sicer umeščajo v širša, prej izpostavljena področja (ki so hkrati temeljna področja izhodiščnega teoretičnega modela).

Vsekakor je potrebno na nacionalnem nivoju, predvsem pa na ravni MIZŠ strukturno vzpostaviti določanje prioritet, spremljanje rezultatov centraliziranih in decentraliziranih akcij (na ta način bo komplementarnost med Erasmus+ ter nacionalnimi projekti še večja), sprejeti je potrebno tudi bazično odločitev o vključevanju v centralizirane akcije KA3 ter ob pozitivni odločitvi skušati odstraniti zgoraj opisane ovire.

E. Evropska dodana vrednost in trajnost

20. Do katere mere Erasmus+ ali predhodni programi (VŽU) proizvajajo učinke, ki so dodatni/nadgradnja tistim, ki bi nastali v podobnih akcijah, ki bi se začeli (bili iniciirani) le na regionalni ali nacionalni ravni v Sloveniji? Katere možnosti vidite, da bi se Erasmus+ (in VŽU) prilagodila, da bi povečala evropsko dodano vrednost?

Respondenti (v intervjujih, vprašalnikih) so prepričani, da VŽU/Erasmus+ proizvajata učinke, ki so nadgradnja tistim akcijam, ki bi bile omejene le na nacionalno raven. Velja za decentralizirane in centralizirane akcije.

Učinki Erasmus+ kot nadgradnja, v primerjavi z akcijami, ki bi bile implementirane le nacionalno – s to trditvijo se strinjajo respondenti posameznih ravni VIZ, in sicer: vrtci (49 %), osnovne šole (45 %), srednje šole (45 %), visokošolska raven (46 %) ter raven izobraževanja odraslih (49 %).

Da bi še povečali učinkovitost in predvsem evropsko dodano vrednost, bi bilo potrebno okrepiti promoviranje teh projektov po šolah (VIZ zavodih), na MIZŠ. S to trditvijo se nekoliko strinjajo tudi zunanji eksperti (56 %) ter se močno strinjajo v 41 %.

Sicer je potrebno opozoriti, da pri Erasmus+ ne gre le za evropski prostor (še manj EU), kajti upravičene prijaviteljice so tudi izven tega geografskega prostora. Tudi na ta način se povečuje evropska dodana vrednost programa Erasmus+.

21. Do katere mere bo Erasmus+ sposoben uspešno absorbirati močno povečanje proračuna, ki je predviden za prihajajoča leta, vse do 2020? Bi lahko program uspešno uporabil celo višji proračun? Vidite izzive v uspešni uporabi denarja za dotično akcijo ali področje programa?

Načeloma je Erasmus+ v Sloveniji sposoben absorbirati predvideno povečanje proračuna. Leti 2017 in 2018 nista problematični, ker bo energija dela usmerjena v dvig kakovosti prijav. Še vedno je namreč veliko projektov na rezervni listi ali neuspešnih. Sicer pa veljajo enaka priporočila kot pri vprašanju 15 (pred povečanjem proračuna za akcije bi bilo smiselno povečati proračun za menedžment programa).

Kar se tiče dodelitve sredstev, ni pričakovati izzivov, je pa nekoliko vprašljiva dejanska poraba dodeljenih sredstev, npr. na področju visokega šolstva je odstotek absorpcije padel iz 98 % na 94 % (kar pomeni, da je potrebno okrepiti menedžment na nivoju institucije in premislek ter načrtovanje ob obstoječih finančnih določilih).

6 PRILOGE (VPRAŠALNIKI in IZRAČUNI)

A. VPRAŠALNIKI

6.1 Vprašalnik za vrtce

Spoštovani ravnatelj/-ica, vodja vrtca oz. pomočnik/-ica ravnatelja za vrtec!

Z vprašalnikom želimo bolje razumeti vplive programa Erasmus+ na vaš vrtec. Pri vprašanjih, ki se nanašajo na šolski sistem, odgovarjajte za nivo, kjer ste zaposleni (predšolska vzgoja).

V prvem delu vprašalnika nas zanimajo splošne informacije o vašem vrtcu.

A. SPLOŠNE INFORMACIJE⁷²

1. Navedite delovno mesto, ki ga opravljate.
(Prosim, izberite samo eno izmed možnosti.)
 - ☐ ravnatelj/-ica
 - ☐ pomočnik/-ica ravnatelja/-ice za vrtec oz. vodja vrtca
 - ☐ koordinator/-ica
2. Vaš vrtec deluje
(Prosim, izberite samo eno izmed možnosti.)
 - ☐ v mestnem okolju
 - ☐ v podeželskem okolju
3. Vrsta vrtca
(Prosim, izberite samo eno izmed možnosti.)
 - ☐ samostojni vrtec
 - ☐ vrtec pri šoli
4. Statistična regija
(Prosim, izberite samo eno izmed možnosti.)
 - ☐ Pomurska
 - ☐ Podravska
 - ☐ Koroška
 - ☐ Savinjska
 - ☐ Zasavska
 - ☐ Posavska
 - ☐ Jugovzhodna Slovenija
 - ☐ Osrednjeslovenska
 - ☐ Gorenjska
 - ☐ Notranjsko-kraška
 - ☐ Goriška

⁷² Zaradi spletne postavitve je prišlo do zamika pri številčenju.

☐ Obalno-kraška

5. Število otrok v vašem vrtcu

(Prosimo, izberite samo eno izmed možnosti.)

- ☐ manj kot 50
- ☐ od 50 do 100
- ☐ od 101 do 150
- ☐ od 151 do 200
- ☐ od 201 do 250
- ☐ od 251 do 300
- ☐ več kot 300

6. Ali je vaš vrtec doslej sodeloval v projektih eTwinning?

- ☐ da IF 6a
- ☐ ne

6a. V koliko projektih eTwinning je vaš vrtec sodeloval?

(Prosimo, izberite samo eno izmed možnosti.)

- ☐ pri enem
- ☐ pri dveh
- ☐ pri treh
- ☐ pri štirih ali več

7. V katerem sektorskem programu Vseživljenjsko učenje (VŽU) ste doslej sodelovali?

(Prosimo, izberite vse odgovore, ki ustrezajo.)

- ☐ Comenius IF 7a
- ☐ Študijski obiski IF 7a
- ☐ v VŽU nismo sodelovali

7a. V koliko projektih programa VŽU je vaš vrtec sodeloval?

(Prosimo, izberite samo eno izmed možnosti.)

- ☐ pri enem
- ☐ pri dveh
- ☐ pri treh
- ☐ pri štirih ali več

8. V katerem sektorskem programu Erasmus+ ste doslej sodelovali?

(Prosimo, izberite vse odgovore, ki ustrezajo.)

- ☐ Ključni ukrep 1 – Mobilnost posameznikov (KA1)
- ☐ Ključni ukrep 2 – Sodelovanje za inovacije in izmenjavo dobrih praks (KA2)
- ☐ Ključni ukrep 3 – Podpora za reformo politik (KA3)
- ☐ pri nobenem IF- 11

9. V koliko projektih programa Erasmus+ (KA1, KA2, KA3) je vaš vrtec doslej sodeloval (oz. še vedno sodeluje)?

(Prosimo, izberite samo eno izmed možnosti.)

- ☐ pri enem
- ☐ pri dveh
- ☐ pri treh
- ☐ pri štirih ali več

10. Kdaj ste v vašem vrtcu zaključili z izvajanjem vašega zadnjega projekta v programu Erasmus+?

(Prosimo, izberite samo eno izmed možnosti.)

- ☐ v letu 2015

- ☐ v letu 2016
☐ projekt še vedno izvajamo

11. V okviru programa Erasmus+ ...

- ☐ smo prijaviili projekt, a nismo bili uspešni. IF 11a
☐ nismo prijaviili nobenega projekta v Erasmus+. IF 11b

11a. Pri prijavi smo bili, po našem mnenju, neuspešni, ker ...

(Prosimo, izberite vse odgovore, ki ustrezajo.)

- ☐ nismo dovolj dobro poznali ciljev programa Erasmus+.
☐ nismo dovolj dobro poznali terminologije programa Erasmus+.
☐ se cilji programa Erasmus+ ne skladajo s cilji našega vrtca.
☐ nismo izbrali ustreznih partnerjev.
☐ smo nevešči pisanja prijav.
☐ si nismo vzeli dovolj časa za pripravo vloge.
☐ drugo (Dopišite.): _____

11b. Projekta nismo prijaviili, ker ...

(Prosimo, izberite vse odgovore, ki ustrezajo.)

- ☐ ne poznamo programa Erasmus+.
☐ nismo dovolj dobro poznali terminologije programa Erasmus+.
☐ program Erasmus+ poznamo, a se cilji programa ne skladajo s cilji našega vrtca.
☐ v vrtcu nimamo kapacitet za tovrstno projektno delo.
☐ nimamo partnerjev v tujini in ne vemo, kako jih poiskati.
☐ si nismo vzeli dovolj časa za pripravo vloge.
☐ težavo predstavlja tuj jezik.
☐ mednarodno sodelovanje ni del strateških načrtov vrtca.
☐ je s temi projekti preveč administrativnega dela.
☐ je s temi projekti preveč dodatnega dela.
☐ imamo slabe izkušnje iz programa Vseživljenjsko učenje (VŽU). IF-11c
☐ drugo (Dopišite.): _____

11c. Podrobneje nas zanima, kakšne so vaše slabe izkušnje iz programa VŽU?

(Prosimo, izberite vse odgovore, ki ustrezajo.)

Slabe izkušnje imamo, ker ...

- ☐ projekta nismo dobili.
☐ projekt smo dobili, a je to pomenilo veliko dodatnega dela.
☐ projekt smo dobili, a je to pomenilo veliko administracije.
☐ projekt smo dobili, a je to pomenilo veliko usklajevanja s pedagoškimi delavci in z vodstvom vrtca.
☐ projekt smo dobili, a ni bilo dovolj podpore nacionalne agencije – Cmepius.
☐ projekt smo dobili, a smo izbrali neprimerne partnerje iz tujine.
☐ projekt smo dobili, a smo kasneje ugotovili, da je bil načrtovan neustrezno.
☐ drugo (Dopišite.): _____

12. Kaj bi vam po vašem mnenju pomagalo, da bi se v prihodnje prijaviili ali izboljšali prijavo?

(Dopišite.)

Če je IF 11b, sledi ta vprašanje 18 in 19, nato se vprašalnik konča. (Hvala za sodelovanje.)

B. OCENJEVANJE VPLIVA PROJEKTOV NA VAŠ VRTEC

Prosimo, da v nadaljevanju ocenite, ali je projekt (oz. projekti) programov Vseživljenjsko učenje (VŽU) in/ali Erasmus+ kakorkoli vplival na delovanje vašega vrtca. Ocenite, kakšen je bil ta vpliv (pozitiven ali negativen) in kako

intenziven je bil. V primeru, da projekt še vedno izvajate, ocenite, kakšno intenzivnost vpliva pričakujete – ali je vpliv kratkoročen (vpliv je zaznati le za čas trajanja projekta) ali dolgoročen (vpliv je zaznati tudi po zaključku projekta).

13. Kako ocenjujete vpliv projekta VŽU in Erasmus+ na naslednja področja dela v vašem vrtcu?

(V vsaki vrstici izberite ustrezen odgovor.)

Področja dela/vpliv	dolgoročno negativen vpliv	kratkoročno negativen vpliv	projekt ni imel vpliva	kratkoročno pozitiven vpliv	dolgoročno pozitiven vpliv
VŽU in/ali Erasmus+ imata vpliv na:					
občutek pripadnosti zaposlenih skupnim ciljem	☐	☐	☐	☐	☐
kolegialnost med zaposlenimi	☐	☐	☐	☐	☐
stike pedagoških delavcev s tujimi pedagoškimi delavci	☐	☐	☐	☐	☐
sodelovanje med pedagoškimi delavci in ravnateljem	☐	☐	☐	☐	☐
podporo pedagoškim delavcem s strani ravnatelja	☐	☐	☐	☐	☐
seznanjenost ravnatelja z delom pedagoškega delavca	☐	☐	☐	☐	☐
izvajanje obveznega programa vrtca	☐	☐	☐	☐	☐
izvajanje dodatnih dejavnosti za otroke	☐	☐	☐	☐	☐
prepoznavnost našega vrtca v okolju	☐	☐	☐	☐	☐
pripravljenost kolektiva za sodelovanje v novih projektih	☐	☐	☐	☐	☐
odprtost našega vrtca do lokalnega okolja in širše	☐	☐	☐	☐	☐
sodelovanje s starši otrok	☐	☐	☐	☐	☐
sodelovanje z drugimi vrtci v Sloveniji	☐	☐	☐	☐	☐
pripravljenost kolektiva na navezovanje stikov z vrtci v tujini	☐	☐	☐	☐	☐
dialog med zaposlenimi	☐	☐	☐	☐	☐
uporabo IKT v vrtcu	☐	☐	☐	☐	☐
sporazumevalno zmožnost zaposlenih v tujem jeziku	☐	☐	☐	☐	☐
sodelovanje in usklajevanje med pedagoškimi delavci (projektno delo, mednarodno sodelovanje)	☐	☐	☐	☐	☐
lažjo identifikacijo tem za sodelovanje v nacionalnih projektih	☐	☐	☐	☐	☐
delovanje v nacionalnih projektih	☐	☐	☐	☐	☐
uspešnost pri izboru v nacionalnih projektih	☐	☐	☐	☐	☐

drugo (Dopišite.): _____	☐	☐	☐	☐	☐
--------------------------	-----------------------	-----------------------	-----------------------	-----------------------	-----------------------

13a. Ali merite učinke projekta na vrtec tudi po zaključku projekta?
(prosimo, izberite samo eno izmed možnosti.)

- ☐ ne
☐ da IF 13a1 in 13a2

13a1: Na kakšen način? (Dopolnite.)

13a2: Kako pogosto? (Dopolnite.) _____

14. Kako ocenjujete vpliv VŽU/Erasmus+ projekta na **delo pedagoških delavcev vašega vrtca** na naslednjih področjih?

(V vsaki vrstici izberite ustrezen odgovor.)

	dolgoročno negativen vpliv	kratkoročno negativen vpliv	projekt ni imel vpliva	kratkoročno pozitiven vpliv	dolgoročno pozitiven vpliv
VŽU in/ali Erasmus+ imata vpliv na:					
uporabo sodelovalnega učenja v skupini otrok	☐	☐	☐	☐	☐
spodbujanje individualnega dela v skupini otrok	☐	☐	☐	☐	☐
medvsebinsko povezovanje (kurikula)	☐	☐	☐	☐	☐
uporabo novih učnih pripomočkov in gradiv	☐	☐	☐	☐	☐
sodelovanje in usklajevanje med pedagoškimi delavci (projektno delo, medvsebinsko povezovanje)	☐	☐	☐	☐	☐
obremenitev pedagoških delavcev	☐	☐	☐	☐	☐
seznanjenost z novimi oblikami in metodami poučevanja	☐	☐	☐	☐	☐
uporabo raznolikih oblik in metod poučevanja	☐	☐	☐	☐	☐
vključevanje lastne kulture in dediščine v poučevanje	☐	☐	☐	☐	☐
zmožnost pedagoških delavcev za poučevanje otrok s posebnimi potrebami	☐	☐	☐	☐	☐
razvoj računalniških veščin (IKT-veščin) pedagoških delavcev	☐	☐	☐	☐	☐
socialne kompetence pedagoških delavcev	☐	☐	☐	☐	☐
organizacijske in vodstvene veščine pedagoških delavcev (zmožnost in pripravljenost organiziranja in vodenja	☐	☐	☐	☐	☐

projektov ter timov)					
usposabljanje pedagoških delavcev v uporabi IKT	☐	☐	☐	☐	☐
usposabljanje pedagoških delavcev v znanju tujih jezikov	☐	☐	☐	☐	☐
usposabljanje pedagoških delavcev v uporabi novih oblik in metod poučevanja	☐	☐	☐	☐	☐
odnos pedagoških delavcev z otroki	☐	☐	☐	☐	☐
ozaveščenost pedagoških delavcev o skupni evropski dediščini	☐	☐	☐	☐	☐
ozaveščenost pedagoških delavcev o evropskih kulturnih in moralnih vrednotah	☐	☐	☐	☐	☐
pedagoški delavci spoštujejo različne kulture	☐	☐	☐	☐	☐
poznavanje evropskih institucij in njihovega delovanja	☐	☐	☐	☐	☐
poznavanje in razumevanje sistemov izobraževanja v državah partnericah	☐	☐	☐	☐	☐
poznavanje tujih didaktičnih okolij	☐	☐	☐	☐	☐
motiviranost pedagoških delavcev za uvajanja sprememb in novosti v poučevanje	☐	☐	☐	☐	☐
prizadevanje pedagoških delavcev za demokratični dialog z otroki	☐	☐	☐	☐	☐
vključevanje otrok v odločitve o poteku učenja	☐	☐	☐	☐	☐
drugo (Dopišite.): _____	☐	☐	☐	☐	☐

C. OCENJEVANJE SKLADNOSTI ERASMUS+/VŽU Z NACIONALNIMI USMERITVAMI, OCENJEVANJE VPLIVA NA VAŠ VRTEC IN ŠOLSKI SISTEM

15. Kako dobro poznate eTwinning, programa VŽU in Erasmus+?

(V vsaki vrstici izberite ustrezen odgovor.)

	Ne poznam.	Sem že slišal/-a, a ne vem, za kaj gre.	Poznam.	Dobro poznam.
VŽU IF	☐	☐	☐	☐
Erasmus+ IF	☐	☐	☐	☐
eTwinning IF (+ IF 16)	☐	☐	☐	☐

16. Kako ocenjujete vpliv eTwinning projektov na **področje predšolske vzgoje** v Sloveniji (ne le na vaš vrtec)?
(V vsaki vrstici označite ustrezen odgovor.)

	dolgoročno	kratkoročno	ni vpliva	kratkoročno	dolgoročno
--	------------	-------------	-----------	-------------	------------

	negativen vpliv	negativen vpliv		pozitiven vpliv	pozitiven vpliv
eTwinning projekti imajo vpliv na:					
iskanje tujih partnerjev	☐	☐	☐	☐	☐
uporabo IKT v izobraževanju	☐	☐	☐	☐	☐
prvi korak h kasnejšim kompleksnejšim mednarodnim projektom (npr. KA2 strateška partnerstva)	☐	☐	☐	☐	☐
kot primeri projektov za kasnejše oblikovanje lastnih projektov	☐	☐	☐	☐	☐
razširjanje rezultatov	☐	☐	☐	☐	☐
trajnosti rezultatov	☐	☐	☐	☐	☐
profesionalni razvoj pedagoških delavcev	☐	☐	☐	☐	☐
medkolegialno učenje pedagoških delavcev (ang. peer learning)	☐	☐	☐	☐	☐
delitev dobrih praks med pedagoškimi delavci na področju učenja in poučevanja	☐	☐	☐	☐	☐
drugo (Dopišite.): _____	☐	☐	☐	☐	☐

17. Koliko se strinjate s spodnjimi trditvami (odgovarjajte, prosim, za **raven šolskega sistema**, ne le za vaš vrtec)?

(V vsaki vrstici izberite ustrezen odgovor.)

	Se sploh ne strinjam.	Se ne strinjam.	Sem neodločen/-a.	Se strinjam.	Se popolnoma strinjam.
Potrebe vrtcev so skladne z nacionalnimi usmeritvami.	☐	☐	☐	☐	☐
Cilji VŽU/Erasmus+ so skladni z nacionalnimi cilji.	☐	☐	☐	☐	☐
VŽU/Erasmus+ dopolnjujeta/nadgrajujeta nacionalne cilje/usmeritve.	☐	☐	☐	☐	☐
eTwinning pomaga pri realizaciji ciljev VŽU/Erasmus+.	☐	☐	☐	☐	☐
IF postavka v 15					
VŽU/Erasmus+ proizvajajo učinke, ki so nadgradnja tistim, ki bi nastali le v okviru akcij na nacionalni ravni.	☐	☐	☐	☐	☐

18. **Internacionalizacija** je proces integracije mednarodne, medkulturne in globalne dimenzije v cilje in delovanje (poučevanje, učenje) **vaše šole**. Ali naslednje aktivnosti prispevajo k internacionalizaciji vaše šole?

(V vsaki vrstici označite ustrezen odgovor.)

Aktivnosti v vrtcu, ki prispevajo k internacionalizaciji vrtca	da	ne	se ne morem odločiti
izvajanje kurikula	☐	☐	☐
način poučevanja/učenja	☐	☐	☐
obogatitvene dejavnosti	☐	☐	☐
sodelovanje z lokalnim okoljem	☐	☐	☐
raziskovanje/projektna dejavnost	☐	☐	☐
pobratenje s tujimi vrtci	☐	☐	☐
obisk tujega učenca/študenta v vrtcu	☐	☐	☐
izvajanje projektov (kot npr. prostovoljno delo, evropska vas itd.)	☐	☐	☐
vključevanje otrok priseljencev	☐	☐	☐
sodelovanje v mednarodnih projektih mobilnosti	☐	☐	☐
partnerstva v programih VŽU/ Erasmus+	☐	☐	☐
mobilitet ravnateljcev	☐	☐	☐
mobilitet pedagoških delavcev	☐	☐	☐
sodelovanje v eTwinning projektih IF vezan na 15	☐	☐	☐
drugo (Dopišite.): _____	☐	☐	☐

19. Ali menite, da internacionalizacija vpliva **na sistem izobraževanja** (v kolikšni meri)? Odgovarjajte, prosim, za sistem izobraževanja (predšolsko vzgojo), ne le za vaš vrtec. Ocenite, kakšen je ta vpliv (pozitiven ali negativen) in kako intenziven je.

(V vsaki vrstici označite ustrezen odgovor.)

Internacionalizacija vpliva na ...	dolgoročno negativen vpliv	kratkoročno negativen vpliv	ni vpliva	kratkoročno pozitiven vpliv	dolgoročno pozitiven vpliv
kakovost vrtcev	☐	☐	☐	☐	☐
kakovost učenja	☐	☐	☐	☐	☐
kakovost poučevanja	☐	☐	☐	☐	☐
kakovost šolskega sistema (predšolske vzgoje)	☐	☐	☐	☐	☐
drugo (Dopišite.): _____					

20. Kako ocenjujete vpliv projektov iz programov VŽU/Erasmus+na na spodaj naštetih področjih, pri čemer ocenjujete **vpliv na sistem predšolske vzgoje**, ne le na vaš vrtec.

(V vsaki vrstici izberite ustrezen odgovor.)

Prosimo, da ocenite, ali je program VŽU/Erasmus+, po vašem mnenju, skladen z nacionalnimi cilji/usmeritvami. V nadaljevanju prosim, ocenite, ali menite, da projekt (oz. projekti) programov Vseživljenjsko učenje in Erasmus+ kakorkoli vplivajo na delovanje **šolskega sistema (predšolske vzgoje)**. Ocenite, kakšen je bil ta vpliv (pozitiven ali negativen) in kako intenziven je bil. V primeru, da projekt še vedno izvajate, ocenite, kakšno intenzivnost vpliva pričakujete – ali je bil vpliv kratkoročen (vpliv je bilo zaznati le za čas trajanja projekta) ali dolgoročen (vpliv je bilo zaznati tudi po zaključku projekta).

Vpliv VŽU in/ali Erasmus+ na nacionalni sistem predšolske vzgoje, konkretnije na ...	dolgoročno negativen vpliv	kratkoročno negativen vpliv	ne vpliva	kratkoročno pozitiven vpliv	dolgoročno pozitiven vpliv
krepitev kakovosti predšolske vzgoje	☐	☐	☐	☐	☐
inovacije na področju predšolske vzgoje	☐	☐	☐	☐	☐
internacionalizacijo predšolske vzgoje	☐	☐	☐	☐	☐
medsebojno sodelovanje različnih deležnikov (pedagoških delavcev, odločevalcev, lokalne skupnosti ...)	☐	☐	☐	☐	☐
pomen vseživljenjskega učenja v Evropi	☐	☐	☐	☐	☐
podporo nacionalnim politikam	☐	☐	☐	☐	☐
nadgradnjo nacionalnim politikam	☐	☐	☐	☐	☐
razširjanje dobrih praks znotraj Slovenije	☐	☐	☐	☐	☐
razširjanje dobrih praks v Evropi	☐	☐	☐	☐	☐
splošen dvig kakovosti učenja/poučevanja	☐	☐	☐	☐	☐
profesionalni razvoj pedagoških delavcev	☐	☐	☐	☐	☐
drugo (Dopišite.):	☐	☐	☐	☐	☐

Bi nam želeli sporočiti še kaj?

☐ ne

☐ da (Dopišite.): _____

Najlepša hvala.

6.2 Vprašalnik za osnovne in srednje šole

Spoštovani ravnatelj/-ica, koordinator/-ica!

Z vprašalnikom želimo bolje razumeti vplive programa Erasmus+ na vašo šolo, učitelje in šolski sistem. Pri vprašanih, ki se nanašajo na šolski sistem, odgovarjajte za nivo, kjer ste zaposleni (osnovna šola ali srednja šola). V prvem delu vprašalnika nas zanimajo splošne informacije o vaši šoli.

A. SPLOŠNE INFORMACIJE

9. Navedite delovno mesto, ki ga opravljate.

(Prosim, izberite samo eno izmed možnosti.)

- ☐ ravnatelj/-ica
- ☐ pomočnik/-ica ravnatelja/-ice
- ☐ koordinator/-ica

10. Vaša šola deluje

(Prosim, izberite samo eno izmed možnosti.)

- ☐ v mestnem okolju
- ☐ v podeželskem okolju

11. Vrsta šole

(Prosim, izberite samo eno izmed možnosti.)

- ☐ osnovna šola
- ☐ srednja šola

12. Statistična regija

(Prosim, izberite samo eno izmed možnosti.)

- ☐ Pomurska
- ☐ Podravska
- ☐ Koroška
- ☐ Savinjska
- ☐ Zasavska
- ☐ Posavska
- ☐ Jugovzhodna Slovenija
- ☐ Osrednjeslovenska
- ☐ Gorenjska
- ☐ Notranjsko-kraška
- ☐ Goriška
- ☐ Obalno-kraška

13. Število učencev/dijakov na vaši šoli

(Prosim, izberite samo eno izmed možnosti.)

- ☐ manj kot 150
- ☐ od 150 do 300
- ☐ od 301 do 450
- ☐ od 451 do 600
- ☐ več kot 600

14. Ali je vaša šola doslej sodelovala v projektih eTwinning?

- ☐ da **IF 6a**
- ☐ ne

6a. V koliko projektih eTwinning je vaša šola sodelovala?

(Prosimo, izberite samo eno izmed možnosti.)

- ☐ pri enem
- ☐ pri dveh
- ☐ pri treh
- ☐ pri štirih ali več

15. V katerem sektorskem programu Vseživljenjsko učenje (VŽU) ste doslej sodelovali?

(Prosimo, izberite vse odgovore, ki ustrezajo.)

- ☐ Comenius IF
- ☐ Leonardo da Vinci IF
- ☐ Študijski obiski IF
- ☐ v VŽU nismo sodelovali IF

7a. V koliko projektih programa VŽU je vaša šola sodelovala?

(Prosimo, izberite samo eno izmed možnosti.)

- ☐ pri enem
- ☐ pri dveh
- ☐ pri treh
- ☐ pri štirih ali več

16. V katerem sektorskem programu Erasmus+ ste doslej sodelovali?

(Prosimo, izberite vse odgovore, ki ustrezajo.)

- ☐ Ključni ukrep 1 – Mobilnost posameznikov (KA1)
- ☐ Ključni ukrep 2 – Sodelovanje za inovacije in izmenjavo dobrih praks (KA2)
- ☐ Ključni ukrep 3 – Podpora za reformo politik (KA3)
- ☐ pri nobenem IF- 10

9. V koliko projektih programa Erasmus+ (KA1, KA2, KA3) je vaša šola doslej sodelovala (oz. še vedno sodeluje)?

(Prosimo, izberite samo eno izmed možnosti.)

- ☐ pri enem
- ☐ pri dveh
- ☐ pri treh
- ☐ pri štirih ali več

17. Kdaj ste na vaši šoli zaključili z izvajanjem vašega zadnjega projekta v programu Erasmus+?

(Prosimo, izberite samo eno izmed možnosti.)

- ☐ v letu 2015
- ☐ v letu 2016
- ☐ projekt še vedno izvajamo

10. V okviru programa Erasmus+ ...

- ☐ smo prijavi projekt, a nismo bili uspešni. IF 10a
- ☐ nismo prijavi nobenega projekta v Erasmus+. IF 10b

10a. Pri prijavi smo bili, po našem mnenju, neuspešni, ker ...

(Prosimo, izberite vse odgovore, ki ustrezajo.)

- ☐ nismo dovolj dobro poznali ciljev programa Erasmus+.
- ☐ nismo dovolj dobro poznali terminologije programa Erasmus+.
- ☐ se cilji programa Erasmus+ ne skladajo s cilji naše šole.
- ☐ nismo izbrali ustreznih partnerjev.

- ☐ smo nevešči pisanja prijav.
☐ si nismo vzeli dovolj časa za pripravo vloge.
☐ drugo (Dopišite.): _____

10b. Projekta nismo prijavili, ker ...

(Prosimo, izberite vse odgovore, ki ustrezajo.)

- ☐ ne poznamo programa Erasmus+.
☐ nismo dovolj dobro poznali terminologije programa Erasmus+.
☐ program Erasmus+ poznamo, a se cilji programa ne skladajo s cilji naše šole.
☐ na šoli nimamo kapacitet za tovrstno projektno delo.
☐ nimamo partnerjev v tujini in ne vemo, kako jih poiskati.
☐ si nismo vzeli dovolj časa za pripravo vloge.
☐ težavo predstavlja tuj jezik.
☐ mednarodno sodelovanje ni del strateških načrtov šole.
☐ je s temi projekti preveč administrativnega dela.
☐ je s temi projekti preveč dodatnega dela.
☐ imamo slabe izkušnje iz programa Vseživljenjsko učenje (VŽU). IF-10b1
☐ drugo (Dopišite.): _____

10b1. Podrobneje nas zanima, kakšne so vaše slabe izkušnje iz programa VŽU?

(Prosimo, izberite vse odgovore, ki ustrezajo.)

Slabe izkušnje imamo, ker ...

- ☐ projekta nismo dobili.
☐ projekt smo dobili, a je to pomenilo veliko dodatnega dela.
☐ projekt smo dobili, a je to pomenilo veliko administracije.
☐ projekt smo dobili, a je to pomenilo veliko usklajevanja z učitelji in vodstvom šole.
☐ projekt smo dobili, a ni bilo dovolj podpore nacionalne agencije – Cmepius.
☐ projekt smo dobili, a smo izbrali neprimerne partnerje iz tujine.
☐ projekt smo dobili, a smo kasneje ugotovili, da je bil načrtovan neustrezno.
☐ drugo (Dopišite.): _____

11. Kaj bi vam po vašem mnenju pomagalo, da bi se v prihodnje prijavili ali izboljšali prijavo?

(Dopišite.)

Če sploh niso imeli teh projektov, se vprašalnik premakne na vprašanji 17 in 18 (o internacionalizaciji) in se nato zaključí. (Hvala za vaše sodelovanje.)

B. OCENJEVANJE VPLIVA PROJEKTOV NA VAŠO ŠOLO

Prosimo, da v nadaljevanju ocenite, ali je projekt (oz. projekti) programov Vseživljenjsko učenje (VŽU) in/ali Erasmus+ kakorkoli vplival na delovanje vaše šole. Ocenite, kakšen je bil ta vpliv (pozitiven ali negativen) in kako intenziven je bil. V primeru, da projekt še vedno izvajate, ocenite, kakšno intenzivnost vpliva pričakujete – ali je vpliv kratkoročen (vpliv je zaznati le za čas trajanja projekta) ali dolgoročen (vpliv je zaznati tudi po zaključku projekta).

12. Kako ocenjujete vpliv projekta VŽU in Erasmus+ na naslednja področja dela na vaši šoli?

(V vsaki vrstici izberite ustrezen odgovor.)

Področja dela/vpliv	dolgoročno negativen vpliv	kratkoročno negativen vpliv	projekt ni imel vpliva	kratkoročno pozitiven vpliv	dolgoročno pozitiven vpliv
VŽU in/ali Erasmus+ imata vpliv na:					
občutek pripadnosti zaposlenih	☐	☐	☐	☐	☐

skupnim ciljem					
kolegialnost med zaposlenimi	☐	☐	☐	☐	☐
izmenjavo učencev/dijakov s partnerskimi šolami	☐	☐	☐	☐	☐
ekskurzije učencev/dijakov v tujino	☐	☐	☐	☐	☐
stike učencev/dijakov s tujimi učenci/dijaki	☐	☐	☐	☐	☐
stike učiteljev s tujimi učitelji	☐	☐	☐	☐	☐
sodelovanje med učitelji in ravnateljem	☐	☐	☐	☐	☐
podporo učiteljem s strani ravnatelja	☐	☐	☐	☐	☐
seznanjenost ravnatelja z učiteljevim delom	☐	☐	☐	☐	☐
izvajanje obveznega programa šole	☐	☐	☐	☐	☐
izvajanje dodatnih dejavnosti za učence/dijake	☐	☐	☐	☐	☐
prepoznavnost naše šole v okolju	☐	☐	☐	☐	☐
pripravljenost kolektiva za sodelovanje v novih projektih	☐	☐	☐	☐	☐
odprtost naše šole do lokalnega okolja in širše	☐	☐	☐	☐	☐
sodelovanje s starši učencev/dijakov	☐	☐	☐	☐	☐
sodelovanje z drugimi šolami v Sloveniji	☐	☐	☐	☐	☐
pripravljenost kolektiva na navezovanje stikov s šolami v tujini	☐	☐	☐	☐	☐
dialog med zaposlenimi	☐	☐	☐	☐	☐
uporabo IKT na šoli	☐	☐	☐	☐	☐
sporazumevalno zmožnost zaposlenih v tujem jeziku	☐	☐	☐	☐	☐
sodelovanje in usklajevanje med učitelji (projektno delo, mednarodno sodelovanje)	☐	☐	☐	☐	☐
lažjo identifikacijo tem za sodelovanje v nacionalnih projektih	☐	☐	☐	☐	☐
delovanje v nacionalnih projektih	☐	☐	☐	☐	☐
uspešnost pri izboru v nacionalnih projektih	☐	☐	☐	☐	☐
drugo (Dopišite.): _____	☐	☐	☐	☐	☐

12a) Ali merite učinke projekta na šolo tudi po zaključku projekta?
(Prosimo, izberite samo eno izmed možnosti.)

☐ ne

☐ da IF 12a1 in 12a2

12a1: Na kakšen način? (Dopolnite.) _____

12a2: Kako pogosto? (Dopolnite.) _____

13. Kako ocenjujete vpliv VŽU/Erasmus+ projekta na **delo učiteljev vaše šole** na naslednjih področjih?

(v vsaki vrstici izberite ustrezen odgovor)

	dolgoročno negativen vpliv	kratkoročno negativen vpliv	projekt ni imel vpliva	kratkoročno pozitiven vpliv	dolgoročno pozitiven vpliv
VŽU in/ali Erasmus+ imata vpliv na:					
uporabo sodelovalnega učenja pri pouku	☐	☐	☐	☐	☐
spodbujanje individualnega dela pri pouku	☐	☐	☐	☐	☐
izvajanje medpredmetnega povezovanja	☐	☐	☐	☐	☐
uporabo novih učnih pripomočkov in gradiv	☐	☐	☐	☐	☐
sodelovanje in usklajevanje med učitelji (projektno delo, medpredmetno povezovanje)	☐	☐	☐	☐	☐
obremenitev učiteljev	☐	☐	☐	☐	☐
seznanjenost z novimi oblikami in metodami poučevanja	☐	☐	☐	☐	☐
uporabo raznolikih oblik in metod poučevanja	☐	☐	☐	☐	☐
vključevanje lastne kulture in dediščine v poučevanje	☐	☐	☐	☐	☐
zmožnost učiteljev za poučevanje učencev s posebnimi potrebami	☐	☐	☐	☐	☐
razvoj računalniških veščin (IKT- veščin) učiteljev	☐	☐	☐	☐	☐
socialne kompetence učiteljev	☐	☐	☐	☐	☐
organizacijske in vodstvene veščine učiteljev (zmožnost in pripravljenost organiziranja in vodenja projektov ter timov)	☐	☐	☐	☐	☐
usposabljanje učiteljev v uporabi IKT	☐	☐	☐	☐	☐
usposabljanje učiteljev v znanju tujih jezikov	☐	☐	☐	☐	☐
usposabljanje učiteljev v uporabi novih oblik in metod poučevanja	☐	☐	☐	☐	☐
odnos učiteljev z učenci/dijaki	☐	☐	☐	☐	☐
ozaveščenost učiteljev o skupni evropski dediščini	☐	☐	☐	☐	☐
ozaveščenost učiteljev o evropskih kulturnih in moralnih vrednotah	☐	☐	☐	☐	☐

učiteljevo spoštovanje različnih kultur	☐	☐	☐	☐	☐
poznavanje evropskih institucij in njihovega delovanja	☐	☐	☐	☐	☐
poznavanje in razumevanje sistemov izobraževanja v državah partnericah	☐	☐	☐	☐	☐
poznavanje tujih didaktičnih okolij	☐	☐	☐	☐	☐
motiviranost učiteljev za uvajanja sprememb in novosti v poučevanje	☐	☐	☐	☐	☐
prizadevanje učiteljev za demokratični dialog z učenci/dijaki	☐	☐	☐	☐	☐
vkjučevanje učencev/dijakov v odločitve o poteku učenja	☐	☐	☐	☐	☐
drugo (Dopišite.): _____	☐	☐	☐	☐	☐

C. OCENJEVANJE SKLADNOSTI ERASMUS+/VŽU Z NACIONALNIMI USMERITVAMI, OCENJEVANJE VPLIVA NA VAŠO ŠOLO IN ŠOLSKI SISTEM

Prosimo, da ocenite, ali je program VŽU/Erasmus+, po vašem mnenju, **skladen z nacionalnimi cilji/usmeritvami**. V nadaljevanju prosim ocenite, ali menite, da projekt (oz. projekti) programov Vseživljenjsko učenje in Erasmus+ kakorkoli vplivajo na delovanje **šolskega sistema**. Ocenite, kakšen je bil ta vpliv (pozitiven ali negativen) in kako intenziven je bil. V primeru, da projekt še vedno izvajate, ocenite, kakšno intenzivnost vpliva pričakujete – ali je bil vpliv kratkoročen (vpliv je bilo zaznati le za čas trajanja projekta) ali dolgoročen (vpliv je bilo zaznati tudi po zaključku projekta).

14. Kako dobro poznate eTwinning, programa VŽU in Erasmus+?

(V vsaki vrstici izberite ustrezen odgovor.)

	Ne poznam.	Sem že slišal/-a, a ne vem, za kaj gre.	Poznam.	Zelo dobro poznam.
VŽU IF	☐	☐	☐	☐
Erasmus+ IF	☐	☐	☐	☐
eTwinning IF (+ IF15)	☐	☐	☐	☐

15. Kako ocenjujete vpliv **eTwinning** projektov na **nacionalni šolski sistem** (ne le na vašo šolo)?

(V vsaki vrstici označite ustrezen odgovor.)

	dolgoročno negativen vpliv	kratkoročno negativen vpliv	ni vpliva	kratkoročno pozitiven vpliv	dolgoročno pozitiven vpliv
eTwinning projekti imajo vpliv na:					
iskanje tujih partnerjev	☐	☐	☐	☐	☐
uporabo IKT v izobraževanju	☐	☐	☐	☐	☐
prvi korak h kasnejšim kompleksnejšim mednarodnim projektom (npr. KA2 strateška	☐	☐	☐	☐	☐

partnerstva)					
kot primeri projektov za kasnejše oblikovanje lastnih projektov	☐	☐	☐	☐	☐
razširjanje rezultatov	☐	☐	☐	☐	☐
trajnosti rezultatov	☐	☐	☐	☐	☐
profesionalni razvoj učiteljev	☐	☐	☐	☐	☐
medkolegialno učenje učiteljev (ang. peer learning)	☐	☐	☐	☐	☐
delitev dobrih praks med učitelji na področju učenja in poučevanja	☐	☐	☐	☐	☐
drugo (Dopišite.): _____	☐	☐	☐	☐	☐

16. Koliko se strinjate s spodnjimi trditvami (odgovarjajte, prosim, za **raven šolskega sistema**)?
(V vsaki vrstici izberite ustrezen odgovor.)

	Se sploh ne strinjam.	Se ne strinjam.	Sem neodločen/-a.	Se strinjam.	Se popolnoma strinjam.
Potrebe šol so skladne z nacionalnimi usmeritvami.	☐	☐	☐	☐	☐
Cilji VŽU/Erasmus+ so skladni z nacionalnimi cilji.	☐	☐	☐	☐	☐
VŽU/Erasmus+ dopolnjujeta/nadgrajujeta nacionalne cilje/usmeritve.	☐	☐	☐	☐	☐
eTwinning pomaga pri realizaciji ciljev VŽU/Erasmus+. IF postavka v 14	☐	☐	☐	☐	☐
VŽU/Erasmus+ proizvajajo učinke, ki so nadgradnja tistim, ki bi nastali le v okviru akcij na nacionalni ravni.	☐	☐	☐	☐	☐

17. **Internacionalizacija** je proces integracije mednarodne, medkulturne in globalne dimenzije v cilje in delovanje (poučevanje, učenje) **vaše šole**. Ali naslednje aktivnosti prispevajo k internacionalizaciji vaše šole?

(V vsaki vrstici označite ustrezen odgovor.)

Aktivnosti na šoli, ki prispevajo k internacionalizaciji šole	Da	ne	se ne morem odločiti
izvajanje kurikula	☐	☐	☐
način poučevanja/učenja	☐	☐	☐
izvajanje obšolskih dejavnosti/krožkov	☐	☐	☐
sodelovanje z lokalnim okoljem	☐	☐	☐
raziskovanje/projektna dejavnost	☐	☐	☐

pobratenje s tujimi šolami	☐	☐	☐
izvajanje in sodelovanje pri mednarodnih taborih in tekmovanjih	☐	☐	☐
obisk tujega učenca/študenta na šoli	☐	☐	☐
izvajanje projektov (kot npr. prostovoljno delo, evropska vas itd.)	☐	☐	☐
vključevanje otrok priseljencev	☐	☐	☐
sodelovanje v mednarodnih projektih mobilnosti	☐	☐	☐
partnerstva v programih VŽU/ Erasmus+	☐	☐	☐
mobilnost ravnateljev	☐	☐	☐
mobilnost učiteljev	☐	☐	☐
sodelovanje v eTwinning projektih IF vezan na 14	☐	☐	☐
drugo (Dopišite.): _____	☐	☐	☐

18. Ali menite, da internacionalizacija vpliva **na sistem izobraževanja** (v kolikšni meri)? Odgovarjajte, prosim, za sistem izobraževanja, ne le za vašo šolo. Ocenite, kakšen je bil ta vpliv (pozitiven ali negativen) in kako intenziven je bil. V primeru, da projekt še vedno izvajate, ocenite, kakšno intenzivnost vpliva pričakujete – ali je bil vpliv kratkoročen (vpliv je bilo zaznati le za čas trajanja projekta) ali dolgoročen (vpliv je bilo zaznati tudi po zaključku projekta).

(V vsaki vrstici označite ustrezen odgovor.)

Internacionalizacija vpliva na ...	dolgoročno negativen vpliv	kratkoročno negativen vpliv	ni vpliva	kratkoročno pozitiven vpliv	dolgoročno pozitiven vpliv
kakovost šol	☐	☐	☐	☐	☐
kakovost učenja	☐	☐	☐	☐	☐
kakovost poučevanja	☐	☐	☐	☐	☐
kakovost šolskega sistema	☐	☐	☐	☐	☐
drugo (Dopišite.): _____					

19. Kako ocenjujete vpliv projektov iz programov VŽU/Erasmus+na na spodaj naštetih področja, pri čemer ocenjujete **vpliv na nacionalni šolski sistem**, ne le na vašo šolo.

(V vsaki vrstici izberite ustrezen odgovor.)

Vpliv VŽU in/ali Erasmus+ na nacionalni šolski sistem, konkretnije na ...	dolgoročno negativen vpliv	kratkoročno negativen vpliv	ne vpliva	kratkoročno pozitiven vpliv	dolgoročno pozitiven vpliv
krepitev kakovosti šolskega sistema	☐	☐	☐	☐	☐
inovacije na področju šolstva	☐	☐	☐	☐	☐
internacionalizacijo šolskega sistema	☐	☐	☐	☐	☐
medsebojno sodelovanje različnih deležnikov (učiteljev, odločevalcev, lokalne skupnosti ...)	☐	☐	☐	☐	☐
pomen	☐	☐	☐	☐	☐

vseživljenjskega učenja v Evropi					
podporo nacionalnim politikam	☐	☐	☐	☐	☐
nadgradnjo nacionalnim politikam	☐	☐	☐	☐	☐
razširjanje dobrih praks znotraj Slovenije	☐	☐	☐	☐	☐
razširjanje dobrih praks v Evropi	☐	☐	☐	☐	☐
splošen dvig kakovosti učenja/poučevanja	☐	☐	☐	☐	☐
profesionalni razvoj učiteljev	☐	☐	☐	☐	☐
drugo (Dopišite.):	☐	☐	☐	☐	☐

Bi nam želeli sporočiti še kaj?

☐ ne

☐ da (Dopišite.): _____

Najlepša hvala.

6.3 Vprašalnik za visokošolske zavode

Spoštovani!

Z vprašalnikom želimo pridobiti podatke, ki bi nam omogočali vpogled in razumevanje vpliva programov Vseživljenjsko učenje (VŽU 2007–2013) in/ali Erasmus+ (2014–2020) na vaš zavod/fakulteto, visokošolske učitelje in visokošolski sistem. Pri vprašanjih, ki se nanašajo na šolski sistem, odgovarjajte za nivo visokega šolstva. V prvem delu vprašalnika nas zanimajo splošne informacije o vašem zavodu.

Vprašalnik je del raziskave Vmesnega poročila Erasmus+ v Sloveniji.

Analize bodo objavljene kot del omenjenega poročila.

A. SPLOŠNE INFORMACIJE

1. Navedite delovno mesto, ki ga opravljate.

(Prosimo, izberite samo eno izmed možnosti.)

- ☐ koordinator/-ica Erasmus+
- ☐ koordinator/-ica mednarodne pisarne
- ☐ dekan/-ja
- ☐ prodekan/-ja za raziskovalno dejavnost
- ☐ prodekan/-ja za kakovost
- ☐ drugo (dopišite): _____

2. Kje ste zaposleni?

(Prosimo, izberite samo eno izmed možnosti.)

- ☐ članica univerze
- ☐ samostojni visokošolski zavod
- ☐ višja strokovna šola

3. Vrsta organizacije

(Prosimo, izberite samo eno izmed možnosti.)

- ☐ zasebna
- ☐ javna

4. Prosimo, navedite študijsko področje (ISCED), na katerem deluje vaš zavod. Če je vaš zavod dejaven v okviru več področij, označite večinsko področje:

- ☐ (14) izobraževalne vede in izobraževanje učiteljev
- ☐ (21) umetnost
- ☐ (22) humanistične vede
- ☐ (31) družbene vede
- ☐ (32) novinarstvo in informiranje
- ☐ (34) poslovne in upravne vede
- ☐ (38) pravo
- ☐ (42) vede o živi naravi
- ☐ (44) vede o neživi naravi
- ☐ (46) matematika in statistika
- ☐ (48) računalništvo

- ☐ (52) tehniške vede
- ☐ (54) proizvodne tehnologije
- ☐ (58) arhitektura in gradbeništvo
- ☐ (62) kmetijstvo, gozdarstvo in ribištvo
- ☐ (64) veterinarstvo
- ☐ (72) zdravstvo
- ☐ (76) socialno delo
- ☐ (81) osebne storitve
- ☐ (84) transportne storitve
- ☐ (85) varstvo okolja
- ☐ (86) varnost

4a) Prosim, navedite število študentov rednega študija (brez absolventov) vpisanih v 2016/2017:

- ☐ na 1. stopnji – število: _____
- ☐ na 2. stopnji – število: _____
- ☐ na 3. stopnji – število: _____

4b) Prosim, navedite število VSEH študentov (brez absolventov) vpisanih v 2016/2017:

- ☐ na 1. stopnji – število: _____
- ☐ na 2. stopnji – število: _____
- ☐ na 3. stopnji – število: _____

5. Statistična regija

(Prosimo, izberite samo eno izmed možnosti.)

- ☐ Pomurska
- ☐ Podravska
- ☐ Koroška
- ☐ Savinjska
- ☐ Zasavska
- ☐ Posavska
- ☐ Jugovzhodna Slovenija
- ☐ Osrednjeslovenska
- ☐ Gorenjska
- ☐ Notranjsko-kraška
- ☐ Goriška
- ☐ Obalno-kraška

6. V katerem sektorskem programu Vseživljenjsko učenje (VŽU 2007–2013) ste doslej sodelovali?

(Prosimo, izberite vse odgovore, ki ustrezajo.)

- ☐ Grundtvig (dopišite št.: _____)
- ☐ Študijski obiski (dopišite št.: _____)
- ☐ Erasmus (dopišite št.: _____)
- ☐ Leonardo (dopišite št.: _____)
- ☐ Comenius (dopišite št.: _____)
- ☐ Jean Monnet akcije – moduli, katedre, centri odličnosti, združenja, omrežja, projekti (dopišite št.: _____)
- ☐ drugo (Dopišite.): _____
- ☐ v VŽU nismo sodelovali

7. V katerem sektorskem programu Erasmus+, in sicer decentraliziranih akcijah, ste doslej sodelovali?

(Prosimo, izberite vse odgovore, ki ustrezajo.)

- ☐ Ključni ukrep 1 – Mobilnost posameznikov (KA1)
- ☐ Ključni ukrep 2 – Sodelovanje za inovacije in izmenjavo dobrih praks (KA2)
- ☐ pri nobenem **IF- 7a**

7a. V okviru programa Erasmus+ decentralizirane akcije (KA1, KA2):

- ☐ smo prijavi projekt, a nismo bili uspešni. IF 7a1
☐ nismo prijavi nobenega projekta. IF 7a2

7a1. Pri prijavi decentraliziranih akcij Erasmus+ (KA1, KA2) smo bili, po našem mnenju, neuspešni, ker ...
(Prosim, izberite vse odgovore, ki ustrezajo.)

- ☐ nismo dovolj dobro poznali ciljev programa Erasmus+.
☐ nismo dovolj dobro poznali terminologije programa Erasmus+.
☐ se cilji programa Erasmus+ ne skladajo s cilji našega zavoda.
☐ nismo izbrali ustreznih partnerjev.
☐ smo nevešči pisanja prijav.
☐ si nismo vzeli dovolj časa za pripravo vloge.
☐ drugo (Dopolnite.): _____

7a2. Projekta (KA1, KA2) nismo prijavi, ker ...

(Prosim, izberite vse odgovore, ki ustrezajo.)

- ☐ ne poznamo programa Erasmus+.
☐ nismo dovolj dobro poznali terminologije programa Erasmus+.
☐ program Erasmus+ poznamo, a se cilji programa ne skladajo s cilji našega zavoda.
☐ v zavodu nimamo kapacitet za tovrstno projektno delo.
☐ nimamo partnerjev v tujini in ne vemo, kako jih poiskati.
☐ si nismo vzeli dovolj časa za pripravo vloge.
☐ težavo predstavlja tuj jezik.
☐ mednarodno sodelovanje ni del strateških načrtov zavoda.
☐ je s temi projekti preveč administrativnega dela.
☐ je s temi projekti preveč dodatnega dela.
☐ imamo slabe izkušnje iz programa Vseživljenjsko učenje (VŽU). IF 7a2
☐ drugo (Dopišite.): _____

IF- 7a2

Podrobneje nas zanima, kakšne so vaše slabe izkušnje iz programa VŽU.

(Prosim, izberite vse odgovore, ki ustrezajo.)

Slabe izkušnje imamo, ker ...

- ☐ projekta nismo dobili.
☐ smo projekt dobili, a je to pomenilo veliko administracije.
☐ smo projekt dobili, a je to pomenilo veliko usklajevanja z visokošolskimi učitelji in vodstvom zavoda.
☐ smo projekt dobili, a ni bilo dovolj podpore nacionalne agencije – CMEPIUS.
☐ smo projekt dobili, a smo izbrali neprimerne partnerje iz tujine.
☐ smo projekt dobili, a smo kasneje ugotovili, da je bil načrtovan neustrezno.
☐ drugo (Dopišite.): _____

8. V katerem sektorskem programu Erasmus+, in sicer centraliziranih akcijah, ste doslej sodelovali?

(Prosim, izberite vse odgovore, ki ustrezajo.)

- ☐ Ključni ukrep 3 – Podpora za reformo politik (KA3)
☐ Jean Monnet – moduli, katedre, centri odličnosti, združenja, omrežja, projekti
☐ pri nobenem IF 7b

8a. V okviru programa Erasmus+ centralizirane akcije (KA3, Jean Monnet akcije) ...

- ☐ smo prijavi projekt, a nismo bili uspešni. IF 8a1
☐ nismo prijavi nobenega projekta. IF 8a2

8a1. Pri prijavi centraliziranih akcij Erasmus+ (KA3, Jean Monnet akcije) smo bili, po našem mnenju, neuspešni, ker ...

(Prosimo, izberite vse odgovore, ki ustrezajo.)

- ☐ nismo dovolj dobro poznali ciljev programa Erasmus+.
- ☐ nismo dovolj dobro poznali terminologije programa Erasmus+.
- ☐ se cilji programa Erasmus+ ne skladajo s cilji našega zavoda.
- ☐ nismo izbrali ustreznih partnerjev.
- ☐ smo nevešči pisanja prijav.
- ☐ si nismo vzeli dovolj časa za pripravo vloge.
- ☐ drugo (Dopolnite.): _____

8a2. Projekta (KA3, akcije Jean Monnet) nismo prijavi, ker ...

(Prosimo, izberite vse odgovore, ki ustrezajo.)

- ☐ ne poznamo programa Erasmus+.
- ☐ nismo dovolj dobro poznali terminologije programa Erasmus+.
- ☐ program Erasmus+ poznamo, a se cilji programa ne skladajo s cilji našega zavoda.
- ☐ v zavodu nimamo kapacitet za tovrstno projektno delo.
- ☐ nimamo partnerjev v tujini in ne vemo, kako jih poiskati.
- ☐ si nismo vzeli dovolj časa za pripravo vloge.
- ☐ težavo predstavlja tuj jezik.
- ☐ mednarodno sodelovanje ni del strateških načrtov zavoda.
- ☐ je s temi projekti preveč administrativnega dela.
- ☐ je s temi projekti preveč dodatnega dela.
- ☐ imamo slabe izkušnje iz programa Vseživljenjsko učenje (VŽU). IF 8a3
- ☐ drugo (Dopišite.): _____

IF 8a3

Podrobneje nas zanima, kakšne so vaše slabe izkušnje iz programa VŽU.

(Prosimo, izberite vse odgovore, ki ustrezajo.)

Slabe izkušnje imamo, ker ...

- ☐ projekta nismo dobili.
- ☐ smo projekt dobili, a je to pomenilo veliko administracije.
- ☐ smo projekt dobili, a je to pomenilo veliko usklajevanja z visokošolskimi učitelji in vodstvom zavoda.
- ☐ smo projekt dobili, a ni bilo dovolj podpore EACEA.
- ☐ smo projekt dobili, a smo izbrali neprimerne partnerje iz tujine.
- ☐ smo projekt dobili, a smo kasneje ugotovili, da je bil načrtovan neustrezno.
- ☐ drugo (Dopišite.): _____

6b. V koliko projektih programa Erasmus+ je vaš zavod doslej sodeloval (oz. še vedno sodeluje). Posebej odgovorite za centralizirane in decentralizirane akcije.

(Prosimo, izberite samo eno izmed možnosti na obeh straneh tabele):

Decentralizirane akcije (KA1, KA2)	Centralizirane akcije (KA3, Jean Monnet (moduli, katedre, projekti itd.) v okviru Erasmus, ne v okviru VŽU)
☐ pri nobenem IF (vezan na IF9)	☐ pri nobenem IF (vezan na IF9)
☐ pri enem	☐ pri enem
☐ pri dveh	☐ pri dveh
☐ pri treh	☐ pri treh
☐ pri štirih	☐ pri štirih
☐ pri petih	☐ pri petih
☐ pri šestih	☐ pri šestih
☐ pri sedmih ali več	☐ pri sedmih ali več

9. Kdaj ste v vašem zavodu zaključili z izvajanjem vašega zadnjega projekta centralizirane in decentralizirane akcije programa Erasmus+?

(Prosimo, izberite samo eno izmed možnosti na obeh straneh tabele.)

Decentralizirane akcije (KA1, KA2)	Centralizirane akcije (KA3, Jean Monnet (moduli, katedre, projekti itd.) v okviru Erasmus+, ne v okviru VŽU)
☐ v letu 2015	☐ v letu 2015
☐ v letu 2016	☐ v letu 2016
☐ projekt še vedno izvajamo	☐ projekt še vedno izvajamo

Naslednje vprašanje je IF le, če so prijavljali ali imajo centralizirane in decentralizirane akcije.

10. Zanimajo nas vsebine centraliziranih in decentraliziranih akcij.

Ali se vsebine prijav projektov vašega zavoda pri decentraliziranih akcijah (KA3, Jean Monnet) prekrivajo z vsebinami centraliziranih akcij (KA1, KA2)?

- ☐ da, pogosto
☐ da, včasih
☐ ne
☐ se ne morem odločiti

11. Kaj menite, da bi vam pomagalo, da bi se v prihodnje prijavili ali izboljšali prijavo decentralizirane akcije (KA1, KA2)?

(Dopišite):

12. Kaj menite, da bi vam v pomagalo, da bi se v prihodnje prijavili ali izboljšali prijavo centralizirane akcije (KA3, Jean Monnet akcije)?

(Dopišite):

Če sploh niso imeli teh projektov – ne VŽU, ne Erasmus+, se jim pojavita le dve vprašanji o internacionalizaciji (vpr. 17 in 18) + vpraša se jih o poznavanju programov VŽU/Erasmus+, to je spet IF.

B. OCENJEVANJE VPLIVA PROJEKTOV NA VAŠ ZAVOD

Prosimo, da v nadaljevanju ocenite, ali je projekt (oz. projekti) programov Vseživljenjsko učenje (VŽU) in/ali Erasmus+ kakorkoli vplival na delovanje vašega zavoda. Ocenite, kakšen je bil ta vpliv (pozitiven ali negativen) in kako intenziven je bil. V primeru, da projekt še vedno izvajate, ocenite, kakšno intenzivnost vpliva pričakujete – ali je (bil) vpliv kratkoročen (vpliv je zaznati le za čas trajanja projekta) ali dolgoročen (vpliv je zaznati tudi po zaključku projekta).

13. Kako ocenjujete vpliv projekta VŽU in Erasmus+ na naslednja področja dela v vašem zavodu? (Z učitelji mislimo na visokošolske učitelje.)

(V vsaki vrstici izberite ustrezen odgovor.)

VŽU/Erasmus+ imata vpliv na ...

	dolgoročno negativen vpliv	kratkoročno negativen vpliv	Projekt ni imel vpliva.	kratkoročno pozitiven vpliv	dolgoročno pozitiven vpliv
občutek pripadnosti zaposlenih skupnim ciljem	☐	☐	☐	☐	☐
kolegialnost med zaposlenimi	☐	☐	☐	☐	☐

izmenjavo študentov s partnerskimi zavodi	☐	☐	☐	☐	☐
ekskurzije študentov v tujino	☐	☐	☐	☐	☐
stike študentov s tujimi študenti	☐	☐	☐	☐	☐
stike učiteljev s tujimi učitelji	☐	☐	☐	☐	☐
sodelovanje med učitelji in vodstvom	☐	☐	☐	☐	☐
podporo učiteljem s strani vodstva	☐	☐	☐	☐	☐
seznanjenost vodstva z delom učiteljev	☐	☐	☐	☐	☐
izvajanje obveznega programa zavoda	☐	☐	☐	☐	☐
izvajanje dodatnih dejavnosti za študente	☐	☐	☐	☐	☐
prepoznavnost vašega zavoda v okolju	☐	☐	☐	☐	☐
pripravljenost kolektiva za sodelovanje v novih projektih	☐	☐	☐	☐	☐
odprtost vašega zavoda do lokalnega okolja in širše	☐	☐	☐	☐	☐
sodelovanje z drugimi zavodi v Sloveniji	☐	☐	☐	☐	☐
pripravljenost kolektiva na navezovanje stikov z zavodi v tujini	☐	☐	☐	☐	☐
dialog med zaposlenimi	☐	☐	☐	☐	☐
uporabo IKT v zavodu	☐	☐	☐	☐	☐
sporazumevalno zmožnost zaposlenih v tujem jeziku	☐	☐	☐	☐	☐
sodelovanje in usklajevanje med	☐	☐	☐	☐	☐

učitelji (projektno delo, mednarodno sodelovanje)					
lažjo identifikacijo tem za sodelovanje v nacionalnih projektih	☐	☐	☐	☐	☐
delovanje v nacionalnih projektih	☐	☐	☐	☐	☐
uspešnost pri izboru v nacionalnih projektih	☐	☐	☐	☐	☐
drugo (Dopišite.): _____	☐	☐	☐	☐	☐

13a. Ali merite učinke projekta na zavod tudi po zaključku projekta?

(Prosimo, izberite samo eno izmed možnosti.)

☐ ne

☐ da IF 13a1 in 13a2

13a1. Na kakšen način? (Dopolnite.): _____

13a2. Kako pogosto? (Dopolnite.): _____

14. Kako ocenjujete vpliv VŽU/Erasmus+ projekta na delo učiteljev in vaš zavod na naslednjih področjih? (Z učitelji mislimo na visokošolske učitelje.)

(V vsaki vrstici izberite ustrezen odgovor.)

VŽU in/ali Erasmus+ imata vpliv na:

	dolgoročno negativen vpliv	kratkoročno negativen vpliv	Projekt ni imel vpliva.	kratkoročno pozitiven vpliv	dolgoročno pozitiven vpliv
uporabo sodelovalnega učenja pri pouku	☐	☐	☐	☐	☐
spodbujanje individualnega dela pri pouku	☐	☐	☐	☐	☐
izvajanje medpredmetnega povezovanja	☐	☐	☐	☐	☐
uporabo novih učnih pripomočkov in gradiv	☐	☐	☐	☐	☐
sodelovanje in usklajevanje med učitelji (projektno delo, medpredmetno povezovanje)	☐	☐	☐	☐	☐
obremenitev	☐	☐	☐	☐	☐

učitelj					
seznanjenost z novimi oblikami in metodami poučevanja	☐	☐	☐	☐	☐
uporabo raznolikih oblik in metod poučevanja	☐	☐	☐	☐	☐
vključevanje lastne kulture in dediščine v poučevanje	☐	☐	☐	☐	☐
zmožnost učiteljev za poučevanje študentov s posebnimi potrebami	☐	☐	☐	☐	☐
razvoj računalniških veščin (IKT-veščin) učiteljev	☐	☐	☐	☐	☐
socialne kompetence učiteljev	☐	☐	☐	☐	☐
organizacijske in vodstvene veščine učiteljev (zmožnost in pripravljenost organiziranja in vodenja projektov ter timov)	☐	☐	☐	☐	☐
usposabljanje učiteljev v uporabi IKT	☐	☐	☐	☐	☐
usposabljanje učiteljev v znanju tujih jezikov	☐	☐	☐	☐	☐
usposabljanje učiteljev v uporabi novih oblik in metod poučevanja	☐	☐	☐	☐	☐
odnos učiteljev s študenti	☐	☐	☐	☐	☐
odnos učiteljev z vodstvom zavoda	☐	☐	☐	☐	☐
ozaveščenost učiteljev o skupni evropski dediščini	☐	☐	☐	☐	☐
ozaveščenost učiteljev o evropskih kulturnih in moralnih vrednotah	☐	☐	☐	☐	☐
učiteljevo	☐	☐	☐	☐	☐

spoštovanje različnih kultur					
poznavanje evropskih institucij in njihovega delovanja	○	○	○	○	○
poznavanje in razumevanje sistemov izobraževanja v državah partnericah	○	○	○	○	○
poznavanje tujih didaktičnih okolij	○	○	○	○	○
motiviranost učiteljev za uvajanje sprememb in novosti v poučevanje	○	○	○	○	○
prizadevanje učiteljev za demokratični dialog s študenti	○	○	○	○	○
vključevanje študentov v odločitve o poteku učenja	○	○	○	○	○
mobilnost študentov v tujino	○	○	○	○	○
sodelovanje z raziskovalci iz tujine	○	○	○	○	○
pripravo publikacij skupaj s soavtorji iz tujine	○	○	○	○	○
objavljanje v mednarodnih revijah in založbah	○	○	○	○	○
spremljanje tuje literature za poznavanje aktualnega dogajanja znotraj stroke	○	○	○	○	○
mobilnost študentov iz tujine na domači zavod	○	○	○	○	○
mobilnost domačih učiteljev in raziskovalcev v tujino	○	○	○	○	○
mobilnost učiteljev	○	○	○	○	○

in raziskovalcev iz tujine na domači zavod					
predavanje tujih predavateljev na domači zavod	☐	☐	☐	☐	☐
predavanje v tujem jeziku na domači zavod	☐	☐	☐	☐	☐
uporabo mednarodne literature in tematik v pedagoškem delu	☐	☐	☐	☐	☐
oblikovanje skupnih in dvojnih študijskih programov	☐	☐	☐	☐	☐
drugo (Dopišite.): _____	☐	☐	☐	☐	☐

C. OCENJEVANJE SKLADNOSTI ERASMUS+/VŽU Z NACIONALNIMI USMERITVAMI, OCENJEVANJE VPLIVA NA VAŠ ZAVOD IN VISOKOŠOLSKI SISTEM

Prosimo, da v nadaljevanju ocenite, ali je program VŽU/Erasmus+, po vašem mnenju, skladen z nacionalnimi cilji/usmeritvami. V nadaljevanju prosim ocenite, ali menite, da projekt (oz. projekti) programov Vseživljenjsko učenje in/ali Erasmus+ kakorkoli vplivajo na delovanje **visokošolskega sistema in obratno, kako vpliva visokošolski sistem na odločitev za prijavo posameznih projektov**. Ocenite, kakšen je bil ta vpliv (pozitiven ali negativen) in kako intenziven je bil. V primeru, da projekt še vedno izvajate, ocenite, kakšno intenzivnost vpliva pričakujete – ali je (bil) vpliv kratkoročen (vpliv je bilo zaznati le za čas trajanja projekta) ali dolgoročen (vpliv je bilo zaznati tudi po zaključku projekta).

15. Kako dobro poznate programa VŽU in Erasmus+?

(V vsaki vrstici izberite ustrezen odgovor.)

	Ne poznam.	Sem že slišal, a ne vem, za kaj gre.	Poznam.	Dobro poznam.
VŽU IF (+ IF 17, 18)	☐	☐	☐	☐
Erasmus+ IF (+IF 17, 18)	☐	☐	☐	☐

16. Koliko se strinjate s spodnjimi trditvami? (Odgovarjajte za **raven visokošolskega sistema**.)

	Se sploh ne strinjam.	Se ne strinjam.	Sem neodločen/-a.	Se strinjam.	Se popolnoma strinjam.
Potrebe visokošolskih zavodov so skladne z nacionalnimi usmeritvami na področju visokega šolstva.	☐	☐	☐	☐	☐
Cilji VŽU/Erasmus+ so skladni z	☐	☐	☐	☐	☐

nacionalnimi cilji visokošolskega izobraževanja.					
VŽU/Erasmus+ dopolnjujeta/nadgrajujeta nacionalne cilje/usmeritve visokega šolstva.	☐	☐	☐	☐	☐
VŽU/Erasmus+ proizvajajo učinke, ki so nadgradnja tistim, ki bi nastali le v okviru akcij na nacionalni ravni.	☐	☐	☐	☐	☐

17. **Internacionalizacija** je proces integracije mednarodne, medkulturne in globalne dimenzije v cilje in delovanje (poučevanje, učenje) **vaše organizacije/zavoda**. Ali naslednje aktivnosti prispevajo k internacionalizaciji vaše organizacije?

(V vsaki vrstici označite ustrezen odgovor.)

Aktivnosti v organizaciji, ki prispevajo k internacionalizaciji organizacije	da	ne	se ne morem odločiti
izvajanje kurikula	☐	☐	☐
način poučevanja/učenja	☐	☐	☐
obogatitvene dejavnosti	☐	☐	☐
sodelovanje z lokalnim okoljem	☐	☐	☐
raziskovanje/projektna dejavnost	☐	☐	☐
pobratenje s tujimi organizacijami	☐	☐	☐
izvajanje in sodelovanje pri mednarodnih taborih in tekmovanjih	☐	☐	☐
gostovanje tujih študentov	☐	☐	☐
izvajanje projektov (kot npr. prostovoljno delo itd.)	☐	☐	☐
vključevanje priseljencev v visokošolsko izobraževanje v Sloveniji	☐	☐	☐
sodelovanje v mednarodnih projektih mobilnosti	☐	☐	☐
partnerstva v programih VŽU/Erasmus+			
mobilnost vodstva organizacije v tujino (v sklopu visokošolskega izobraževanja)	☐	☐	☐
mobilnost visokošolskih učiteljev v tujino	☐	☐	☐
mobilnost študentov v tujino	☐	☐	☐
mobilnost tujih visokošolskih učiteljev v organizacijo doma	☐	☐	☐
drugo (Dopišite.): _____	☐	☐	☐

18. Ali menite, da internacionalizacija vpliva na **sistem visokošolskega izobraževanja** (v kolikšni meri)?

Odgovarjajte, prosim, za sistem visokošolskega izobraževanja, ne le za vašo organizacijo. Ocenite, kakšen je bil ta vpliv (pozitiven ali negativen) in kako intenziven je bil. V primeru, da projekt še vedno izvajate, ocenite, kakšno intenzivnost vpliva pričakujete – ali je (bil) vpliv kratkoročen (vpliv je bilo zaznati le za čas trajanja projekta) ali dolgoročen (vpliv je (bilo) zaznati tudi po zaključku projekta).

(V vsaki vrstici označite ustrezen odgovor.)

	dolgoročno negativen vpliv	kratkoročno negativen vpliv	ni vpliva	kratkoročno pozitiven vpliv	dolgoročno pozitiven vpliv
Internacionalizacija vpliva na ...					
kakovost visokošolskih organizacij	☐	☐	☐	☐	☐

kakovost učenja	☐	☐	☐	☐	☐
kakovost poučevanja	☐	☐	☐	☐	☐
kakovost visokošolskega sistema	☐	☐	☐	☐	☐
drugo (Dopišite.):					

19. Kako ocenjujete vpliv programov VŽU/Erasmus+na na spodaj naštetih področjih, pri čemer ocenjujete vpliv na visokošolski sistem, ne le na vašo organizacijo?
(Izberite ustrezen odgovor za vsako trditev.)

Vpliv VŽU in Erasmus+ na ...	večji (dolgoročno) negativen vpliv	manjši (kratkoročno) negativen vpliv	ne vpliva	manjši (kratkoročno) pozitiven vpliv	večji (dolgoročno) pozitiven vpliv
pospeševanje kakovostnih izboljšav	☐	☐	☐	☐	☐
Inovacije	☐	☐	☐	☐	☐
internacionalizacijo visokošolskega sistema	☐	☐	☐	☐	☐
sodelovanje različnih deležnikov (izobraževalcev, odločevalcev, lokalne skupnosti ...)	☐	☐	☐	☐	☐
promocijo zavedanja o pomenu vseživljenjskega učenja v Evropi	☐	☐	☐	☐	☐
podporo nacionalnim politikam visokošolskega izobraževanja	☐	☐	☐	☐	☐
nadgradnjo nacionalnim politikam visokošolskega izobraževanja	☐	☐	☐	☐	☐
razširjanje dobrih praks znotraj Slovenije	☐	☐	☐	☐	☐
razširjanje dobrih praks v Evropi	☐	☐	☐	☐	☐
splošen dvig kakovosti učenja/poučevanja	☐	☐	☐	☐	☐
profesionalni razvoj visokošolskih učiteljev	☐	☐	☐	☐	☐
boljšo uporabo orodij EU za	☐	☐	☐	☐	☐

preglednost in priznavanje					
drugo (Dopišite.):					

20. Bi nam želeli sporočiti še kaj?

☐ ne

☐ da (Dopišite.): _____

Najlepša hvala.

6.4 Vprašalnik za zavode s področja izobraževanja odraslih

Spoštovani!

Z vprašalnikom želimo bolje razumeti vplive programa Erasmus+ na področje izobraževanja odraslih v Sloveniji. V prvem delu nas zanimajo splošne informacije o vaši organizaciji. Pri vprašanjih, ki se nanašajo na šolski sistem, odgovarjajte za nivo, kjer ste zaposleni (usposabljanje in izobraževanje odraslih).

A. SPLOŠNE INFORMACIJE

18. Navedite delovno mesto, ki ga opravljate.

(Prosimo, izberite vse relevantne možnosti.)

- ☐ ravnatelj/-ica / direktor/-ica
- ☐ vodja izobraževanja odraslih
- ☐ organizator/-ica izobraževanja odraslih
- ☐ učitelj/-ica
- ☐ strokovni sodelavec/-ka
- ☐ koordinator/-ica VŽU/Erasmus+
- ☐ drugo (Navedite.): _____

19. Vaš zavod deluje:

(Prosimo, izberite samo eno izmed možnosti.)

- ☐ v mestnem okolju
- ☐ v podeželskem okolju

20. Tip organizacije

(Prosimo, izberite samo eno izmed možnosti.)

- ☐ ljudska univerza
- ☐ zasebna organizacija za izobraževanje odraslih
- ☐ nevladna organizacija
- ☐ enota pri šoli
- ☐ enota pri podjetjih itd.
- ☐ druge specializirane organizacije
- ☐ drugi izvajalci (Navedite.): _____

21. Vrsta organizacije

(Prosimo, izberite samo eno izmed možnosti.)

- ☐ zasebna
- ☐ javna

22. Statistična regija

(Prosimo, izberite samo eno izmed možnosti.)

- ☐ Pomurska
- ☐ Podravska
- ☐ Koroška
- ☐ Savinjska
- ☐ Zasavska
- ☐ posavska
- ☐ Jugovzhodna Slovenija
- ☐ Osrednjeslovenska
- ☐ Gorenjska
- ☐ Notranjsko-kraška

- ☐ Goriška
- ☐ Obalno-kraška

23. V katerem sektorskem programu Vseživljenjsko učenje (VŽU) ste doslej sodelovali?
(Prosim, izberite vse odgovore, ki ustrezajo.)

- ☐ Comenius
- ☐ Leonardo da Vinci
- ☐ Študijski obiski
- ☐ Grundtvig
- ☐ v VŽU nismo sodelovali

6a. V koliko projektih programa VŽU je vaša organizacija sodelovala?
(Prosim, izberite samo eno izmed možnosti.)

- ☐ pri enem
- ☐ pri dveh
- ☐ pri treh
- ☐ pri štirih
- ☐ pri petih
- ☐ pri šestih
- ☐ pri sedmih ali več

24. V katerem sektorskem programu Erasmus+ ste doslej sodelovali?
(Prosim, izberite vse odgovore, ki ustrezajo.)

- ☐ Ključni ukrep 1 – Mobilnost posameznikov (KA1)
- ☐ Ključni ukrep 2 – Sodelovanje za inovacije in izmenjavo dobrih praks (KA2)
- ☐ Ključni ukrep 3 – Podpora za reformo politik (KA3)
- ☐ Jean Monnet
- ☐ pri nobenem IF- 7a (+ vezano na 8 in 9)

8. V koliko projektih programa Erasmus+ centraliziranih in decentraliziranih akcijah (KA1, KA2, KA3, Jean Monnet) je vaša organizacija doslej sodelovala (oz. še vedno sodeluje)?

(Prosim, izberite samo eno izmed možnosti.)

- ☐ pri enem
- ☐ pri dveh
- ☐ pri treh
- ☐ pri štirih
- ☐ pri petih
- ☐ pri šestih
- ☐ pri sedmih ali več

9. Kdaj ste v vaši organizaciji zaključili z izvajanjem vašega zadnjega projekta v programu Erasmus+?
(Prosim, izberite samo eno izmed možnosti.)

- ☐ v letu 2015
- ☐ v letu 2016
- ☐ projekt še vedno izvajamo

7a. V okviru programa Erasmus+ decentralizirane akcije (KA1, KA2):
(Prosim, izberite samo eno izmed možnosti.)

- ☐ smo prijavi projekt, a nismo bili uspešni. IF 7a1
- ☐ nismo prijavi nobenega projekta v Erasmus+. IF 7a2

7a1. Pri prijavi smo bili, po našem mnenju, neuspešni, ker ...
(Prosim, izberite vse odgovore, ki ustrezajo.)

- ☐ nismo dovolj dobro poznali ciljev programa Erasmus+.
- ☐ nismo dovolj dobro poznali terminologije programa Erasmus+.
- ☐ cilji programa Erasmus+ se ne skladajo s cilji naše organizacije.
- ☐ nismo izbrali ustreznih partnerjev.
- ☐ smo nevešči pisanja prijav.
- ☐ si nismo vzeli dovolj časa za pripravo vloge.
- ☐ drugo (Dopišite.): _____

7a2. Projekta nismo prijavili, ker ...

(Prosimo, izberite vse odgovore, ki ustrezajo.)

- ☐ ne poznamo programa Erasmus+.
- ☐ nismo dovolj dobro poznali terminologije programa Erasmus+.
- ☐ program Erasmus+ poznamo, a se cilji programa ne skladajo s cilji naše organizacije.
- ☐ v organizaciji nimamo kapacitet za tovrstno projektno delo.
- ☐ nimamo partnerjev v tujini in ne vemo, kako jih poiskati.
- ☐ si nismo vzeli dovolj časa za pripravo vloge.
- ☐ težavo predstavlja tuj jezik.
- ☐ mednarodno sodelovanje ni del strateških načrtov organizacije.
- ☐ s temi projekti je preveč administrativnega dela.
- ☐ s temi projekti je preveč dodatnega dela.
- ☐ imamo slabe izkušnje iz programa Vseživljenjsko učenje (VŽU). IF-7b1
- ☐ drugo (Dopišite.): _____

7b1. Podrobneje nas zanima, kakšne so vaše slabe izkušnje iz programa VŽU.

(Prosimo, izberite vse odgovore, ki ustrezajo.)

Slabe izkušnje imamo, ker ...

- ☐ projekta nismo dobili.
- ☐ projekt smo dobili, a je to pomenilo veliko dodatnega dela.
- ☐ projekt smo dobili, a je to pomenilo veliko administracije.
- ☐ projekt smo dobili, a je to pomenilo veliko usklajevanja s pedagoško-andragoškimi delavci in z drugimi sodelavci ter vodstvom organizacije.
- ☐ projekt smo dobili, a ni bilo dovolj podpore nacionalne agencije – CMEPIUS.
- ☐ projekt smo dobili, a smo izbrali neprimerne partnerje iz tujine.
- ☐ projekt smo dobili, a smo kasneje ugotovili, da je bil načrtovan neustrezno.
- ☐ drugo (Dopišite.): _____

7c. Kaj menite, da bi vam pomagalo, da bi se v prihodnje prijavili ali izboljšali prijavo?

(Dopišite.)

IF – če sploh niso imeli teh projektov (VŽU ali Erasmus+), se v vprašalniku izpišeta vprašanji 14 in 15 in se nato vprašalnik zaključí. (Hvala za sodelovanje.)

B. OCENJEVANJE VPLIVA PROJEKTOV NA VAŠO ORGANIZACIJO

Prosimo, da v nadaljevanju ocenite, ali je projekt (oz. projekti) programov Vseživljenjsko učenje (VŽU) in/ali Erasmus+ kakorkoli vplival na delovanje vaše organizacije. Ocenite, kakšen je bil ta vpliv (pozitiven ali negativen) in kako intenziven je bil. V primeru, da projekt še vedno izvajate, ocenite, kakšno intenzivnost vpliva pričakujete – ali je bil vpliv kratkoročen (vpliv je bilo zaznati le za čas trajanja projekta) ali dolgoročen (vpliv je bilo zaznati tudi po zaključku projekta).

10. Kako ocenjujete vpliv projekta VŽU in/ali Erasmus+ na naslednja področja dela v vaši organizaciji?
(Izberite ustrezen odgovor za vsako trditev.)

Področja dela/vpliv	dolgoročno negativen vpliv	kratkoročno negativen vpliv	projekt ni imel vpliva	kratkoročno pozitiven vpliv	dolgoročno pozitiven vpliv
VŽU in/ali Erasmus+ imata vpliv na:					
občutek pripadnosti zaposlenih skupnim ciljem	☐	☐	☐	☐	☐
kolegialnost med zaposlenimi	☐	☐	☐	☐	☐
izmenjavo udeležencev izobraževanja odraslih (IO) (učech se) s partnerskimi ustanovami	☐	☐	☐	☐	☐
stike udeležencev IO z udeleženci IO v tujini	☐	☐	☐	☐	☐
stike izobraževalcev odraslih s tujimi izobraževalci odraslih	☐	☐	☐	☐	☐
sodelovanje med izobraževalci odraslih in vodstvom organizacije	☐	☐	☐	☐	☐
podporo izobraževalcev odraslih s strani vodstva	☐	☐	☐	☐	☐
seznanjenost vodstva z delom izobraževalcev odraslih	☐	☐	☐	☐	☐
izvajanje obveznega programa izobraževanja odraslih v vaši organizaciji	☐	☐	☐	☐	☐
izvajanje dodatnih dejavnosti za udeležence IO	☐	☐	☐	☐	☐
prepoznavnost	☐	☐	☐	☐	☐

vaše organizacije v okolju					
pripravljenost kolektiva za sodelovanje v novih projektih	☐	☐	☐	☐	☐
odprtost vaše organizacije do lokalnega okolja in širše	☐	☐	☐	☐	☐
sodelovanje z drugimi ustanovami za izobraževanje odraslih v Sloveniji	☐	☐	☐	☐	☐
pripravljenost kolektiva na navezovanje stikov z ustanovami za izobraževanje odraslih v tujini	☐	☐	☐	☐	☐
dialog med zaposlenimi	☐	☐	☐	☐	☐
uporabo IKT v organizaciji	☐	☐	☐	☐	☐
sporazumevalno zmožnost zaposlenih v tujem jeziku	☐	☐	☐	☐	☐
delovanje in usklajevanje med izobraževalci odraslih (projektno delo, mednarodno sodelovanje)	☐	☐	☐	☐	☐
lažjo identifikacijo tem za sodelovanje v nacionalnih projektih	☐	☐	☐	☐	☐
delovanje v nacionalnih projektih	☐	☐	☐	☐	☐
uspešnost pri izboru v nacionalnih projektih	☐	☐	☐	☐	☐
drugo (Dopišite.): _____	☐	☐	☐	☐	☐

10a. Ali merite učinke projekta na vašo organizacijo tudi po zaključku projekta?
(Prosimo, izberite samo eno izmed možnosti.)

- ☐ ne
☐ da IF 10a1 in 10 a2

10a1: Na kakšen način? (Dopolnite.)

10a2: Kako pogosto? (Dopolnite.) _____

11. Kako ocenjujete vpliv VŽU/Erasmus+ projekta na delo izobraževalcev odraslih v vaši organizaciji na naslednjih področjih?

(V vsaki vrstici izberite ustrezen odgovor.)

	dolgoročno negativen vpliv	kratkoročno negativen vpliv	projekt ni imel vpliva	kratkoročno pozitiven vpliv	dolgoročno pozitiven vpliv
VŽU in/ali Erasmus+ imata vpliv na:					
uporabo sodelovalnega učenja	☐	☐	☐	☐	☐
spodbujanje individualnega dela pri različnih oblikah izobraževanja odraslih (študijski krožki itd.)	☐	☐	☐	☐	☐
izvajanje medpredmetnega povezovanja, študijskih krožkov itd.	☐	☐	☐	☐	☐
uporabo novih učnih pripomočkov in gradiv	☐	☐	☐	☐	☐
sodelovanje in usklajevanje med izobraževalci odraslih (projektno delo itd.)	☐	☐	☐	☐	☐
obremenitev izobraževalcev odraslih	☐	☐	☐	☐	☐
seznanjenost z novimi oblikami in metodami poučevanja	☐	☐	☐	☐	☐
uporabo raznolikih oblik in metod poučevanja	☐	☐	☐	☐	☐
vključevanje lastne kulture in dediščine v poučevanje	☐	☐	☐	☐	☐
zmožnost	☐	☐	☐	☐	☐

izobraževalcev za poučevanje udeležencev izobraževanja odraslih s posebnimi potrebami, ranljivimi skupinami					
razvoj računalniških veščin (IKT-veščin)	☐	☐	☐	☐	☐
socialne kompetence izobraževalcev	☐	☐	☐	☐	☐
organizacijske in vodstvene veščine izobraževalcev (zmožnost in pripravljenost organiziranja in vodenja projektov ter timov)	☐	☐	☐	☐	☐
usposabljanje izobraževalcev v uporabi IKT	☐	☐	☐	☐	☐
usposabljanje izobraževalcev v znanju tujih jezikov	☐	☐	☐	☐	☐
usposabljanje izobraževalcev v uporabi novih oblik in metod poučevanja	☐	☐	☐	☐	☐
odnos izobraževalcev z udeleženci izobraževanja odraslih (učečimi se)	☐	☐	☐	☐	☐
odnos izobraževalcev z vodstvom organizacije	☐	☐	☐	☐	☐
ozaveščenost izobraževalcev o skupni evropski dediščini	☐	☐	☐	☐	☐
ozaveščenost izobraževalcev o evropskih kulturnih in moralnih vrednotah	☐	☐	☐	☐	☐

izobraževalci odraslih spoštujejo različne kulture	☐	☐	☐	☐	☐
poznavanje evropskih institucij in njihovega delovanja	☐	☐	☐	☐	☐
poznavanje in razumevanje sistemov izobraževanja odraslih v državah partnericah	☐	☐	☐	☐	☐
poznavanje tujih didaktičnih okolij	☐	☐	☐	☐	☐
motiviranost izobraževalcev za uvajanje sprememb in novosti v poučevanje	☐	☐	☐	☐	☐
prizadevanje izobraževalcev za demokratični dialog z učečimi	☐	☐	☐	☐	☐
vključevanje učečih v odločitve o poteku učenja	☐	☐	☐	☐	☐
drugo (Dopišite.): _____	☐	☐	☐	☐	☐

C. OCENJEVANJE SKLADNOSTI ERASMUS+/VŽU Z NACIONALNIMI USMERITVAMI, OCENJEVANJE VPLIVA NA VAŠO ORGANIZACIJO IN SISTEM IZOBRAŽEVANJA ODRASLIH

Prosimo, da ocenite, ali je program VŽU/Erasmus+, po vašem mnenju, **skladen z nacionalnimi cilji/usmeritvami**. V nadaljevanju prosim, ocenite, ali menite, da projekt (oz. projekti) programov VŽU in/ali Erasmus+ kakorkoli vplivajo na delovanje **nacionalnega sistema izobraževanja odraslih**. Ocenite, kakšen je bil ta vpliv (pozitiven ali negativen) in kako intenziven je bil. V primeru, da projekt še vedno izvajate, ocenite, kakšno intenzivnost vpliva pričakujete – ali je bil vpliv kratkoročen (vpliv je bilo zaznati le za čas trajanja projekta) ali dolgoročen (vpliv je bilo zaznati tudi po zaključku projekta).

12. Kako dobro poznate orodje EPALE in programa VŽU in Erasmus+?
(V vsaki vrstici izberite ustrezen odgovor.)

	Ne poznam.	Sem že slišal/-a, a ne vem, za kaj gre.	Poznam.	Dobro poznam.
VŽU IF	☐	☐	☐	☐
Erasmus+ IF	☐	☐	☐	☐
EPALE IF (+ IF 12a)	☐	☐	☐	☐

12a. Kako ocenjujete vpliv EPALE spletnega orodja projektov na sistem izobraževanja odraslih (ne le na vašo organizacijo)?

(V vsaki vrstici označite ustrezen odgovor.)

	dolgoročno negativen vpliv	kratkoročno negativen vpliv	ni vpliva	kratkoročno pozitiven vpliv	dolgoročno pozitiven vpliv
EPALE spletno orodje ima vpliv na:					
iskanje tujih partnerjev	☐	☐	☐	☐	☐
uporabo IKT v izobraževanju	☐	☐	☐	☐	☐
prvi korak h kasnejšim kompleksnejšim mednarodnim projektom	☐	☐	☐	☐	☐
kot primeri projektov za kasnejše oblikovanje lastnih projektov	☐	☐	☐	☐	☐
razširjanje rezultatov	☐	☐	☐	☐	☐
trajnost rezultatov	☐	☐	☐	☐	☐
spremljanje aktualnih trendov in smernic izobraževanja odraslih v Sloveniji	☐	☐	☐	☐	☐
spremljanje aktualnih trendov in smernic izobraževanja odraslih v Evropi	☐	☐	☐	☐	☐
spremljanje aktualnih dogodkov s področja izobraževanja odraslih (seminarji, konference itd.)	☐	☐	☐	☐	☐
profesionalni razvoj izobraževalcev odraslih	☐	☐	☐	☐	☐
medkolegialno učenje izobraževalcev odraslih (ang. peer learning)	☐	☐	☐	☐	☐
delitev dobrih praks med izobraževalci odraslih na področju učenja in poučevanja	☐	☐	☐	☐	☐
drugo (Dopišite.): _____	☐	☐	☐	☐	☐

13. Koliko se strinjate s spodnjimi trditvami (odgovarjajte za raven šolskega sistema – **izobraževanje odraslih**)?

(V vsaki vrstici označite ustrezen odgovor.)

	Se sploh ne strinjam.	Se ne strinjam.	Sem neodločen/-a.	Se strinjam.	Se popolnoma strinjam.
Potrebe organizacij za izobraževanje odraslih so skladne z nacionalnimi usmeritvami na področju izobraževanja odraslih.	☐	☐	☐	☐	☐
Cilji VŽU/Erasmus+ so skladni z nacionalnimi cilji izobraževanja odraslih.	☐	☐	☐	☐	☐
VŽU/Erasmus+	☐	☐	☐	☐	☐

dopolnjujeta/nadgrajujeta nacionalne cilje/usmeritve izobraževanja odraslih.					
EPALE pomaga pri realizaciji ciljev VŽU/Erasmus+. IF postavka v 12	☐	☐	☐	☐	☐
VŽU/Erasmus+ proizvajajo učinke, ki so nadgradnja tistim, ki bi nastali le v okviru akcij na nacionalni ravni.	☐	☐	☐	☐	☐

14. **Internacionalizacija** je proces integracije mednarodne, medkulturne in globalne dimenzije v cilje in delovanje (poučevanje, učenje) **vaše organizacije**. Ali naslednje aktivnosti prispevajo k internacionalizaciji vaše organizacije?

(V vsaki vrstici označite ustrezen odgovor.)

Aktivnosti v organizaciji, ki prispevajo k internacionalizaciji organizacije	da	ne	se ne morem odločiti
izvajanje kurikula	☐	☐	☐
način poučevanja/učenja	☐	☐	☐
obogatitvene dejavnosti/ študijski krožki ...	☐	☐	☐
sodelovanje z lokalnim okoljem	☐	☐	☐
raziskovanje/projektna dejavnost	☐	☐	☐
pobratenje s tujimi organizacijami	☐	☐	☐
izvajanje in sodelovanje pri mednarodnih taborih	☐	☐	☐
obisk tujih učečih se v organizaciji	☐	☐	☐
izvajanje projektov (kot npr. prostovoljno delo itd.)	☐	☐	☐
vključevanje priseljencev v izobraževanje odraslih v Sloveniji	☐	☐	☐
sodelovanje v mednarodnih projektih mobilnosti	☐	☐	☐
partnerstva v programih VŽU/Erasmus+			
mobilnost vodstva organizacije (v sklopu izobraževanja odraslih)	☐	☐	☐
mobilnost izobraževalcev	☐	☐	☐
Sodelovanje v EPALE IF vezan na 12	☐	☐	☐
drugo (Dopišite.): _____	☐	☐	☐

15. Ali menite, da internacionalizacija vpliva na **sistem izobraževanja odraslih** (v kolikšni meri)? Odgovarjajte, prosim, za sistem izobraževanja odraslih, ne le za vašo organizacijo. Ocenite, kakšen je bil ta vpliv (pozitiven ali negativen) in kako intenziven je bil. V primeru, da projekt še vedno izvajate, ocenite, kakšno intenzivnost vpliva pričakujete – ali je bil vpliv kratkoročen (vpliv je bilo zaznati le za čas trajanja projekta) ali dolgoročen (vpliv je bilo zaznati tudi po zaključku projekta).

(V vsaki vrstici označite ustrezen odgovor.)

	dolgoročno negativen vpliv	kratkoročno negativen vpliv	ni vpliva	kratkoročno pozitiven vpliv	dolgoročno pozitiven vpliv
Internacionalizacija vpliva na ...					
kakovost institucij za	☐	☐	☐	☐	☐

izobraževanje odraslih					
kakovost učenja	☐	☐	☐	☐	☐
kakovost poučevanja	☐	☐	☐	☐	☐
kakovost sistema izobraževanja odraslih	☐	☐	☐	☐	☐
drugo (Dopišite.):					

17. Kako ocenjujete vpliv programov VŽU/Erasmus+ na spodaj naštetih področja, pri čemer ocenjujete vpliv na sistem izobraževanja odraslih, ne le na vašo organizacijo.
(Izberite ustrezen odgovor za vsako trditev.)

Vpliv VŽU in Erasmus+ na...	večji (dolgoročno) negativen vpliv	manjši (kratkoročno) negativen vpliv	ne vpliva	manjši (kratkoročno) pozitiven vpliv	večji (dolgoročno) pozitiven vpliv
pospeševanje kakovostnih izboljšav	☐	☐	☐	☐	☐
Inovacije	☐	☐	☐	☐	☐
internacionalizacijo sistema izobraževanja odraslih	☐	☐	☐	☐	☐
sodelovanje različnih deležnikov (izobraževalcev, odločevalcev, lokalne skupnosti ...)	☐	☐	☐	☐	☐
promocijo zavedanja o pomenu vseživljenjskega učenja v Evropi	☐	☐	☐	☐	☐
podporo nacionalnim politikam izobraževanja odraslih (IO)	☐	☐	☐	☐	☐
nadgradnjo nacionalnim politikam IO	☐	☐	☐	☐	☐
razširjanje dobrih praks znotraj Slovenije	☐	☐	☐	☐	☐
razširjanje dobrih praks v Evropi	☐	☐	☐	☐	☐
splošen dvig kakovosti učenja/poučevanja	☐	☐	☐	☐	☐
profesionalni razvoj izobraževalcev odraslih	☐	☐	☐	☐	☐
boljšo uporabo orodij EU za	☐	☐	☐	☐	☐

preglednost in priznavanje					
drugo (Dopišite.):					

Bi nam želeli sporočiti še kaj?

☐ ne

☐ da (Dopišite.): _____

Najlepša hvala.

7. 5 Vprašalnik za zunanje eksperte – nacionalne ocenjevalce decentraliziranih akcij

I. Splošno o ocenjevalcih

1. V katerih letih si bil/a ocenjevalec/ka nacionalne agencije CMEPIUS? (Izberete lahko več možnosti.)
 - 2007
 - 2008
 - 2009
 - 2010
 - 2011
 - 2012
 - 2013
 - 2014
 - 2015
 - 2016
 - 2017 (Obkrožite, če ste ocenjevali KA1 in/ali če nameravate ocenjevati KA2 za leto 2017.)
2. V katerih programih/akcijah ste bili ocenjevalec/ka CMEPIUS-a? (Izberete lahko več možnosti.)
 - Erasmus+ (2014–2020) – šolsko izobraževanje
 - Erasmus+ (2014–2020) – poklicno izobraževanje
 - Erasmus+ (2014–2020) – visokošolsko izobraževanje
 - Erasmus+ (2014–2020) – izobraževanje odraslih
 - VŽU (2007–2013) – šolsko izobraževanje (Comenius)
 - VŽU (2007–2013) – poklicno izobraževanje (Leonardo da Vinci)
 - VŽU (2007–2013) – visokošolsko izobraževanje (Erasmus)
 - VŽU (2007–2013) – izobraževanje odraslih (Grundtvig)
3. Katere akcije ste doslej ocenjevali v Erasmus+? (Izberete lahko eno ali obe možnosti.)
 - KA1
 - KA2
4. Na katerem področju ste ekspert? (Izberite področje, ki ga pokrivete v največji meri.)
 - splošno izobraževanje IF (vprašanje 6)
 - poklicno izobraževanje IF (enako)
 - visokošolsko izobraževanje IF (enako)
 - izobraževanje odraslih IF (enako)

5a) Ali se strinjate ali ne strinjate z naslednjimi trditvami o kakovosti projektnih prijav, če primerjate vloge na podlagi programa Erasmus + in predhodnih programov (VŽU)? IF se veže na vprašanje 2 (če so ocenjevali iz obeh programov ali samo enega – če oba, se jim prikaže tabela za Erasmus+ in VŽU, če samo enega, se jim prikaže le relevantna tabela).

V Erasmus+ ...

	zelo nizek	nizek	povprečen	visok	zelo visok	ne vem
Delež prijav, ki so kakovostni, je						
Tekmovanje za dotacije v mojem ekspertnem področju (splošno, poklicno, visokošolsko izobraževanje, izobraževanje odraslih) je						

Delež projektov, ki se osredotočajo na nova vprašanja, je						
Delež projektov, ki uporabljajo nove metode, je						
Delež projektov, ki se osredotočajo na vprašanja, ki so visoko na politični agendi v Sloveniji, je						
Delež projektov, ki se osredotočajo na vprašanja, ki so visoko na politični agendi v Evropi, je						

V VŽU ... če niso ocenjevali VŽU, se jim to ne pokaže.

	zelo nizek	nizek	povprečen	visok	zelo visok	ne vem
Delež prijav, ki so bile kakovostne, je						
Tekmovanje za dotacije v mojem ekspertnem področju (splošno, poklicno, visokošolsko izobraževanje, izobraževanje odraslih) je bilo						
Delež projektov, ki so se osredotočali na nova vprašanja, je bil						
Delež projektov, ki so uporabljali nove metode, je bil						
Delež projektov, ki so se osredotočali na vprašanja, ki so bila visoko na politični agendi v Sloveniji, je						
Delež projektov, ki so se osredotočali na vprašanja, ki so bila visoko na politični agendi v Evropi, je bil						

5. Kateri od ocenjevalnih kriterijev spodaj je najbolj zahteven v Erasmus+ (VŽU) in katerega je najlažje doseči (v prijavi)?

Ocenjevalni kriterij	v prijavi je najlažje dokazati	v prijavi je najtežje dokazati
Ustreznost projekta ciljem programa Erasmus+ (VŽU) in potrebam ciljne skupine		
Kakovost projektne zasnove in implementacije		
Kakovost projektne skupine in načini sodelovanja		
Učinek in diseminacija		

II. Ocena uspešnosti, učinkovitosti, relevantnosti, notranje/zunanje kohezivnosti in evropske dodane vrednosti

Erasmus+ ima splošne in specifične cilje.

Če jih poznate dovolj dobro, ni potrebno, da berete spodnji tekst. Lahko začnete z reševanjem vprašanja 5.

Splošni cilji so zapisani v strategijah (npr. Evropa 2020, Izobraževanje in usposabljanje 2020, Agenda za izobraževanje odraslih itd.), npr.:

- vrednote spoštovanja človekovega dostojanstva, svobode, demokracije, enakosti, pravne države in spoštovanja človekovih pravic, vključno s pravicami pripadnikov manjšin,
- najmanj 95 % otrok (od starosti 4 let do začetka obveznega šolanja) naj bi bilo vključenih v predšolsko vzgojo in izobraževanje,

- na manj kot 15 % naj bi se zmanjšal delež petnajstletnikov, ki dosegajo slabe rezultate v bralni, matematični in naravoslovni pismenosti,
 - najmanj 15 % odraslih naj bi bilo udeleženi v sistemih vseživljenjskega učenja,
 - najmanj 20 % visokošolskih diplomantov in 6 % mladih v starostni skupini od 18 do 34 let s poklicno izobrazbo naj bi del študija ali usposabljanja opravilo v tujini,
 - na najmanj 82 % naj bi se povečal delež zaposlenih v starostni skupini od 20 do 34 let, ki imajo najmanj sekundarno izobrazbo in so šolanje končali 1–3 leta pred zaposlitvijo,
 - manj kot 5 % mladih (v starostni skupini od 18 do 24 let), ki opustijo šolanje – osipniki (ta odstotek je nacionalni cilj),
 - vsaj 40 % oseb med 30. in 34. letom z visokošolsko izobrazbo.
- **Specifični cilji** za področje vzgoje in izobraževanja pa so: izboljšati raven ključnih kompetenc in spretnosti, zlasti glede njihove ustreznosti na trgu dela in njihovega prispevka h kohezivni družbi, zlasti z več priložnostmi za učno mobilnost in okrepljenim sodelovanjem med svetom izobraževanja in usposabljanja ter svetom dela; spodbujati krepitev kakovosti, odličnost inovacij in internacionalizacijo na ravni izobraževalnih institucij in institucij za usposabljanje, zlasti z boljšim mednarodnim sodelovanjem med ponudniki izobraževanja in usposabljanja ter drugimi deležniki; spodbujati nastanek evropskega prostora vseživljenjskega učenja, katerega namen je dopolnjevati reforme politik na nacionalni ravni ter podpirati posodobitev sistemov izobraževanja in usposabljanja, zlasti z okrepljenim sodelovanjem glede politik, boljšo uporabo orodij EU za preglednost in priznavanje ter z razširjanjem dobrih praks, in osveščati o tem evropskem prostoru;
- izboljšati mednarodno razsežnost izobraževanja in usposabljanja, zlasti s sodelovanjem med institucijami programa in partnerskih držav na področju PIU ter visokošolskega izobraževanja, s povečanjem privlačnosti evropskih visokošolskih institucij in podpiranjem zunanjega delovanja EU, vključno z njenimi razvojnimi cilji, in sicer s spodbujanjem mobilnosti in sodelovanja med visokošolskimi institucijami programa in partnerskih držav ter s ciljno usmerjeno krepitvijo zmogljivosti v partnerskih državah; izboljšati poučevanje in učenje jezikov ter spodbujati široko jezikovno raznolikost in medkulturno zavest EU.

6. IF. Odgovarjate za področje, ki ste ga izbrali za svoje ekspertno področje. **Področje splošnega izobraževanja (ali poklicnega izobraževanja ali visokošolskega izobraževanja ali izobraževanja odraslih – izpiše se glede na to, kaj so izbrali pri vprašanju 5, če so izbrali dva odgovora, se iste tabele ponovijo).**

Kako se strinjate s spodnjimi trditvami?

VŽU in/ali Erasmus+ v Sloveniji prispevata k izboljšanju ravni ključnih kompetenc in spretnosti, zlasti ...	sploh ne	zelo malo	nekoliko	Veliko	se ne morem odločiti
glede njihove ustreznosti na trgu dela					
glede njihovega prispevka h kohezivni družbi					
z več priložnostmi za učno mobilnost					
z okrepljenim sodelovanjem med svetom izobraževanja in usposabljanja ter s svetom dela					

VŽU in/ali Erasmus+ v Sloveniji prispevata k spodbujanju	sploh ne	zelo malo	nekoliko	Veliko	se ne morem odločiti
Kakovosti					
odličnosti inovacij					

internacionalizaciji na ravni izobraževalnih institucij					
internacionalizacije na ravni institucij za usposabljanje					
boljšega mednarodnega sodelovanja med ponudniki izobraževanja in usposabljanja ter drugimi deležniki					

VŽU in/ali Erasmus+ v Sloveniji prispevata k spodbujanju nastanka evropskega prostora vseživljenjskega učenja, in sicer z	sploh ne	zelo malo	nekoliko	Veliko	se ne morem odločiti
dopolnjevanjem reform politik na nacionalni ravni					
podpiranjem posodobitev sistemov izobraževanja in usposabljanja					
okrepljenim sodelovanjem glede politik,					
boljšo uporabo orodij EU za preglednost in priznavanje					
z razširjanjem dobrih praks in osveščanjem o tem v evropskem prostoru					

VŽU in/ali Erasmus+ v Sloveniji prispevata k ...	sploh ne	zelo malo	nekoliko	Veliko	se ne morem odločiti
izboljšanju poučevanja in učenja tujih jezikov					
spodbujanju široke jezikovne raznolikosti in medkulturne zavesti EU					

IF Naslednja tabela je (zraven ostalih zgoraj) le za tiste, ki so izbrali poklicno izobraževanje in usposabljanje.

VŽU in/ali Erasmus+ v Sloveniji prispevata k izboljšanju mednarodne razsežnosti izobraževanja in usposabljanja, zlasti s ...	sploh ne	zelo malo	nekoliko	Veliko	se ne morem odločiti
sodelovanjem med institucijami programa in partnerskimi državami na področju poklicnega izobraževanja					

IF Naslednja tabela je (zraven ostalih zgoraj) le za tiste, ki so izbrali visokošolsko izobraževanje.

VŽU in/ali Erasmus+ v Sloveniji prispevata k izboljšanju mednarodne razsežnosti izobraževanja in usposabljanja, zlasti s ...	sploh ne	zelo malo	nekoliko	Veliko	se ne morem odločiti
sodelovanjem med institucijami programa in partnerskih držav na področju visokošolskega izobraževanja,					
s povečanjem privlačnosti evropskih visokošolskih institucij					
s spodbujanjem mobilnosti					

7. **Izberite 1 splošni cilj VŽU/Erasmus+ (npr. osipniki, vključenost v programe predšolske vzgoje, odraslih v vseživljenjsko učenje, delež diplomantov, zaposlenost mladih, delež 15-letnikov z nizkim znanjem matematike, naravoslovja, bralne pismenosti itd.) in 1 specifični cilj na področju vzgoje in izobraževanja (npr. kakovost, inovacije, učenje/poučevanje jezikov, EU orodja za priznavanje itd.), na katerega sta imela/imata VŽU/Erasmus+ največji in najmanjši vpliv oziroma učinek v Sloveniji (na področju, na**

katerem ekspert ste – npr. splošno, poklicno, visokošolsko, izobraževanje odraslih). (Prosimo, da dopišete in komentirate.)

Seznam vseh splošnih in specifičnih ciljev se izpiše.

Splošni cilj programa , na katerega imajo VŽU/Erasmus+ projekti (KA1 ali KA2) najmanjši učinek	Dopišite (konkretno kateri cilj):	Vaš komentar, zakaj menite, da je temu tako. (Kaj so vzroki?)
Splošni cilj programa , na katerega imajo VŽU/Erasmus+ projekti (KA1 ali KA2) največji učinek	Dopišite (konkretno kateri cilj):	Vaš komentar, zakaj menite, da je temu tako. (Kaj so vzroki?)
Specifični cilj programa na področju VIZ , na katerega imajo VŽU/Erasmus+ projekti (KA1 ali KA2) najmanjši učinek	Dopišite (konkretno kateri cilj):	Vaš komentar, zakaj menite, da je temu tako. (Kaj so vzroki?)
Specifični cilj programa na področju VIZ , na katerega imajo VŽU/Erasmus+ projekti (KA1 ali KA2) največji učinek	Dopišite (konkretno kateri cilj):	Vaš komentar, zakaj menite, da je temu tako. (Kaj so vzroki?)

8. **Kako se strinjate s spodnjimi trditvami?** Odgovarjajte za področje, za katero ste označili, da ste ekspert, in sicer za nivo Slovenije.

	sploh ne	zelo malo	nekoliko	Veliko	se ne morem odločiti
VŽU/Erasmus+ prispevata k realizaciji specifičnih ciljev Erasmus+.					
Napredek pri realizaciji specifičnih ciljev prispeva k realizaciji splošnih ciljev Erasmus+.					
Erasmus+ akcije vplivajo na razvoj nacionalnih politik.					
Integracija številnih programov VŽU v enoten program Erasmus+ je naredila Erasmus+ uspešnejši.					
Integracija številnih programov v Erasmus+ je prispevala k učinkovitosti implementacije programa na nivoju upravičencev in sodelujočih.					
Integracija številnih programov v Erasmus+ je zmanjšala učinkovitost implementacije programa na nivoju upravičencev in sodelujočih.					
Pristopi in orodja, ki se uporabljajo za diseminacijo in razširjanje rezultatov Erasmus+/VŽU so uspešni.					
Cilji Erasmus+ še vedno naslavlajo potrebe ali težave, ki bi jih naj reševali.					
V Sloveniji so identificirane potrebe/težave, ki bi jih naj reševal Erasmus+ , še vedno aktualne.					
Potrebe/problemi so se razvili na način, da morajo biti cilji Erasmus+ prilagojeni.					
Potrebe različnih deležnikov so naslovljene z Erasmus+ cilji.					
Erasmus+ je v privabljanju in doseganju ciljnih občinstev in skupin uspešen.					
Erasmus+ je na področju vzgoje in izobraževanja dobro poznan.					

Številne akcije, ki so združene v Erasmus+ program, so koherentne.					
Erasmus+ dopolnjuje druge nacionalne programe (projekte), ki so dostopni v Sloveniji.					
Erasmus+ dopolnjuje druge internacionalne programe (projekte), ki so dostopni v Sloveniji.					
Erasmus+ (VŽU) proizvajata učinke, ki so dodatni/nadgradnja tistim, ki bi nastali, podobnim akcijam, ki bi se začele (bile iniciirane) le na regionalni ali nacionalni ravni.					

9. Kaj bi po vašem mnenju lahko povečalo učinkovitost programa Erasmus+ v Sloveniji (na področju za katerega ekspert ste)? (Prosim, da opišete.)

10. Katere možnosti prilagoditve (VŽU/Erasmus+) programa vidite, ki bi povečale evropsko dodano vrednost (na področju katerega ekspert ste)? (Prosim, da opišete.)

11. Bi nam želeli sporočiti še kaj? (Prosim, da dopišete.)

Zahvaljujemo se vam za sodelovanje.

6.6 Vprašalnik za strokovne delavce (svetovalce) CMEPIUS

1. **Katero je vaše področje spremljanja projektov (poročil)?**

Izberite le eno možnost. V kolikor ste spremljali projekte z več kot enega področja, prosimo, rešite še en vprašalnik (kjer označite drugo področje).

- plošno izobraževanje
- poklicno izobraževanje
- terciarno izobraževanje (visokošolsko)
- izobraževanje odraslih

2. **V katerih programih/akcijah ste spremljali vmesna in/ali končna poročila?** (Izberete lahko več možnosti.)

- Erasmus+ – šolsko izobraževanje
- Erasmus+ – poklicno izobraževanje
- Erasmus+ – visokošolsko izobraževanje
- Erasmus+ – izobraževanje odraslih
- VŽU – šolsko izobraževanje (Comenius)
- VŽU – poklicno izobraževanje (Leonardo da Vinci)
- VŽU – visokošolsko izobraževanje (Erasmus)
- VŽU – izobraževanje odraslih (Grundtvig)

3. Ali se strinjate ali ne strinjate z naslednjimi trditvami o **kakovosti projektov (pri čemer izhajajte le iz odobrenih projektov (poročil) – ne iz vseh prijav)**, če primerjate vloge na podlagi programa Erasmus+ (in predhodnih programov (VŽU))?

V Erasmus+ ...

	zelo nizek	nizek	povprečen	visok	zelo visok	ne vem
Delež kakovostnih projektov je						
Delež projektov, ki se osredotočajo na nova vprašanja, je						
Delež projektov, ki uporabljajo nove metode, je						
Delež projektov, ki se osredotočajo na vprašanja, ki so visoko na politični agendi v Sloveniji, je						
Delež projektov, ki se osredotočajo na vprašanja, ki so visoko na politični agendi v Evropi, je						

Če niste spremljali projektov v VŽU, pojdite na četrto vprašanje.

V VŽU ...

	zelo nizek	nizek	povprečen	visok	zelo visok	ne vem
Delež kakovostnih projektov je bil						
Delež projektov, ki so se osredotočali na nova vprašanja, je bil						
Delež projektov, ki so uporabljali nove metode, je bil						
Delež projektov, ki so se osredotočali na vprašanja, ki so bila visoko na politični agendi v Sloveniji, je bil						
Delež projektov, ki so se osredotočali na						

vprašanja, ki so bila visoko na politični agendi v Evropi, je bil						
Delež kakovostnih projektov je bil						

4. Kateri od ocenjevalnih kriterijev spodaj je po vašem mnenju za pogodbenike najbolj zahteven v Erasmus+ (VŽU) in katerega je najlažje obrazložiti?

Ocenjevalni kriterij	v poročilu je najlažje obrazložiti	v poročilu je najtežje obrazložiti	ne vem
Ustreznost projekta ciljem programa in potrebam ciljne skupine			
Kakovost projektne zasnove in implementacije			
Kakovost projektne skupine in načini sodelovanja			
Učinek in diseminacija			

5. Če primerjate Erasmus+ s predhodnim programom (VŽU), se je **kakovost vmesnih/zaključnih poročil:** (Izberite le eno možnost.)
- izboljšala.
 - poslabšala.
 - ostala enaka.
 - ne vem, ker nisem sodeloval/a v enem izmed naštetih programov.
6. Če primerjate Erasmus+ s predhodnim programom (VŽU), se je **skladnost projektov in projektnih rezultatov z nacionalnimi prioritetami:** (Izberite le eno možnost.)
- izboljšala.
 - poslabšala.
 - ostala enaka.
 - ne vem, ker nisem sodeloval/a v enem izmed naštetih programov.
7. Če primerjate Erasmus+ s predhodnim programom (VŽU), se je **skladnost projektov in projektnih rezultatov z evropskimi prioritetami:** (Izberite le eno možnost.)
- izboljšala.
 - poslabšala.
 - ostala enaka.
 - ne vem, ker nisem sodeloval/a v enem izmed naštetih programov.
7. Če primerjate Erasmus+ s predhodnim programom (VŽU), se je **doseganje rezultatov in projektnih učinkov:** (Izberite le eno možnost.)
- izboljšalo.
 - poslabšalo.
 - ostalo enako.
 - ne vem, ker nisem sodeloval/a v enem izmed naštetih programov.

Zahvaljujemo se vam za vaš čas.

B. IZRAČUNI

Priloga: Primerjave kazalnikov med nivoji VIZ

S sivo obarvana polja so tista, kjer smo v nadaljnjih statističnih analizah zaradi vrednosti Cronbach alfa koeficienta lahko primerjali statistično značilnost razlik srednjih vrednosti med posameznimi ravni VIZ sistema (kjer je bil Cronbach alfa ustrezen pri vseh ravneh). V te primerjave smo vključili le tiste spremenljivke, ki so bile enake pri vseh vprašalnikih (npr. kazalnik mobilnosti ima pri visokošolski ravni tudi druge spremenljivke, a jih v oblikovanje kazalnika in namere primerjanja razlik med posameznimi ravni ni bilo mogoče vključiti v te primerjalne analize).

Tabela 1: Kazalniki – raven predšolske vzgoje

RAVEN	KAZALNIK	Vključene spremenljivke	Število spremenljivk	Št. odg.	Cronbach alfa
INSTITUCIJE	Poučevanje (profesionalni razvoj)	q24aa, q24ab, q24ac, q24ad, q24ag, q24ah, q24ap, q24ax, q24aw, q20g, q20h, q24ak, q24an, q20p, q24ao, q20q, q24aj, q24al, q24am, q24ai	20	21	0,958
	Klima	q20a, q20b, q20d, q20e, q20f, q20o, q20r, q24ae, q24aq, q24ay, q24az	11	21	0,884
	Mednarodna mobilnost	-	-	-	-
	Sodelovanje z drugimi	q20m q20l q20j q20n q20c	5	22	0,779
	Nacionalni projekti	q20s q20t q20u	3	23	0,906
	Internacionalizacija	Q29a, Q29b, Q29c, Q29d, Q29e, Q29f, Q29g, Q29h, Q29i, Q29j, Q29k, Q29l, Q29m, Q29n	14	25	0,89
	Evropska dodana vrednost	q24ar, q24as, q24at, q24au, q24av, q24af	6	21	0,84
SISTEM	Nacionalne prioritete/usmeritve/cilji.	q28a, q28b, q28c, q28d, q28e	5	22	0,87
	Internacionalizacija	q30a, q30b, q30c, q30d, q31c	5	45	0,857

	Drugi vplivi	-	-	-	-
--	--------------	---	---	---	---

Tabela 2: Kazalniki – osnovnošolska raven

RAVEN	KAZALNIK	Vključene spremenljivke	Št. spremenlj.	Št. odg.	Cronbach alfa
INSTITUCIJE	Poučevanje (profesionalni razvoj)	q24aa, q24ab, q24ac, q24ad, q24ag, q24ah, q24ap, q24aw, q24ax, q20j, q20k, q24ak, q24an, q20s, q24ao, q20t, q24aj, q24al, q24am, q24ai	20	72	0,925
	Klima	q20a, q20b, q20g, q20h, q20i, q20r, q20u, q24ae, q24aq, q24ay, q24az	11	74	0,874
	Mednarodna mobilnost	-	-	-	-
	Sodelovanje z drugimi	q20p, q20o, q20m, q20q, q20e, q20f	6	79	0,791
	Nacionalni projekti	q20v, q20w, q20x	3	84	0,898
	Internacionalizacija	Q29a, Q29b, Q29c, Q29d, Q29e, Q29f, Q29g, Q29h, Q29i, Q29j, Q29k, Q29l, Q29m, Q29n, Q29o	15	80	0,854
	Evropska dodana vrednost	q24ar, q24as, q24at, q24au, q24av	6	78	0,736
SISTEM	Nacionalne prioritete/usmeritve/cilji.	q28a, q28b, q28c, q28d, q28e	5	169	0,979
	Internacionalizacija	q30a, q30b, q30c, q30d	5	118	0,918
	Drugi vplivi	-	-	-	-

Tabela 3: Kazalniki – srednješolska raven

RAVEN	KAZALNIK	Vključene spremenljivke	Št. spremenlj.	Št. odg.	Cronbach alfa
-------	----------	-------------------------	----------------	----------	---------------

INSTITUCIJE	Poučevanje (profesionalni razvoj)	q24aa, q24ab, q24ac, q24ad, q24ag, q24ah, q24ap, q24aw, q24ax, q20j, q20k, q24ak, q24an, q20s, q24ao, q20t, q24aj, q24al, q24am, q24ai	20	54	0,925
	Klima	q20a, q20b, q20g, q20h, q20i, q20r, q20u, q24ae, q24aq, q24ay, q24az	11	51	0,88
	Mednarodna mobilnost	-	-	-	-
	Sodelovanje z drugimi	q20p, q20o, q20m, q20q, q20e, q20f	6	56	0,787
	Nacionalni projekti	q20v, q20w, q20x	3	56	0,824
	Internacionalizacija	Q29a, Q29b, Q29c, Q29d, Q29e, Q29f, Q29g, Q29h, Q29i, Q29j, Q29k, Q29l, Q29m, Q29n, Q29o	15	35	0,579
	Evropska dodana vrednost	q24ar, q24as, q24at, q24au, q24av, q24af	6	54	0,695
SISTEM	Nacionalne prioritete/usmeritve/cilji.	q28a, q28b, q28c, q28d, q28e	5	36	0,586
	Internacionalizacija	q30a, q30b, q30c, q30d, q31c	5	52	0,841
	Drugi vplivi	-	-	-	-

Tabela 4: Kazalniki – visokošolska raven

RAVEN	KAZALNIK	Vključene spremenljivke	Št. spremenlj.	Št. odg.	Cronbach alfa
INSTITUCIJE	Poučevanje (profesionalni razvoj)	q30aa, q30ab, q30ac, q30ad, q30ag, q30ah, q30ap, q30ax, q30ay, q26j, q26k, q30ak, q30an, q26s, q30ao, q26r, q30aj, q30al,	20	20	0,886

		q30am, q30ai			
	Klima	q26a, q26b, q26g, q26h, q26i, q26q, q30ae, q30aq, q30az, q30ba, q30ar	11	22	0,775
	Mednarodna mobilnost	q26c, q30bi, q30bg, q26d, q30bb, q30bh	6	22	0,806
	Sodelovanje z drugimi	q26o, q26m, q26p, q26e, q26f, q30bc, q30bd, q30bm	8	22	0,446
	Nacionalni projekti	q26u, q26v, q26w	3	27	0,874
	Internacionalizacija	Q35a, Q35b, Q35c, Q35d, Q35e, Q35f, Q35g, Q35h, Q35i, Q35j, Q35k, Q35l, Q35m, Q35n, Q35o, Q35p	16	26	0,359
	Evropska dodana vrednost	q30as, q30at, q30au, q30av, q30aw, q30af	6	22	0,802
SISTEM	Nacionalne prioritete/usmeritve/cilji.	q34a, q34b, q34c, q34d	4	26	0,694
	Internacionalizacija	q36a, q36b, q36c, q36d, q37c	5	25	0,898
	Drugi vplivi	q37d, q37e, q37l	3	25	0,618

Tabela 5: Kazalniki – raven izobraževanja odraslih

RAVEN	KAZALNIK	Vključene spremenljivke	Št. spremenlj.	Št. odg.	Cronbach alfa
INSTITUCIJE	Poučevanje (profesionalni razvoj)	q22aa, q22ab, q22ac, q22ad, q22ag, q22ah, q22ap, q22ax, q22ay, q18i, q18j, q22ak, q22an, q18q, q22ao, q18r, q22aj, q22al,	20	31	0,907

		q22am, q22ai			
	Klima	q18a, q18b, q18f, q18g, q18h, q18p, q22ae, q22aq, q22az, q22ba, q22ar	11	29	0,874
	Mednarodna mobilnost	-	-	-	-
	Sodelovanje z drugimi	q18n, q18l, q18o, q18d, q18e	5	34	0,496
	Nacionalni projekti	q18t, q18u, q18v	3	33	0,748
	Internacionalizacija	Q26a, Q26b, Q26c, Q26d, Q26e, Q27a, Q27b, Q27c, Q27d, Q27e, Q27f, Q27g, Q27h, Q27i, Q27j, Q27k, Q27l, Q27m, Q27n, Q27o	20	27	0,387
	Evropska dodana vrednost	q22as, q22at, q22au, q22av, q22aw, q22af	6	31	0,726
SISTEM	Nacionalne prioritete/usmeritve/cilji.	q26a, q26b, q26c, q26d, q26e	5	28	0,869
	Internacionalizacija	q28a, q28b, q28c, q28d, q29c	5	43	0,914
	Drugi vplivi	q29d, q29e, q29l	3	44	0,817

Priloga: Primerjave razlik med skupinami s Hi kvadrat in Kruskal-Wallisovim testom

S Hi kvadrat testom⁷³ smo preverjali ali obstajajo statistično značilne razlike med skupinami (ravnmi VIZ sistema) glede poznavanja VŽU.⁷⁴ Rezultati so pokazali, da se skupine respondentov (ravni VIZ sistema) med seboj statistično značilno razlikujejo v odgovorih.

Hi kvadrat = 53.62, $p < 0.000$. Hi kvadrat statistika je statistično značilna. Skupine respondentov (ravni VIZ sistema) se med seboj statistično značilno razlikujejo v odgovorih. Najmanj poznajo VŽU v vrtcih in osnovnih šolah, najbolj pa v srednjih šolah in v visokem šolstvu.

Z naslednjo analizo smo preverjali ali obstajajo statistično značilne razlike pri poznavanju VŽU/Erasmus+ znotraj posamezne ravni VIZ sistema. Rezultati so pokazali, da obstajajo statistično značilne razlike tega poznavanja pri respondentih **osnovnošolske ter srednješolske ravni – oboji bolje poznajo Erasmus+ kakor VŽU**. In sicer:

- Vrtec:
Hi kvadrat = 2,24; $p = ,523$, rezultat ni statistično značilen pri $p < .05$.
- Osnovna šola:
Hi kvadrat = 15,07; $p = ,002$, rezultat je statistično značilen pri $p < .05$.
Bolje poznajo Erasmus+.
- Srednja šola: zaradi nizkih frekvenc smo morali združiti kategoriji »ne poznam« in »sem slišal, a ne vem za kaj gre«.
Hi kvadrat = 15,88; $p = ,000$, rezultat je statistično značilen pri $p < .05$.
Bolje poznajo Erasmus+.
- Visokošolska raven: zaradi nizkih frekvenc smo izračunali razlike samo med kategorijama »poznam« in »dobro poznam«.
Hi kvadrat = 1,13; $p = ,288$, rezultat ni statistično značilen pri $p < .05$.
- Izobraževanje odraslih:
Hi kvadrat = 1,93; $p = ,588$, rezultat ni statistično značilen pri $p < .05$.

Analize v nadaljevanju uporabljajo primerjalno tabelo in neparametrični Kruskal-Wallis test za signifikantnost razlik. Iz odgovorov za šolski vprašalnik smo iz skupne baze identificirali odgovore tistih, ki so sodelovali v Comenius (predpostavka, da gre za splošno izobraževanje) in Leonardo da Vinci (predpostavka, da gre za institucije poklicnega izobraževanja) – oboje je bilo

⁷³ Vendar je potrebno biti pri interpretaciji tega dela pazljiv, ker so frekvence zelo majhne, zaradi tega je bilo tudi potrebno določene kategorije možnih odgovorov združevati.

⁷⁴ Pri čemer je bilo nujno združiti dve kategoriji, in sicer: »ne poznam« ter kategorijo »sem že slišal, a ne vem za kaj gre«.

del programa VŽU. Nato smo, ponovno iz skupne baze, identificirali dve skupini respondentov, in sicer: osnovnošolsko ter srednješolsko raven. Rezultati so naslednji.

Tabela 6: Q9a (Comenius) * Q26a (VŽU)

Primerjalna tabela											
		Q26a								Skupaj	
		Ne poznam		Sem že slišal/-a, ne vem za kaj gre		Poznam		Dobro poznam			
Q9a	Ne	25	31,6 %	23	29,1 %	26	32,9 %	5	6,3 %	79	100,0 %
	Da	7	6,5 %	14	13,1 %	53	49,5 %	33	30,8 %	107	100,0 %
Skupaj		32	17,2 %	37	19,9 %	79	42,5 %	38	20,4 %	186	100,0 %

Odgovor Comenius in VŽU sta povezana (Pearson $\chi^2(3)=38.839$, $p<.05$ (2-stranska)), razlike v odstotkih pri postavki VŽU so signifikantne pri kategoriji Comenius (K-W $\chi^2(1)=38.170$, $p<.05$ (2-stranska)).

Odgovori na vprašanje 26a (VŽU) so odvisni od odgovora na Q9a (Comenius). Odstotki za vsako od kategorij vprašanja Q26a so statistično značilno različni med kategorijama pri vprašanju Q9a (Ne/Da). Npr. v prvi kategoriji Q26a (Ne poznam) 31,6 % (tisti, ki so odgovorili "Ne" pri Q26a) je statistično značilno višje kot 6,5% (tistih, ki so odgovorili »Da« v Q9a). Podobno, v četrti kategoriji vprašanja Q26a (Dobro poznam), 6,3 % (tisti, ki so odgovorili »Ne« pri Q9a) je statistično značilno nižje kot 30,8 % (tisti, ki so odgovorili »Da« pri vprašanju Q9a). Enaka logika velja pri vseh tabelah v nadaljevanju.

Tabela 7: Q9a (Comenius) * Q26b (Erasmus+)

Primerjalna tabela											
		Q26b								Skupaj	
		Ne poznam		Sem že slišal/-a, ne vem za kaj gre		Poznam		Dobro poznam			
Q9a	Ne	10	12,7 %	16	20,3 %	34	43,0 %	19	24,1 %	79	100,0 %
	Da	3	2,8 %	4	3,7 %	50	45,9 %	52	47,7 %	109	100,0 %
Skupaj		13	6,9 %	20	10,6 %	84	44,7 %	71	37,8 %	188	100,0 %

Odgovora Comenius in Erasmus+ sta povezana (Pearson $\chi^2(3)=25.210$, $p<.05$ (2-stranska)), razlike v odstotkih pri Erasmus+ so signifikantne pri kategoriji Comenius (K-W $\chi^2(1)=20.588$, $p<.05$ (2-stranska)).

Tabela 8: Q9a (Comenius) * Q26c (eTwinning)

Primerjalna tabela													
			Q26c								Skupaj		
			Ne poznam		Sem že slišal/-a, a ne vem za kaj gre		Poznam		Dobro poznam				
Q9a	Ne		16	20,3 %	22	27,8 %	33	41,8 %	8	10,1 %	79	100,0 %	
	Da		7	6,5 %	16	14,8 %	60	55,6 %	25	23,1 %	108	100,0 %	
Skupaj				23	12,3 %	38	20,3 %	93	49,7 %	33	17,6 %	187	100,0 %

Odgovora Comenius in eTwinning sta povezana (Pearson $\chi^2(3)=16.976$, $p<.05$ (2-stranska)), razlike v odstotkih pri eTwinning so signifikantne pri kategoriji Comenius (K-W $\chi^2(1)=16.232$, $p<.05$ (2-stranska)).

Tabela 9: Q9a (Comenius) * Q26aRec (VŽU – združene kategorije)

Primerjalna tabela							
		Q26aRec				Skupaj	
		Ne poznam ali Sem že slišal/-a, a ne vem za kaj gre		Poznam ali dobro poznam			
Q9a	Ne	48	60,8 %	31	39,2 %	79	100,0 %
	Da	21	19,6 %	86	80,4 %	107	100,0 %
Skupaj		69	37,1 %	117	62,9 %	186	100,0 %

Odgovora Comenius in VŽU sta povezani tudi, ko združimo kategorije (Pearson $\chi^2(1)=32.952$, $p<.05$ (2-stranska)), razlike v odstotkih pri VŽU so signifikantne pri kategoriji Comenius (K-W $\chi^2(1)=32.774$, $p<.05$ (2-stranska)).

Tabela 10: Q9a (Comenius) * Q26bRec (Erasmus+ – združene kategorije)

Primerjalna tabela							
		Q26bRec				Skupaj	
		Ne poznam ali Sem že slišal/-a, ne vem za kaj gre		Poznam ali dobro poznam			
Q9a	Ne	26	32,9 %	53	67,1 %	79	100,0 %
	Da	7	6,4 %	102	93,6 %	109	100,0 %
Skupaj		33	17,6 %	155	82,4 %	188	100,0 %

Odgovora Comenius in Erasmus+ sta povezani tudi, ko združimo kategorije (Pearson $\chi^2(3)=22.208$, $p<.05$ (2-stranska)), razlike v odstotkih Erasmus+ so signifikantne pri kategoriji Comenius (K-W $\chi^2(1)=22.090$, $p<.05$ (2-stranska)).

Tabela 11: Q9a (Comenius) * Q26cRec (eTwinning – združene kategorije)

Primerjalna tabela							
		Q26cRec				Skupaj	
		Ne poznam ali Sem že slišal/-a, a ne vem za kaj gre		Poznam ali dobro poznam			
Q9a	Ne	38	48,1 %	41	51,9 %	79	100,0 %
	Da	23	21,3 %	85	78,7 %	108	100,0 %
Skupaj		61	32,6 %	126	67,4 %	187	100,0 %

Odgovora Comenius in eTwinning sta povezana (Pearson $\chi^2(3)=14.915$, $p<.05$ (2-stranska)), razlike v odstotkih eTwinning so signifikantne pri kategoriji Comenius (K-W $\chi^2(1)=18.435$, $p<.05$ (2-stranska)).

Tabela 12: Q9b (Leonardo da Vinci) * Q26a (VŽU)

Primerjalna tabela											
		Q26a								Skupaj	
		Ne poznam		Sem že slišal/-a, a ne vem za kaj gre		Poznam		Dobro poznam			
Q9b	Ne	32	20,4 %	36	22,9 %	62	39,5 %	27	17,2 %	157	100,0 %
	Da	0	0,0 %	1	3,4 %	17	58,6 %	11	37,9 %	29	100,0 %
Skupaj		32	17,2 %	37	19,9 %	79	42,5 %	38	20,4 %	186	100,0 %

Odgovora Leonardo da Vinci in VŽU sta povezana (Pearson $\chi^2(3)=17.841$, $p<.05$ (2-stranska)), razlike v odstotkih VŽU so signifikantne pri kategoriji Leonardo da Vinci (K-W $\chi^2(1)=16.740$, $p<.05$ (2-stranska)).

Tabela 13: Q9b (Leonardo da Vinci) * Q26b (Erasmus+)

Primerjalna tabela											
		Q26b								Skupaj	
		Ne poznam		Sem že slišal/-a, ne vem za kaj gre		Poznam		Dobro poznam			
Q9b	Ne	13	8,2 %	20	12,7 %	76	48,1 %	49	31,0 %	158	100,0 %
	Da	0	0,0 %	0	0,0 %	8	26,7 %	22	73,3 %	30	100,0 %
Skupaj		13	6,9 %	20	10,6 %	84	44,7 %	71	37,8 %	188	100,0 %

Odgovora Leonardo da Vinci in Erasmus+ sta povezana (Pearson $\chi^2(3)=20.815$, $p<.05$ (2-stranska)), razlike v odstotkih Erasmus+ so signifikantne pri kategoriji Leonardo da Vinci (K-W $\chi^2(1)=20.172$, $p<.05$ (2-stranska)).

Tabela 14: Q9b (Leonardo da Vinci) * Q26c (eTwinning)

Primerjalna tabela											
		Q26c								Skupaj	
		Ne poznam		Sem že slišal/-a, ne vem za kaj gre		Poznam		Dobro poznam			
Q9b	Ne	22	14,0 %	33	21,0 %	76	48,4 %	26	16,6 %	157	100,0 %
	Da	1	3,3 %	5	16,7 %	17	56,7 %	7	23,3 %	30	100,0 %
Skupaj		23	12,3 %	38	20,3 %	93	49,7 %	33	17,6 %	187	100,0 %

Odgovora Leonardo da Vinci in eTwinning nista povezana (Pearson $\chi^2(3)=3.571$, $p>.05$ (2-stranska)), razlike v odstotkih eTwinning niso signifikantne pri kategoriji Leonardo da Vinci (K-W $\chi^2(1)=3.012$, $p>.05$ (2-stranska)).

Tabela15: Q9b (Leonardo da Vinci) * Q26aRec (VŽU – združene kategorije)

Primerjalna tabela							
		Q26aRec				Skupaj	
		Ne poznam ali Sem že slišal/-a, a ne vem za kaj gre		Poznam ali dobro poznam			
Q9b	Ne	68	43,3 %	89	56,7 %	157	100,0 %
	Da	1	3,4 %	28	96,6 %	29	100,0 %
Skupaj		69	37,1 %	117	62,9 %	186	100,0 %

Odgovora Leonardo da Vinci in VŽU sta povezana ta povezana tudi, ko združimo kategorije (Pearson $\chi^2(1)=16.670$, $p<.05$ (2-stranska)), razlike v odstotkih Leonardo da Vinci so signifikantne pri kategoriji VŽU (K-W $\chi^2(1)=16.580$, $p<.05$ (2-stranska)).

Tabela 16: Q9b (Leonardo da Vinci) * Q26bRec (Erasmus+ – združene kategorije)

Primerjalna tabela									
		Q26bRec				Skupaj			
		Ne poznam ali Sem že slišal/-a, a ne vem za kaj gre		Poznam ali dobro poznam					
Q9b	Ne	33	20,9 %	125	79,1 %	158		100,0 %	
	Da	0	0,0 %	30	100,0 %	30		100,0 %	
Skupaj		33	17,6 %	155	82,4 %	188		100,0 %	

Odgovora Leonardo da Vinci in Erasmus+ sta povezana tudi, ko združimo kategorije (Pearson $\chi^2(1)=6.600$, $p<.05$ (2-stranska)), razlike v odstotkih Leonardo da Vinci so signifikantne pri kategoriji Erasmus+ (K-W $\chi^2(1)=7.759$, $p<.05$ (2-stranska)).

Tabela 17: Q9b (Leonardo da Vinci) * Q26cRec (eTwinning – združene kategorije)

Primerjalna tabela									
		Q26cRec				Skupaj			
		Ne poznam ali Sem že slišal/-a, a ne vem za kaj gre		Poznam ali dobro poznam					
Q9b	Ne	55	35,0 %	102	65,0 %	157		100,0 %	
	Da	6	20,0 %	24	80,0 %	30		100,0 %	
Skupaj		61	32,6 %	126	67,4 %	187		100,0 %	

Odgovora Leonardo da Vinci in eTwinning tudi, ko združimo kategoriji, nista povezana (Pearson $\chi^2(1)=2.589$, $p>.05$ (2-stranska)), razlike v odstotkih Leonardo da Vinci pri kategoriji eTwinning niso signifikantne (K-W $\chi^2(1)=2.575$, $p>.05$ (2-stranska)).

Tabela 18: Q4 (osnovna/srednja šola) * Q26a (VŽU)

Primerjalna tabela											
		Q26a								Skupaj	
		Ne poznam		Sem že slišal/-a, a ne vem za kaj gre		Poznam		Dobro poznam			
Q4	Osnovna šola	28	21,7 %	33	25,6 %	43	33,3 %	25	19,4 %	129	100,0 %
	Srednja šola	4	7,3 %	4	7,3 %	35	63,6 %	12	21,8 %	55	100,0 %
Skupaj		32	17,4 %	37	20,1 %	78	42,4 %	37	20,1 %	184	100,0 %

Odgovora Q4 in Q26a sta povezana (Pearson $\chi^2(3)=19.513$, $p<.05$ (2-stranska)), razlike v odstotki pri Q26a so signifikantne pri Q4 (K-W $\chi^2(1)=9.573$, $p<.05$ (2-stranska)).

Tabela 19: Q4 (osnovna/srednja šola) * Q26b (Erasmus+)

Primerjalna tabela												
		Q26b								Skupaj		
		Ne poznam		Sem že slišal/-a, a ne vem za kaj gre		Poznam		Dobro poznam				
Q4	Osnovna šola	12	9,2 %	20	15,4 %	60	46,2 %	38	29,2 %	130	100,0 %	
	Srednja šola	1	1,8 %	0	0,0 %	24	42,9 %	31	55,4 %	56	100,0 %	
Skupaj		13	7,0 %	20	10,8 %	84	45,2 %	69	37,1 %	186	100,0 %	

Q4 in Q26b sta povezana (Pearson $\chi^2(3)=19.015$, $p<.05$ (2-stranska)), razlike v odstotkih pri Q26b so signifikantne pri kategoriji Q4 (K-W $\chi^2(1)=16.284$, $p<.05$ (2-stranska)).

Tabela 20: Q4 (osnovna/srednja šola) * Q26c (eTwinning)

Primerjalna tabela											
		Q26c								Skupaj	
		Ne poznam		Sem že slišal/-a, a ne vem za kaj gre		Poznam		Dobro poznam			
Q4	Osnovna šola	19	14,7 %	23	17,8 %	65	50,4 %	22	17,1 %	129	100,0 %
	Srednja šola	4	7,1 %	14	25,0 %	28	50,0 %	10	17,9 %	56	100,0 %
Skupaj		23	12,4 %	37	20,0 %	93	50,3 %	32	17,3 %	185	100,0 %

Odgovora Q4 in Q26c nista povezana (Pearson $\chi^2(3)=2.827$, $p>.05$ (2-stranska)), razlike v odstotkih pri Q26c niso signifikantne pri kategoriji Q4 (K-W $\chi^2(1)=0.147$, $p>.05$ (2-stranska)).

Tabela 21: Q4 (osnovna/srednja šola) * Q26aRec (VŽU – združene kategorije)

Primerjalna tabela							
		Q26aRec				Skupaj	
		Ne poznam ali Sem že slišal/-a, a ne vem za kaj gre		Poznam ali dobro poznam			
Q4	Osnovna šola	61	47,3 %	68	52,7 %	129	100,0 %
	Srednja šola	8	14,5 %	47	85,5 %	55	100,0 %
Skupaj		69	37,5 %	115	62,5 %	184	100,0 %

Odgovora Q4 in Q26aRec sta povezana (Pearson $\chi^2(1)=16.637$, $p<.05$ (2-stranska)), razlike v odstotkih pri Q26c so signifikantne pri kategoriji Q4 (K-W $\chi^2(1)=16.541$, $p<.05$ (2-stranska)).

Tabela 22: Q4 (osnovna/srednja šola)* Q26bRec (Erasmus+ – združene kategorije)

Primerjalna tabela							
			Q26bRec			Skupaj	
		Ne poznam ali Sem že slišal/-a, a ne vem za kaj gre		Poznam ali dobro poznam			
Q4	Osnovna šola	32	24,6 %	98	75,4 %	130	100,0 %
	Srednja šola	1	1,8 %	55	98,2 %	56	100,0 %
Skupaj		33	17,7 %	153	82,3 %	186	100,0 %

Odgovora Q4 in Q26bRec sta povezana (Pearson $\chi^2(1)=13.978$, $p<.05$ (2-stranska)), razlike v odstotkih pri Q26c so signifikantne pri kategoriji Q4 (K-W $\chi^2(1)=13.903$, $p<.05$ (2-stranska)).

Tabela 23: Q4 (osnovna/srednja šola)* Q26cRec (eTwinning – združene kategorije)

Primerjalna tabela							
		Q26cRec				Skupaj	
		Ne poznam ali Sem že slišal/-a, a ne vem za kaj gre		Poznam ali dobro poznam			
Q4	Osnovna šola	42	32,6 %	87	67,4 %	129	100,0 %
	Srednja šola	18	32,1%	38	67,9%	56	100,0 %
Skupaj		60	32,4%	125	67,6%	185	100,0 %

Odgovora Q4 in Q26cRec nista povezana (Pearson $\chi^2(1)=0.003$, $p>.05$ (2-stranska)), razlike v odstotkih pri Q26c niso signifikantne pri kategoriji Q4 (K-W $\chi^2(1)=0.003$, $p>.05$ (2-stranska)).

Priloga: Primerjave razlik med ravnmi VIZ (VŽU in Erasmus+)

Tabela 24: Raven VIZ * Q26a (VŽU)

Primerjalna tabela											
		Q26a								Skupaj	
		Ne poznam		Sem že slišal/-a, a ne vem za kaj gre		Poznam		Dobro poznam			
RAVEN VIZ	Vrtec	33	31,7 %	33	31,7 %	32	30,8 %	6	5,8 %	104	100,0 %
	Osnovna šola	28	21,7 %	33	25,6 %	43	33,3 %	25	19,4 %	129	100,0 %
	Srednja šola	4	7,3 %	4	7,3 %	35	63,6 %	12	21,8 %	55	100,0 %
	Visokošolci	2	8,0 %	2	8,0 %	11	44,0 %	10	40,0 %	25	100,0 %
	Odrasli	16	23,5 %	10	14,7 %	28	41,2 %	14	20,6 %	68	100,0 %
Skupaj		83	21,8 %	82	21,5 %	149	39,1 %	67	17,6 %	381	100,0 %

Raven VIZ in Q26a sta povezana (Pearson $\chi^2(12)=55.303$, $p<.05$ (2-stranska)), razlike v odstotkih pri Q26a so signifikantne pri kategoriji raven VIZ (K-W $\chi^2(4)=41.231$, $p<.05$ (2-stranska)).

Tabela 25: Raven VIZ * Q26b (Erasmus+)

Primerjalna tabela												
		Q26b								Skupaj		
		Ne poznam		Sem že slišal/-a, a ne vem za kaj gre		Poznam		Dobro poznam				
RAVEN VIZ	Vrtec	28	26,7 %	28	26,7 %	42	40,0 %	7	6,7 %	105	100,0%	
	Osnovna šola	12	9,2 %	20	15,4 %	60	46,2 %	38	29,2 %	130	100,0%	
	Srednja šola	1	1,8 %	0	0,0 %	24	42,9 %	31	55,4 %	56	100,0%	
	Visokošolci	0	0,0 %	0	0,0 %	10	37,0 %	17	63,0 %	27	100,0%	
	Odrasli	14	20,6 %	8	11,8 %	25	36,8 %	21	30,9 %	68	100,0%	
Skupaj		55	14,2 %	56	14,5 %	161	41,7%	114	29,5%	386	100,0%	

Raven VIZ in Q26b sta povezana (Pearson $\chi^2(12)=91.438$, $p<.05$ (2-stranska)), razlike v odstotkih pri Q26a so signifikantne pri kategoriji raven VIZ (K-W $\chi^2(4)=83.857$, $p<.05$ (2-stranska)).

Tabela 26: Raven VIZ * Q26aRec (VŽU – združene kategorije)

Primerjalna tabela							
		Q26aRec				Skupaj	
		Ne poznam ali Sem že slišal/-a, a ne vem za kaj gre		Poznam ali dobro poznam			
RAVEN VIZ	Vrtec	66	63,5 %	38	36,5 %	104	100,0 %
	Osnovna šola	61	47,3 %	68	52,7 %	129	100,0 %
	Srednja šola	8	14,5 %	47	85,5 %	55	100,0 %
	Visokosolci	4	16,0 %	21	84,0 %	25	100,0 %
	Odrasli	26	38,2 %	42	61,8 %	68	100,0 %
Skupaj		165	43,3 %	216	56,7 %	381	100,0 %

Raven VIZ in Q26aRec sta povezana (Pearson $\chi^2(4)=44.875$, $p<.05$ (2-stranska)), razlike v odstotkih pri Q26a so signifikantne pri kategoriji raven VIZ (K-W $\chi^2(4)=44.757$, $p<.05$ (2-stranska)).

Tabela 27: Raven VIZ * Q26bRec (Erasmus+ združene kategorije)

Primerjalna tabela							
		Q26bRec				Skupaj	
		Ne poznam ali Sem že slišal/-a, a ne vem za kaj gre		Poznam ali dobro poznam			
RAVEN VIZ	Vrtec	56	53,3 %	49	46,7 %	105	100,0 %
	Osnovna šola	32	24,6 %	98	75,4 %	130	100,0 %
	Srednja šola	1	1,8 %	55	98,2 %	56	100,0 %
	Visokošolci	0	0,0 %	27	100,0 %	27	100,0 %
	Odrasli	22	32,4 %	46	67,6 %	68	100,0 %
Skupaj		111	28,8 %	275	71,2 %	386	100,0 %

Raven VIZ in Q26bRec sta povezana (Pearson $\chi^2(4)=63.256$, $p<.05$ (2-stranska)), razlike v odstotkih pri Q26a so signifikantne pri kategoriji raven VIZ (K-W $\chi^2(4)=63.092$, $p<.05$ (2-stranska)).

Priloga: Odstotki odgovorov na postavke, povezane z vplivom Erasmus+ (VŽU) na individualno raven

Tabela 28: Ocena upravičencev in potencialnih upravičencev projektov o vplivu Erasmus+ (VŽU) na področja dela v njihovem zavodu (v %)

VŽU in/ali Erasmus+ ima vpliv na:	dolgoročno negativen vpliv	kratkoročno negativen vpliv	projekt ni imel vpliva	kratkoročno pozitiven vpliv	dolgoročno pozitiven vpliv
občutek pripadnosti zaposlenih skupnim ciljem	0	0	4	43	52
	0	0	8	36	55
	0	2	12	37	49
	0	0	30	30	41
	0	0	9	60	31
kolegialnost med zaposlenimi	0	4	4	43	48
	0	0	9	36	54
	0	0	9	29	62
	0	4	22	33	41
	0	0	26	34	40
stike pedagoških delavcev/izobraževalcev odraslih s tujimi pedagoškimi delavci/izobraževalci odraslih	0	0	5	32	64
	0	0	5	37	58
	0	2	3	34	60
	0	0	11	11	78
	0	0	11	34	54
izmenjavo učencev/dijakov/študentov/udeležencev izobraževanja odraslih s partnerskimi šolami/zavodi	/	/	/	/	/
	0	0	23	30	47
	0	0	4	32	65
	0	4	7	22	67
	0	0	32	29	38
ekskurzije učencev/dijakov/študentov v tujino	/	/	/	/	/
	0	0	27	28	46
	2	0	12	26	60
	0	0	26	48	26
	/	/	/	/	/

stike učencev/dijakov/ študentov/udeležence	/	/	/	/	/
izobraževanja odraslih s tujimi	0	0	18	31	51
učenci/dijaki/študenti/ udeleženci izob. odraslih	0	2	3	38	57
	0	0	11	26	63
	0	0	21	26	53
sodelovanje med pedagoškimi	0	0	9	26	65
delavci/izobraževalci	0	0	12	27	61
odraslih in	0	0	14	23	63
ravnatelj/vodstvom	0	0	19	33	48
	0	0	18	41	41
podporo pedagoškim	0	0	4	26	70
delavcem/izobraževalcev	0	0	9	18	73
odraslih s strani	0	0	12	14	74
ravnatelja/vodstva	0	0	22	22	56
	0	0	18	36	45
seznanjenost	0	0	13	26	61
ravnatelja/vodstva z	1	0	14	21	64
delom pedagoškega	0	0	16	32	53
delavca/izobraževalca	0	0	33	33	33
odraslih	0	0	26	35	38
izvajanje obveznega	0	9	13	22	57
programa	0	4	19	26	51
vrta/šole/zavoda	0	4	30	23	43
	0	0	26	30	44
	3	0	44	29	24
izvajanje dodatnih	0	4	4	30	61
dejavnosti za	0	1	12	42	45
otroke/učence/dijake/ študente/ udeležence	0	2	9	43	46
izobraževanja odraslih	0	0	0	59	41
	3	0	15	50	32
prepoznavnost našega	0	0	9	22	70
vrta/šole/zavoda v	0	0	8	24	68
okolju	0	0	7	21	71
	0	0	19	15	65
	0	0	6	53	41
pripravljenost kolektiva	0	0	13	22	65

za sodelovanje v novih projektih	0	0	8	38	54
	0	4	7	36	54
	0	4	15	37	44
	0	0	9	51	40
odprtost našega vrtca/šole/zavoda do lokalnega okolja in širše	0	0	9	17	74
	0	0	12	24	56
	0	0	15	13	73
	0	4	26	19	52
	0	0	14	34	51
sodelovanje s starši otrok/učencev/dijakov	0	0	22	35	43
	0	0	20	40	40
	0	2	14	45	39
	/	/	/	/	/
	/	/	/	/	/
sodelovanje z drugimi vrtci/šolami/zavodi v Sloveniji	0	0	30	35	35
	0	1	41	26	32
	4	0	30	34	32
	4	0	30	22	44
	0	0	24	35	41
pripravljenost kolektiva na navezovanje stikov z vrtci /šolami/zavodi v tujini	0	0	9	30	61
	0	0	12	35	54
	0	2	9	27	63
	0	0	4	26	70
	0	0	3	38	59
dialog med zaposlenimi	0	0	4	39	57
	0	0	15	29	55
	0	0	18	39	43
	0	0	26	41	33
	0	0	23	43	34
uporabo IKT v vrtcu/šoli/zavodu/organizaciji	0	0	4	35	61
	0	0	20	18	62
	0	4	31	29	36
	0	0	48	30	22
	0	0	29	26	44
sporazumevalno zmožnost zaposlenih v	0	0	9	22	70
	0	0	12	36	52

tujem jeziku	0	4	7	21	68
	0	0	22	22	56
	0	0	11	34	54
(so)delovanje in usklajevanje med pedagoškimi delavci/izobraževalci odraslih (projektno delo, mednarodno sodelovanje)	0	0	9	13	78
	0	1	9	32	58
	0	2	4	30	64
	0	0	11	30	59
	0	0	9	38	53
lažjo identifikacija tem za sodelovanje v nacionalnih projektih	0	0	22	35	43
	0	0	27	36	36
	2	2	29	27	41
	0	4	44	30	22
	0	0	29	26	44
delovanje v nacionalnih projektih	0	0	26	22	52
	0	0	31	28	41
	2	2	32	27	38
	4	0	52	22	22
	0	0	38	35	26
uspešnost pri izboru v nacionalnih projektih	0	0	26	35	39
	0	1	35	26	38
	2	2	39	20	38
	0	0	56	22	22
	0	0	53	26	31
Legenda:	vrtec	osnovna šola	srednja šola	visokošol. izobr.	izobr. odraslih

Tabela 29: Ocena upravičencev in potencialnih upravičencev projektov o vplivu Erasmus+ (VŽU) na delo strokovnih delavcev njihovega zavoda (učiteljev, izobraževalcev) (v %)

VŽU/Erasmus+ ima vpliv na:	dolgoročno negativen vpliv	kratkoročno negativen vpliv	projekt ni imel vpliva	kratkoročno pozitiven vpliv	dolgoročno pozitiven vpliv
uporabo sodelovalnega učenja pri pouku/v skupini otrok/predavanjih	0	0	14	29	57
	0	0	15	38	47
	0	0	15	36	49
	0	0	36	18	45
	0	0	31	28	41
spodbujanje individualnega dela pri pouku/v skupini/pri predavanjih/pri različnih oblikah izobraževanja odraslih (npr. študijski krožki)	0	0	14	29	57
	0	0	25	34	41
	0	0	29	40	31
	0	0	27	27	45
	0	0	32	35	32
izvajanje medpredmetnega povezovanja/medsebojno povezovanje kurikula/študijskih krožkov	0	0	14	14	71
	0	0	11	37	52
	0	0	5	35	60
	0	4	30	30	35
	0	0	44	22	34
uporabo novih učnih/študijskih pripomočkov in gradiv	0	0	10	38	52
	0	0	18	34	48
	0	0	18	40	42
	0	0	25	15	60
	0	0	9	38	53
sodelovanje in usklajevanje med učitelji/pedagoškimi delavci/izobraževalci odraslih (projektno delo, medpredmetno povezovanje)	0	5	5	33	57
	0	1	19	26	53
	0	0	6	38	57
	0	0	18	27	55
	0	0	34	31	34
obremenitev učiteljev/pedagoških	0	29	24	19	29
	0	35	15	42	8

delavcev/izobraževalcev odraslih	4	35	15	36	11
	14	23	32	23	9
	0	32	32	23	13
seznanjenost z novimi oblikami in metodami poučevanja	0	0	10	33	57
	0	0	8	28	64
	0	2	15	35	49
	0	0	18	23	59
	0	0	9	38	53
uporabo raznolikih oblik in metod poučevanja	0	0	14	33	52
	0	0	8	27	65
	0	0	16	35	49
	0	0	18	23	59
	0	0	9	44	47
vključevanje lastne kulture in dediščine v poučevanje	0	0	5	33	62
	0	0	13	31	56
	0	2	24	35	40
	0	5	45	18	32
	0	0	34	34	31
zmožnost učiteljev/pedagoških delavcev/izobraževalcev odraslih za poučevanje študentov/učečih s posebnimi potrebami, ranljivimi skupinami (IO)	0	0	48	5	48
	0	1	47	19	32
	2	0	67	15	16
	0	0	77	5	18
	0	0	50	22	28
razvoj računalniških veščin (IKT-veščin) učiteljev/pedagoških delavcev/izobraževalcev odraslih	0	0	19	19	62
	0	0	19	19	62
	0	0	40	24	36
	0	0	64	9	27
	0	0	41	34	25
socialne kompetence učiteljev/pedagoških delavcev/izobraževalcev odraslih	0	0	10	19	71
	0	0	17	22	62
	0	0	15	24	62
	0	0	27	14	59
	0	0	16	28	56
organizacijske in vodstvene veščine	0	0	14	19	67
	0	0	8	22	71

učiteljev/pedagoških delavcev/izobraževalcev odraslih (zmožnost in pripravljenost organiziranja in vodenja projektov ter timov)	0	0	7	33	60
	0	0	23	18	59
	0	0	13	25	63
usposabljanje učiteljev/pedagoških delavcev/izobraževalcev odraslih v uporabi IKT	0	0	24	19	57
	0	0	24	24	51
	0	0	40	20	40
	0	0	68	5	27
	0	0	44	28	28
usposabljanje učiteljev/pedagoških delavcev/izobraževalcev odraslih v znanju tujih jezikov	0	0	19	38	43
	0	0	14	27	58
	0	0	16	25	58
	0	0	27	27	45
	0	0	9	34	56
usposabljanje učiteljev/pedagoških delavcev/izobraževalcev odraslih v uporabi novih oblik in metod poučevanja	0	0	19	29	52
	0	0	17	26	57
	0	0	24	25	51
	0	0	27	18	55
	0	0	19	41	41
odnos učiteljev/pedagoških delavcev/izobraževalcev odraslih z otroci/učenci/dijaki/študenti/učečimi se	0	0	29	5	67
	0	0	18	29	53
	0	0	11	25	64
	0	0	27	23	50
	0	0	23	35	42
odnos učiteljev/pedagoških delavcev/izobraževalcev odraslih z vodstvom zavoda/organizacije	/	/	/	/	/
	/	/	/	/	/
	/	/	/	/	/
	0	0	32	9	59
	0	0	28	38	34
ozaveščenost učiteljev/pedagoških delavcev/izobraževalcev odraslih o skupni	0	0	29	24	48
	0	0	10	32	58
	0	0	15	46	39
	0	0	32	23	45

evropski dediščini	0	0	34	34	41
ozaveščenost	0	0	19	29	52
učiteljev/pedagoških	0	1	12	29	58
delavcev/izobraževalcev	0	0	11	38	51
odraslih o evropskih	0	0	27	18	55
kulturnih in moralnih	0	0	16	38	47
vrednotah	0	0	5	24	71
učiteljevo/	0	0	9	12	79
izobraževalčevo	0	0	5	24	71
spoštovanje različnih	0	0	9	36	55
kultur	0	0	16	22	63
učiteljevo/	0	0	19	24	57
izobraževalčevo	0	0	22	23	55
poznavanje evropskih	0	0	25	31	44
institucij in njihovega	0	0	32	27	41
delovanja	0	0	19	38	44
poznavanje in	0	0	14	29	57
razumevanje sistemov	0	1	4	31	64
izobraževanja v državah	0	4	7	40	49
partnericah	0	0	5	14	82
	0	0	9	38	53
poznavanje tujih	0	0	14	24	62
didaktičnih okolij	0	0	3	37	60
	2	0	13	38	47
	0	0	9	36	55
	0	0	9	47	44
motiviranost	0	0	14	38	48
učiteljev/pedagoških	0	0	6	36	58
delavcev/izobraževalcev	2	0	11	38	49
odraslih za uvajanja	0	0	14	36	50
sprememb in novosti v	0	0	9	50	41
poučevanje	0	0	19	24	57
prizadevanje	0	0	24	27	49
učiteljev/pedagoških	0	2	15	29	55
delavcev/izobraževalcev	0	0	41	23	36
odraslih za demokratični					

dialog z učenci/dijaki/šudenti/učečimi se	0	0	34	31	34
vključevanje učencev/dijakov/šudentov/učečih se v odločitve o poteku učenja	0	0	38	29	33
	0	0	36	27	36
	0	0	33	29	38
	0	0	55	27	18
	0	0	25	50	25
mobilnost študentov v tujino	/	/	/	/	/
	/	/	/	/	/
	/	/	/	/	/
	0	0	9	9	82
	/	/	/	/	/
sodelovanje z raziskovalci iz tujine	/	/	/	/	/
	/	/	/	/	/
	/	/	/	/	/
	0	0	9	18	73
	/	/	/	/	/
pripravo publikacij skupaj s soavtorji iz tujine	/	/	/	/	/
	/	/	/	/	/
	/	/	/	/	/
	0	0	18	23	59
	/	/	/	/	/
objavljanje v mednarodnih revijah in založbah	/	/	/	/	/
	/	/	/	/	/
	/	/	/	/	/
	0	0	23	27	50
	/	/	/	/	/
spremljanje tuje literature za poznavanje aktualnega dogajanja znotraj stroke	/	/	/	/	/
	/	/	/	/	/
	/	/	/	/	/
	0	0	27	23	50
	/	/	/	/	/
mobilnost študentov iz tujine na domači zavod	/	/	/	/	/
	/	/	/	/	/
	/	/	/	/	/

	0	0	23	18	59
	/	/	/	/	/
mobilnost domačih učiteljev in raziskovalcev v tujino	/	/	/	/	/
	/	/	/	/	/
	/	/	/	/	/
	0	0	18	14	68
	/	/	/	/	/
mobilnost učiteljev in raziskovalcev iz tujine na domači zavod	/	/	/	/	/
	/	/	/	/	/
	/	/	/	/	/
	0	0	18	18	64
	/	/	/	/	/
predavanje tujih predavateljev na domači zavod	/	/	/	/	/
	/	/	/	/	/
	/	/	/	/	/
	0	0	18	32	50
	/	/	/	/	/
predavanje v tujem jeziku na domači zavod	/	/	/	/	/
	/	/	/	/	/
	/	/	/	/	/
	0	0	32	18	50
	/	/	/	/	/
uporabo mednarodne literature in tematik v pedagoškem delu	/	/	/	/	/
	/	/	/	/	/
	/	/	/	/	/
	0	0	23	27	50
	/	/	/	/	/
oblikovanje skupnih in dvojnih študijskih programov	/	/	/	/	/
	/	/	/	/	/
	/	/	/	/	/
	0	0	50	18	32
	/	/	/	/	/
Legenda:	vrtec	osnovna šola	srednja šola	visokošol. izobr.	izobr. odraslih

Priloga: Merjenje učinkov projekta na organizacijo po zaključku trajanja projekta

Tabela 30: Merjenje učinkov projekta na organizacijo po zaključku projekta (v %).

Raven	Da	Ne
Vrtci	42	58
Osnovne šole	47	53
Srednje šole	45	55
Visokošolski zavodi	37	63
Izobraževanje odraslih	44	56

Iz prostih odgovorov je razvidno, da zelo različno razumejo merjenje učinkov po koncu trajanja projekta.

Nekaj prostih odgovorov respondentov vrtčevske ravni smo prejeli, omenjajo evalvacijska poročila. Anketni vprašalniki so prevladujoč odgovor respondentov osnovnošolske ter srednješolske ravni. Visokošolski respondenti so v prostih odgovorih izpostavili predvsem samoevalvacijska poročila oziroma posredno merjenje teh učinkov. Na ravni izobraževanja odraslih ni prevladujočega odgovora, temveč so izpostavljene različne metode, vsebine, oblike tega merjenja.

Glede pogostosti merjenja teh učinkov sta prevladujoča odgovora osnovnošolske ter srednješolske ravni in izobraževanja odraslih enkrat ali dvakrat letno. Pri visokošolski ravni je največ odgovorov enkrat letno ali večkrat na leto.

Priloga: Primerjava statistično značilnih razlik med VIZ ravnmi glede kazalnikov (raven institucij)

Rezultati lestvice so izdelani z analizo glavnih komponent. Osrednja točka lestvice je 10, s standardnim odklonom 2. Osrednja točka lestvice ne more biti interpretirana kot, da učinka ni (zaradi tega ker večina respondentov ni ali je zelo malo uporabljala prvi dve kategoriji pri ocenjevanju vpliva), zato je lestvica pomaknjena proti pozitivnim vplivom. Še vedno pa nam informacija o kazalnikih da zanesljivo informacijo o razlikah med skupinami.

Tabela 31: Kazalnik poučevanja in profesionalnega razvoja (raven institucij)

Skupina respondentov	Število odgovorov	Povprečje	Standardni Odklon
Vrtec	129	9,05	1,52003
Osnovna šola	169	10,23	2,04232
Sredna šola	68	11,51	1,67532
Visokošolci	47	10,09	2,10165
Odrasli	89	9,74	1,92825
Skupaj	502	10,00	2,00000

Razlike v povprečjih kazalnika, med različnimi skupinami respondentov, so statistično signifikantne (K-W $\chi^2(4)=45.704$, $p<.05$ (2-stranska)).

Statistično značilne razlike smo našli pri parih naslednjih skupin respondentov (z uporabo Dunn post-hoc testa (z Bonferronijevo prilagojeno signifikantnost $p<0.05$, dvo-stranska):

- vrtec in osnovna šola,
- srednja šola in vrtec,
- srednja šola in odrasli,
- srednja šola in visokošolska raven,
- srednja šola in osnovna šola.

Tabela 32: Kazalnik organizacijske klime (raven institucij)

Skupina respondentov	Število odgovorov	Povprečje	Standardni odklon
Vrtec	129	9,0120	1,53305
Osnovna šola	169	10,2323	2,03022
Srednja šola	68	11,5851	1,63098
Visokošolci	47	10,1559	2,08592
Odrasli	89	9,6975	1,89840
Skupaj	502	10,0000	2,00000

Razlike v povprečjih kazalnika, glede na različne skupine respondentov, so statistično signifikantne (K-W $\chi^2(4)=56.096$, $p<.05$ (dvo-stranska)).

Statistično značilne razlike smo našli pri parih naslednjih skupin respondentov (z uporabo Dunn post-hoc testa (z Bonferronijevo prilagojeno signifikantnostjo $p<0.05$, 2-stranska)):

- vrtec in osnovna šola,
- sredna šola in vrtec,
- sredna šola in odrasli,
- srednja šola in visokošolska raven,
- srednja šola in osnovna šola.

Tabela 33: Kazalnik nacionalnih projektov (raven institucij)

Skupina respondentov	Število odgovorov	Povprečje	Standardni odklon
Vrtec	129	9,0309	1,56196
Osnovna šola	169	10,2363	2,03892
Srednja šola	68	11,4306	1,66044
Visokosolci	47	10,2084	2,09544
Odrasli	89	9,7528	1,93464
Skupaj	502	10,0000	2,00000

Razlike v povprečjih kazalnika, glede na različne skupine respondentov, so statistično signifikantne (K-W $\chi^2(4)=46.367$, $p<.05$ (2-stranska)).

Statistično značilne razlike smo našli pri parih naslednjih skupin respondentov (z uporabo Dunn post-hoc testa (z Bonferronijevo prilagojeno signifikantnostjo $p<0.05$, dvo-stranska)):

- vrtec in osnovna šola,
- srednja šola in vrtec,
- srednja šola in odrasli,

- srednja šola in visokošolci,
- srednja šola in osnovna šola.

Tabela 34: Kazalnik evropske dodane vrednosti (raven institucij)

Skupina respondentov	Število odgovorov	Povprečje	Standardni odklon
Vrtec	129	9,0609	1,49496
Osnovna šola	169	10,2262	2,04984
Srednja šola	68	11,5154	1,68105
Visokošolci	47	10,0580	2,14633
Odrasli	89	9,7432	1,92524
Skupaj	502	10,0000	2,00000

Razlike v povprečjih kazalnika, glede na različne skupine respondentov, so statistično signifikantne (K-W $\chi^2(4)=44.360$, $p<.05$ (2-stranska)).

Statistično značilne razlike smo našli pri parih naslednjih skupin respondentov (z uporabo Dunn post-hoc test (z Bonferronijevo prilagojeno signifikantnostjo $p<0.05$, 2-stranska)):

- vrtec in osnovna šola,
- srednja šola in vrtec,
- srednja šola in odrasli,
- srednja šola in visokošolci,
- srednja šola in osnovna šola.

Priloga: Aktivnosti, ki prispevajo k internacionalizaciji vašega zavoda

Tabela 35: Aktivnosti, ki prispevajo k internacionalizaciji zavoda (glede na nivo VIZ) (v %)

Aktivnosti v organizaciji, ki prispevajo k internacionalizaciji organizacije	da	ne	se ne morem odločiti
izvajanje kurikula	85	5	10
	63	18	19
	54	28	19
	58	19	23
	43	34	23
način poučevanja/učenja	82	4	13
	77	12	11
	69	19	13
	77	12	12
	66	20	15
obogatitvene dejavnosti/izvajanje obšolskih dejavnosti/krožkov	88	1	11
	78	12	10
	85	11	4
	81	8	12
	59	23	18
sodelovanje z lokalnim okoljem	84	4	11
	75	17	8
	78	17	6
	50	35	15
	59	25	16
raziskovanje/projektna dejavnost	81	4	14
	87	7	7
	91	6	4
	96	4	0
	62	23	15
pobratenje s tujimi zavodi	80	5	14
	85	8	7
	89	9	2
	77	15	8
	58	25	17

izvajanje in sodelovanje pri mednarodnih poletnih šolah/taborih/ tekmovanjih	/	/	/
	71	18	11
	78	19	4
	88	12	0
	40	35	25
gostovanje/obisk tujih otrok/učencev/dijakov/študentov/učečih se	80	3	16
	76	13	10
	93	7	0
	88	8	4
	58	27	15
izvajanje projektov (kot npr. prostovoljno delo, itd.)	74	7	20
	79	13	8
	74	9	17
	85	15	0
	62	23	15
vključevanje (otrok) priseljencev v izobraževanje (glede na nivo VIZ)	81	7	12
	73	10	17
	67	15	19
	58	27	15
	52	28	20
sodelovanje v mednarodnih projektih mobilnosti	79	4	17
	82	10	8
	100	0	0
	96	0	4
	75	13	12
partnerstva v programih VŽU/Erasmus+	73	7	20
	80	10	10
	94	2	4
	96	4	0
	67	17	17
mobilnost vodstva zavoda (v tujino)	77	4	19
	78	9	13
	89	7	4
	88	8	4
	68	17	15
mobilnost pedagoških delavcev/ I izobraževalcev odraslih (v tujino)	81	4	14
	83	9	8

	98	0	0	
	96	4	0	
	78	13	8	
sodelovanje v eTwinning projektih (za vrtce in šole) ter EPAL za izobraževanje odraslih	92	0	8	
	90	5	5	
	80	0	20	
	/	/	/	
	74	4	22	
Legenda:				
vrtec	osnovna šola	srednja šola	visokoš. izobr.	izobr. odraslih

Priloga: Skladnost ciljev Erasmus+ (VŽU) z nacionalnimi cilji

Tabela 36: Ocena upravičencev in potencialnih upravičencev glede skladnosti ciljev/usmeritev Erasmus+ (VŽU) in nacionalnih ciljev/usmeritev (v %)

Kako se strinjate s spodnjimi trditvami?	sploh se ne strinjam	ne strinjam se	sem neodločen/a	se strinjam	se popolnoma strinjam
Potrebe vrtcev/šol/zavodov/organizacij za izobraževanje odraslih so skladne z nacionalnimi usmeritvami na področju vrtcev/šol/visokošolskega izobraževanja in izobraževanja odraslih.	1 0 0 0 4	3 8 7 12 9	29 37 25 38 49	57 43 56 35 32	9 11 11 15 6
Cilji VŽU/Erasmus+ so skladni z nacionalnimi cilji izobraževanja po posameznih ravneh (sektorjih).	0 0 0 0 4	0 2 2 8 2	24 30 30 15 22	59 54 53 65 59	16 14 15 12 12
VŽU/Erasmus+ dopolnjuje/nadgrajuje nacionalne cilje/usmeritve izobraževanja.	0 0 0 0 4	0 0 2 4 2	23 25 15 4 16	51 45 53 73 61	26 30 30 19 16
VŽU/Erasmus+ proizvajajo učinke, ki so nadgradnja tistim, ki bi nastali le v okviru akcij na nacionalni ravni.	0 1 2 4 2	0 3 2 4 8	29 29 19 12 18	49 45 45 46 49	22 22 32 35 22
Legenda:	Vrtec	osnovna šola	srednja šola	visokošolsko izob.	izobr. odraslih

Tabela 37: eTwinning in realizacija ciljev VŽU/Erasmus+ (v %)

Kako se strinjate s trditvijo?	sploh se ne strinjam	ne strinjam se	sem neodločen/a	se strinjam	se popolnoma strinjam
eTwinning pomaga pri realizaciji ciljev VŽU/Erasmus+.	0	0	27	54	19
	1	0	18	63	17
	0	0	31	53	17

Legenda:

vrtec	osnovna šola	srednja šola
-------	--------------	--------------

Tabela 38: EPALE in realizacija ciljev VŽU/Erasmus+ (v %)

Kako se strinjate s trditvijo?	sploh se ne strinjam	ne strinjam se	sem neodločen/a	se strinjam	se popolnoma strinjam
EPALE pomaga pri realizaciji ciljev VŽU/Erasmus+.	0	7	11	71	11

- Vprašanje je bilo postavljeno le respondentom ravni izobraževanja odraslih.

Tabela 39: Vpliv EPALE spletnega orodja na sistem izobraževanja odraslih (v %)

		Odgovori				
	EPALE spletno orodje ima vpliv na:	dolgoročno negativen vpliv	kratkoročno negativen vpliv	ni vpliva	kratkoročno pozitiven vpliv	dolgoročno pozitiven vpliv
Q25a	iskanje tujih partnerjev	0	0	14	25	61
Q25b	uporabo IKT v izobraževanju	0	0	32	39	29
Q25c	prvi korak h kasnejšim kompleksnejšim mednarodnim projektom	0	0	14	43	43
Q25d	kot primeri projektov za kasnejše oblikovanje lastnih projektov	0	0	18	54	29

Q25e	razširjanje rezultatov	0	0	11	50	39
Q25f	trajnost rezultatov	0	0	30	22	48
Q25g	spremljanje aktualnih trendov in smernic izobraževanja odraslih v Sloveniji	0	0	21	14	64
Q25h	spremljanje aktualnih trendov in smernic izobraževanja odraslih v Evropi	0	0	4	37	59
Q25i	spremljanje aktualnih dogodkov s področja izobraževanja odraslih (seminarji, konference itd.)	0	0	14	39	46
Q25j	profesionalni razvoj izobraževalcev odraslih	0	0	25	50	25
Q25k	medkolegialno učenje izobraževalcev odraslih (ang. peer learning)	0	0	18	64	18
Q25l	delitev dobrih praks med izobraževalci odraslih na področju učenja in poučevanja	0	0	4	50	46
Q25m	drugo (dopišite):	0	0	75	25	0

Opomba: odgovorilo je 28 respondentov.

Priloga: Analize statistično (ne)značilnih razlik v odgovorih zunanjih ekspertov po področjih (splošno, poklicno, visokošolsko izobraževanje, izobraževanje odraslih)

VŽU/Erasmus+ v Sloveniji prispeva k izboljšanju ravni ključnih kompetenc in spretnosti, zlasti ...

Tabela 40: Q5 (sektor izobraževanja) * Q10a (glede njihove ustreznosti na trgu dela)

	Primerjalna tabela	Q10a											
		Sploh ne		Zelo malo		Nekoliko		Veliko		Se ne morem odločnosti			
Q5	Splošno izobraževanje	1	10,0 %	2	20,0 %	5	50,0 %	2	20,0 %	0	0,0 %	10	100,0 %
	Poklično izobraževanje	0	0,0 %	1	12,5 %	3	37,5 %	4	50,0 %	0	0,0 %	8	100,0 %
	Visokošolsko izobraževanje	0	0,0 %	1	9,1 %	6	54,5 %	4	36,4 %	0	0,0 %	11	100,0 %
	Izobraževanje odraslih	1	16,7 %	1	16,7 %	2	33,3 %	1	16,7 %	1	16,7 %	6	100,0 %
Skupaj		2	5,7 %	5	14,3 %	16	45,7 %	11	31,4 %	1	2,9 %	35	100,0 %

Odgovora Q5 in Q10a nista povezana ($\chi^2(12)=10,320$, $p>,05$ (2-stranska), razlike v odstotkih pri Q10a niso signifikantne pri kategoriji Q5 (K-W $\chi^2(3)=2,277$, $p>,05$ (2-stranska)).

Tabela 41: Q5 (sektor izobraževanja) * Q10b (glede njihovega prispevka h kohezivni družbi)

		Q10b											
		Sploh ne		Zelo malo		Nekoliko		Veliko		Se ne morem odločnosti			
Q5	Splošno Izobraževanje	0	0,0 %	2	20,0 %	7	70,0 %	1	10,0 %	0	0,0 %	10	100,0 %
	Poklično Izobraževanje	0	0,0 %	2	25,0 %	6	75,0 %	0	0,0 %	0	0,0 %	8	100,0 %
	Visokošolsko Izobraževanje	0	0,0 %	2	18,2 %	5	45,5 %	4	36,4 %	0	0,0 %	11	100,0 %
	Izobraževanje odraslih	0	0,0 %	0	0,0 %	2	33,3 %	3	50,0 %	1	16,7 %	6	100,0 %

Skupaj	0	0,0 %	6	17,1 %	20	57,1 %	8	22,9 %	1	2,9 %	35	100,0 %
--------	---	-------	---	--------	----	--------	---	--------	---	-------	----	---------

Odgovora Q5 in Q10b nista povezana ($\chi^2(9)=13,162$, $p>,05$ (2-stranska), razlike v odstotkih pri Q10b niso signifikantne pri Q5 (K-W $\chi^2(3)=8,508$, $p>,05$ (2-stranska))).

Tabela 42: Q5 (sektor izobraževanja) * Q10c (z več priložnostmi za učno mobilnost)

		Q10c											
		Sploh ne		Zelo malo		Nekoliko		Veliko		Se ne morem odločnosti		Skupaj	
Q5	Splošno Izobraževanje	0	0.0 %	0	0,0 %	0	0,0 %	10	100,0 %	0	0.0 %	10	100,0 %
	Poklično Izobraževanje	0	0.0 %	1	12,5 %	1	12,5 %	6	75,0 %	0	0.0 %	8	100,0 %
	Visokošolsko Izobraževanje	0	0.0 %	1	9,1 %	0	0,0 %	10	90,9 %	0	0.0 %	11	100,0 %
	Izobraževanje odraslih	0	0.0 %	0	0,0 %	1	16,7 %	5	83,3 %	0	0.0 %	6	100,0 %
Skupaj		0	0.0 %	2	5,7 %	2	5,7 %	31	88,6 %	0	0.0 %	35	100,0 %

Odgovora Q5 in Q10c nista povezana ($\chi^2(6)=5,222$, $p>,05$ (2-stranska), razlike v odstotkih pri Q10b niso signifikantne pri Q5 (K-W $\chi^2(3)=2,798$, $p>,05$ (2-stranska))).

Tabela 43: Q5 (sektor izobraževanja) * Q10d (z okrepljenim sodelovanjem med svetom izobraževanja in usposabljanja ter svetom dela)

		Q10d											
		Sploh ne		Zelo malo		Nekoliko		Veliko				Se ne morem odločnosti	
Q5	Splošno Izobraževanje	0	0,0 %	4	40,0 %	3	30,0 %	2	20,0 %	1	10,0 %	10	100,0 %
	Poklično izobraževanje	0	0,0 %	1	12,5 %	2	25,0 %	5	62,5 %	0	0,0 %	8	100,0 %
	Visokošolsko izobraževanje	0	0,0 %	2	18,2 %	3	27,3 %	6	54,5 %	0	0,0 %	11	100,0 %
	Izobraževanje odraslih	1	16,7 %	2	33,3 %	3	50,0 %	0	0,0 %	0	0,0 %	6	100,0 %
Skupaj		1	2,9 %	9	25,7 %	11	31,4 %	13	37,1 %	1	2,9 %	35	100,0 %

Odgovora Q5 in Q10d nista povezana ($\chi^2(12)=15,181$, $p>,05$ (2-stranska), razlike v odstotkih pri Q10d niso signifikantne pri Q5 (K-W $\chi^2(3)=6,586$, $p>,05$ (2-stranska))).

VŽU in ali Erasmus+ v Sloveniji prispeva k ...

Tabela 44: Q5 (sektor izobraževanja) * Q11a (kakovosti)

		Q11a										Skupaj	
		Sploh ne		Zelo malo		Nekoliko		Veliko		Se ne morem odločnosti			
Q5	Splošno Izobraževanje	0	0,0 %	0	0,0 %	4	40,0 %	6	60,0 %	0	0,0 %	10	100,0 %
	Poklično Izobraževanje	1	12,5 %	0	0,0 %	2	25,0 %	5	62,5 %	0	0,0 %	8	100,0 %
	Visokošolsko Izobraževanje	0	0,0 %	0	0,0 %	3	27,3 %	8	72,7 %	0	0,0 %	11	100,0 %
	Izobraževanje odraslih	0	0,0 %	0	0,0 %	0	0,0 %	6	100,0 %	0	0,0 %	6	100,0 %
Skupaj		1	2,9 %	0	0,0 %	9	25,7 %	25	71,4 %	0	0,0 %	35	100,0 %

Odgovora Q5 in Q11a nista povezana ($\chi^2(6)=6,684$, $p>,05$ (2-stranska), razlike v odstotkih pri Q11a niso signifikantne pri Q5 (K-W $\chi^2(3)=3,321$, $p>,05$ (2-stranska)).

Tabela 45: Q5 (sektor izobraževanja) * Q11b (odličnosti inovacij)

		Q11b										Skupaj	
		Sploh ne		Zelo malo		Nekoliko		Veliko		Se ne morem odločnosti			
Q5	Splošno Izobraževanje	0	0,0 %	2	20,0 %	3	30,0 %	5	50,0 %	0	0,0 %	10	100,0 %
	Poklično Izobraževanje	1	12,5 %	0	0,0 %	5	62,5 %	1	12,5 %	1	12,5 %	8	100,0 %
	Visokošolsko Izobraževanje	0	0,0 %	2	18,2 %	4	36,4 %	5	45,5 %	0	0,0 %	11	100,0 %
	Izobraževanje odraslih	0	0,0 %	0	0,0 %	4	66,7 %	2	33,3 %	0	0,0 %	6	100,0 %
Skupaj		1	2,9 %	4	11,4 %	16	45,7 %	13	37,1 %	1	2,9 %	35	100,0 %

Odgovora Q5 in Q11b nista povezana ($\chi^2(12)=13,233$, $p>,05$ (2-stranska), razlike pri odstotkih pri Q11b niso signifikantne pri Q5 (K-W $\chi^2(3)=0,298$, $p>,05$ (2-stranska)).

Tabela 46: Q5 (sektor izobraževanja) * Q11c (internacionalizacije na ravni izobraževalnih institucij)

		Q11c										Skupaj	
		Sploh ne		Zelo malo		Nekolik o		Veliko		Se ne morem odločnosti			
Q5	Splošno Izobraževanje	0	0,0 %	0	0,0 %	2	20,0 %	8	80,0 %	0	0,0 %	10	100,0 %

	Poklično Izobraževanje	0	0,0 %	2	25,0 %	0	0,0 %	6	75,0 %	0	0,0 %	8	100,0 %
	Visokošolsko Izobraževanje	0	0,0 %	0	0,0 %	2	18,2 %	9	81,8 %	0	0,0 %	11	100,0 %
	Izobraževanje odraslih	0	0,0 %	1	16,7 %	0	0,0 %	5	83,3 %	0	0,0 %	6	100,0 %
Skupaj		0	0,0 %	3	8,6 %	4	11,4 %	28	80,0 %	0	0,0 %	35	100,0 %

Odgovora Q5 in Q11c nista povezana ($\chi^2(6)=7,497$, $p>,05$ (2-stranska), razlike v odstotkih pri Q11c niso signifikantne pri Q5 (K-W $\chi^2(3)=0,396$, $p>,05$ (2-stranska)).

Tabela 47: Q5 (sektor izobraževanja) * Q11d (internavcionalizacije na ravni institucij za usposabljanje)

		Q11d											
		Sploh ne		Zelo malo		Nekoliko		Veliko		Se ne morem odločnosti		Skupaj	
Q5	Splošno Izobraževanje	0	0,0 %	0	0,0 %	4	40,0 %	2	20,0 %	4	40,0 %	10	100,0 %
	Poklično Izobraževanje	0	0,0 %	1	12,5 %	2	25,0 %	5	62,5 %	0	0,0 %	8	100,0 %
	Visokošolsko Izobraževanje	0	0,0 %	0	0,0 %	2	18,2 %	9	81,8 %	0	0,0 %	11	100,0 %
	Izobraževanje odraslih	0	0,0 %	1	16,7 %	0	0,0 %	5	83,3 %	0	0,0 %	6	100,0 %
Skupaj		0	0,0 %	2	5,7 %	8	22,9 %	21	60,0 %	4	11,4 %	35	100,0 %

Odgovora Q5 in Q11d sta povezana ($\chi^2(9)=19,975$, $p<,05$ (2-stranska), razlike v odstotkih pri Q11d niso signifikantne pri Q5 (K-W $\chi^2(3)=1,547$, $p>,05$ (2-stranska)).

Tabela 48: Q5 (sektor izobraževanja) * Q11e (boljšega mednarodnega sodelovanja med ponudniki izobraževanja in usposabljanja ter drugimi deležniki)

		Q11e											
		Sploh ne		Zelo malo		Nekoliko		Veliko		Se ne morem odločnosti		Skupaj	
Q5	Splošno Izobraževanje	0	0,0 %	1	10,0 %	2	20,0 %	7	70,0 %	0	0,0 %	10	100,0 %
	Poklično Izobraževanje	0	0,0 %	1	12,5 %	3	37,5 %	4	50,0 %	0	0,0 %	8	100,0 %
	Visokošolsko Izobraževanje	0	0,0 %	0	0,0 %	1	9,1 %	10	90,9 %	0	0,0 %	11	100,0 %
	Izobraževanje	0	0,0 %	0	0,0 %	1	16,7 %	5	83,3 %	0	0,0 %	6	100,0 %

	odraslih												
Skupaj		0	0,0 %	2	5,7 %	7	20,0 %	26	74,3 %	0	0,0 %	35	100,0 %

Odgovora Q5 in Q11e nista povezana ($\chi^2(6)=4,986$, $p>,05$ (2-stranska), razlike v odstotkih pri Q11e niso signifikantne pri Q5 (K-W $\chi^2(3)=4,485$, $p>,05$ (2-stranska)).

VŽU in/ali Erasmus+ v Sloveniji prispeva k spodbujanju nastanka evropskega prostora vseživljenjskega učenja, in sicer z ...

Tabela 49: Q5 (sektor izobraževanja) * Q12a (dopolnjevanjem reform politik na nacionalni ravni)

		Q12a											
		Sploh ne		Zelo malo		Nekoliko		Veliko		Se ne morem odločnosti		Skupaj	
Q5	Splošno Izobraževanje	0	0,0 %	5	50,0 %	3	30,0 %	2	20,0 %	0	0,0 %	10	100,0 %
	Poklično Izobraževanje	2	25,0 %	0	0,0 %	6	75,0 %	0	0,0 %	0	0,0 %	8	100,0 %
	Visokošolsko Izobraževanje	0	0,0 %	3	27,3 %	4	36,4 %	3	27,3 %	1	9,1 %	11	100,0 %
	Izobraževanje odraslih	1	16,7 %	1	16,7 %	2	33,3 %	2	33,3 %	0	0,0 %	6	100,0 %
Skupaj		3	8,6 %	9	25,7 %	15	42,9 %	7	20,0 %	1	2,9 %	35	100,0 %

Odgovora Q5 in Q12a nista povezana ($\chi^2(12)=16,486$, $p>,05$ (2-stranska), razlike v odstotkih pri Q12a niso signifikantne pri Q5 (K-W $\chi^2(3)=2,020$, $p>,05$ (2-stranska)).

Tabela 50: Q5 (sektor izobraževanja) * Q12b (podpiranjem posodobitev sistemov izobraževanja in usposabljanja)

		Q12b											
		Sploh ne		Zelo malo		Nekoliko		Veliko		Se ne morem odločnosti			
Q5	Splošno Izobraževanje	0	0,0 %	2	20,0 %	6	60,0 %	1	10,0 %	1	10,0 %	10	100,0 %
	Poklično Izobraževanje	1	12,5 %	0	0,0 %	2	25,0 %	5	62,5 %	0	0,0 %	8	100,0 %
	Visokošolsko Izobraževanje	0	0,0 %	2	18,2 %	8	72,7 %	1	9,1 %	0	0,0 %	11	100,0 %
	Izobraževanje odraslih	1	16,7 %	0	0,0 %	2	33,3 %	3	50,0 %	0	0,0 %	6	100,0 %

Skupaj	2	5,7 %	4	11,4 %	18	51,4 %	10	28,6 %	1	2,9 %	35	100,0 %
--------	---	-------	---	--------	----	--------	----	--------	---	-------	----	---------

Odgovora Q5 in Q12b nista povezana ($\chi^2(12)=17,723$, $p>,05$ (2-stranska), razlike v odstotkih pri Q12b niso signifikantne pri kategoriji Q5 (K-W $\chi^2(3)=3,663$, $p>,05$ (2-stranska)).

Tabela 51: Q5 (sektor izobraževanja) * Q12c (okrepljenim sodelovanjem glede politik)

		Q12c											
		Sploh ne		Zelo malo		Nekoliko		Veliko		Se ne morem odločnosti		Skupaj	
Q5	Splošno Izobraževanje	0	0,0 %	2	20,0 %	5	50,0 %	2	20,0 %	1	10,0 %	10	100,0 %
	Poklično izobraževanje	0	0,0 %	3	37,5 %	4	50,0 %	0	0,0 %	1	12,5 %	8	100,0 %
	Visokošolsko izobraževanje	1	9,1 %	4	36,4 %	4	36,4 %	1	9,1 %	1	9,1 %	11	100,0 %
	Izobraževanje odraslih	0	0,0 %	3	50,0 %	2	33,3 %	1	16,7 %	0	0,0 %	6	100,0 %
Skupaj		1	2,9 %	12	34,3 %	15	42,9 %	4	11,4 %	3	8,6 %	35	100,0 %

Odgovora Q5 in Q12c nista povezana ($\chi^2(12)=6,136$, $p>,05$ (2-stranska), razlike v odstotkih pri Q12c niso signifikantne pri Q5 (K-W $\chi^2(3)=1,985$, $p>,05$ (2-stranska)).

Tabela 52: Q5 (sektor izobraževanja) * Q12d (boljšo uporabo orodij za preglednost in priznavanje)

		Q12d											
		Sploh ne		Zelo malo		Nekoliko		Veliko		Se ne morem odločnosti		Skupaj	
Q5	Splošno Izobraževanje	0	0,0 %	0	0,0 %	7	70,0 %	3	30,0 %	0	0,0 %	10	100,0 %
	Poklično Izobraževanje	0	0,0 %	1	12,5 %	4	50,0 %	3	37,5 %	0	0,0 %	8	100,0 %
	Visokošolsko Izobraževanje	0	0,0 %	2	18,2 %	5	45,5 %	4	36,4 %	0	0,0 %	11	100,0 %
	Izobraževanje odraslih	0	0,0 %	0	0,0 %	3	50,0 %	3	50,0 %	0	0,0 %	6	100,0 %
Skupaj		0	0,0 %	3	8,6 %	19	54,3 %	13	37,1 %	0	0,0 %	35	100,0 %

Odgovora Q5 in Q12d nista povezana ($\chi^2(6)=3,768$, $p>,05$ (2-stranska), razlike v odstotkih pri Q12d niso signifikantne pri Q5 (K-W $\chi^2(3)=0,856$, $p>,05$ (2-stranska)).

Tabela 53: Q5 (sektor izobraževanja) * Q12e (z razširjanjem dobrih praks in osveščanjem o tem v evropskem prostoru)

		Q12e											
		Sploh ne		Zelo malo		Nekoliko		Veliko		Se ne morem odločnosti		Skupaj	
Q5	Splošno izobraževanje	0	0,0 %	0	0,0 %	0	0,0 %	10	100,0 %	0	0,0 %	10	100,0 %
	Poklično izobraževanje	0	0,0 %	1	12,5 %	4	50,0 %	3	37,5 %	0	0,0 %	8	100,0 %
	Visokošolsko Izobraževanje	0	0,0 %	2	18,2 %	3	27,3 %	6	54,5 %	0	0,0 %	11	100,0 %
	Izobraževanje odraslih	0	0,0 %	0	0,0 %	0	0,0 %	6	100,0 %	0	0,0 %	6	100,0 %
Skupaj		0	0,0 %	3	8,6 %	7	20,0 %	25	71,4 %	0	0,0 %	35	100,0 %

Odgovora Q5 in Q12e sta povezana ($\chi^2(6)=13,348$, $p<,05$ (2-stranska), razlike v odstotkih pri Q11e so signifikantne pri kategoriji Q5 (K-W $\chi^2(3)=11,604$, $p<,05$ (2-stranska)).

VŽU in/ali Erasmus+ v Sloveniji prispeva k ...

Tabela 54: Q5 (sektor izobraževanja) * Q13a (izboljšanje poučevanja in učenja tujih jezikov)

		Q13a											
		Sploh ne		Zelo malo		Nekoliko		Veliko		Se ne morem odločnosti			
Q5	Splošno izobraževanje	0	0,0 %	0	0,0 %	1	10,0 %	9	90,0 %	0	0,0 %	10	100,0 %
	Poklično izobraževanje	0	0,0 %	0	0,0 %	1	12,5 %	6	75,0 %	1	12,5 %	8	100,0 %
	Visokošolsko izobraževanje	1	9,1 %	1	9,1 %	3	27,3 %	6	54,5 %	0	0,0 %	11	100,0 %
	Izobraževanje odraslih	0	0,0 %	1	16,7 %	2	33,3 %	3	50,0 %	0	0,0 %	6	100,0 %
Skupaj		1	2,9 %	2	5,7 %	7	20,0 %	24	68,6 %	1	2,9 %	35	100,0 %

Odgovora Q5 in Q13a nista povezana ($\chi^2(12)=10,949$, $p>,05$ (2-stranska), razlike v odstotkih pri Q13a niso signifikantne pri Q5 (K-W $\chi^2(3)=6,453$, $p>,05$ (2-stranska)).

Tabela 55: Q5 (sektor izobraževanja) * Q13b (spodbujanju široke jezikovne raznolikosti in medkulturne zavesti EU)

		Q13b											
		Sploh ne		Zelo malo		Nekoliko		Veliko		Se ne morem odločnosti			
Q5	Splošno Izobraževanje	0	0,0 %	0	0,0 %	0	0,0 %	10	100,0 %	0	0,0 %	10	100,0 %
	Poklično izobraževanje	0	0,0 %	0	0,0 %	3	37,5 %	5	62,5 %	0	0,0 %	8	100,0 %
	Visokošolsko izobraževanje	0	0,0 %	1	9,1 %	1	9,1 %	9	81,8 %	0	0,0 %	11	100,0 %
	Izobraževanje odraslih	0	0,0 %	0	0,0 %	3	50,0 %	3	50,0 %	0	0,0 %	6	100,0 %
Skupaj		0	0,0 %	1	2,9 %	7	20,0 %	27	77,1 %	0	0,0 %	35	100,0 %

Odgovora Q5 in Q13b nista povezana ($\chi^2(6)=10,265$, $p>,05$ (2-stranska), razlike v odstotkih pri Q13b niso signifikantne pri Q5 (K-W $\chi^2(3)=5,891$, $p>,05$ (2-stranska)).

Strinjanje s trditvami ...

Tabela 56: Q5 (sektor izobraževanja) * Q17a (VŽU/Erasmus+ prispeva k realizaciji specifičnih ciljev Erasmus+)

		Q17a										Skupaj	
		Sploh ne		Zelo malo		Nekoliko		Veliko		Se ne morem odločnosti			
Q5	Splošno Izobraževanje	0	0,0 %	0	0,0 %	4	50,0 %	4	50,0 %	0	0,0 %	8	100,0 %
	Poklično Izobraževanje	0	0,0 %	1	12,5 %	3	37,5 %	4	50,0 %	0	0,0 %	8	100,0 %
	Visokošolsko Izobraževanje	0	0,0 %	0	0,0 %	3	27,3 %	8	72,7 %	0	0,0 %	11	100,0 %
	Izobraževanje odraslih	0	0,0 %	0	0,0 %	3	60,0 %	2	40,0 %	0	0,0 %	5	100,0 %
Skupaj		0	0,0 %	1	3,1 %	13	40,6 %	18	56,3 %	0	0,0 %	32	100,0 %

Odgovora Q5 in Q17a nista povezana ($\chi^2(6)=5,014$, $p>,05$ (2-stranska), razlike v odstotkih pri Q17a niso signifikantne pri Q5 (K-W $\chi^2(3)=2,055$, $p>,05$ (2-stranska)).

Tabela 57: Q5 (sektor izobraževanja) * Q17b (napredek pri realizaciji specifičnih ciljev prispeva k realizaciji splošnih ciljev Erasmus+)

		Q17b										Skupaj	
		Sploh ne		Zelo malo		Nekoliko		Veliko		Se ne morem odločnosti			
Q5	Splošno Izobraževanje	0	0,0 %	0	0,0 %	6	75,0 %	2	25,0 %	0	0,0 %	8	100,0 %
	Poklično Izobraževanje	0	0,0 %	2	25,0 %	2	25,0 %	3	37,5 %	1	12,5 %	8	100,0 %
	Visokošolsko Izobraževanje	0	0,0 %	0	0,0 %	3	27,3 %	8	72,7 %	0	0,0 %	11	100,0 %
	Izobraževanje odraslih	0	0,0 %	0	0,0 %	2	40,0 %	3	60,0 %	0	0,0 %	5	100,0 %
Skupaj		0	0,0 %	2	6,3 %	13	40,6 %	16	50,0 %	1	3,1 %	32	100,0 %

Odgovora Q5 in Q17b nista povezana ($\chi^2(9)=14.777$, $p>.05$ (2-stranska), razlike v odstotkih pri Q17b niso signifikantne pri Q5 (K-W $\chi^2(3)=3.351$, $p>.05$ (2-stranska)).

Tabela 58: Q5 (sektor izobraževanja) * Q17c (Erasmus+ akcije vplivajo na razvoj nacionalnih politik)

		Q17c										Skupaj	
		Sploh ne		Zelo malo		Nekoliko		Veliko		Se ne morem odločnosti			
Q5	Splošno Izobraževanje	1	12,5 %	4	50,0 %	3	37,5 %	0	0,0 %	0	0,0 %	8	100,0 %
	Poklično Izobraževanje	2	25,0 %	2	25,0 %	4	50,0 %	0	0,0 %	0	0,0 %	8	100,0 %
	Visokošolsko Izobraževanje	1	9,1 %	4	36,4 %	4	36,4 %	1	9,1 %	1	9,1 %	11	100,0 %
	Izobraževanje odraslih	0	0,0 %	3	60,0 %	1	20,0 %	1	20,0 %	0	0,0 %	5	100,0 %
Skupaj		4	12,5 %	13	40,6 %	12	37,5 %	2	6,3 %	1	3,1 %	32	100,0 %

Odgovora Q5 in Q17c nista povezana ($\chi^2(12)=8.201$, $p>.05$ (2-stranska), razlike v odstotkih pri Q17c niso signifikantne pri Q5 (K-W $\chi^2(3)=1.155$, $p>.05$ (2-stranska)).

Tabela 59: Q5 (sektor izobraževanja) * Q17d (integracija številnih programov v VŽU v enoten program Erasmus+ jenaredila Erasmus+ uspešnejši)

		Q17d										Skupaj	
		Sploh ne		Zelo malo		Nekoliko		Veliko		Se ne morem odločnosti			
Q 5	Splošno Izobraževanje	0	0,0 %	0	0,0 %	2	25,0 %	4	50,0 %	2	25,0 %	8	100,0 %
	Poklično Izobraževanje	1	12,5 %	0	0,0 %	2	25,0 %	1	12,5 %	4	50,0 %	8	100,0 %
	Visokošolsko Izobraževanje	1	10,0 %	0	0,0 %	3	30,0 %	5	50,0 %	1	10,0 %	10	100,0 %
	Izobraževanje odraslih	0	0,0 %	0	0,0 %	4	80,0 %	0	0,0 %	1	20,0 %	5	100,0 %
Skupaj		2	6,5 %	0	0,0 %	11	35,5 %	10	32,3 %	8	25,8 %	31	100,0 %

Odgovora Q5 in Q17d nista povezana ($\chi^2(9)=12,048$, $p>,05$ (2-stranska), razlike v odstotkih pri Q17d niso signifikantne pri Q5 (K-W $\chi^2(3)=2,428$, $p>,05$ (2-stranska)).

Tabela 60: Q5 (sektor izobraževanja) *Q17e (integracija številnih programov v Erasmus+ je prispevala k učinkovitosti implementacije programa na nivoju upravičencev sodelujočih)

		Q17e										Skupaj	
		Sploh ne		Zelo malo		Nekoliko		Veliko		Se ne morem odločnosti			
Q5	Splošno Izobraževanje	0	0,0 %	0	0,0 %	3	37,5 %	4	50,0 %	1	12,5 %	8	100,0 %
	Poklično Izobraževanje	0	0,0 %	0	0,0 %	1	12,5 %	2	25,0 %	5	62,5 %	8	100,0 %
	Visokošolsko Izobraževanje	1	9,1 %	2	18,2 %	2	18,2 %	5	45,5 %	1	9,1 %	11	100,0 %
	Izobraževanje odraslih	0	0,0 %	0	0,0 %	3	60,0 %	0	0,0 %	2	40,0 %	5	100,0 %
Skupaj		1	3,1 %	2	6,3 %	9	28,1 %	11	34,4 %	9	28,1 %	32	100,0 %

Odgovora Q5 in Q17e nista povezana ($\chi^2(12)=17,472$, $p>,05$ (2-stranska), razlike v odstotkih pri Q17e niso signifikantne pri Q5 (K-W $\chi^2(3)=6,254$, $p>,05$ (2-stranska)).

Tabela 61: Q5 (sektor izobraževanja) * Q17f (integracija številnih programov v Erasmus+ je zmanjšala učinkovitost implementacije programa na nivoju upravičencev in sodelujočih)

		Q17f										Skupaj	
		Sploh ne		Zelo malo		Nekoliko		Veliko		Se ne morem odločnosti			
Q5	Splošno Izobraževanje	4	50,0 %	1	12,5 %	2	25,0 %	0	0,0 %	1	12,5 %	8	100,0 %
	Poklično izobraževanje	3	37,5 %	1	12,5 %	0	0,0 %	0	0,0 %	4	50,0 %	8	100,0 %
	Visokošolsko izobraževanje	5	45,5 %	1	9,1 %	3	27,3 %	1	9,1 %	1	9,1 %	11	100,0 %
	Izobraževanje odraslih	0	0,0 %	2	40,0 %	1	20,0 %	0	0,0 %	2	40,0 %	5	100,0 %
Skupaj		12	37,5 %	5	15,6 %	6	18,8 %	1	3,1 %	8	25,0 %	32	100,0 %

Odgovora Q5 in Q17f nista povezana ($\chi^2(12)=12,765$, $p>,05$ (2-stranska), razlike v odstotkih pri Q17f niso signifikantne pri Q5 (K-W $\chi^2(3)=3,120$, $p>,05$ (2-stranska))).

Tabela 62: Q5 (sektor izobraževanja) * Q17g (pristopi in orodja, ki se uporabljajo za diseminacijo in razširjanje rezultatov Erasmus+/VŽU so uspešni)

		Q17g										Skupaj	
		Sploh ne		Zelo malo		Nekoliko		Veliko		Se ne morem odločnosti			
Q5	Splošno Izobraževanje	0	0,0 %	0	0,0 %	6	75,0 %	2	25,0 %	0	0,0 %	8	100,0 %
	Poklično Izobraževanje	0	0,0 %	3	37,5 %	5	62,5 %	0	0,0 %	0	0,0 %	8	100,0 %
	Visokošolsko Izobraževanje	0	0,0 %	1	9,1 %	8	72,7 %	2	18,2 %	0	0,0 %	11	100,0 %
	Izobraževanje odraslih	0	0,0 %	0	0,0 %	4	80,0 %	1	20,0 %	0	0,0 %	5	100,0 %
Skupaj		0	0,0 %	4	12,5 %	23	71,9 %	5	15,6 %	0	0,0 %	32	100,0 %

Odgovora Q5 in Q17g nista povezana ($\chi^2(6)=7,690$, $p>,05$ (2-stranska), razlike v odstotkih pri Q17g niso signifikantne pri Q5 (K-W $\chi^2(3)=6,440$, $p>,05$ (2-stranska))).

Tabela 63: Q5 (sektor izobraževanja) * Q17h (cilji Erasmus+ še vedno naslavlajo potrebe ali težave, ki bi jih naj reševali)

		Q17h										Skupaj	
		Sploh ne		Zelo malo		Nekoliko		Veliko		Se ne morem odločnosti			
Q5	Splošno Izobraževanje	0	0,0 %	0	0,0 %	3	37,5 %	5	62,5 %	0	0,0 %	8	100,0 %
	Poklično Izobraževanje	0	0,0 %	1	12,5 %	3	37,5 %	4	50,0 %	0	0,0 %	8	100,0 %
	Visokošolsko Izobraževanje	0	0,0 %	1	9,1 %	5	45,5 %	5	45,5 %	0	0,0 %	11	100,0 %
	Izobraževanje odraslih	0	0,0 %	0	0,0 %	1	25,0 %	3	75,0 %	0	0,0 %	4	100,0 %
Skupaj		0	0,0 %	2	6,5 %	12	38,7 %	17	54,8 %	0	0,0 %	31	100,0 %

Odgovora Q5 in Q17h nista povezana ($\chi^2(6)=2,269$, $p>,05$ (2-stranska), razlike v odstotkih pri Q17h niso signifikantne pri Q5 (K-W $\chi^2(3)=1,579$, $p>,05$ (2-stranska)).

Tabela 64: Q5 (sektor izobraževanja) * Q17i (v Sloveniji so identificirane potrebe/težave, ki bi jih naj reševal Erasmus+ še vedno aktualne)

		Q17i										Skupaj	
		Sploh ne		Zelo malo		Nekoliko		Veliko		Se ne morem odločnosti			
Q5	Splošno Izobraževanje	0	0,0 %	0	0,0 %	2	25,0 %	6	75,0 %	0	0,0 %	8	100,0 %
	Poklično Izobraževanje	1	12,5 %	0	0,0 %	1	12,5 %	6	75,0 %	0	0,0 %	8	100,0 %
	Visokošolsko Izobraževanje	1	9,1 %	1	9,1 %	5	45,5 %	3	27,3 %	1	9,1 %	11	100,0 %
	Izobraževanje odraslih	0	0,0 %	0	0,0 %	1	20,0 %	4	80,0 %	0	0,0 %	5	100,0 %
Skupaj		2	6,3 %	1	3,1 %	9	28,1 %	19	59,4 %	1	3,1 %	32	100,0 %

Odgovora Q5 in Q17i nista povezana ($\chi^2(12)=10,212$, $p>,05$ (2-stranska), razlike v odstotkih pri Q17i niso signifikantne pri Q5 (K-W $\chi^2(3)=3,222$, $p>,05$ (2-stranska)).

Tabela 65: Q5 (sektor izobraževanja) * Q17j (potrebe/problemi so se razvili na način, da morajo biti cilji Erasmus+ prilagojeni)

		Q17j										Skupaj	
		Sploh ne		Zelo malo		Nekoliko		Veliko		Se ne morem odločnosti			
Q5	Splošno Izobraževanje	2	25,0 %	2	25,0 %	2	25,0 %	2	25,0 %	0	0,0 %	8	100,0 %
	Poklično Izobraževanje	0	0,0 %	0	0,0 %	3	37,5 %	0	0,0 %	5	62,5 %	8	100,0 %
	Visokošolsko Izobraževanje	0	0,0 %	3	27,3 %	3	27,3 %	3	27,3 %	2	18,2 %	11	100,0 %
	Izobraževanje odraslih	0	0,0 %	1	20,0 %	2	40,0 %	0	0,0 %	2	40,0 %	5	100,0 %
Skupaj		2	6,3 %	6	18,8 %	10	31,3 %	5	15,6 %	9	28,1 %	32	100,0 %

Odgovora Q5 in Q17j nista povezana ($\chi^2(12)=18,160$, $p>,05$ (2-stranska), razlike v odstotkih pri Q17j niso signifikantne pri Q5 (K-W $\chi^2(3)=7,323$, $p>,05$ (2-stranska)).

Tabela 66: Q5 (sektor izobraževanja) * Q17k (potrebe različnih deležnikov so naslovljene z Erasmus+ cilji)

		Q17k										Skupaj	
		Sploh ne		Zelo malo		Nekoliko		Veliko		Se ne morem odločnosti			
Q5	Splošno Izobraževanje	0	0,0 %	0	0,0 %	3	37,5 %	5	62,5 %	0	0,0 %	8	100,0 %
	Poklično izobraževanje	0	0,0 %	0	0,0 %	4	50,0 %	4	50,0 %	0	0,0 %	8	100,0 %
	Visokošolsko izobraževanje	0	0,0 %	3	27,3 %	3	27,3 %	5	45,5 %	0	0,0 %	11	100,0 %
	Izobraževanje odraslih	0	0,0 %	1	20,0 %	3	60,0 %	1	20,0 %	0	0,0 %	5	100,0 %
Skupaj		0	0,0 %	4	12,5 %	13	40,6 %	15	46,9 %	0	0,0 %	32	100,0 %

Odgovora Q5 in Q17k nista povezana ($\chi^2(6)=6,491$, $p>,05$ (2-stranska), razlike v odstotkih pri Q17k niso signifikantne pri Q5 (K-W $\chi^2(3)=3,052$, $p>,05$ (2-stranska)).

Tabela 67: Q5 (sektor izobraževanja) * Q17l (Erasmus+ je v privabljanju in doseganju ciljnih občinstev in skupin uspešen)

		Q17l										Skupaj	
		Sploh ne		Zelo malo		Nekoliko		Veliko		Se ne morem odločnosti			
Q5	Splošno Izobraževanje	0	0,0 %	0	0,0 %	1	12,5 %	7	87,5 %	0	0,0 %	8	100,0 %
	Poklično Izobraževanje	0	0,0 %	0	0,0 %	4	50,0 %	4	50,0 %	0	0,0 %	8	100,0 %
	Visokošolsko Izobraževanje	0	0,0 %	0	0,0 %	6	54,5 %	5	45,5 %	0	0,0 %	11	100,0 %
	Izobraževanje odraslih	0	0,0 %	0	0,0 %	1	25,0 %	3	75,0 %	0	0,0 %	4	100,0 %
Skupaj		0	0,0 %	0	0,0 %	12	38,7 %	19	61,3 %	0	0,0 %	31	100,0 %

Odgovora Q5 in Q17l nista povezana ($\chi^2(3)=4,226$, $p>,05$ (2-stranska), razlike v odstotkih pri Q17l niso signifikantne pri Q5 (K-W $\chi^2(3)=4,089$, $p>,05$ (2-stranska)).

Tabela 68: Q5 (sektor izobraževanja) * Q17m (Erasmus+ je na področju vzgoje in izobraževanja dobro poznan)

		Q17m										Skupaj	
		Sploh ne		Zelo malo		Nekoliko		Veliko		Se ne morem odločnosti			
Q5	Splošno Izobraževanje	0	0,0 %	0	0,0 %	1	12,5 %	7	87,5 %	0	0,0 %	8	100,0 %
	Poklično Izobraževanje	0	0,0 %	0	0,0 %	0	0,0 %	7	100,0 %	0	0,0 %	7	100,0 %
	Visokošolsko Izobraževanje	0	0,0 %	0	0,0 %	5	45,5 %	6	54,5 %	0	0,0 %	11	100,0 %
	Izobraževanje odraslih	0	0,0 %	0	0,0 %	0	0,0 %	5	100,0 %	0	0,0 %	5	100,0 %
Skupaj		0	0,0 %	0	0,0 %	6	19,4 %	25	80,6 %	0	0,0 %	31	100,0 %

Odgovora Q5 in Q17m sta povezana ($\chi^2(3)=7,921$, $p<,05$ (2-stranska), razlike v odstotkih pri Q17m so signifikantne pri Q5 (K-W $\chi^2(3)=7,666$, $p<,05$ (2-stranska)).

Tabela 69: Q5 (sektor izobraževanja) * Q17n (številne akcije, ki so združene v Erasmus+, so koherentne)

		Q17n										Skupaj	
		Sploh ne		Zelo malo		Nekoliko		Veliko		Se ne morem odločnosti			
Q5	Splošno izobraževanje	0	0,0 %	0	0,0 %	1	12,5 %	6	75,0 %	1	12,5 %	8	100,0 %
	Poklično izobraževanje	0	0,0 %	0	0,0 %	4	50,0 %	1	12,5 %	3	37,5 %	8	100,0 %
	Visokošolsko izobraževanje	0	0,0 %	0	0,0 %	3	27,3 %	8	72,7 %	0	0,0 %	11	100,0 %
	Izobraževanje odraslih	0	0,0 %	0	0,0 %	2	40,0 %	3	60,0 %	0	0,0 %	5	100,0 %
Skupaj		0	0,0 %	0	0,0 %	10	31,3 %	18	56,3 %	4	12,5 %	32	100,0 %

Odgovora Q5 in Q17n nista povezana ($\chi^2(6)=11,744$, $p>,05$ (2-stranska), razlike v odstotkih pri Q17n niso signifikantne pri Q5 (K-W $\chi^2(3)=1,386$, $p>,05$ (2-stranska)).

Tabela 70: Q5 (sektor izobraževanja) * Q17o (Erasmus+ dopolnjuje druge nacionalne programe (projekte), ki so dostopni v Sloveniji)

		Q17o										Skupaj	
		Sploh ne		Zelo malo		Nekoliko		Veliko		Se ne morem odločnosti			
Q5	Splošno Izobraževanje	0	0,0 %	0	0,0 %	4	50,0 %	3	37,5 %	1	12,5 %	8	100,0 %
	Poklično Izobraževanje	0	0,0 %	1	12,5 %	3	37,5 %	1	12,5 %	3	37,5 %	8	100,0 %
	Visokošolsko Izobraževanje	0	0,0 %	1	9,1 %	5	45,5 %	5	45,5 %	0	0,0 %	11	100,0 %
	Izobraževanje odraslih	0	0,0 %	1	20,0 %	2	40,0 %	2	40,0 %	0	0,0 %	5	100,0 %
Skupaj		0	0,0 %	3	9,4 %	14	43,8 %	11	34,4 %	4	12,5 %	32	100,0 %

Odgovora Q5 in Q17o nista povezana ($\chi^2(9)=9,178$, $p>,05$ (2-stranska), razlike v odstotkih pri Q17o niso signifikantne pri Q5 (K-W $\chi^2(3)=1,207$, $p>,05$ (2-stranska)).

Tabela 71: Q5 (sektor izobraževanja) * Q17p (Erasmus+ dopolnjuje druge internacionalne programe (projekte), ki so dostopni v Sloveniji)

		Q17p										Skupaj	
		Sploh ne		Zelo malo		Nekoliko		Veliko		Se ne morem odločnosti			
Q5	Splošno Izobraževanje	0	0,0 %	0	0,0 %	5	62,5 %	3	37,5 %	0	0,0 %	8	100,0 %
	Poklično Izobraževanje	0	0,0 %	2	25,0 %	4	50,0 %	0	0,0 %	2	25,0 %	8	100,0 %
	Visokošolsko Izobraževanje	0	0,0 %	1	9,1 %	6	54,5 %	4	36,4 %	0	0,0 %	11	100,0 %
	Izobraževanje odraslih	0	0,0 %	1	20,0 %	1	20,0 %	3	60,0 %	0	0,0 %	5	100,0 %
Skupaj		0	0,0 %	4	12,5 %	16	50,0 %	10	31,3 %	2	6,3 %	32	100,0 %

Odgovora Q5 in Q17p nista povezana ($\chi^2(9)=13,537$, $p>,05$ (2-stranska), razlike v odstotkih pri Q17p niso signifikantne pri Q5 (K-W $\chi^2(3)=,636$, $p>,05$ (2-stranska)).

Tabela 72: Q5 (sektor izobraževanja) * Q17q (Erasmus+ (VŽU) proizvaja učinke, ki so dodatni/ nadgradnja tistim, ki bi nastali podobnim akcijam, ki bi se začele (bile iniciirane) le na regionalni ali nacionalni ravni)

		Q17q										Skupaj	
		Sploh ne		Zelo malo		Nekoliko		Veliko		Se ne morem odločnosti			
Q5	Splošno Izobraževanje	0	0,0 %	0	0,0 %	4	50,0 %	4	50,0 %	0	0,0 %	8	100,0 %
	Poklično Izobraževanje	0	0,0 %	0	0,0 %	5	62,5 %	2	25,0 %	1	12,5 %	8	100,0 %
	Visokošolsko Izobraževanje	0	0,0 %	0	0,0 %	7	63,6 %	4	36,4 %	0	0,0 %	11	100,0 %
	Izobraževanje odraslih	0	0,0 %	0	0,0 %	2	40,0 %	3	60,0 %	0	0,0 %	5	100,0 %
Skupaj		0	0,0 %	0	0,0 %	18	56,3 %	13	40,6 %	1	3,1 %	32	100,0 %

Odgovora Q5 in Q17q nista povezana ($\chi^2(6)=4,618$, $p>,05$ (2-stranska), razlike v odstotkih pri Q17q niso signifikantne pri Q5 (K-W $\chi^2(3)=,785$, $p>,05$ (2-stranska)).

Priloga: Vpliv Erasmus+ na različna področja VIZ sistema

Tabela 73: Erasmus+/VŽU vpliva na naslednja področja nacionalnega šolskega sistema ... (v %)

Erasmus+ (VŽU) vpliva na:	dolgoročno negativen vpliv	kratkoročno negativen vpliv	ne vpliva	kratkoročno pozitiven vpliv	dolgoročno pozitiven vpliv
krepitev kakovosti šolskega sistema (za posamezne ravni)/pospeševanje kakovostnih izboljšav (vis., IO)	0	0	2	24	73
	0	0	20	18	61
	0	0	8	25	68
	0	0	12	40	48
	0	0	9	36	56
Inovacije	0	0	4	22	73
	0	0	6	32	63
	0	2	4	30	64
	0	0	28	28	44
	0	0	4	38	58
internacionalizacijo predšolskega/šolskega/visokošolskega sistema (oziroma sistema višjega strokovnega izobraževanja)/sistema izobraževanja odraslih	0	0	4	20	76
	0	0	6	30	64
	0	0	6	23	72
	0	0	0	20	80
	0	2	9	24	64
sodelovanje različnih deležnikov (izobraževalcev, odločevalcev, lokalne skupnosti ...)	0	0	2	31	67
	0	1	6	32	61
	0	0	6	28	66
	0	0	20	24	56
	0	0	14	36	50
(promocijo zavedanja o) pomen(u) vseživljenjskega učenja v Evropi	0	0	7	20	73
	0	0	7	27	66
	0	0	9	19	72
	0	4	8	20	68
	0	0	11	29	60
podporo nacionalnim politikam predšolskega/osnovnošolskega/	0	0	18	36	45
	0	0	28	33	39
	0	0	21	28	51

srednješolskega/ visokošolskega izobraževanja (oziroma sistema višjega strokovnega izobraževanja) /izobraževanja odraslih	4	0	16	32	48
	0	0	18	27	56
nadgradnjo nacionalnim politikam (na posameznih ravneh VIZ)	0	0	18	34	48
	0	1	28	35	35
	0	0	23	23	55
	4	0	12	36	48
	0	0	24	18	58
razširjanje dobrih praks znotraj Slovenije	0	0	4	38	58
	0	0	7	33	60
	0	0	4	40	57
	0	0	20	16	64
	0	0	4	40	56
razširjanje dobrih praks v Evropi	0	0	9	27	64
	0	0	6	36	58
	0	0	4	35	61
	0	0	8	24	68
	0	0	13	33	53
splošen dvig kakovosti učenja/poučevanja	0	0	7	31	62
	0	0	9	22	69
	0	0	6	28	66
	0	0	12	20	68
	0	0	9	31	60
profesionalni razvoj pedagoških delavcev/izobraževalcev odraslih	0	0	2	9	89
	0	0	6	15	80
	0	0	0	26	74
	0	0	8	20	72
	0	0	7	29	64
boljšo uporabo orodij EU za preglednost in priznavanje	/	/	/	/	/
	/	/	/	/	/
	/	/	/	/	/
	0	0	24	24	52
	0	0	20	20	59
Legenda:	vrtec	osnovna šola	srednj a šola	Visokošol. izobr.	izobr. odraslih

Priloga: Ocena upravičencev in potencialnih upravičencev glede vpliva internacionalizacije na kakovost

Tabela 74: Ocena upravičencev in potencialnih upravičencev glede vpliva internacionalizacije na kakovost (v %)

Internacionalizacija vpliva na:	dolgoročno negativen vpliv	kratkoročno negativen vpliv	ni vpliva	kratkoročno pozitiven vpliv	dolgoročno pozitiven vpliv
kakovost vrtcev/šol/zavodov oz. institucij	1	0	6	16	78
	0	0	12	22	66
	0	0	7	7	86
	0	0	4	8	88
	2	0	5	31	62
kakovost učenja	1	0	7	21	71
	0	0	11	26	75
	0	2	13	16	70
	0	0	4	12	85
	0	2	16	26	56
kakovost poučevanja	1	0	7	19	73
	0	0	11	15	74
	0	2	9	13	77
	0	0	8	12	81
	0	2	11	26	61
kakovost šolskega sistema (predšolske vzgoje, osnovnošolskega in srednješolskega sistema, visokošolskega sistema in sistema izobraževanja odraslih)	1	0	6	15	78
	0	0	22	17	61
	0	0	18	18	64
	0	0	8	12	81
	0	2	10	18	71
Legenda:	vrtec	osnovna šola	srednja šola	visokošol. izobr.	izobr. odraslih

Priloga: Primerjava statistično značilnih razlik med VIZ ravnmi glede kazalnika vpliva internacionalizacije na kakovost (raven sistema)

Tabela 75: Kazalnik kakovosti (raven sistema)

Skupine respondentov	Število odgovorov	Povprečje	Standardni odklon
Vrtec	129	9,8960	1,96917
Osnovna sola	169	9,9933	1,99353
Sredna sola	68	10,6508	1,73447
Odrasli	89	9,9263	1,99200
Visokošolci	47	9,5074	2,31798
Skupaj	502	10,0000	2,00000

Razlike v povprečjih kazalnika, glede na skupine respondentov, so signifikantne (K-W $\chi^2(4)=12.449$, $p<.05$ (2-stranska)).

Uporabili smo Dunnov post-hoc test (z Bonferronijevo prilagojeno signifikantnostjo $p<0.05$, 2-stranska) ter ugotovili naslednje statistično značilne razlike med skupinama respondentov:

- srednja šola in vrtec,
- srednja šola in odrasli.

Priloga: Ocene zunanjih ekspertov glede vpliva Erasmus+ (VŽU)

Tabela 76: Ocena zunanjih ekspertov glede skladnosti nacionalnih in evropskih usmeritev, učinkov Erasmus+ (VŽU) v Sloveniji (v %)

	Sploh ne	Zelo malo	Nekoliko	Veliko	Se ne morem odločiti
VŽU/Erasmus+ prispeva k realizaciji specifičnih ciljev Erasmus+.	0	3	41	56	0
Napredek pri realizaciji specifičnih ciljev prispeva k realizaciji splošnih ciljev Erasmus+.	0	6	41	50	3
Erasmus+ akcije vplivajo na razvoj nacionalnih politik.	13	41	38	6	3
Integracija številnih programov VŽU v enoten program Erasmus+ je naredila Erasmus+ uspešnejši.	6	0	35	32	26
Integracija številnih programov v Erasmus+ je prispevala k učinkovitosti implementacije programa na nivoju upravičencev in sodelujočih.	3	6	28	34	28
Integracija številnih programov v Erasmus+ je zmanjšala učinkovitost implementacije programa na nivoju upravičencev in sodelujočih.	38	16	19	3	25
Pristopi in orodja, ki se uporabljajo za diseminacijo in razširjanje rezultatov Erasmus+/VŽU so uspešni.	0	13	72	16	0
Cilji Erasmus+ še vedno naslavljajo potrebe ali težave, ki bi jih naj reševali.	0	6	39	55	0
V Sloveniji so identificirane potrebe/težave, ki bi jih naj reševal Erasmus+, še vedno aktualne.	6	3	28	59	3

Potrebe/problemi so se razvili na način, da morajo biti cilji Erasmus+ prilagojeni.	6	19	31	16	28
Potrebe različnih deležnikov so naslovljene z Erasmus+ cilji.	0	13	41	47	0
Erasmus+ je v privabljanju in doseganju ciljnih občinstev in skupin uspešen.	0	0	39	61	0
Erasmus+ je na področju vzgoje in izobraževanja dobro poznan.	0	0	19	81	0
Številne akcije, ki so združene v Erasmus+ program, so koherentne.	0	0	31	56	13
Erasmus+ dopolnjuje druge nacionalne programe (projekte), ki so dostopni v Sloveniji.	0	9	44	34	13
Erasmus+ dopolnjuje druge internacionalne programe (projekte), ki so dostopni v Sloveniji.	0	13	50	31	6
Erasmus+ (VŽU) proizvaja učinke, ki so dodatni/nadgradnja tistim, ki bi nastali podobnim akcijam, ki bi se začeli (bile iniciirane) le na regionalni ali nacionalni ravni,	0	0	56	41	3

Respondenti so odgovarjali vsak za svoje ekspertno področje.

Tabela 77: Ocena zunanjih ekspertov o prispevku VŽU in/ali Erasmus+ v Sloveniji k ... (v %)

		Odgovori						Velj.	Št. enot
		Sploh ne	Zelo malo	Nekoliko	Veliko	Se ne morem odločiti	Skupaj		
Q11a	Kakovosti	3	0	9	26	71	100	35	39
Q11b	odličnosti inovacij	3	11	47	37	3	100	35	39
Q11c	internacionalizaciji na ravni izobraževalnih institucij	0	9	11	80	0	100	35	39
Q11d	internacionalizacije na ravni institucij	0	6	23	60	11	100	35	39

	za usposabljanje								
Q11e	boljšega mednarodnega sodelovanjem med ponudniki izobraževanja in usposabljanja ter drugimi deležniki	0	6	20	74	0	100	35	39

Tabela 78: Ocena zunanjih ekspertov glede prispevka Erasmus+ k spodbujanju nastajanja evropskega vseživljenjskega prostora, in sicer z ... (v %)

		Odgovori						Veljavni	Št. enot
		Sploh ne	Zelo malo	Nekoliko	Veliko	Se ne morem odločiti	Skupaj		
Q12a	dopolnjevanjem reform politik na nacionalni ravni	9	26	43	20	3	100	35	39
Q12b	podpiranjem posodobitev sistemov izobraževanja in usposabljanja	6	11	51	29	3	100	35	39
Q12c	okrepljenim sodelovanjem glede politik	3	34	43	11	9	100	35	39
Q12d	boljšo uporabo orodij EU za preglednost in priznavanje	0	9	54	37	0	100	35	39
Q12e	z razširjanjem dobrih praks in osveščanjem o tem v evropskem prostoru	0	9	20	71	0	100	35	39

Tabela 79: Ocena zunanjih ekspertov VŽU in/ali Erasmus+ k ... (v %)

		Odgovori						Velj.	Št. enot
		Sploh ne	Zelo malo	Nekoliko	Veliko	Se ne morem odločiti	Skupaj		
Q13a	izboljšanju poučevanja in učenja tujih jezikov	3	6	20	69	3	100	35	39
Q13b	spodbujanju široke jezikovne raznolikosti in medkulturne zavesti EU	0	3	20	77	0	100	35	39

Tabela 80: VŽU in/ali Erasmus+ v Sloveniji prispeva k izboljšanju mednarodne razsežnosti izobraževanja in usposabljanja, zlasti s ... (v %)

		Odgovori						Velj.	Št. enot
		Sploh ne	Zelo malo	Nekoliko	Veliko	Se ne morem odločiti	Skupaj		
Q14a	sodelovanjem med institucijami programa in partnerskih državami na področju poklicnega izobraževanja	0	13	38	38	13	100	8	39

Tabela 81: VŽU in/ali Erasmus+ v Sloveniji prispeva k izboljšanju mednarodne razsežnosti izobraževanja in usposabljanja, zlasti s ... (v %)

	Podvprašanja	Odgovori						Velj.	Št. enot
		Sploh ne	Zelo malo	Nekoliko	Veliko	Se ne morem odločiti	Skupaj		
Q15a	sodelovanjem med institucijami programa in partnerskih držav na področju visokošolskega izobraževanja	0	0	18	82	0	100	11	39
Q15b	s povečanjem privlačnosti evropskih visokošolskih institucij	0	9	36	55	0	100	11	39
Q15c	s spodbujanjem mobilnosti	0	0	0	100	0	100	11	39

7 SEZNAM LITERATURE IN VIROV⁷⁵

Bela knjiga o vzgoji in izobraževanju v Republiki Sloveniji (1995). J. Krek (ur.). Ljubljana: Ministrstvo za šolstvo in šport RS.

Bela knjiga o vzgoji in izobraževanju v Republiki Sloveniji (Druga izdaja) (2011). J. Krek, M. Metljak (ur.). Ljubljana: Zavod RS za šolstvo. Dostopno na: http://pefprints.pef.uni-lj.si/1195/1/bela_knjiga_2011.pdf.

Digitalna Slovenija – Strategija razvoja informacijske družbe do leta 2020 (2016). Dostopno na: www.mju.gov.si/fileadmin/mju.gov.si/.../DID/.../DSI_2020.pdf.

Education and Training Monitor 2016: Slovenia (2015). Dostopno na: https://ec.europa.eu/education/sites/education/files/monitor2016-sl_en.pdf.

Erasmus+ Vodnik za prijavitelje (Različica 1/2017) (2016). Dostopno na: ec.europa.eu/.../erasmus-plus/sites/erasmusplus/.../erasmus-plus-programme-guide_sl.pdf.

ET2020: National Report - Slovenia (2014). Dostopno na: http://ec.europa.eu/dgs/education_culture/repository/education/policy/strategic-framework/doc/et2020-national-report-sl_en.pdf.

Evaluation roadmap (2015). Interno gradivo.

Interim Evaluation of the Lifelong Learning Programme 2007–2013: Final Report (2011). Dostopno na: https://ec.europa.eu/education/.../lifelong-learning-programme-evaluation-2011_en.pdf.

Izhodišča kurikularne prenove (1996). Nacionalni kurikularni svet, maj 1996.

Jelenc, Z. (ur.) (2007). Strategija vseživljenjskosti učenja v Sloveniji. Ljubljana: Ministrstvo za šolstvo in šport in Pedagoški inštitut.

Klemenčič, M., Flander, A. (2013). Evalvacija učinkov programa Erasmus na visoko šolstvo v Sloveniji. Ljubljana: Center RS za mobilnost in evropske programe izobraževanja in usposabljanja.

⁷⁵ Vključena je le literatura, ki jo navajamo v Vmesnem poročilu.

Nacionalni program visokega šolstva Republike Slovenije (NPVS), Uradni list RS, št. 20/2002.

Nacionalni reformni program 2013–2014 (2013). Dostopno na:
http://ec.europa.eu/europe2020/pdf/nd/nrp2013_slovenia_sl.pdf.

Nacionalni reformni program 2014–2015 (2014). Dostopno na:
www.vlada.si/fileadmin/dokumenti/si/projekti/.../NRP_2014.pdf

Nacionalni reformni program 2015–2016 (2015). Dostopno na:
ec.europa.eu/europe2020/pdf/csr2015/nrp2015_slovenia_sl.pdf

Nacionalni reformni program 2016–2017 (2016). Dostopno na:
ec.europa.eu/europe2020/pdf/csr2016/nrp2016_slovenia_sl.pdf

National Reports on the Implementation and Impact of Erasmus+ Guidance Note (2016). Interno gradivo.

Operativni program za izvajanje Evropske kohezijske politike v obdobju 2014– 2020 (2014). Dostopno na: <http://www.eu-skladi.si/kohezija-do-2013/ostalo/operativni-programi/op-2014-2020-december-konni>.

Pogodba o Evropski uniji in Pogodba o delovanju Evropske unije (prečiščeni različici). Uradni list C 326, 26/10/2012.

Resolucija o Nacionalnem programu izobraževanja odraslih v Republiki Sloveniji za obdobje 2013–2020 (RENPIO13–20), Uradni list RS, št. 90/2013.

Resolucija o Nacionalnem programu visokega šolstva 2011–2020 (ReNPVS11–20), Uradni list RS, št. 41/2011.

Resolucija o Nacionalnem programu za jezikovno politiko 2014–2018 (ReNPJP14–18), Uradni list RS, št. 62/2013.

Resolucija o raziskovalni in inovacijski strategiji Slovenije 2011–2020 (ReRIS11–20), Uradni list RS, št. 43/2011.

Sentočnik, S. (2013). Študija učinkov programa Vseživljenjsko učenje na osnovnošolsko in srednješolsko izobraževanje z vidika nacionalnih prioritet. Ljubljana: Center RS za mobilnost in evropske programe izobraževanja in usposabljanja.

Skupno poročilo Sveta in Komisije za leto 2015 o izvajanju strateškega okvira za evropsko sodelovanje v izobraževanju in usposabljanju (ET 2020) – Nove prednostne naloge za evropsko sodelovanje v izobraževanju in usposabljanju (2015). Dostopno na: [http://eur-lex.europa.eu/legal-content/SL/TXT/HTML/?uri=CELEX:52015XG1215\(02\)&from=SL](http://eur-lex.europa.eu/legal-content/SL/TXT/HTML/?uri=CELEX:52015XG1215(02)&from=SL)

Strategija Evropa 2020 (Strategija za pametno, trajnostno in vključujočo rast) (2010) ec.europa.eu/eu2020/pdf/1_SL_ACT_part1_v1.pdf. Dostopno na: http://ec.europa.eu/eu2020/pdf/1_SL_ACT_part1_v1.pdf.

Strateški okvir – Izobraževanje in usposabljanje 2020. Dostopno na: http://ec.europa.eu/education/policy/strategic-framework_sl.

Uredba o akcijskem programu na področju vseživljenjskega učenja. Uradni list EU, št. 1720/2006. Dostopno na: <http://eur-lex.europa.eu/legal-content/SL/TXT/HTML/?uri=CELEX:32006D1720&from=SL>.

Uredba o uvedbi programa Erasmus+. Uradni list EU, št. 1288/2013. Dostopno na: <http://eur-lex.europa.eu/legal-content/SL/TXT/HTML/?uri=CELEX:32013R1288&from=SL>.

Zakon o organizaciji in financiranju vzgoje in izobraževanja, Uradni list RS, št. 16/2007 (s popravki in dopolnili).

Zygierewicz, A. (2016). The Erasmus+ Programme (Regulation EU, 1288/2013): European Implementation Assessments. Bruselj: Evropska unija.